

*Sampta
Häfte*

Pietisten.

Årratioåttonde årgången

1889.

Häft. 5—6.

Årrationionde årgången

1890.

—•—

Stockholm,
Pietistens Expedition.

Innehåll,

	Sib.
Det finnes ingen tröst utan Gud.....	1.
I Gud finnes en fullkomlig tröst	8.
Gud är ewig, och det är en stor tröst.....	13.
Gud är oföränderlig, och det är en stor tröst	18.
Gud är allestädes närvarande, och det är en stor tröst	23.
Gud är allwetande, och det är en stor tröst	30.
Gud är allsmäktig, och det är en stor tröst	37.
Gud är allwis, och det är en stor tröst	43.
Gud är helig, och det är en stor tröst.....	50.
Gud är sannfärdig, och det är en stor tröst	58.
Gud är rättfärdig, och det är en stor tröst	65.
Gud är god, och det är en stor tröst	76.
Gud är barmhertig, och det är en stor tröst	82.
Gud har sändt Kristus, och det är en stor tröst	90.
Ei Guds Nam, det är en stor tröst.....	103.
Gud har givit Sonen all makt, och det är en stor tröst	112.
Gud bjuder alla betungade att komma till Jesus, och det är en stor tröst ...	121.
Gud har kastat våra synder på Kristus, och det är en stor tröst	129.
Gud har uppväckt Kristus, och det är en stor tröst	140.
Gud har förherrligat Jesus, och det är en stor tröst	151.
Frukta dig icke, du lilla hjord! säger Herren, och det är en stor tröst	161.
Gud har icke bestämt oss till wrede, och det är en stor tröst	171.
Gud har bestämt oss att vinna frälsning, och det är en stor tröst	178.
Jesus är Guds tjenare till vår frälsning, och det är en stor tröst	184.
Gud har låtit sin ande hvila öfver Jesus, och det är en stor tröst.....	193.
Gif Gud makten; det är en stor tröst.....	203.
Wittnesbörd om tröstlösheten af ett lif utan Gud och trösten af ett lif i Gud	216.
Wänd om och kom hem!	225.
Wandren i ljuset.....	235.
Stor glädje för allt folk	249.

Det finnes ingen tröst utan Gud.

Sag läste för någon tid sedan följande lilla lärorika berättelse. Den hade till öfverskrift: "Gud är min tröst."

N. N. war en man, som af sina gudsruttiga föräldrar ej fått något annat arf än ett godt, ärligt namn. Men hwad som war ännu bättre, han hade genom deras ledning blifwit förb till Herren Kristus och af honom erhållit ett fromt, Gud hängifwet hjerta samt ett wisst hopp att en gång få taga i besittning det himmelska arfwet.

I början af sin lefnadsbana gick allt godt och wäl för honom, men det dröjde ej så särdeles länge, förrän det började att gå twärtom. Först förlorade han sin med swett och möda förwärfwade förmögenhet. Då pekade man finger åt honom och sade: "Se, hwilken eländig människa du nu blifwit!" Men han swarade: "Ännu icke, Gud är min tröst".

Sebermera syntes olycka beständigt förfölja honom, hwartför de flesta af hans wänner drogo sig ifrån honom, och det dröjde ej länge, förr än äfwen de så, som woro qwar, swelo den bepröfwade mannen. Då riste man på hufwudet åt honom och sade: "Nu må du wäl tillstå, att du är en eländig och olydlig warelse." — Återigen swarade han stilla med rörd stämma: "Icke ännu — Gud är min tröst".

Derpå drabbades han af den swåraste jordiska förlust: han miste nämligen sin trogna, älskade hustru och kort derefter sitt enda barn. Så stod han der på sina gamla dagar ensam i werlden, fattig och hjälplös. Och nu ansåg man sig hafwa den största anledning att säga till honom: "Det tjenar nu icke längre till något, att du säger nej; du är dock en riktigt olydlig människa". — "Nej wänner, ännu icke," swarade han, i det han knappast kunde hålla tårarne tillbaka, "Gud är ännu min tröst." Folk't ansåg då, att med en sådan man kunde man ej tala förnuftigt. Men han blef aldrig olydlig. De sista ord, han uttalade i denna werlden, woro dessa: "Gud är min tröst!" och på den säkra fa-losten for han till himmelen. — Lydlig den, som under alla olika pröfnings-

förhållanden i lifwet ser Gud i allt och intill änden håller fast derwid: Gud är min tröst. — Så långt berättelsen.

På jorden finnes ingenting, som i sanning kan trösta en menniska. Ty på jorden finnes ingenting, som är fast. I 1 Sam. 2: 2 säger David till Gud: Utom dig är ingen, och ingen klippa är såsom vår Gud. Och i 2 Sam. 22: 32 säger han: Hvilken är Gud förutan Herren? Och hvilken klippa finnes förutan vår Gud? Rikeedom kan icke trösta hjertat. De allra rikaste hafwa ofta varit de olyckligaste menniskor, ja t. o. m. plågats af ekonomiska bekymmer. Det är mycket wanligt, att de fattiga afundas de rika och tänka, att de hafwa särdeles goda dagar. Men de länna icke deras inre, "och goda dagar" — dagar, som verkligen kunna kallas goda — hafwa icke sin grund i yttre omständigheter utan i hjertat. De rika äro ofta mycket olyckligare än de fattiga. Mången stolt brukspatron är wida mer olycklig än hans fattigaste arbetare; mången stor godsägare äro olyckligare än hans fattigaste torpare. Ja, kanske länna arbetaren och torparen sig lyckliga, mycket lyckliga, medan deras rika herrar äro djupt olyckliga. David säger i den 62 psalmen: Faller eder rikeedom till, så läggen icke hjertat deruppå (v. 11). Och apostelen Paulus säger: Vjuda dem, som äro rika i denna werlden, att de icke sätta sitt hopp på de owissa rikedomar (1 Tim. 6: 17). Rikedomen är något owisst. Att lägga hjertat på den, är att bygga hus på sanden. Rikeedom är ofta ett hinder för lycka och frid. Mången rit man har blifwit lycklig, först sedan han förlorat alla sina jordiska egodelar. Mången, som war lycklig i sin fattigdom, har blifwit olycklig derigenom, att rikeedom tillfallit honom.

Uti Luk. 12 kap. talar frälsaren om en man, som war rik. Hans åter bar frukt nog, och han tänkte inom sig sjelf: Hwad skall jag göra, ty jag har icke något rum, der jag kan samla in min flöjd? Och han sade: Detta skall jag göra: jag skall rifta ned mina labor och bygga upp större, och i dem skall jag samla in hela min gröda och allt mitt goda och säga till min själ: Själ, du har mycket godt förwaradt för många år; glö dig ro, ät, drick, war glad. Si, det war en man, som höll rikedom för sin tröst. Men huru gick det honom? Jo, Gud sade till honom: Du dåre, i denna natt skall man träfwa din själ af dig, och hwem skall då få, hwad du har tillredt? Så går det den, som samlar skatter åt sig sjelf, och som icke är rik för Gud. O han är så fattig, så fattig. Den som måste gå ifrån allt, hwad han eger, han är fattig. Det war en gång en rik man, som dog. En troende anförwandt, som

redde ut hans bo, blef tillfrågad: "Huru mycket lemnade han efter sig?" — "Åt, svarade denne, han lemnade efter sig allt, hvad han egde." Stadars fattige man! Och stadars alla hans lifar!

Makt kan icke heller gifwa någon sann tröst. De mäktigaste menniskor på jorden hafwa ofta varit mycket olydliga. De som mena, att kejsare och konungar och andra mäktiga män äro lydliga, de taga miste. Deras makt gifwer dem mera oro än frid. Kejsarens trona är mycket tyngre än arbetarens mössa. Och hvad är denna makt egentligen? Endast en såpbubbla. Kejsar Napoleon war en tid den mäktigaste menniska, som någonsin funnits. Alla riket darrade för honom. Och slutligen hamnade han dock såsom en eländig fånge på en aflägsen ö ute i hafwet. Der fick han tillfälle att begrunda wanfligheten af all mensslig makt. I dag kan man wara den mäktigaste, i morgon den wanmäktigaste, i dag kejsare, i morgon fånge. Under det fifta århundradet hafwa många konungar och kejsare blifwit störtade från sina troner. Och de, som hålla sig qwar, dem störtar slutligen döden. Och hvad hafwa de då?

Wänner kunna icke heller gifwa någon werklig tröst. I dag eger man dem, i morgon äro de sin los. Ofta händer, att de, som den ena dagen äro de allra käreaste wänner, en annan dag kunna wara de bittraste owänner. Och för resten, om också deras wanflap fortfar, så länge de lefwa, så lefwa de ju icke ewinnerligen. Bäst man har dem, måste man lemna dem och se deras döda kroppar bäras till grafven. Då står man der sörjande. Men inga tårar, inga klagorop kunna gifwa lif åt de döda benen. Den som byggt sin tröst på dem, kommer på flam.

Menniskors gunst kan icke heller trösta. Den kan för en tid berusa, men det är ingen tröst. Föriliten eder icke uppå furstar, säger David, de äro menniskor och kunna icke hjälpa (Ps. 146: 3). Och åter: Det är godt att förtrösta på Herren och icke förlita sig på furstar (Ps. 118: 9). Men duger ej furstars gunst att lita på, kunna icke de hjälpa — och ofta kunna de icke, om de än så gerna wille — hwem är då att lita på? När icke bergen hålla, hvad är det då, som håller. Nej, allt lött är hö och all des herrlighet är såsom gräset på marken. Grässtrået håller hwarten till läpp eller till fryda. Menniskogunst, det ware furstegunst eller folkgunst, hör till det mest ostadiga och opålitliga, som fins på jorden.

En efter menssligt omböme god ställning uti denna werld kan icke heller gifwa någon sann och waraktig tröst. Den ena dagen

har man den, den andra dagen har man den icke. Och den glädje, som man haft af densamma, wändes då uti en sorg lika bitter, som glädjen förut har warit stor. En af mina bekanta hade genom en lycklig affär kommit i en mycket god ställning. "Nu är min lycka gjord", utropade han triumferande till en vän. Några få dagar derefter miste han lifwet genom en olycksbändelse.

Kortligen på jorden finnes, såsom wi sagt, ingenting, som kan gifwa en menniska en sann tröst. Hvad som icke sjelft är säkert, det kan icke heller gifwa någon säkerhet åt hjertat. Det kan till en tid tjusa och försoffa men icke gifwa trygghet. Och tröst är ingenting annat än den trygghet, som hjertat känner, när det fått något pålitligt och stadigt att hålla uti eller hvilat på. Det finnes inga fastigheter på jorden. Allt, äfwen det som kallas fastigheter, är bara lösören, som gå sin kos. Och med sådant kan menniskoanden icke wara tillfredsstäld. Menniskoanden är ewig och behöfwer därför någonting ewigt att hvilat wid. Lika omöjligt som det är att mätta menniskans kropp med sand, äfwen om man fyller bulen dermed, lika omöjligt är det att mätta den mensliga anden med sådana saker, som äro timliga och förgängliga. Det, som skall mätta kroppen, måste wara af samma bestaffenhet som kroppen, och det, som skall tillfredsställa anden, måste wara af samma bestaffenhet som anden. Sådant är ganska lätt att fatta, om man blott något närmare tänker derpå.

Och likwäl jagar hela werlden efter timliga och förgängliga saker, menande alltjemt, att om de winna det eller det, så skola de få frid och blifwa lyckliga. De söka watten uti usla brunnar, som icke gifwa något watten. Derfor hafwa de ingen frid. Job säger: Menniskan, af qwinna född, lefwer en liten tid och är full af oro. Hon väger upp såsom ett blomster och faller af, flyr bort såsom en flugga och blifwer icke (Job 14). Och profeten Esaias säger: De ogudaktiga hafwa ingen frid utan äro såsom hafwets vågor, som icke kunna wara stilla. — Alla känna, att det är något, som fattas dem. Alla jaga därför efter något, som kan fylla deras brist. Men de flesta weta icke, hwad det är, som fattas dem, och weta därför icke, hwar de skola söka bot. Det är med dem, såsom det ofta är med lekamligt hjuta, hwilla taga miste om, hwad som egentligen fattas dem, och därför söka bot genom sådant, som, i stället för att bota, twärtom skadar och förderfwar dem ännu mer. Det tomrum, som genom syndafallet uppstod i menniskans hjerta, kan icke fyllas af annat än af Gud. Det war hans tron der inne, som blef tom,

och på den kan icke någon eller något annat sättas in. Den förblifwer tom, tillbeds menniskan gifwer den åter åt Gud.

Uti bibeln finnes det en bok, som hufwudsakligen är strifwen för att wisa, huru tröftlöst ett lif är utan Gud. Det är Predikareboken. Och hennes mörka framställningar mynna ständigt ut i dessa ord: Allt är fåfänglighet, fåfängligheters fåfänglighet (kap. 1: 2). Uti kap. 4: 2 säger predikaren: Jag prisade de döda, som hade dött längesedan, lydligare än de lefwande, som ännu lefde, och såsom lydligare än båda den, som aldrig hade kommit till. Och återigen: Jag såg på alla de werk, som fle under himmelen; och si, det war allt fåfänglighet och jagande efter wind. Swad frodigt war, kunde icke blifwa rätt, och bristerna kunde icke rätnas. Jag tänkte i mitt hjerta och sade: Si, större och ståtare är jag i wisshet än alla, som warit före mig i Jerusalem, och mitt hjerta har mycket förnummit af wisshet och kunskap. Och jag wände min håg till att förstå, hwad wisshet är, och till att förstå, hwad oförnuft och dårskap är; och jag förstod, att äfwen detta war ett farande efter wind. Ty der mycken wisshet är, der är mycken oro, och den som ökar sin kunskap, han ökar sina qwal (Pred. 1: 14—18).

För den, som lefwer utan Gud, finnes ingen sann tröst i lifwet. Man kan icke tänka sig något mer olyckligt än att lefwa uti syndens tråldom. För den ogudaktige finnes ingen tröst i döden. De ogudaktiga fara hådan, säger David, såsom ofälliga djur. Och åter: En menniska, som icke har förstånd, är i sin herrlighet lik djuren, som förgås. Hon har ingen Gud och ingen himmel att komma till. Hon kan icke såsom den troende med glädje triumfera öfwer döden och sjunga: "O, du, min trofaste, dyre förlossare, kommer du ej snart?" Hon kan icke heller trösta sina efterlefwande med det, att hon går ifrån döden till lifwet. Det är därför mycket wanligt, att den döendes anförwandter äro angelägna, att icke något andligt tal måtte förekomma wid den döendes bädd. Kommer någon och will tala med honom om hans själ, så säga de, att man icke skall oroa honom. Och hwad bewisar detta, om icke att de weta, att det är något oroande, som wäntar honom, när han icke mer är till här på jorden? Hade han något hopp för ewigheten, så skulle det naturligtwis icke oroa utan twärtom glädja och styrka honom att höra talas om ewigheten och den salighet, som han snart hade att wänta hos Gud och Jesus. Men när han icke har detta hopp, så blir hwarje tanke på Gud och på ewigheten en försträffelse

och allt tal derom oroande. Länk, hwilken eländig ställning detta är, och huru olyckliga sådana menniskor äro! Om det bara funnes en bland tusen, som doge så, wore det försträdligt. Men nu är det det stora flertalet, som döer på det wiset: utan Gud, utan hopp, utan himmel, utan tröst. De efterlefwande kunna wisseligen berömma den döde, ja, kalla honom salig. De kunna också wid hans graf beställa liktal, som prisa honom salig, men han är i alla fall icke salig. Och medan de på hans graf sjunga: "Sag går mot himlen, hwart jag går", så ligger den aflidne i helwetet och pinan, der han förgäfwes söker någon, som kan doppa det yttersta af sitt finger i watten och swalka hans tunga.

Det är någonting så tröstlöst att lefwa och att dö utan Gud, att hela werlden borde wakna upp till besinning och omwända sig. Men hon har ingen sans. I stället för att omwända sig, söker hon med tomma inbillningar, med berusande nöjen o. a. d. döfwa den känsla, som hon ofta förnimmer, och som säger henne, att den, som lefwer i synd, är olycklig, och att han blir olycklig. Den som är träl under starka drycker, han känner i nyktra stunder, att han är olycklig. Denna känsla qwäfwer han genom att ännu mer berusa sig. Han blir nykter igen och känner sig ännu mer olycklig. Men i stället för att öfwergefwä dryckenskapen och omwända sig till Herren, dränker han återigen denna känsla i starka drycker. Hela werldens wäsende är likt drinkarens. Det är icke endast starka drycker, som kunna berusa, utan äfwen många andra saker, och det är icke utan sanning, som denna werldens nöjen kallas för berusande. De berusa werkligen själen. De ingjuta i menniskans hjerta den inbillningen, att hon är lycklig, trots det att hon är på det djupaste olycklig. Och derigenom förhindra de hennes frälsning. O, måtte du, som detta läser och som sjelf ännu lefwer i synd, besinna dig, innan det är för sent. I Luk. 16 kap. talar Herren om en man, som klädde sig i purpur och kostbart linne och lefde hwar dag i glädje och präst. Hwem sans wäl, som icke trodde, att han war lycklig? Tusenden och åter tusenden afundades honom hans lycka. Wid hans dörr låg en fattig man wid namn Lasarus, full med sår och långtande efter att mättas med de smulor, som föllo från den rikes bord. Men det war ingen, som gaf honom något. Hwem sans, som icke bellagade Lasarus? Hwem sans, som icke förundrade sig öfwer, huru olika det är beladt i denna werlden — den ene så rik och lycklig, den andre så fattig, eländig och olycklig? Men när de bägge två woro döda, då fick man se, att menniskors omdöme

war raka motsatsen mot verkligheten. Då war Lasarus i Abrahams slöte, den rike mannen i helwetet och pinan. Han, som hade lefwat i sådan pratt och glädje och föraktat den fattige Lasarus, önskade nu, att Lasarus skulle komma till honom med en enda droppe watten. Huru gerna hade han icke welat wända tillbaka till lifwet! Ja, hwilken salighet skulle han icke hafwa räknat det för, om han fått wända tillbaka och lägga sig, der Lasarus låg, eländig såsom han, i menniskors ömdöme olycklig såsom han, för att sedan sluta i samma salighet som han.

Försök aldrig inbilla dig, att du är lycklig utan Gud! Du känner ändå alltid i lugnare stunder, att du är olycklig. Sag talade en gång med en man, som wäl, om någon, kunde kallas för lycklig. Han hade framgång uti allt, hwad han företog. Han war stidlig uti sin kasselses wert. Han war ett dygdemönster i menniskors ögon, beundrad och prisad af alla. Sag frågade honom: "Känner du ändå icke i lugnare stunder, att du trots allt detta är olycklig, emedan du lefwer utan Gud?" Han swarade: "Jo, det måste jag ärligt erkänna". Och han har många likar. Må blott du icke wara en af dem.

Korteligen, låt oss upprepa det om igen och låt oss djupt inpregla det i våra hjertan: Utan Gud finnes ingen tröst i lifwet och ingen tröst i döden. Allt hwad menniskor inbilla sig och tala deremot, är endast lögn, och de känna själfwa, att det är lögn. Må du, som läser detta, fly den lögnen och i stället taga den guddomliga sanningen, ty hon ensam kan göra dig fri. Hon ensam kan gifwa dig en sann tröst, en tröst som består, när allt det timliga switer, ja, som består äfwen då, när himmelens krafter börja att bäfwa. Denna tröst är i Gud, såsom David säger: Hjertligen får jag dig, Herre, min starkhet, Herre, mitt bergfäste och min borg och min räddare, min Gud, min klippa, på hwilken jag förtröstar, min stölb, min frälsnings horn och mitt bestärm.

O min wän, hast! Här är ingen tid att förlora! Skynda till Jesus, att han må föra dig till Gud och göra dig salig! Ty han kan ewinnerligen saliga göra alla dem, som genom honom komma till Gud.

I Gud finnes en fullkomlig tröst.

Endast i Gud har min själ sin ro, ifrån honom kommer min hjälp (Ps. 62: 2). David hade mycket, som menniskor i allmänhet anse vara värdt att eftersträfwä, och om hwilket de tro, att om de egde det, skulle de vara mycket lyckliga och hafwa mycken frid. Men David fann icke ro uti något af allt detta, utan han säger: Endast i Gud har min själ sin ro. Öfwerallt uti hans psalmer kunna wi också se, att hans hjerta stadigt höll sig till Herren. I nöd och lust wände han sig till honom. Är han glad, så sjunger han: Lofsä Herren, min själ, och förgät icke, hwad godt han dig gjort hafwer. Är han uti bekymmer och nöd, så utgjuter han sitt hjertas sorg inför Herren och ropar: Huru länge, o Herre, will du så platt förgäta mig? Huru länge förböljer du ditt ansigte för mig? Huru länge skall jag bekymras i min själ och ängslas i mitt hjerta dagligen (Ps. 13: 1—3). Sådant är nu det rätta gudfruktiga sinnet. Har man bara Gud, så har man ro, äfwen om man ingenting annat har. Synes det, som om man hade förlorat Gud, då har man ingen ro, äfwen om man eger allt annat i himlen och på jorden. Derom säger också Asaf: Herre, när jag dig hafwer, frågar jag efter himmel och jord intet! Om mig än tropp och själ försmäktade, så är Gud för ewig tid mitt hjertas klippa och min del (Ps. 73: 25, 26). Det samma sinnet finna wi äfwen hos profeterna. Esaias säger: Föriliten eder uppå Herren ewinnerligen, ty Herren Gud är en ewig klippa (Es. 26: 4). Samma sinne se wi äfwen hos Johannes döparen, hos alla apostlarna, ja, hos Kristus själv. Samma sinne har också i alla tider utmärkt Guds heliga. Gud har varit deras A och O, deras klippa och tröst, deras frid och ro, såsom David säger uti den 27:de psalmen: Herren är mitt ljus och min salighet, för hwem skulle jag frukta? Herren är mitt lifs wärn; för hwem skulle jag rådas (Ps. 27: 1)? Ingenting kan så tydligt som detta sinne bewisa, att en är född af Gud. Har du det sinnet, då är äfwen du en af Guds helgon trots alla ströpligheter, som du ännu måste förja öfwer. Ströpliga barn äro också barn.

I Gud finnes verklig tröst. Det ord, som i vår nya bibel-öfversättning återgifwes med klippa, återgifwes i den gamla ofta med ordet tröst. Och det är till meningen riktigt. Tröst är det samma som trygghet och hwila wid något. Denna trygghet förutsätter något fast att hwila wid. Emedan nu klippan är det fastaste,

som finnes på jorden, så användes hon ofta såsom en bild af Gud. Allt annat på jorden är oftabigt i jemförelse med klippan. Blommor hafwa några dagars eller veckors waraktighet. Sedan wißna de. Träd kunna stå några tiotal eller hundratal af år. Sedan ruttna de. De wäldigaste menßliga byggnadswerk falla förr eller senare i ruiner. Men under tiden står klippan orubblig, äfwen om hon står midt i det stormande hafwet. Af de wäldiga byggnadswerk, som Egyptens mäktiga konungar uppförde på Mose tid, finnes nu ingenting qwar utom ruiner, som lärda forskare gräfwa upp ur sanden. Men berget Sinai står idag så, som det stod på Mose tid. Det stod på Mose tid, såsom det hade stått på Abrahams tid. Berget är därför en passande bild af det säkra och pålitliga.

Och dock förändras äfwen bergen, ehuru förändringen är så långsam och omärklig, att man icke tänker derpå. En dag skall det komma, då bergen skola wika och högarna falla. Berget är därför en mycket ofullkomlig bild af Guds pålitlighet, fastän det är den bästa bild, som kan fås. Men när bergen förwandlas och wika, då står Herren fast. I honom — och allena i honom — finnes därför en werkelig tröst.

Denna tröst är fullkomlig. Den råder fullkomligt till i alla förhållanden. Är Gud för oss, säger Paulus, hwem är då mot oss? (Rom. 8: 31). Dermed will han naturligtwis icke förneka, att de troende hafwa motståndare. Men han triumferar i den wißheten, att deras fiendskap icke skall kunna skada dem. Att hafwa fiender men wara i fullkomlig trygghet mot alla deras anslag, det är lika godt som att icke hafwa några fiender alls.

Apostelen tillägger: Han som icke har skonat sin egen son utan gifwit honom ut för oss alla, huru skall han icke också skänka oss allt med honom? (v. 32). Kan du wäl tänka något sådant, att Gud, som gifwit det högsta, skulle spara det, som mindre är? Om han gifwit något litet, så skulle man icke weta, om han wille gifwa det, som wore mer, men när han gifwit det högsta, då ligger deri ett otwetydigt bewis på, att han will gifwa allt annat. Gud blir aldrig owillig att gifwa och aldrig fattig genom att gifwa. Han är en lefwande källa, som har watten till fylles för alla, som törsta. När den ene druckit och den andre kommer, är källan lika full. Och när den förste kommer och dricker för andra, för hundrade, för tusende gången, rinner hon ännu öfwer. Så outtömlig är hon. Hon rinner lika wäl, ehwad någon dricker eller icke. Den som förgås af törst, han förgås icke därför, att källan är tom, utan därför att han

icke dricker, och det råder icke tällan för. Alla andra brunnar, som menniskor söta, äro usla brunnar, som gifwa intet watten. De, som gräfwä dem, förgås af törst, medan den lefwande tällan gifwer watten utan något wårt eget arbete. Öfwer henne står skrifwet icke: **Gräf och drick, utan: Ruwäl, alla I, som ären törstiga, kommen efter watten, och I, som icke hafwen penningar, kommen, köpen utan penningar och för intet.**

Hvem skall anklaga Guds uttorade? tillägger apostelen ytterligare; Gud är den, som rättfärdigar (v. 33). Det är ju många, som klaga på Guds barn. Djefwulen anklagar dem. Werlden anklagar dem. Huru ofta har icke werlden utskrifit dem såsom bedragare, friidsstörare o. s. w. Kristus sjelf blef kallad Beelzebub, de onda andarnes furste, och hwad skola då icke hans tjenare hafwa att wänta? Men det gör intet. Blifwa de än af "mensslig doms dag" dömda, så rättfärdigar dock Gud dem, och hans dom är den afgörande. Han är den högsta domstolen, hwars utslag gäller i ewighet. De troende äro hans uttorade. Han har utwalt dem åt sig till sin egendom. Och ingen skall rycka dem ur hans hand, ty han är större än alla. Kan man wäl tänka sig större tröst?

Men apostelen fortsätter: Hvem är den, som fördömer? Männe Kristus Jesus*, han som har dött, ja än mer som har blifwit uppväckt, som är på Guds högra sida, som också beder för oss? (v. 34). Kan man tänka något så orimligt som det, att Guds uttorade skulle warda fördömda? Hvem skulle wäl då döma dem? Djefwulen? Werlden? Nej, dem har Gud icke gifwit någon makt att döma alls. Det är en enda, åt hwilken Gud har gifwit all dom, och denne ende är Sonen (Joh. 5: 22). Och skulle wäl han fördöma? Det är då den orimligaste af alla frågor. Han som dött för dem och köpt dem med sitt eget blod, skulle han nu fördöma och kasta bort dem? Är det wettigt att tänka något så orimligt? Men det stannar icke derwid. Han har icke blott dött, utan — hwad mer är — han är också af Gud uppväckt från de döda och gjord till en höfding och frälsare. Och nu skulle wi tänka, att han skulle fördöma Guds uttorade? Knappast djefwulen kan tänka så elakt om honom. Men det stannar icke ännu derwid. Gud har också upphöjt Kristus på sin högra sida, och der beder han alltid för oss. Hwad han beder om, det kunna wi se af Joh. 17. Han beder om de troendes bewarande och fullkomnande. Och nu, efter allt detta skulle wi tänka, att han

* Angående öfversättningen af detta ställe se: Nya Testamentet, ny öfversättning med förklarande anmärkningar af P. Waldenström.

stulle fördöma oss! Nej, låtom oss då ändtligen begagna den lilla smula sundt förnuft, som wi hafwa qwar efter syndafallet, så att wi icke inbilla oss sådana orimligheter. Här är en så outsäglig trygghet, som någonsin kan tänkas.

Men apostelen fortsar ytterligare: Hvem skall slilja oss från Kristi kärlek? (v. 35). Ja hvem? det må man väl fråga. I somliga goda handskrifter står det: från Guds kärlek, och det går på ett ut. Ty Gud älskar allt, hwad Kristus älskar. Fadren och Sonen äro ett i detta lilasom i alla andra stycken. Och hvem skall slilja Guds utforade från Guds kärlek? Erfarenheten wisar, att det ibland går för sig att slilja hustrun från mannens kärlek, att slilja barn från föräldrarnas kärlek. Men när wisade någonsin erfarenheten, att det gick an att slilja Guds barn från Guds kärlek? När sådant skall se, då måste en alldeles ny werldsordning begynna, en werldsordning utan Gud, och det är "långt hädan och dit", såsom ordspråket säger.

Apostelen uppräknar nu flere saker, som stulle kunna tänkas slilja de troende från Guds kärlek. Männe nöd? säger han. Nej. I nöd hafwa alla troende många gånger varit. Men aldrig har den rubbat kärleken. Twärtom. David gick genom mörka dalar, der det såg ut, som wore han af Gud öfwergifwen. Men icke stilde det honom från Guds kärlek. Stundom war hans nöd af lekamlig art, stundom af andlig. Men aldrig gjorde det någon skilnad. Nog älskade Gud honom lika warmt ändå, och det fick han sjelf se, så snart det blef ljust igen. Lär då äfwen du af detta. När du är i nöd, så tänk: Denna nöd skall då icke slilja mig från Guds och Kristi kärlek. — Eller trångmål? frågar apostelen. Trångt kan det ju bli på många wis, men aldrig så trångt, att icke Herren får rum hos sina utforade. Alla heliga profeter och apostlar hafwa varit i trångmål. Ja, Kristus sjelf har ibland haft det så trångt, att han bebit "med starkt rop och tårar". Men icke har sådant på något wis stilt dem från Guds kärlek. — Eller förföljelse? frågar han vidare. Profeter hafwa blifwit förföljda. Kristus, Johannes döparen, apostlarna likaså. Alla, som welat lesa gudeligen i werlden, hafwa måst lida förföljelse. Men aldrig har man hört talas om, att någon derigenom blifwit skild från Guds och Kristi kärlek. I Ebr. 11 skildrar apostelen, huru Guds barn blifwit lagda på sträckbänk, fått lida bespottelser och gisslingar, bojor och fängelse, blifwit stenade, ihjälslågade, dödade med swärd, gått omkring i färsinn och getfönn, nödlibande, plågade, misshandlade, kringirrande i öfnar och

berg och hålor och jordens flyttor. Men icke faller apostelen på den tanken att beklaga dem för sådant eller säga, att det skilt dem från Guds kärlek. Nej, Guds och Kristi kärlek är densamma i ljus och i mörker. — Eller hunger eller nakenhet? frågar apostelen vidare. Skulle sådant skilja oss från Guds och Kristi kärlek? Bort det. Apostelen hade fått lära sig både att vara mätt och hungrig (Fil. 4: 12) och törstig (1 Kor. 4: 11). Men aldrig hade det skilt honom från Guds kärlek. Många Guds barn lida och nu stor fattigdom, men äro dock Guds kära älsklingar. När en, som varit rik, blir fattig, då blir han vanligen skild från sina rika kamraters vänskap. De se honom öfwer ageln. Men ingen blir skild från Guds kärlek för det. Twärtom är Gud särskildt de fattigas Gud och hjälpare. Till honom hafwa de hungriga och nakna lifa fritt tillträde som konungar och kejzare. — Eller fara eller swärd? fortsar apostelen. Han hade sjelf varit i otaliga faror både på land och på haf, och han kan ut egen erfarenhet betyga, att ingenting hade skilt honom från Kristi kärlek. Öfwerallt war Kristus med och älskade honom. När skeppsfolket war förtwifladt till följd af storm och mörker och hunger, då war Paulus trygg i Gud (Ap.-G. 27: 20 följ.). Herren hade under natten sändt honom en ängel, som sagt: Frukta icke! När apostelen slutligen måste böja sig ned under swärdet, war han och i tillfälle att erfara, att det swärd, som skilde hufvudet från kroppen, icke war i stånd att skilja honom från Kristi kärlek. I allt, säger han, öfweröfwerwinna wi genom honom, som har älskat oss (v. 37). Vi icke blott öfwerwinna utan öfweröfwerwinna d. w. i. mer än öfwerwinna. Alla dessa lidanden skola wändas oss till godo. Se, hwilken outhäglig tröst han hade i Gud.

När apostelen begrundade allt detta, utropade han till sikt: Jag är förwissad — icke bara: jag hoppas, nej, jag är förwissad derom, att hwarken död eller lif eller änglar eller wälden eller närvarande ting eller tillkommande ting eller krafter eller höghet eller djuphet eller någon annan slapelse, skall kunna skilja oss från Guds kärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre (v. 38 f.). Lefwa wi, så lefwa wi för Herren, dö wi, så dö wi för Herren, ehwad wi lefwa eller dö, höra wi Herren till. Af lif och död hafwa wi sålunda ingenting att frukta. Af änglarna är intet att frukta. De äro våra wänner, Guds tjenare, som fått befallning att bära oss på sina händer, att wi ej må stöta vår fot mot någon sten. Menliga wäldigheter kunna ingen slada göra oss. Äfwen när de göra sitt wärsta, wänder Gud det till vårt bästa. Från det hållet är alltså ingenting att frukta.

Närvarande ting kunna icke förderfwa oss, ty Herren är när. De tillkommande tingen äro också i vår Faders hand. Inga ware sig personliga eller opersonliga krafter, ingen höjd, intet djup, ingenting, som tänkas kan, skall kunna ställa sig hindrande emellan de troende och Gud, så att han icke skulle med sin kärlek nå dem utan nödgas släppa dem. Nej i alla möjliga förhållanden skall han med sin kärlek omsluta dem, tills de äro fullkomnade.

Sådan är nu den fullkomliga tröst, som Guds folk har i sin Gud. Saligt är det folk, hwars Gud Herren är, det folk som han har utkorat till ett arf åt sig (Ps. 144: 15). Salige äro alla de, som förtrösta på honom (Ps. 2: 12). Salige äro de, som hålla Herren för sin starkhet (Ps. 84: 6), som tro, äfwen om de icke se (Joh. 20: 29). Salige äro de, som lefwa i Gud, och salige de döda, som i Herren dö härefter (Uppb. 19: 9). Ja, amen, amen.

Gud är ewig, och det är en stor tröst.

Gud sade till Mose: Jag är, den jag är (2 Mos. 3: 14). När Gud sände Mose såsom en befriare till Israels barn, sade Mose: Si, när jag kommer till dem och säger: Edra faders Gud har sändt mig till eder, och de säga till mig: Hwad är hans namn? hwad skall jag då svara dem? Det war på denna fråga Gud swarade: Jag är, den jag är. — Hwem är Gud? det måste icke blott för Israel utan för hwarje menniska wara den wigtigaste af alla frågor. Ty det är ewinnerligt lif att känna Gud och Jesus.

Ingen har någonsin sett Gud, säger Johannes (Joh. 1: 18). "Ja, säger fritänkarna, derför kan ingen heller weta, om det fins någon Gud". Men detta är en felaktig slutsats. När forskare uti trakter, som nu äro öde, påträffa urgamla byggnadswerk, så säga de: "Här har i urtiden funnits menniskor". På samma sätt bära Guds werk wittne om, att han är. Detta är så uppenbart, att man måste undra, om ej någon struf är lös hos dem, som förneka Guds tillvaro. Alla ting från det minsta till det största, från sandkornet till de i rymden swäfwande himlakropparna, bära witnessbörd om Gud. Med rätta kallat David dem för dårar, som säga i sitt hjerta: Det finnes ingen Gud.

Men allra tydligast har Gud uppenbarat sig i Kristus, och

denna uppenbarelse är åt oss bewarad i den heliga Skrift. Den uppenbarelse, som ligger i naturen, bär nog vittne om Guds tillvaro, om hans ewiga makt och guddom (Rom. 1), men hurudan denne Gud är, det kan hon endast på ett mycket ofullkomligt sätt säga. Naturen har genom menniskans synd blifwit förstörd. Den liknar nu en sönderlagen och nedsmutsad spegel, i hwilken man kan se ett och annat drag af Guds anlete men aldrig så en fullständig bild af detsamma. Derfor äro oss hedningarnas föreställningar om Gud mycket oriktiga. De se nog, att han fins, men när de skola fatta hans bild, samla de strax i mörker. Först i Kristus och i skrifterna om honom hafwa wi den hela, den fullständiga bilden af Gud. Och hurudan är nu denne Gud? Den swenska katekesen svarar på denna fråga:

"Gud är en ande med alla de högsta fullkomligheter: ewig och oföränderlig, allestädes närwarande, allsmäktig, allwetande och allwis, helig och rättfärdig, god och barmhertig".

Detta svar är både riktigt och ganska fullständigt. Må ingen förakta det därför, att det är taget ur katekesen. Det står mycket der, som är godt. Låt oss nu se, hwad swaret innehåller.

Det heter, att Gud är en ande. Derom säger Jesus: Gud är en ande, och de, som tillbedja honom, skola tillbedja honom i anden och sanningen (Joh. 4). Gud hör icke till de finliga och förgångliga tingen. Alla hedningarnes gudar äro finliga och förgångliga gudar. Den menliga filosofien, äfwen der hon kommit som högst, har, då hon gjort sig oberoende af Guds ord, icke förmått fatta den rent andlige Guden. För henne blir Gud i allmänhet ingenting annat än en kraft, som innebor i den finliga werlden, utan sjelfständighet, utan personlighet, icke en fader, som den nödställda och elända menniskan kan wända sig till, icke en lefwande, personlig Gud, som kan hafwa hjerta för den eländiga, nej utan endast en död naturlag, som obewesligt beherskar werlden utan att beröras af menniskors böner eller tårar. Skriften deremot framställer Gud såsom ett andligt wäsende, upphöjdt öfwer werlden och skildt från werlden, men likwäl alltjemt närwarande i werlden.

Emedan han är en ande, är han för det lekamliga ögat osynlig. I hafwen hwarken någonsin hört en röst af honom ej heller sett en skynad af honom, säger Jesus till judarna (Joh. 5: 37). Och Paulus kallat honom för en, som ingen menniska har sett eller kan se (1 Tim. 6: 16). Men wi skola engång se honom, nämligen när det fullkomliga kommer. En liten flicka frågade en-

gång sin fader: "Pappa, stola wi i himmelen så nya ögon, så att wi kunna se Gud?" — "Ja", svarade fadern, och ej långt derefter hade den lilla fått de nya ögonen. Sådana ögon stola alla Guds barn på. Med sinnliga ögon kan man icke se det, som är ande, men med andliga ögon kan man se det.

Denne Guden är ewig, heter det. När allting på jorden förgås, så blifwer han ifrån ewighet till ewighet. Vänner dö; föräldrar som woro barnens hjälp och skydd, de dö; barn som utgjorde föräldrars stöd, de dö. Men Herren förblifwer. Derom säger redan Mose: Herren skall wara en sonung alltid och för ewigt (2 Mos. 15: 18). Och åter: Herre, du är vår tillflykt från släkte till släkte. Förr än bergen danades, och du skapade jorden och werlden, är du, Gud, från ewighet till ewighet (Ps. 90: 1, 2).

Måst noga dessa ord. Att Gud är hans tillflykt i alla tider, det grundar han derpå, att Gud är ewig. Sötte han tillflykt hos något annat, så kunde han aldrig winna den trygghet, som han behöfde. Ty allt war förgängligt. Men när han wände sig till Gud, då wände han sig till en, som war, förrän bergen blefwo, och som skall förblifwa, när bergen icke mer äro. Tusen år äro för dig såsom den dag, som i går förgick, och såsom en nattväkt, säger han vidare i Ps. 90: 4. Och i Ps. 102: 25 följ. säger David: Dina år wara ifrån släkte till släkte. Fordom grundade du jorden, och himlarne äro dina händers werk. De förgås, men du förblifwer; de föråldras alla, såsom en klädnad föråldras; såsom en mantel förwandlar du dem, och de wara förwandlade. Men du är densamme, och dina år taga ingen ända. — Gud förblifwer icke allenast då, när de särskilda tingen här på jorden förgås eller förwandlas, utan äfwen då, när himlarne föråldras och förwandlas såsom en klädnad. Tänk, hwilken tröst detta är för alla dem, som icke kunna undwara Gud! Swad de i morgon stola hafwa qwar af det, som de i dag ega, det kunna de icke säga. Endast ett är, som säkert blifwer qwar, och det är Gud. Den som dertför lär mennistor att söka sin tröst i något annat än Gud, han för dem wilse och bereder själen qwal i stället för frid. Den som lär mennistor att hafwa sin tröst i Gud, han för dem rätt. Han bereder dem en ewig tröst. De, som följa hans lära, stola aldrig i ewighet komma att anklaga honom för det, att han fört dem wilse. Sök icke hjälp hos andra, ty jag är din Gud, säger Herren (Es. 41: 10). Och åter: Wet du icke, och har du icke hört, att Herren är en ewig Gud, som har skapat jordens ändar, som icke tröttnar, icke mattas, hwilkens förstånd är outgrundligt

(Ef. 40: 28)? Likasom Gud aldrig förgås, så blifwer han aldrig heller gammal och trött eller mattlös. Såsom det om honom sjelf heter, så heter det också om alla hans egenskaper, att de förblifwa för ewigt. Hans makt, hans nåd, hans wisshet, hans rättfärdighet — allt är det ewigt. Du, Herre, är den högste och förblifwer ewinnerligen, säger David (Ps. 92: 9).

Du som känner, att du behöfwer någonting riktigt stadigt och wisst att hålla dig till, håll dig alltså till den ewige Guden! Det har i alla tider warit för de heliga en rik tröst att weta, att den rätte Guden är en ewig Gud. När psalmisten skulle trösta det sörjande Sion, sade han: Herren är konung ewinnerligen, din Gud, Sion, från släkte till släkte (Ps. 146: 10). Och när han i en stund af outhärlig glädje i Gud skulle uttrycka, hwad hans hjerta lände, så sade han: En menniskas dagar äro såsom gräset; hon blomstrar såsom blomstret på marken. När winden går deröfwer, så är det icke mer, och det känner icke mer sitt rum. Men Herrens nåd warar ifrån ewighet till ewighet öfwer dem, som frukta honom (Ps. 103).

En menniskas dagar äro såsom gräset, som inom kort wisknar. De äro därför ingenting att lita på. Dina egna dagar äro få. Dina wänner och gynnare, äfwen om de äro furstar och wäldiga, äro såsom blomstret, som snart faller af. När dödens kalla wind gått öfwer den plats, der de engång stodo, så äro de icke mer. Det är sorgligt men sant. We den, som sätter sitt hopp på dem. Må du taga den warningen i akt. Stöd dig icke wid en läpp, som brister. Endast Herren blifwer ewinnerligen.

De äro många, som strida mot Gud och hans folk i denna werld. Men de äro allesammans såsom blomstret på marken. Snart äro de sin lös. Döden stördar dem, och hwad betyder då deras wrede, deras makt, deras wäld? Herodes den store förföljde Jesusbarnet och wille dräpa det. För öfrigt för han fram med en omensfull grymhet, så att alla båkade för honom. Gud slog honom, och han war ej mer. En förfärlig sjukdom gjorde ände på hans lif. Räds icke för det, att de gudlösa äro wäldiga. Gud har warit före dem, och han skall förblifwa efter dem. När de äro multnade, när deras namn äro glömda, då är Herren qwar, densamme som förr, en klippa som förut för alla dem, som trösta på honom. Summa: trösta icke på menniskor och räds icke för menniskor. Ensam Gud är ewig.

Herrens nåd warar från ewighet till ewighet öfwer dem, som frukta honom, säger David. Hans stol förblifwer alltid och ewin-

nerligen (Ps. 45: 7). Hans rike är ett ewigt rike (Ps. 145: 13). Hans herradöme har ingen ände (Dan. 6: 26). Han är en ewig konung (Jer. 10: 10), en ewig klippa (Es. 26: 4), o. s. w. Han är, den han är, så heter han enligt sitt eget swar till Moses, såsom wi redan hört. Han har icke blifwit till, utan han är. Allt annat har deremot blifwit till genom hans allmatts ord. Det skall och förwandlas, men han är. Och hans nåd hwilar från ewighet till ewighet öfwer dem, som frukta honom. Du som fruktar Gud, du som gerna vill wara hans och tjena honom, frukta icke. När hela werlden förlorar sitt stöd, då har du ditt qwar. När himmelens krafter börja bäsua, då kan du wara lugn och med frimodighet lyfta ditt hufwud upp. När du lägges ned på dödsbädden och allt jordiskt flyr och brister under dina fötter, då är din Gud, och du kan med triumferande glädje befälla både din ande, din själ och din kropp i hans händer. Du skall icke dö utan lefwa, ty din Gud, som du tröstar uppå, är den lefwande Guden, som förblifwer ewinnerligen (Dan. 6: 26).

Likasom Herren förblifwer ewinnerligen, så skola också alla de, som hafwa sin tröst uti honom, förblifwa ewinnerligen. De äro gångna från döden till lifwet. De hafwa redan det ewiga lifwet i den enfödde Sonen, genom hwilken de åter blifwit förenade med Gud. Och öfwer detta lif har döden ingen makt. När de lefwaligen dö, så flytta de blott högre upp, in i ett annat och bättre rum i Guds hus, och det bör egentligen icke kallas dö. Guds gåfwa till de sina är det ewiga lifwet i Kristus Jesus (Rom. 6: 23), och detta lif wet af ingen dö. Gud har födt oss på nytt till ett oförgångligt och owanfligt arf, som är förwaradt i himmelen, säger Petrus (1 Petr. 1: 4). När Jesus kommer igen, då skola de, som äro hans, med honom så gå in och taga arfwet i besittning i hans rike. Då skola de ifrån ewighet till ewighet stå omkring hans tron och sjunga hans lof der, hwarest ingen gråt mer skall wara, ingen klagan, ingen wepling, intet som widare kan sára deras hjertan. Och då skall all den nöd wara glömd, som de ledo här på denna jorden, der allt förwandlades och tog en ända, till och med deras egen nöd. O, det är en stor tröst för alla troende, att vår Gud är en ewig Gud.

Gud är oföränderlig, och det är en stor tröst.

David säger: Du, Gud, blifwer, såsom du är, och dina år taga ingen ände (Ps. 102: 28). Och Jakob säger: Hos Gud är ingen förändring eller wexling af ljus och mörker (Jak. 1: 17). Och Paulus säger i Rom. 11: 29: Guds gåfwor och kallelse äro sådana, att han kan dem icke ångra. Alla dessa och dylika språk säga oss, att Gud är oföränderlig, den samme i går och i dag och i ewighet. Oföränderligheten är en nödwändig egenkap hos allt, som är fullkomligt. Så snart någonting på något sätt förändras, så är det ett bewis på, att det icke är fullkomligt. Dersför måste Gud wara oföränderlig, så sant som han är fullkomlig. Detta är icke blott en menstlig slutledning, utan det är äfwen Skriftens bestämda lära, såsom wi nu sett.

Skripten talar wisseligen mången gång om Gud på ett menstligt och bildligt sätt, så att det kunde synas, såsom om hon lärde, att Gud förändrades *). Dock, när wi läsa sådana ställen, böra wi alltid betänka, att Gud så har talat för vårt swaga förståndes skull. Det hör till det stora och beundransvärda uti Guds sätt att uppfostra de fina, att han talar till dem, eftersom de förmå att höra. Likasom en lärare om samma sak måste tala på ett helt annat sätt med de barn, som sitta i den lägsta klassen, än med dem, som sitta i den högsta, så gör äfwen Gud. Han rättar sig i sitt framställningsfätt efter deras uppfattningsförmåga, som han talar till. Uti gamla testamentet talas det dersför om Gud "efter menistfätt" wida mer än i nya testamentet. I det senare talas mer andligt och fullkomligt om honom. Så mycket mindre böra wi förundra oss öfwer denna olifhet, som Frälsaren sjelf wid slutet af sitt lif säger till och med till sina apostlar: Jag har ännu mycket att säga eder, men I kunnen icke nu bära det (Joh. 16: 12). Den tid skulle komma, då de skulle få weta det, men icke nu, ty ännu kunde de icke fatta det rätt. Sådant är lärarewifhet. Det wore en fullkomligt obuglig lärare, som icke wifte att i sättet för sin underwisning rätta sig efter deras uppfattningsförmåga, som han hade att underwisa. Alltså: när jag talat om Guds händer, fötter, ögon

*) Detta sätt att tala kallas af de lärda för antropopatism, d. w. f. ett sådant sätt, som framställer Gud med wexlande menstliga sinnesrörelser. I sammanhang dermed står Skriftens sätt att framställa Gud med menstlig kropp och lemmar, hwilket framställningsfätt af de lärde kallas antropomorfism.

öron o. s. w., så måste jag vara medveten om, att sådant är ett ofullkomligt och bildligt tal, emedan Gud inga lemmar har. Sammalunda när jag framställt Gud med menliga wexlande sinnesrörelser, så måste jag erkänna, att sådant är ett ofullkomligt och bildligt tal, emedan Gud är oföränderlig. Men det ofullkomliga talet är berättigadt och nödwändigt "för vårt köttis swaghets skull" (Rom. 6: 19). När wi wara fullkomnade, skola wi se allting fullkomligt, d. w. s. sådant som det verkliga är. Men ännu gå wi uti nederstolan.

Alltså, det är Skriftens bestämda lära, att Gud förblifwer sådan, som han är. Det finnes ingenting i himmelen eller på jorden eller under jorden, som kan hos honom verka någon förändring. Om någonting kunde verka förändring hos Gud en enda dag, så skulle man säga: "Han är icke i dag densamme, som han war i går". Och då kunde wi icke widare hafwa något fäste för vår själ uti honom. Ty är han en annan i dag, än han war i går, så hafwa wi ingen borgen för, att han icke i morgon är återigen en annan. Och då hafwa wi aldrig någon wisshet, att wi icke till äfwenlys till sist skola blifwa bedragna i vår tillit till honom. Om jag t. ex. säger, att Gud är nådigare i dag, än han war i går, så skulle jag dermed hafwa sagt, att han icke war den fullkomlige Guden i går. Jag skulle icke heller weta, om han är det i dag. Kanste blir han ändå bättre i morgon. Så skulle hela mitt inre lif upplösa sig i owisshet och twiswel, ja förtwislan. Men nu, des bättre, weta wi, att hos vår Gud finnes ingen förwandling alls.

Icke ens menniskans syndafall, så försträckt det än war, och så stor förödelse och förändring det än wållade här på denna jord, kunde i minsta mån verka någon förändring hos Gud. Äfwen den dag, då menniskan föll i synd, kunde änglarne säkert sjunga: "Menniskan, kronan af din skapelse, är fallen, men du, Herre, blifwer, såsom du är, och dina år taga ingen ända". Wi hafwa anledning att antaga, att menniskans syndafall äfwen inverkade på änglawerlden. Aposteln Paulus säger i Kolosserbrefwets 1 kap., att Gud skulle genom Kristus med sig försona både det, som är på jorden, och det som är i himlarna. Med det, som är på jorden, menar han menniskan; med det, som är i himmelen, menar han änglawerlden. Icke blefwo änglarne syndiga derigenom, att menniskan föll. Men en rubbning i deras ställning till Gud inträdde likwäl, beroende på det samband, som ursprungligen fanns emellan dem och menniskowerlden. Men hos Gud inträdde ingen förändring. När barnasjapets ande

wet ur menniskans hjerta, blef faderskapets ande oföränderlig qwar uti den himmelske Fadrens hjerta. Det låter wisseligen underligt att tala så, ja för den naturliga menniskan är det ett galet tal. Sedningarne föreställa sig alltjemt sina gudar så, att de förändras, allt efter som menniskorna sjelfwa äro. Och midt i kristenheten får man ännu i predikningar höra talas om, huru Gud till följd af syndafallet undergick en sådan förwandling, att det fordrades den ensödde Sonens utgiftwande för att upphäfwa den rubbning, som hade uppstått i förhållandet mellan Guds kärlek och Guds rättfärdighet. Ja, detta framhålles t. o. m. såsom lärnan i evangelium, såsom sjelfwa bek schibbolet, så att man icke förstår, hwad Kristus annars skulle wara till. Men låtom of ändå hålla fast wid **Striftens lära**, att hos Gud är ingen förwandling, d. w. s. werkligen hwad orden innebära: ingen förwandling alls. Så snart du derför får höra talas om någon förwandling hos Gud, så säg: "Det är icke rätt, ty Striften lärer, att hos honom är ingen förwandling". Låter det än för det naturliga förståndet rimligt, när det talas om, att Gud förwandlas, efter som menniskorna äro, så wet, att det ändå icke är sant! Att det låter rimligt och antagligt, det beror derpå, att wi sjelfwa äro föränderliga, och det ligger i menniskonaturen en benägenhet att föreställa sig Gud just sådan, som hon sjelf är. Det hör derför till trons kamp mot den förwända naturen att blifwa wid det, som Striften säger om Gud i strid emot, hwad wi af naturen äro benägna att föreställa of. Låtom of kämpa den kampen. Låtom of hålla fast, att det äfwen på syndafallets dag icke stedd någon förändring hos Gud, icke heller på den dag då Kristus dog för werldens synd. Syndafallet war något, som menniskan gjorde till sitt förderf; Kristi werk war något, som Gud gjorde till hennes upprättelse och räddning, och det derför att han sjelf förblifwit oföränderlig.

Att Gud är oföränderlig, det är en stor tröst för of. Det tunna wi lätt begripa. Ändrades icke Gud genom menniskans syndafall, så skall han icke heller blifwa förändrad derigenom, att wi, som tillhöra honom, ofta förändras. Den ena gången känner du dig brinnande i anden och glad i Gud; den andra gången känner du dig kall och erfar ingen glädje, så att du kanske undrar, huru det nu kan wara med dig. Den ena gången kan du bedja med en ofantlig kraft; den andra gången kan du icke bedja alls. Den ena gången erfar du en stor kraft af Guds ord; den andra gången erfar du ingenting, utan ordet är för dig såsom torrt trä. Den ena gången

känner du dig stark emot frestelserna; den andra gången känner du dig wanmättig, stupar och faller, så att du nästan i förtviflan måste ropa: Jag vet icke, hwad jag gör, ty det jag vill, det gör jag icke, och hwad jag hatar, det gör jag. Detta allt hör till föränderligheten hos dig. Skriften lär aldrig heller om dig, att du är oföränderlig. Men under allt detta är det en outhärlig tröst att weta, att hos Gud är ingen förändring eller wexling af ljus eller mörker. När det ljusnar för dig, så blir det icke ljusare för honom, och när det mörknar för dig, så blir det icke mörkt för honom. Sjelfwa mörkret gör icke mörkt för dig, säger David, mörkret är såsom ljuset (Ps. 139: 12). När det blir varmt i ditt hjerta, så blir det icke warmare i Guds hjerta. Och när det blir kallt i ditt hjerta, blir det icke kallare i Guds hjerta, utan hans kärlek är alltid lika brinnande. När Israel hade syndat, sade Herren genom profeten: Huru skall jag göra med dig, Efraim? Huru försara med dig, Israel? Mitt hjerta wänder sig i mig, allt mitt medlidande är i rörelse. Jag vill icke verkställa min vredes brand; jag vill icke widare förderfwa Efraim, ty jag är Gud och icke en menniska. Helig är jag midt ibland dig, och med wrede vill jag icke komma (Hos. 11: 8, 9). Hör hwilka märkliga ord! Efraim hade syndat. Och hade Gud varit såsom en menniska, så skulle han hafwa förderfwat Efraim. Men nu war han Gud och icke en menniska, därför kunde han icke göra det. Helig är jag midt ibland dig, säger han, och denna helighet gjorde, att hans barmhertighet förblef lika brinnande, trots det att Israel hade syndat. Jag är Herren, säger han, jag förändras icke. Därför hafwen I, Jakobs barn, icke blifwit tillintetgjorda (Mal. 3: 6). Hade Gud förändrats efter folket, då hade Israel längesedan varit till intet gjordt. Men han förändras icke. Därför är Israel ännu qwar trots alla afwikelser från hans bud, som ofta ådragit det swåra straffdomar. O du store Gud, hwem skulle utan uppenbarelse hafwa trott sådant om dig!

"Ja, men", säger då någon, "det kan man wäl ändå af bibeln se, att Guds förhållande mot menniskor blir ett annat, när de äro lydiga, än när de äro olydiga." Swar: Ja, wisseligen. Men detta är icke en föränderlighet hos Gud, utan hör twärtom — så underligt det än låter — till Guds oföränderlighet. Just emedan han är den oföränderligen helige, rättfärdige och barmhertige Guden, måste han förhålla sig annorlunda emot det onda än mot det goda. Att en fader förhåller sig annorlunda emot barnet, när det är olydigt, än när det är lydigt, det bewisar ingen

förändring af hans hjertelag, utan alldeles twärtom. Ja, det wänliga är, att hans hjerta rör sig mer omkring de olydiga barnens wäl än om de lydiga. Skulle jag deremot få se en fader förhålla sig på samma sätt mot barnet, när det är olydigt, som när det är lydigt, då skulle jag säga, att en stor förändring hade stett hos honom, ja, att han förderfwade sitt barn. Derför är det nog sant, att om du syndar, skall du få erfara Guds tuktan, och om du är lydig, skall du få erfara Guds wälbehag. Men i hans hjertelag sker ingen förändring. Fadershjertat är äfwen med i riset. Gud är kärleken, heter det. Det står icke blott: han är kärleksfull, eller: han älskar, utan: han är kärleken. Och till kärleken wäsende hör att älska och att älska utan asseende på dens wärdighet eller owärdighet, som han älskar. Gud är kärleken, äfwen då han slår. Det är rättfärdigt att så älska. När Herren Jesus wille lära sina lärjungar att wara rättfärdiga och älska såsom Gud, sade han: "Älsken edra owänner, wälsignen dem, som förbanna eder, gören wäl emot dem, som hata eder, och bedjen för dem, som göra eder slada och förfölja eder". Ty "om I det gören", tillade han, "så warden I eders faders barn, som är i himlarne, ty han är god emot de otacksamma och onda och låter sin sol gå upp öfwer rättfärdiga och orättfärdiga."

Kortligen, låt oss säga det ännu en gång: hos Gud är ingen förwandling. Äfwen då när du med djupaste bedröfwelse måste klaga, att det har blifwit sämre med dig, kom ihåg, att hos Gud är ingen förwandling. När du är ung, frisk och stark; när du är frimodig och glad; när du är gammal, maktlös och döende; när du är hardt nära förtwiflan, så kom ihåg, att Gud är densamme, och att hos honom är ingen wegling af ljus och mörker. Alla heliga hafwa måst gå genom mörker, der det sett ut, som om Gud hade öfwergifwit dem. Psalmisten säger: Jag är såsom en man utan lifskraft, bland de döda öfwergifwen, lif de slagna som ligga i grafwen, hwilla du icke kommer ihåg, och som äro affilda ifrån din hand. Du har sänkt mig i djupaste graf, i mörka rum, i hafsdjupen. Mitt öga förtäres af elände; jag ropar till dig, Herre, dagligen (Ps. 88: 5—10). Men äfwen då, när du med psalmisten gör sådan erfarenhet, förblifwer Gud, den han är. Han förklarar sjelf hos profeten Esaias sitt förhållande uti sådana mörka dagar med följande ord: Jag har i vredens dagar som snarast gömt bort mitt anfigte för dig, men med ewig nåd will jag förbarma mig öfwer dig, säger Herren, din förlossare (Es. 54: 8). Alltså, det är en stor tröst, att Herren är oföränderlig. Och huru

illa det må blifwa med dig, gör åtminstone Herren den äran, att du icke tänker, att det också har blifwit illa med honom! Säg med David: Swarför bedröfwar du dig min själ och är så orolig i mig? Hoppas på Gud, ty jag skall ännu en gång tacka honom, min frälsning och min Gud.

Gud är allestädes närwarande, och det är en stor tröst.

Swart skall jag gå för din anda, och hwart skall jag fly undan för ditt ansigte? Stege jag upp till himmelen, så är du der, och bäddade jag åt mig i dödsriket, si så är du der. Toge jag morgonrodnadens wingar och uppsloge mitt tjäll ytterst i wester, så skulle också der din hand leda mig, och din högra hand hålla mig (Ps. 139: 7—9).

Guds allestädes närwarelse är ingalunda tröstlig för alla människor. Twärtom. För alla, som lefwa i synd, är den försträcktlig. Men för alla dem, som älska Herren, är den tröstlig. Det war en gång en ung troende man, som hade läst en strift med titel: "Herren är nära". Den uppsyde honom med stor glädje. Han lemnade densamma till en äldre qwinna, på det att hon måtte få smaka samma glädje. Hon war icke troende. När hon lemnade igen striften, sade hon: "Det war en försträcktlig strift det der; man kan blifwa riktigt mörkrädd genom att läsa sådant." Guds närvaro trängde sig på henne, och det strämde henne. Swarpå berodde nu denna skilnad? Jo, den berodde derpå, att den ene stod i ett annat hjerteförhållande till Gud än den andra.

De, som älska hwarandra, wilja så mycket som möjligt wara tillsammans. Men när man är aswig mot någon, så önskar man att så litet som möjligt träffa honom. Möter man honom på en gata, så wiser man, om det är möjligt, af i en gränd för att slippa träffa honom. Om jag får se en trolofwad blifwa glad, när hennes brudgum kommer, så ser jag, att hon älskar honom. Märker jag deremot, att hon blir försträckt, när hon får höra, att brudgummen är i närheten, då förstår jag strax, att hennes hjerta icke är rätt inför honom. Äfwen om hon ställer sig, såsom älskade hon honom, wet jag dock, att detta är endast skrymteri. På samma sätt förhåller det sig med människors ställning till Gud. De ogudaktige äro rädda för den tanken, att Gud är omkring dem. Stola de hafwa någon

glädje, så måste de hålla tanken på Gud fjerran. När de samlas till sina förlustelser och, som det heter, glädjen står högt i tal, då kan man icke störa densamma bättre än genom att påminna dem, att Herren är nära. De troende deremot kunna icke hafwa någon verklig glädje, om de icke så erfara, att Herren är nära. I det enskilda lifwet behöfva de känna hans närhet, och då de äro tillsammans, behöfva de det likaså. Så de icke erfara, att Herren är dem nära, så blir hela deras lif och all deras samvaro ödslig. När de hafwa varit tillsammans och skiljas åt med stor glädje, och man frågar dem, hvarför de äro så glada, skall man i de allra flesta fall få det swaret: "O, skulle wi icke vara glada? Herren har varit oh så nära på denna stund. Det war en wälsignad stund!" Ingen kan vara så blind, att han icke märker skilnaden mellan de ena och de andra, eller så ofunnig, att han icke förstår, hwarpå denna skilnad beror. Här är en punkt, der man riktigt kan känna igen det rätta kristliga sinnet till skilnad från stryptarens och den ogudaktiges. Det har aldrig fröjdats de senare, men det har i alla tider varit en outhärlig tröst för de heliga, att Herren har varit dem nära. David säger i den 23:dje psalmen: Om jag än wandrade i en mörk dal, fruktade jag intet ondt, ty du är när mig; din läpp och staf de trösta mig.

Herren säger i Jeremia 23: 24: Kan någon gömma sig i gömslen, der jag icke skulle se honom? Är icke jag den, som uppfyller himmel och jord? Detta ord talar om hans allestädes närwarelse, som icke är inskränkt på något wis. Gud är en ande, och anden är oberoende af rum. Gud är icke utsträckt genom allt rum, ty då skulle endast en liten del af honom vara närvarande på hwarje ställe, utan han är, såsom wi sagt, oberoende af hwarje rum. Man kan icke tala om längd eller bredd eller storlek hos honom. Han är personligen närvarande, hel och hällen, på hwarje plats. Antingen du vill det eller icke, så är han tillstädes wid hwarje steg, du tager, du må gå på syndens eller rättfärdighetsens väg.

Men på ett alldeles särskildt sätt är Herren nära de sina. Derom säger David i Ps. 34: 19: Herren är när dem, som ett förtrofsadt hjerta hafwa, och hjälper dem, som en bedröfwad ande hafwa. Och åter i Ps. 85: 10: Nära är hans hjälp för dem, som frukta honom. Och åter i Ps. 145: 18: Herren är när alla dem, som åkalla honom, alla dem som med allwar åkalla honom. På samma sätt säger också Herren Jesus, som är ett med Fadren:

Swarest två eller tre äro församlade i mitt namn, der jag är midt ibland dem (Matt. 18: 20). Och åter: Si, jag är när eder alla dagar intill verdens ända (Matt. 28: 20). Herren wiste, att ingenting war wigtigare för deras hjertan, än att han war dem nära, och att de skulle känna sig såsom faderlösa, när han war tagen ifrån dem. Dersför tröstar han dem med denna försätran, att han skall wara när dem alla dagar. Det är kosteligt att betrakta lärjungarnes förhållande. När Herren togs ifrån dem, då woro de utan allt hopp, all frid, all glädje. Ingen menniska kunde i de dagarna känna sig olydligare, än de gjorde. Men när de seban singo se Herren midt ibland sig, då blefwo de så glada, att de för glädjes skull icke kunde tro (Luk. 24: 41). Tänk, hwilket sinne detta förräder! Ingen farise war så blind, att han icke skulle hafwa insett, att dessa lärjungar trots all sin ströplighet likwäl uppriktigt älskade sin mästare.

I Esaja 43: 1—3 säger Herren: Frukt icke, ty jag har förlösat dig, kallat dig wid namn. Du är min. Om du ginge genom watten, är jag med dig, och genom strömmar, skulle de icke dränka dig. Om du ginge genom eld, skulle du icke swedjas och lågan icke bränna dig. Ty jag är Herren, din Gud, den helige i Israel, din frälsare. — Se hwilka löften! Genom watten skall du nog stundom nödgas gå; i elden skall du wäl ock många gånger komma. Men jag är när dig, säger han, dersför behöfwer du ej frukta. Att wara rädd, när Gud är nära, det är dårslap. Jag har kallat dig wid namn, tillägger han, du är min. Och när man är Herrens, så kan man wara alldeles trygg. Ingen skall rycka eder utur min hand, ty ingen skall rycka eder utur min Faders hand, säger Jesus (Joh. 10: 28 f.). Du behöfwer dersför hwarken frukta för elden eller för wattnet, säger han, hwarken för lif eller död eller för något, ehwad som än månde hända. Huru skulle något kunna förderfwa dem, som äro Herrens, och hos hwilka Herren är. Bort det! I medwetandet om denna Guds närhet lände sig Abraham, Mose, profeterna och alla heliga i gamla testamentet starka och frimodiga. Swad war det, som gaf Elias mod att så, som han gjorde, oförsträckt trotsa konung Akab och alla hans prester? Ingenting annat än känslan af Guds närvaro. Swad war det, som gaf Mose mod att trotsa den grymme Farao samt utan afseende på Egyptens makt föra Israels folk ut derifrån? Swar: Ingenting annat, än att han lände, att Gud war med honom.

I samma triumferande wifhet utropar ock Paulus: Är Gud

för oss, hwem kan wara mot oss? För dem, som hafwa Gud lär, samwerkas allting till godo (Rom. 8). Och hwarför? Swar: därför att Herren ständigt är hos dem och walar öfwer dem. Ja, frälsaren går t. o. m. så långt, att han säger, att icke ett hårstrå skall falla från hufvudet på hans lärjungar utan hans himmelske Faderns wilja. Och större trygghet kan man omöjligt begära. Är Herren ända till den grad noggrann, att han håller reda på mina hårstrån, hwad kan jag då tänka mig, som han icke skulle wårda sig om? Sannerligen intet. Wisserligen kan det stundom synas, såsom om Herren hade wilit ifrån de sina och öfwergifwit dem. Sådant hafwa alla heliga måst erfara. David ropar i denna nöd: Herre, hwi står du så långt ifrån och fördöljer dig i nödens tider? (Ps. 10: 1). Och åter: Min Gud, min Gud, hwi hafwer du öfwergifwit mig? (Ps. 22: 2). Men att Herren sålunda synes fjerran, det är allenast en synwilla. Hwad Gud säger i sitt ord, är pålitligare än allt, hwad som synes. Wi äro andeligen stefögda och se därför fäst. Om Herren för tillfället gömt bort sitt ansigte för dig, så har han dock icke öfwergifwit dig.

Äf naturen är menniskohjertat mycket lättsträmbt. Skriften har därför mycket att göra med att lugna och trösta de troende. På ofantligt många ställen i gamla testamentet uppmanar Herren de sina och säger: Frukta icke, fröjda dig, war glad o. s. w. Och alljemt framhåller han såsom tröstegrund det, att han skall wara när dem, att han icke skall öfwergifwa dem, o. s. w. Uti det nya testamentet se wi också alldeles detsamma. Kristus uppmuntrar sina lärjungar, att de icke skola wara bebröfwade utan wara wid god tröst. Frukta dig icke, du lilla hjord, säger han. Apostelen Paulus uppmuntrar och ständigt de troende, att de skola wara glada och frimodiga och icke rädda, ty intet ondt kan hända dem, emedan Herren är dem nära.

David säger uti Ps. 91: 1, 2, 4: Den som sitter under den högstes beskärm och hwarlar under den allsmåttiges flugga, han säger till Herren: "Du är min tillflykt och min borg, min Gud, på hwilken jag förtröstar". Med sina hjädrar skall han betäcka dig, och under hans wingar skall du finna skydd; stöld och skärm är hans sanning. Och uti Ps. 36: 8 utropar han: Guru dyr är din godhet, Gud, att menniskors barn hafwa tröst under dina wingars flugga! Varn, som äro rädda af sig, länna sig genast trygga, om de allenast få gå wid sin faders eller moders sida och hålla dem i handen. På samma sätt äro Guds barn trygga och lugna, bara de weta, att

Herren är när dem. Du omslöt mig på alla sidor, säger David, och du höll öfwer mig din hand (Ps. 139: 5). Och när han det kände, då var han frimodig och glad, så att ingenting kunde strämma honom.

En troende man och hans hustru hade en afton varit borta hos några vänner. De hade med sig sin lille treårige son. När de kommo tillbaka hem, var det mycket mörkt inne på deras gård. Den lille gossen sprang före dem. När han kom till porten och såg mörkret, wände han genast om och sade till sin fader: "Pappa, bor Gud på vår gård?" Fadern svarade: "Ja", och strax sprang gossen utan rädsla in i mörkret.

Du, som känner dig allena och öfvergifwen, frukta icke. Om också ingen annan är hos dig, så är Herren hos dig. Om ingen annan vill vara bekant och vän med dig, så vill Herren det likväl. Han har lofwat att bära de fina intill åldern, och intill de de wara grå. Han säger: Ja, ända till eder ålderdom har jag varit densamme, och jag bar eder, ända till de edra hår grånade. Så har jag gjort; och jag vill ännu upplyfta, bära och rädda eder. Wid hwilken wiljen I likna mig, och med hwilken wiljen I jemföra mig, och hwilken afbild af mig wiljen I göra, som skulle wara mig lik? (Ej. 46: 4, 5). Det är alldeles omöjligt, att någon skulle kunna jemföras med Gud, ware sig i detta eller andra stycken. Föräldrar kunna icke ständigt wara hos sina barn, icke heller wänner hos wänner, icke heller läkaren hos den sjuke, men Herren är alla dagar och alla stunder när dem, som tillhöra honom.

Alltså, när du är i nöd, så åtalla honom. Herren är när alla dem, som åtalla honom, alla dem, som med allwar åtalla honom, säger David. Ja, hans ögon öfverfara hela jorden för att bistå dem, som med helt hjerta hålla sig till honom (2 Krön. 16: 9). Synes det ock för dig likasom för profeten, såsom om Herren hade tillstutit sina öron, ja, såsom wille han blifwa af med dig, så låt icke förwilla dig derutas, utan fortsätt att åtalla honom. Han icke allenast hör, när du ropar, utan förr än du ropar, wet han, hwad du vill säga. Han förstår hjertats tankar fjerran efter (Ps. 139: 2). Måste du också klaga, att du har wilst bort ifrån honom, men du nu gerna vill komma tillbaka till honom, så behöfwer du alls icke förtwifla. Ty Herren är nära dig. Ja, det är han, som sölt upp dig och hos dig wäckt denna önskan. Det är wid hans klappande på ditt hjertas dörr, som du wafnat ur din slummer. Så nära är han dig. Du behöfwer icke

fara hit eller dit, icke till Rom eller till Jerusalem för att finna honom, utan du kan träffa honom, der du går och står. Derfor åkalla honom! Du tyder kanske, att du har syndat så försträdligt, att han har måst wita ifrån dig. Men sådant är endast djefwulens anfäktelser, och djefwulen är en lögnare af begynnelsen. Såsom han i begynnelsen bedrog Eva till att icke tro budet och hotelsen, så vill han nu bedraga dig till att icke tro evangelium och löftet. Men låt du icke bedraga dig. Herren säger sjelf: Si, jag står för dörren, och närmare kan han ju icke wara. Och han är nära för att göra dig godt och wälsigna dig.

Men du, som ännu lefwer uti synd, hör, hwad Herren ropar till dig hos profeten Esaias: Söken Herren, medan man kan finna honom, åkallen honom, medan han är när! Den ogudaktige öfwergifwe sin wäg och syndaren sina tankar och omwände sig till Herren, så förbarmar han sig öfwer honom, och till vår Gud, ty när honom är mycken förlåtelse (Es. 55: 6 f.). Sök Herren, heter det, medan du kan finna honom. Det kommer en dag, då du icke mer skall kunna finna honom. Frälsaren säger till fariseerna: Jag går bort, och I skolen söka mig och skolen icke finna mig, och I skolen dö uti edra synder. Det kommer en dag, då nådens tid är slut, och det blir en försträdlig dag. Herren säger, att på den yttersta dagen skola många komma till honom och säga: Hafwa wi icke profeterat i ditt namn och i ditt namn utdrifwit onda andar, och han skall wisa dem bort. Då skola de owisa jungfrurna klappa på hans port och säga: Herre, Herre, låt upp för oss! Men han skall svara: Gån bort, jag kände eder icke! Medan han stod här och klappade på deras hjertas port och sade: Den der upplåter dörren, till honom vill jag ingå och hålla nattward med honom, wille de aldrig upplåta. Nu kommer den dagen, då de skola klappa på hans port, och den skall wara stängd. Sedan husbonden har stått upp och låtit porten igen, låtes den aldrig widare upp. Wå icke du wara en utaf dem, som skola finna sig uteslängda på den dagen! Derfor, medan Herren är att finna, så sök honom! Medan han är nära, så ropa till honom! Hans hjerta brister af förbarmande.

Men det är icke allenast en rik tröst utan äfwen en wiktig förmaning för de troende, som är att hemta deras, att Herren är närwarande. Kom ihåg, ett hwar helst du är, går Herren wid din sida. Gör icke något och säg icke något, som du wet, att du icke skulle wilja göra eller säga, om du såge Herren lefamligen bredwid dig. Men gör och säg i stället allt, som du skulle göra och

säga, i fall du sålunda såge Herren. Mycket af det, som du nu säger och gör, skulle blifwa både osagdt och ogjordt; och mycket af det, som du nu försummar, skulle blifwa gjordt, om du alltjemt besinnade, att Herren är nära. Må Gud gifwa oss ett rätt waket, andligt sinne! När du går uti din tjenst eller arbete, du som är tjenare eller arbetare, tänker du alltid på, att Herren är nära? Nu gör och säger du kanske sådana saker ibland, som du icke skulle göra eller säga, om blott din husbonde eller husmoder eller förman wore nära. O, hwarsför tänker du då icke på, att äfwen i deras frånvaro är Herren nära, och att det betyder wida, wida mer? Och du, som är husbonde eller husmoder, eller du som har att göra med tjenare eller arbetare, handlar du alltid med dem så, som du skulle handla, i fall du med dina lefamliga ögon såge Herren stå wid din sida? Och när du är ute bland folk, hwar helst det än må wara, tänker du verkligen alltid uppå, att Herren är nära? O, hwilken vigtig fråga är icke detta! Och wi säga igen: Gud gifwe oss ett waket, kristligt sinne! Huru skulle det icke helga hela vår umgängelse!

"Ja, säger du, hwad skulle jag hellre önska än att sålunda ständigt wandra lifasom inför min Herres ögon! Men jag glömmet det, och hwad skall jag nu göra för att blifwa annorlunda?" Ingen-ting annat, än hwad skriften säger: Åkalla honom, att han måtte hjälpa dig äfwen uti detta stycke. När du stiger upp om morgonen och går till din kallelses verk, så bed honom, att han gifwer dig nåd att i dag besinna, att han är omkring dig och ser alla dina wägar. Och du skall så se, att han skall bewisa sig trofast, så att han skall höra äfwen den bönen. Och du skall, när aftonen kommer, så känna, att den dagen, då du, så att säga, wandrade wid Herrens sida, war den lydligaste dag du haft.

Och slutligen, när det gäller att dö, kom då ihåg, att Herren är nära! Den stunden måste alla dina wänner lemna dig. Allt det guld, som du till äfwentyrs har egt på jorden, skall då lemna dig. Men Herren är nära för att äfwen då stödjå dig och bära dig och hjälpa dig igenom. Kanske skall djefwulen då måla hela ditt lif swart för dina ögon för att försträcka dig och säga: "Såsom du har lefwat, måste du wara af Gud öfwergifwen". Men kom då ihåg, att Herren är nära alla dem, som åkalla honom, alla dem som hafwa ett förkrossadt hjerta. Ty då skall du behöfwa det mer än annars. Wid en ung troende qwinns dödsbädd stod en gång en äldre qwinna och hwistade till henne flere bibelsprat.

Slutligen uttalade hon ordet: **Si Guds Lam**, som tager bort werldens synd. — Ja, swarade den bönende, jag börjar se honom nu och så affomnade hon. Jesus war der tillstädes, och der han är, der är Fadren. Ja, Gud ware lof, att wi kunna weta med wissghet, att han är alla stunder nära och aldrig skall öfwergeftwa sitt folk.

Gud är allwetande, och det är en stor tröst.

Intet skapadt är osynligt inför honom, utan allt är blottadt och uppenbart för hans ögon, hos hwilken wi hafwa att göra räfskap (Ebr. 4: 13). Det gäller om Guds allwetenhet ungefär det samma, som wi redan hafwa talat om Guds allestädes närwarelse. Juft derför att Gud är närwarande öfwerallt, wet och ser han också allt. Att wi icke kunna weta allting, det beror deruppå, att wi icke äro närwarande öfwerallt.

Är det dig en verklig tröst, att Gud ser allting, eller är det för dig en försträckeelse? Det är ju icke alla, som kunna glädja sig deröfwer, att Gud wet allt. Men det är många, som kunna göra det. Och uti denna punkt är det man kanske bäst ser skillnaden mellan dem, hwilkas hjerta är rätt för Gud, och dem, hwilkas hjerta icke är rätt inför honom.

Det är en försträckeelse för alla ogudaktiga, att Gud wet allting. Profeten säger: **We dem**, som wilja wara fördolda för Herren till att skyla sina öfwerträdelser. Adam wille icke, att Gud skulle weta hans gerningar, när han hade syndat. När Gud kom och frågade honom, hwad han hade gjort, så försötte han urskulda och förswara sig. På samma sätt göra alla ogudaktiga i alla tider. När du leswer uti dina synder, icke will du då, att Gud skall weta det. Att du kan synda utan försäran, det beror deruppå, att du icke tror, att Gud wet det. Den, som syndar, will ofta icke, att menniskor skola weta, hwad han gör. Och huru mycket mindre kan han då wilja, att Gud skall weta det! Menniskors dom kan dock aldrig wara att förlisna wid Guds dom. Den som uti sitt hjerta hyser fiendskap, bitterhet eller andra onda känslor, icke will han, att menniskor skola weta, hwad som rör sig i hans inre. Och huru mycket mindre will han då, att Gud skall genomskåda det! Men we honom! Ehwad han will eller icke, genomskådar Gud allsammans och känner både hans yttre och inre lif.

För skrymtare är det också en försträffelse, att Gud wet allting. Det war ett fruktansvärdt ord, som Kristus sade till fariseerna: I ären de, som gören eder sjelfwa rättfärdiga inför menniskor, men Gud wet edra hjertan (Luk. 16: 15). Fariseerna wille ju bland judafolket wara ansedda såsom synnerligen gudfruktiga och heliga män; och folket, som icke såg annat än det, som för ögonen war, höll dem också för att wara sådana. Men Gud, som stådade genom ytan in i deras hjertan, han fann, att de woro såsom hwitmenade grister, hwilka utwändigt syntes dägliga men inwändigt woro fulla af de dödas ben och all orenlighet. Det lät såsom ett hårdt tal, när Herren sade dem det, men det hade kunnat blifwa deras frälsning, om de hade aftat deruppå. Nu förbittrades de i stället, och det till sitt eget ewiga förderf.

Deremot är det, såsom wi redan hafwa sagt, alltid för Guds barn en stor tröst, att Gud wet allt. Barn, som riktigt älska sina föräldrar, wilja, att deras föräldrar skola weta allt om dem. Det är ett dåligt tecken, när barn inbördes öfwerenskomma att icke säga det eller det för fader eller moder. Men det är ett mycket godt tecken, när de äro så sinnade, att de icke kunna för dem dölja något, icke ens sina egna felsteg och synder. En missionär från södra Afrika omtalade en gång för mig, huru han wid en bortresa hade tillsagt sina barn, att de icke finge göra det eller det — jag minns nu icke, hwad det war. Emellertid gjorde barnen det under hans bortowaro. När han kom hem, räckte hans äldsta dotter honom genast ett bref, deruti hon öppet omtalade allting och sade: "Wi kunna icke fördölja någonting för dig. Straffa oss så hårdt, som du will, men älska oss bara såsom förr!" Si, samma sinne hafwa nu Guds barn. De wilja icke dölja sig med något undan Herren. Twärtom är det ofta deras bedröfwelse, att de icke kunna känna och belänna inför honom allt så, som de gerna wille. Och detta är ju ett tydligt bewis uppå, att de, huru ströpliga de äro, likwäl hafwa ett hjerta, som är rätt inför Gud.

Gud wet allting. Gud wet alla dina goda werk. När du rädder den hungrige en beta bröd, när du gifwer den törstande en bägare kallt watten, när du kläder de nakna, besöker de sjuka, tröstar de bedröfwade, herbergerar de huswilla o. s. w., så wet Gud alltsammans. Och han wet det icke så, att han om ett eller annat år glömmet det, utan så att han kommer ihåg det i ewighet. Han skall oss draga fram alla dessa dina goda gerningar på den yttersta dagen. Wet ingen menniska, hwad du gör, och will ingen er-

känna, hwad du gör, så låt dig nöja dermed, att Gud wet. Du skall icke ens sjelf behöfwa hålla reda på dina goda werk. David säger i Ps. 33: 13—15: Herren sådar ned af himmelen och ser alla menniskors barn. Ifrån sin fasta boning blickar han uppå alla dem, som bo på jorden, han som har danat allas deras hjertan och gifwer aft på alla deras gerningar.

Herren känner också alla goda och helsosamma ord, som du talar. När du talar ett tröstens ord till de bedröfwade, ett uppmuntrans ord till de flemmodiga, ett kärleksfullt warningens och bestraffningens ord till de ofediga o. s. w., då wet Gud det. När du talar vänligt till dem, som äro dina owänner, när du säger ett godt ord om någon till dina medmenniskor, då känner han det alltsammans, det antednas allt i lifwets bok, och det skall komma igen på den stora dagen, då alla dina gerningar stola blifwa belönade. War därför uthållig och låt icke din owäns ondskas förleda dig att synda så, att du går miste om den lön, som du annars har att wänta.

Gud wet också, hwad godt du will. Det är mycket, som du will göra, men som du icke kan utföra, dels därför att de yttre hindren äro för dig oöfwerwinnerliga, dels därför att du icke har gåfwor dertill, dels därför att den synd, som ännu bor i ditt kött, förlamar din kraft. Herren känner hjertat och ser din goda wilja och skall hafwa äfwen den i minne på den yttersta dagen. Ty då skall han döma icke allenast efter, hwad du i werkligheten åstadkommit, utan äfwen efter hwad du skulle hafwa welat åstadkomma, om du bara hade kunnat.

Gud känner också alla dina tankar. Allt hwad godt du tänker om din nästa, allt hwad du i ditt inre gör för att urskulda honom och tyda allting till det bästa, det wet han, och det skall han äfwen löna. Menniskor kunna aldrig genomslåda en annans tankar, för så widt icke dessa tankar gifwa sig tillkänna uti yttre handlingar. Gud förstår hjertats tankar fjerran efter, och äfwen dessa höra till det, som skall komma i åminnelse på den yttersta dagen.

Gud wet din ofskuld, när du blir ofskyldigt anlagad. Det är många Guds barn, som blifwit ofskyldigt mistänkta och förtalade, ja inför rätta anlagade än för det ena brottet, än för det andra. Understundom hafwa också fienderna kunnat bringa det derhän, att det yttre stenet talat för deras anlagelser. Men om du blir föremål för dylikt, så låt dig nöja dermed, att Gud wet din ofskuld. David säger: Släppa mig rätt, o Herre, ty jag har wandrat i

min ofskuld (Ps. 26: 1). Och åter: Du har sett det, ty du skådar wåld och jämmer och tecknar dem i din hand, åt dig öfwerlåter den olydliga sin sak (Ps. 10: 14).

Profeterna hafwa warit falskligen anlagade såsom misshandlare, Johannes döparen likaså. Kristus har blifwit hållen för att wara en Guds försmädare och sabbatsbrytare. Apostlarne hafwa äfwen blifwit såsom ogerningsmän misshandlade. Om dem gäller detsamma, som säges om Kristus, att de hafwa blifwit räknade bland misshandlingsmän. Dtaliga Guds barn hafwa under tidernas lopp till följd af sådana falska anlagelser måst sitta i fängelse, gå ifrån allt, hwad de hafwa egt och haft, mist sitt medborgerliga förtroende, ja, t. o. m. sitt lif. Om något af detta skulle hända dig, så är det ingenting nytt. Förundra dig icke öfwer den hettan, utan wet, att samma wedermöda har wedersarits och ännu wedersares dina bröder i werlden. Låt dig nöja dermed, att Gud wet din ofskuld, och att han skall leda äfwen detta swåra så, att du skall så prisa honom därför en gång. När Susanna war falskligen anlagad för äktenflapsbrott, och man genom två falska wittnen hade styrkt, att hon hade gjort, hwad hon war anlagad för, så ropade hon med hög röst och sade: Herre, ewige Gud, du känner alla hemligheter och wet allting, förrän det sker. Du wet, att dessa män hafwa afslagt ett falskt witnessbörd om mig. Gud frälste henne också ur hennes fienders hand. Men om han ock icke hade räddat henne utan låtit henne med wanära mista lifwet, så hade det intet skadat henne. Gud wiste hennes ofskuld, och det war ära nog för henne.

Ett ännu märkligare exempel är Josef. Han blef inför Potifars anlagad af Potifars egen hustru. Allt talade emot honom. Hon hade ju Josefs mantel i sina händer. Potifar kastade honom därför i fängelse, och der satt han mycket länge. Det war säkert ingen, som betwiflade, att han war skyldig till den misshandling, som den elaka qwinnan hade anlagat honom för. Men han lät sig nöja dermed, att Gud wiste hans ofskuld. Och i sinom tid upphöjde Gud honom också.

Gud känner dina frestelser och dina strider. Det är omöjligt, att den ena menniskan kan fullkomligt känna den andra. Och det är därför omöjligt, att den ena kan rätt bedöma den andra. Swar och en bedömer sin nästa ifrån sin standpunkt utan att betänka, under hwilka olika förhållanden den ene och den andre kan lefwa, och hwilka olika frestelser den ene och den andre kan hafwa att strida emot. Men Gud känner fullkomligt allt, alla dina

frestelser, din swaghet, din nöd, din strid o. s. w. Detta är ju en outsägligt stor tröst att weta för alla Guds barn. Alla blifwa de frestade. Alla måste de erkänna, att uti deras fött bor intet godt. Om de än hafwa wiljan, så kunna de dock ofta icke utföra det goda, som de gerna wilja, utan måste twärtom anklaga sig för, att de göra det, som de hata. Gud wet alltsammans. Och under alla dessa strider, som stundom sluta med ömfliga nederlag, sådar han in i deras hjertan; och der ser han, att de äro hans älskliga barn. Lika wißt som det war ett försträffligt ord för fariseerna, att Gud wißte deras hjertan, då de ju i det yttre gjorde allt för att framställa sig sjelfwa rättfärdiga, lika wißt är det för Guds barn en tröst, att Gud wet deras hjertan äfwen då, när det uti striden emot synden går ganska illa för dem. När en frigsbår ligger ute i fält emot fienderna, så är det wißt icke alltid bewis på bristande fosterlandskärlek, att han blir slagen. Likaså är det icke alltid ett bewis på bristande kärlek till Gud, att en troende under hård strid mot sina frestelser här eller der blir slagen och stupar. När Herren frågade Petrus: Älskar du mig? och upprepade den frågan tre gånger, så swarade Petrus: Herre, du wet allting, du wet, att jag älskar dig. Det war hans tröst att weta, att Herren genomslådde hans hjerta. Att Petrus nyss förut hade grusligen syndat och fallit, det wißte både han och Herren. Men både han och Herren wißte lika fullt, att Petrus älskade honom af allt hjerta.

Det war en gång en andens man, som under hårda strider och frestelser höll på att förtwisla. Då lade han sig på golfwet och sade: "Herre, min Gud, jag förmår nu icke mer. Jag förstår mig icke sjelf, och jag kan därför icke omtala, huru det är med mig. Men här ligger jag, Herre! Du som genomslådar allt, se sjelf, huru jag har det!" Får du erfara något dylikt, så war wiß, att äfwen dina mest förbolda suckar, som du icke ens sjelf kan uttala, dem förstår och känner han. Han som pröfwar hjertan, han wet, hwad andens finne är (Rom. 8: 27). När du tyder, att din ställning är alldeles förtwislad, så är den i sjelfwa werket icke så farlig, som det ser ut.

Jag läste för många år tillbaka en berättelse ifrån de gamla frigen mellan Danmark och Sverige. Det war en ung förnäm flicka, som war förlofwad med en man wid namn Swen. Under danskarne's härjningar i södra Sverige blef hon af några fiendtlige riddare bortröfwad. Men just som de redo bort med henne, fick

hon se sin trolofwade och utbrast derwid med tröst: "Sven har sett det". När hon wiste, att han hade sett det, war hon också förwissad, att han icke skulle gifwa sig någon ro, förrän han hade räddat henne. Sammalunda är det Guds barns tröst wid allt: Gud har sett det; han skall och hjälpa och leda allt till frälsning.

Gud wet din fattigdom. Det är många fattiga, som känna sig mycket öfwergifna och tycka, att ingen bryr sig om dem. När de klaga sin nöd för andra, blifwa de ofta icke trodda. Men Gud wet din fattigdom. Han wet alla de lidanden, som den wållar dig, alla de tårar, som den frampressar ur dina ögon, alla de sudar, som den tvingar fram ur ditt hjerta. Gud wet din sjukdom och känner alla dina plågor. Han har så noga reda på dig, att han har räknat håren på ditt hufwud. Och noggrannare kan man ju icke hafwa reda på en menniska. Det är ingen menniska, som sjelf wet, huru många hårstrån hon har. Men Gud wet det. Du kan stundom tänka: "Om Gud wet det, hwarför hjälper han mig då icke från det onda?" Men låt alla sådana hwarför fara! Gud wet både, hur det är, och hwarför det skall wara och måste wara så, som det är. Det står uti katekesen, att Gud wet icke blott det, som händt eller händer, utan och hwad som skall hända, och hwad som möjligen kunnat ske. Wi äro ofta oroliga dertför, att wi icke weta, hwad som skall hända, men Gud wet det. Och han wet icke allenast, hwad som skall hända, utan och huru han skall leda oss wäl igenom det alltsammans och wända det till vårt bästa. Dertför kunde apostelen också säga: All eders omsorg lasten uppå honom, ty han har omsorg om eder (1 Petr. 5: 7)! När djefwulen oroar ditt hjerta med den frågan: "Hwem wet, huru det skall blifwa för dig i dag eller i morgon eller nästa år?" så swara du: "Gud wet det, och det är nog." Ja, det är nog. Du kunde och gerna tillägga: "Lad gode Gud, att du icke har låtit mig weta det!" Det wore alls icke godt för oss att på förhand weta allt, som skall hända. Det skulle fylla vårt lif med en oro och fruktan, som alldeles förlamade vår kraft.

Gud wet äfwen, hwad som möjligen kunnat ske, d. w. s. hwad som skulle hafwa blifwit föliden, om det eller det hade inträffat. Han wet dertför och, hwad som skulle ske, om du finge din wilja fram. Det bittra är ofta det helsosammaste. Det söta kunde blifwa din olycka. Det der wet icke du, men Gud wet det. Dertför leder han dig ofta på vägar, som du icke känner, och på stigar, som du icke will. Han wet, att han på den vägen skall föra dig

fram till målet. På de vägar, som du sjelf ofta wille gå, ser han deremot sådana faror och stötestenar, att han icke törs föra dig på dem. Det war en gång en qwinna, som till följd af sina lidanden war bragt till en sådan förtwiflan, att hon beslöt att afhända sig lifwet. Hon gick ut för att dränka sig. Men när hon gick öfwer förstugan, fick hon se ett papper på golfwet. Hon tog upp det. Det war en bit ur en bok. Och hon läste följande samtal mellan själen och Herren: "Herre, hwarför fördöljer du dig och låter mig lida så outhärligt?" Och Herren svarade: "Derför att jag icke wet, huru jag på annat sätt skall kunna frälssa din själ". De orden grepo henne, och hon återwände till sitt rum samt utgöt sitt hjerta i tack och lof till Herren.

Men på samma gång som det är en tröst för Guds barn, att Gud wet allting, så må det äfwen för hwar och en af dem wara en kraftig maning att wandra i helighet och rättfärdighet inför hans ansigte. Gör icke något ondt emot din nästa, ty Gud wet det strax. Och om du har gjort något ondt, så försöt icke att undskylla det eller förswara dig, såsom Adam gjorde, utan bestänn allt uppriktigt, ty Gud wet ändå, huru det är. Säg icke något ondt emot din nästa, ty Gud hör det. Säg icke beller något ondt om din nästa, ty Gud hör äfwen det och håller reda derpå. Du kan tycka, att du har grundade skäl att säga detta onda. Men först och främst är det icke sagdt, att du har sett eller hört rätt. För det andra kan du hafwa missuppsattat, hwad du hört och sett. För det tredje, om du också har fattat det alldeles riktigt, så är det alldeles icke säkert, att du gör Gud någon ära eller din nästa något gagn genom att tala om det. Tänk icke något ondt emot din nästa! Man kan genom att sucka emot sin broder gå förlorad. Sucka icke emot hwarandra, säger Jakob, på det att I icke mån warda bömda! (Jak. 5: 9). Man kan göra sin nästa orätt lika wäl genom att tänka ondt om honom som genom att göra ondt emot honom. Och war förwissad derom, att hwad ondt du gör eller säger eller tänker, det skall Herren hemsöka på dig sjelf. Ty han wet allt.

Gud är allsmäktig, och det är en stor tröst.

För Gud äro alla ting möjliga (Matt. 19: 26).

Det är frälsaren, som säger dessa ord till sina lärjungar. Han hade förut sagt, att det är swårare för en rik att gå in i Guds rike än för en kamel att gå igenom ett nålsöga. Nu kan wäl ingenting synas omöjligare än det, att en kamel skulle kunna gå genom ett nålsöga. Man har och derför gjort allt möjligt för att taga bort den styrka, som ligger i frälsarens ord. Man har sagt, att med "nålsögat" skulle menas en liten port uti Jerusalem, genom hwilken en kamel möjligen skulle kunna gå om också endast med stor swårighet. Men frälsarens ord äro att fatta efter bokstafwen. Afwen om någonting synes så omöjligt, vill han säga, som att drifwa en kamel genom ett nålsöga, så är det litwål möjligt för Gud.

Såsom om andra Guds egenskaper, så gäller det äfwen om denna, att den är försträfflig för somliga, men tröstlig för andra. Det är försträffligt för de ogudaktiga, att Gud är en allsmäktig Gud. Deras är nämligen alldeles klart, att alla deras strider emot honom måste sluta med deras egen undergång. Huru frimodigt du än månne trotsa Herren, såsom Farao trotsade honom, och huru trygg du än månne känna dig, medan Gud i sitt stora tålmod ännu gifwer dig nådatid, så må du dock weta, att förr eller senare skall Herrens hand finna dig och hans arm krossa dig. När den arma människan reser sig upp emot Gud, då är det alldeles så, som om en myra ställde sig på en jernvägsskena för att hejda det framrusande lokomotivet. Lokomotivet går öfwer henne, utan att någon på tåget känner, att hon står der. När David betraktade de stora himlakroppar, som Gud hade skapat, förundrade han sig, huru Gud kunde tänka på en sådan liten, obetydlig warelse som människan. Men är människan obetydlig i jemförelse med de skapade tingen, huru mycket mer obetydlig måste hon då icke wara i jemförelse med den Gud, som har skapat dem allesammans! Herodes trotsade också den rätte Guden och lät kalla sig sjelf för Gud. Men Herren sände sin ängel och slog honom, så att han blef uppträtt af maskar (Ap.=G. 12: 21 följ.). En biskop i Tyssland omtalade för mig en gång följande märkliga berättelse: En af de kyrkor, som lydde under honom, skulle repareras. I den kyrkan fanns en bild af Kristus. Den hade af någon anledning länge varit undanlagd. En arbetare, som fick se den, lade densamma på golfwet, lyfte sin yxa och utropade några

håbifsa ord emot Jesus, hwarpå han högg till bilden med yxan, men i detsamma blefnade han och segnade döb ned på golfwet till stor försträckelse för alla dem, som stodo omkring honom. Gud låter icke gäda sig.

Att Gud har tålmod är ut och är in med sina fiender, så att det ser ut, som förmådde han ingenting emot dem, det är icke detsamma, som att han är wanmättig. När hans stund kommer, så skall han förwijsso träffa dem. Will någon icke omvända sig, säger David, så hwässer han sitt swärd och spänner sin båge och rittar den och lägger dödens flott deruppå (Ps. 7: 13). We den, som träffas af hans flott! Ingenting kan därför wara ett större bewis på dårslap än det, att menniskan trotsar den lefwande, allsmåttige Guden.

För Daniel deremot war det en tröst att weta, att Gud war allsmåttig. Den grymme konungen Darius hade befallt, att ingen skulle få bedja till någon Gud eller någon människa utom till honom under 30 dagar. Daniel frågade icke efter detta kungliga påbud. Han gick upp på sitt rum. Han stängde icke till dörrar och fönster, för att ingen skulle se honom, när han bad. Nej twärtom. Han slog upp fönstren. Han war rädd att ens synas lyda konungens bud. Han tänkte icke som så: "Under dessa 30 dagar will jag wisserligen bedja till min Gud, men jag skall göra det i hemlighet, så att ingen wet det, utan att alla tro, att jag icke tillbeder honom". Nej, här fick icke ens något stek af lydnad för konungen förekomma. Det måste wara uppenbart för alla, att Daniel bad till sin Gud. Och hwad war det, som gaf honom detta mod? Ingenting annat än den lefwande wissheten, att hans Gud war en allsmåttig Gud, inför hwilken äfwen den måttige Darius war såsom en liten myra. Konungen blef förgrymmad och lastade Daniel uti lejongropen. Men äfwen der bewisade sig Guds allmatt. Gud tillslöt lejonens mun. Daniel wardt upptagen utur gropen, och ingen flada wardt funnen på honom, "emedan han hade trott på sin Gud" (Dan. 6: 23). När konungen det märkte, stref han till alla folk, slägter och tungomål, som bodde i hela landet: Stor ware eder frid! Från mig är en befallning gifwen, att öfwer mitt rikes hela wälde skall man darra och frukta för Daniels Gud, emedan han är lefwande Gud och är den, som blifwer ewinnerligen, och hans rike är oföränderligt, och hans herradöme hafwer ingen ända. Han räddar och hjälper och gör tecken och under i himmelen och på jorden; han har räddat Daniel utur lejonens wäld (Dan. 6: 25—27). Tänk, när en hednisk konung måste gifwa ett sådant vittnesbörd om vår Gud! Huru

mycket mer böra då icke wi, som äro kristna, tro och trösta på hans allmakt.

I Daniels bok berättas äfwen om trenne fromma män, som vägrat att tillbedja det beläte, som konung Nebufadnezar hade uppreft. Swar och en, som icke tillbad belätet, skulle kastas uti en brinnande ugn — så war konungens bud, och alla wiste, att han hade makt att genomdrifwa sin wilja. De tre männen wägrade likwäl att tillbedja. De blefwo därför kastade i ugnen. Men Guds allmakt afwände elden, så att den icke skadade dem, icke ens så mycket att deras hår blef swedt. När Nebufadnezar fick weta det, utropade han: Wälsignad ware Sadraks, Mesaks och Abednegos Gud, som sände sin ängel och räddade sina tjenare, hwilka förtröstade på honom och icke gjorde efter konungens ord och gäfwö sina kroppar till pris, emedan de icke wille tjena och icke tillbedja någon annan gud än sin Gud. Och af mig utfärdas nu ett påbud, att hwilken helst af alla folk, släkten och tungomål, som säger något ondt om Sadraks, Mesaks och Abednegos Gud, han skall huggas i stycken, och hans hus blifwa likt en smutshög, emedan ingen annan gud är, som kan hjälpa såsom denne (Dan. 3: 28, 29). Tänk: så öfvertygad blef Nebufadnezar om den rätte Gudens allmakt, att han i sitt påbud förklarade, att den skulle wara olycklig, som wågade säga ett ondt ord om denne Gud. Att han hotade att hugga en sådan i stycken och förwandla hans hus till en smutshög, det war en försträfflig hotelse, men wi må ju tänka på, att det war en hednisk konung, som stref dessa ord.

Samme Gud lefwer ännu och är lika allsmächtig nu, som han war i de förra tider. Han säger hos profeten Esaias i kap. 40: 26, 27 följ.: Upplýsten edra ögon högt och sen! Swem har skapat dessa? Han som i ordning utför deras här, som ropar dem alla wid namn, han, för hwilkens stora makt och starka kraft ingen af dem uteblifwer. Huru kan du, Jakob, då säga och du, Israel, så tala: Min wäg är fördold för Herren, och min sak är främmande för min Gud? — Israel hade börjat frukta, att Gud icke brydde sig om sitt folk, och det är emot denna modlöshet, som Herren säger de anförda orden, och han tillägger: Wet du ej, och har du ej hört, att Herren är en ewig Gud, som har skapat jordens ändar, som icke tröttnar, icke mattas, hwilkens förstånd är outgrundligt, som gifwer kraft åt den trötte och stor styrka åt den maktlöse? Och ynglingar blifwa trötte och uppgifwas, och unge män snafwa och stappla. Men de som wänta efter Herren, de få en ny kraft, de

uppfara med wingar såsom örnar, de löpa och uppgifwas icke, de wandra och warða icke trötte (40: 28—31).

Idé war det genom sin egen kraft, som Mose förde Israels barn ut Egypten. Idé war det genom sin egen kraft, som Gideon slog midianiterna, utan det war genom Guds kraft. Och Guds kraft uppfylde dessa män just derigenom, att de insågo och erkände sin egen wanmakt. När Gud utlorade Mose till hans stora wert, då blef Mose så försträckt, att han sökte alla möjliga undanflykter: Han war ju en gammal man, redan 80 år, derjemte endast en fattig herde, hwilket han hade varit i 40 år. Dessutom saknade han gåfwan att hålla tal. Huru skulle han kunna utföra ett sådant werk? När Gideon drog ut emot midianiterna, samlade han så mycket frigsfolk han någonsin kunde — 32,000 man — och i spetsen för denna här lände han sig stark. Men Herren sade till honom: Folket, som är med dig, är alltför talrikt, för att jag skulle gifwa Midian i des hand. Israels barn skulle annars förhåfwa sig mot mig och säga: Min egen hand har räddat mig (Domb. 7: 2). Dersför måste Gideon städa ifrån sig största delen af sin här, så att endast 300 man stodo qwar. Det war ju, menlligt taladt, alldeles omöjligt att med en så liten flara gifwa sig i fejd med en fiende, hwars här war såsom gräshoppor, och hwars lameler icke kunde räknas för deras myckenhets skull, ty de woro lifasom sanden på hafwets strand (Domb. 7: 12). Men uppenbart war, att om Gideon med denna lilla flara segrade, så war segern icke hans utan Herrens. Och han segrade. När han, stödd på sin stora här, lände sig stark, då war han swag, men när han, seende på sitt folk, lände sin wanmakt, då war han stark, ja oöfwerwinnelig. Ty då war det Herren, den allsmåttige Guden, som fick afgöra saken.

Äf sådana de heligas exempel böra wi nu låta oss undervisas. Gud är densamma nu som i förra tider. I 1 Mos. 18: 14 säger Herren till Abraham: Skulle något wara omöjligt för Herren? En sådan tanke wore ju dårslap. Abraham trodde, och hans tro kom icke på fläm. Ingen har kommit på fläm med sin tro, men otaliga hafwa kommit på fläm genom otro. Ingen kommer på fläm, som förbida dig, men de löse föraltare komma på fläm, säger David (Ps. 25). Herren lofwade Abraham och hans hustru, att de skulle få en son, ehuru de woro så gamla, att de efter naturens ordning ej mer kunde föda barn. Att Abraham trodde ett sådant löfte, kunde ju för många menniskor synas wara dåraktigt. Men han gjorde det. Och Herren höll sitt ord.

I Ps. 62: 12 säger David: En gång har Gud sagt, två gånger hörde jag det, att hos Gud är makten. Gud behöfver icke säga en sak mer än en gång, för att den skall vara wiß. Men wi behöfwa höra det sagda många gånger för att bli wißa. Och David hade hört mer än en gång, att hos Gud är makten: ej blott **makt** utan **makten**, så att de mäktiga på jorden äro idel wanmakt emot honom. Därför säger David åter: Herren gör allt, hwad han vill i himmelen och på jorden, i hafwen och i alla djup (Ps. 135: 6). Och profeten Esaias instämmer deri, då han säger: Si, Herrens hand är ej för kort, att han ej skulle kunna hjälpa, och hans öra är icke lönghördt, att han ej skulle höra (Es. 59: 1). Hwad nöd och swårigheter du än må komma uti, war wiß, att Herren kan och skall hjälpa dig igenom allt. Synes det än vara alldeles omöjligt för dina ögon, så wet, att det dock icke är omöjligt för Herren! Det som är omöjligt för menniskor, det är möjligt för Gud, säger Jesus (Luk. 18: 27).

I alla dina lekamliga swårigheter kan Herren hjälpa dig, i dina andliga swårigheter likaså. Han kan hjälpa i fattigdom och sjukdom; han kan hjälpa i alla frestelser. Han kan hjälpa i döden. Der alla andra stå rädlösa och hjälplösa, der är hans arm ännu icke förkortad. Hwem kunde hjälpa Daniel i lejongropen, de tre männen i den brinnande ugnen? Endast han, den allsmäktige Guden. Stöd dig därför med fullt förtroende wid honom. Allt hwad Skriften talar om honom, det har just till ändamål, att wi skola sätta en fullkomlig lit till honom. Men en fullkomlig lit är en sådan lit, som hwilar på honom **alla stunder**, det må vara mörkt eller ljus, samt **utan alla twiswel**, det må för de naturliga ögonen se ut, huru det vill eller kan.

"Ja, men", säger du till äfventyrs, "om Gud är så mäktig, hwärför hör han då icke mina böner och hjälper mig?" Många fråga så. Derpå swara wi: Du skall aldrig fråga, hwärför Gud gör det eller det. När han gör något, så gör han det, därför att han ser, att det är just detta, som nu behöfver göras. Och är det så, att han icke hjälper på det sätt, du önskar, så har han sin wisa afsigst afwen dermed. Alla Guds helgon hafwa ofta måst gå genom mörka dalar, och med dig skall ingen ny ordning begynna. Afwen du skall göras uttorad i bedröfwelsens ugn. Men i denna ugn ser det ut, som om Gud wore borta. Låt dig därför icke förwillas. Håll dig bara fortsarande till honom. När satan instjuter sina glöddande stott i ditt hjerta och säger: "Swär är nu din Gud?" så

swara du: "Han bär mig på sina mäktiga armar äfwen i detta mörker, och jag är wiss, att jag en dag skall prisa honom för seger. Dersför will jag förbida honom." Ad, tröttna icke att tro, utan haf ännu litet tålamod! När Gud icke tröttnar wid dig, så bör icke heller du tröttna wid honom. De som wänta efter Herren, säger profeten, de få en ny kraft, så att de skola uppfara med wingar såsom örnar. De skola löpa och icke uppgifwas; de skola wandra och icke warda trötte.

Herren kan och hjälpa dig emot alla dina yttre fiender. Många fåra Guds barn befinna sig uti en mycket swår yttre ställning. Det besannar sig alltjemt, hwad frälsaren säger, att fem uti ett hus skola wara emot hwarandra för trons skull, så att fader skall wara emot son, och moder emot dotter, hustru emot man och man emot hustru o. s. w. Under sådana förhållanden kunna troende få lida outhärligt. Men war bara lugn! Gud, den allsmäktige, lefwer ännu. Han ser allt, och han skall hjälpa dig till herrlig seger. Fienderna må wara huru listiga och mäktiga som helst, det blir dock sant, hwad Salomo säger: Ingen wisshet, intet förstånd, ingen rådhghet hjälper emot Herren (Ordspr. 21: 30).

"Ja", säger du, "men jag är ju så grusligen swag; huru skall jag kunna hålla ut?" Swar: det kommer icke an på din swaghet eller din starkhet. Såsom wi redan hafwa sett af Gideons exempel, så war det först då, när han war till utseendet swag, som Gud kunde gifwa honom den herrliga segern öfwer midianiterna. Apostelen Paulus säger om sig: När jag är swag, då är jag stark, och dersför will jag allra helst berömma mig af min swaghet, på det att Kristi kraft måtte bo uti mig. Aldrig tröstade profeterna eller apostlarna eller de heliga konungarne uti gamla testamentet på sin egen kraft. Aldrig sade David: "Herre, min kraft är stor, jag skall göra det." Aldrig tänkte apostelen Paulus: "Min kraft är stor; dersför kan du, Herre, wissjerligen föra mig igenom?" Nej, alla insågo de, och alla bekände de, att deras kraft war ingen, och att all framgång, all wälsignelse och all seger kom allenast ifrån Herren, samt att han kunde hjälpa lika wäl genom få som genom många, lika wäl de swaga som de starka. Herren säger till sina lärjungar: Frukta dig icke, du lilla hjord, ty eder Faderns goda wilja är, att han skall gifwa eder rifet (Luk. 12: 32). Och till den lilla hjorden höra och de swaga lammen. Är det nu Faderns goda wilja att gifwa hjorden rifet, så skall det också ske, och dörren skall ej stängas, förrän hela hjorden är inne. Aldrig skall det i himmelen eller i helwetet heter,

att det fanns en troende, som war så swag, att han icke kunde blifwa frälst. Derfor säger Herren: Jag har eder, ända till des edra här grånade. Så har jag gjort, och jag vill ännu lyfta, bära och rädda eder. Och huru swag du än må wara, aldrig är du så swag, att du icke kan låta dig bäras. Är bara Gud stark, nog går det bra för de swaga, som han bär. Derfor war glad och tacka Gud och säg amen till alla hans löften. I Jesus Kristus äro de alla ja och amen. O, det är en outhärlig tröst att hafwa en allsmächtig Gud. Säll är den, hwars hjelp Jakobs Gud är (Ps. 146: 5). Han kan wid alla inre och yttre stormar med David sjunga: Wågorna i hafwet äro wäl stora och fräsa grusligt, men Herren är ändå större i höjden (Ps. 93: 4). Under hans wingars flugga har jag tillflykt, tills det onda går öfwer (Ps. 57: 2). Der skall intet ondt omstörta mig, huru stort det än är (Ps. 62: 3). Ära, ära, ära ware Gud allsmächtig ewinnerligen!

Gud är allwis, och det är en stor tröst.

Sonom, den allena wise Guden genom Jesus Kristus, ware ära i ewighet! (Rom. 16: 26).

Apostelen Paulus framställer här Gud, såsom den der ensam är wis. Man talar wisseligen ofta äfwen om wisa menniskor, och den ena kan ju sägas wara wis i jemförelse med den andra. Men när man jemför menniskorna med Gud, så blir Gud ensam wis, och alla menniskor äro, såsom Skriften säger, dårar, äfwen de wisaste. Sammalunda kan man ju också, när man jemför menniskor med menniskor i asseende på andra egenskaper, säga, att den ene är större eller bättre än den andre. Men när man jemför dem med Gud, då försvinner all menlig storhet och godhet, och man måste säga med Kristus: En enda är god (och stor) nämligen Gud.

Gud har bewisat sin wisshet uti skapelsen. Han har icke gjort eller skapat någonting, som han behöft ångra. Han har icke heller skapat någonting så, att han efteråt måst tänka, att han hade bort göra det på något sätt annorlunda. Äfwen de mest wisa och wälmenande menniskor måste ofta om det, som de hafwa gjort, säga, att det war dåraktigt gjordt. Ja, t. o. m. när de utfört werkligen kloka handlingar, måste de, när de efteråt betrakta dem, finna,

att uti dessa handlingar inblandat sig mycken dårskap, som aldrig bort wara med. De finna, att de med det kloka i handlingen nu icke winna allt, hwad de skulle kunnat winna, om de i det eller det afseendet hade handlat annorlunda. Om Gud kan deremot intet sådant sägas. När han hade skapat himmel och jord, såg han på allt det, som han hade gjort, och si, det war alltsammans godt (1 Mos. 1: 31). Ju mer naturvetenskapen genomtränger den skapade världens hemligheter, desto mer får hon också se af Guds wisshet. Det har ännu aldrig lyckats denna vetenskap att upptäcka någonting, som varit öfverflödigt, eller något, hwarom hon haft verkliga skäl att säga, att det borde hafwa varit gjort annorlunda. Det borde också wara naturvetenskapernas uppgift och ära att allt mer och mer för människorna uppenbara Guds oändliga wisshet. Det gifwes många företeelser i naturen, som våra fäder icke hafwa förstått, men som wi nu förstå. Och det är många företeelser i naturen, som wi icke förstå, men som våra efterkommande skola lära känna. Det finnes också företeelser, som wäl alltid lära blifwa en hemlighet för oss. Men wigt är, att så snart man lyckats förstå någon hemlighet, så har man der fått se ett nytt uttryck af Guds oändliga wisshet. Det kan därför icke wara annat än ett försträffligt bewis på den naturliga människans blindhet, när det gifwes naturvetenskapsmän, som förneka Guds tillvaro, midt under det de dagligen forska i hans under.

Men allra mest har Gud bewisat sin wisshet genom det frälsningswerk, som han gifwit åt sin ensödde son att utföra. Detsför säger apostelen Paulus i det anförda språket, att "han är den allena wise genom Jesus Kristus". Han har icke blifwit wis genom Jesus Kristus, men hans wisshet har för oss framträdtt genom Jesus Kristus. Detta ewiga frälsningsråd har Gud i sin allwisshet beslutit, förrän världens grund war lagd. Ingen människa hade kunnat utgrunda något sätt för mensklighetens frälsning. Det kan man se på hedningarne. Ofantligt werlande äro de hedniska religionerna, och alla sysselsätta de sig med den frågan: huru den syndiga människan skall blifwa frälst. Men huru olika de än äro inbördes, äro de dock lika i det stycket, att alla fara wilse. Och hwad är det att undra på? Wi se ju att midt i kristenheten, trots all underwisning och all predikan, och trots det att wi hafwa den heliga Skrift, gå dock otaliga människor i mörker angående denna fråga. De mena sig wara wisa. De tänka, att de skola blifwa frälsta genom sina egna gerningar, genom sin egen wärdighet-o. s. w., alldeles såsom judarnes fariseer.

Endast Gud kunde uttänka ett råd, som verkligen ledde till frälsning. Och det bestod deri, att han utgaf sin ensöbde son åt werlden till en frälsare. Ju mer du lär att känna Kristus, desto mer skall du också få se in uti djupet af denna Guds wiss-het, som det också lyfter änglarne att ståda in uti. Det är rätt, hwad en gammal sång säger: "Från djup och till djup i Guds ewiga råd Serafen ej stådar ett under af nåd mer stort och mer herrligt än detta". Det skall också i all ewighet blifwa ett föremål för de saliga sång.

Men Gud har icke allenast bewisat sin wiss-het uti det stora, utan han gör det också ständigt uti det lilla — ehuruwäl i sjelfwa werket ingenting för honom är litet. När Gud leder de sina, så leder han dem ofta "på vägar, som de icke känna, och på stigar, som de icke weta", såsom han sjelf säger genom profeten. Men alltid leder han dem med wiss-het, så att de efteråt, när allting blir klart, måste tacka honom för det, att han ledt dem så och icke annorlunda. Ja, när de sjelfwa bära sig dåraktigt åt, leder han genom sin wiss-het händelserna så, att allt det bittra, som war följden af deras dårskap, ländar dem till godo.

När Mose wardt upptagen wid Faraos hof, såg det wiss-serligen ut såsom en tillfällighet. Modern hade lagt ut honom i elstwen. Faraos dotter kom dit ned för att bada. "Det war ju en lycklig slump", skulle menniskor säga. Men det war ingen slump alls. Det war Guds wiss-het, som ledde saken så. När Mose sedan måste öfwergefwä Faraos hof och begifwa sig ut i öfnen samt i 40 år wara en boskapsherde, glömd af alla, ja, såsom det syntes, glömd af både Gud och menniskor, wist war det underligt. Men det war Guds wiss-het, som ästwen då war med och ledde allt. På detta sätt uppfostrades Mose för det wärf, som Gud hade bestämt honom till, men som Mose icke hade den ringaste aning om.

När Gud förde Abraham ut från hans fäderne-land till ett främmande land, som han hade lofwat honom i besittning; lät han honom länge bo uti tält såsom en främling i detta land, och det såg ju underligt ut. Hwar och en skulle hafwa warit färdig att betrakta Abraham som en dåre, då han kunde fortsarande tro på en sådan Gud. Men den följande historien wisar, huru det war Gud, som i sin wiss-het hade ledt allt.

Hela bibeln är full af sådana berättelser. Läs Josefs historia, läs Davids historia, läs alla de heliga profeternas historia! Många gånger hafwa de wandrat genom mörka dalar, der de hafwa klagat,

såsom funnes för dem icke något råd mer, men alltid har det efteråt visat sig, att Gud ledt dem wist, så att de säkert i himmelen i ewighet skola tacka honom för det, att han ledde dem just så och icke annorlunda — icke så som de hade önskat och bebit.

När Paulus blef fånge för evangeliit skull och förd till Rom, så kunde man väl tycka, att det war särdeles underligt. Säden war ju så mycken, och arbetarne woro så få. De hafwa aldrig warit färre än då. Och nu skulle den apostel, som war verksammare än alla de andra, på detta sätt sitta fången i flere år! Hwar war nu hans Gud? Men apostelen svarar själf uti breswet till Filipperna: I skolen weta, att det, som har wedersarits mig, har ländt icke till evangeliit skada utan tvärtom till evangeliit framgång. Ty derigenom hade många utaf kejsarens hus kommit i tillfälle att höra evangelium, hwilket de kanske annars aldrig skulle hafwa fått höra. Så wisade det sig då äfwen uti detta, att det war Gud, som i sin wisshet ledde allt. Jag skall leda dig med mina ögon, säger han själf. Och han håller för wisso sitt löfte. Ja han begagnar t. o. m. fiendernas ondskas för att genomdrifwa sina affigter. Wore det icke så, skulle Paulus aldrig kunnat säga: För dem, som hafwa Gud får, samwerkas allting till godo. Job säger: Hos honom är wisshet och kraft, hos honom är klohet och förstånd (Job 12: 13). Och det eger sin tillämpning uti hela Guds regering med de sina. Esaias säger: Han är underbar i råd, stor i wisshet (Es. 28: 29). Dersför skall det också alltid gå bra för hans folk.

Sådant skola wi icke tro allenast då, när det är fråga om de helgon, som förut hafwa warit, eller om stora helgon, sådana som Paulus och Moise och Josef och andra dylika warit, utan äfwen när det är fråga om oss sjelfwa. Ty om wi också äro aldrig än så obetydliga i jemförelse med de nu nämnda helgonen, så är dock Gud densamme emot oss som emot dem. För Gud är intet anseende till personen, säger apostelen Paulus. Inför honom gäller ingen menlig storhet, icke ens andlig storhet. Ingen är wärdig, utan allesammans, äfwen de bästa och största helgon, äro sådana, att om Gud wille handla med dem efter deras egen wärdighet, så skulle de allesammans wara förtappade. Må wi derför öfwerlemna oss åt Guds wisshet och wara förwisade, att såsom han gör, så är det allra bäst. När han gifwer oss framgång, så är det bäst. När han sänder oss motgång, så är också det allra bäst. När han gifwer en god störd på marken, så är det bäst. Och när han låter miswäxt komma, så är äfwen det allra bäst. Kunna wi icke för-

klara Guds handlingar, så kunna wi dock nöja oss med det svar, som Herren gaf Petrus, då han sade: "Hwad jag gör, wet du icke nu, men härefter skall du det så weta". Wi sjunga i en gammal andlig sång: "Tänt, när för mig är löst hwar jordens gåta, hwart ängsligt 'hwarför', som jag grubblat på!" I himlen stola wi så svar på hwarje sådant hwarför.

Du, som är fattig och sjuk, och som ofta i ditt hjerta med stort wemod frågat: "Hwarför skall Gud handla med mig så besynnerligt och leda mig på sådana vägar?" låt dig nöja dermed, att du wet, att Gud gör allting wäl, och att du hädanefter en gång skall så weta, hwarför han gjort så, ja, att du skall så weta det så, att du skall prisa honom i ewighet för det, att han ledde dig just på det sättet och icke annorlunda. Du, som har motgång uti allt, hwad du företager, fastän du gör ditt allra bästa och har den allra redligaste wilja, du undrar kanske ofta, hwarför Gud leder just dig så, när du ser, huru han gifwer andra mennistor stor framgång. Men låt dig nöja dermed, att Gud allena är wis och du allenast en däre i jemförelse med honom!

Mångfaldiga gånger hafwa troende begynt barmhertighetswerk, som blifwit om intet. De hade dock den redligaste wilja och tänkte, att de skulle genom sitt werk förherrliga Gud. Hwarför låt han det då blifwa om intet? Många gånger hafwa missionswänner med stora kostnader utbildat missionärer och sändt dem till hednawerlden. Och de hafwa knapt kommit dit, förrän de hafwa dött af sjukdom eller blifwit ihjelslagna. För många år tillbaka hände, att ett missions-sällskap uti Tyssland skickade ut nio missionärer till södra delen af södra Amerika. Så snart de hade stigit i land, höllo de en guds-tjenst på stranden. Och midt under denna blefwo de öfverfallna af hedningarne, som dödade dem alla. Wigt kunde man hafwa stäl att fråga: "Hwarför låter Gud sådant se?" Der war ju den allra redligaste wilja för handen att tjena honom. Wille då Gud icke blifwa länd för dessa hedningar? O, alla dessa hwarför, de kunna göra en menniska wanförmig, när man börjar grubbla derpå! Men grubbla icke, utan hemställ alltsammans åt Gud, och wet, att äfwen sådana saker leder han uti sin wisshet på ett sådant sätt, att när allting blir uppenbart, stola himlarne genljuda af hans lof, för att han gjorde just så och icke annorlunda, icke ens så som wi i vår wälmening och vår fristliga kärlek wille. Luther säger på ett ställe, att han hade många gånger tänkt, att om Gud gjorde så och så, skulle det wara mycket bättre och bereda hans werk mycket större

framgång, men, tillägger han, då menar jag, att min Herre Gud har swarat: Visserligen är du en lärd doktor, men jag är icke wan att taga råd, ware sig af doktorer eller af andra dårar. Låtom of nöja dermed, att Gud allena är wis och gör allting wäl, äfwen när wi tro, att det går illa.

"Ja, inwänder du, sådant der är lättare sagdt än gjordt". Nuwäl, deri har du rätt. Det är ofta mycket swårt för den menstliga naturen att finna sig uti Guds regering. Det swider, när man har bittra motgångar. Det är icke heller att undra på, att de heliga stundom klaga ganska jämmerligt. Det är icke heller underligt, att du och jag jämra of och klaga, när sådant händer. Det ser ju så illa ut. Men låtom of ändå öfwa of och studera på den konsten att tro, att Gud är den allena wise Guden, att hos honom är wisshet och råd, samt att vår Herre Kristus werkligen är en sådan frälsare, på hwilken hwilar wisshets och förståndes ande, råds och starshets ande (Ef. 11: 2). Låtom of wänja of att tro, att han har sin hand med uti allt det, som händer of, äfwen det underligaste, ja, att han icke allenast har sin hand med, utan att det egentligen är hans hand, som leder allt, och att han leder alltsammans så, att det skall sluta wäl. Blir det icke strax fullkomligt med sådan tro, så må wi derför icke förtwisla. Öfning skall göra saken lättare. När syntes Gud mer fjerran än då, när han lemnade Jesus, sin enfödde son, i fiendernas wäld, så att deingo göra med honom, hwad de wille? Ja, Herren Jesus sjelf utropade i känslan af detta: Min Gud, min Gud, hwi hafwer du öfwergefwit mig? Och när har dock Guds wisshet framträdt herrligare än just uti detta?

Det wore icke wist handladt af föräldrar, om de gäfwet sina barn allt, hwad de wille. Ofta måste föräldrarne genomdrifwa sin wilja trots det, att barnen gråta deröfwer. Men när barnen blifwa äldre, skola de förstå, att det war wisshet af föräldrarne, att de icke rättade sig efter barnens dåraktiga önsningar. På samma sätt wore det icke heller wist af Gud att gifwa of allt, hwad wi önska. Frälsaren har derför lärt sina lärjungar att bedja: "Ske din wilja". Och ingen bön kan wara angelägnare än den. Herren Kristus har sjelf uti örtagården, då han lämpade så, att han swetades blod, uttalat sin önskan, att libandets kall skulle gå honom förbi, men också genast tillagt: Fader, icke som jag will, utan som du will!

Det berättas, att en gång kom en troende man till Luther och klagade öfwer, att allting gick honom så grusligt emot. Luther

frågade honom: "Blägar du bedja den tredje bönen?" Han svarade: "Ja, naturligtvis. Hvar gång jag beder Fader vår, beder jag ju äfwen: Ele din wilja. Ty hwarför skulle jag hoppa öfwer den bönepunkten?" — "Ja", sade Luther, "der har du förklaringen. Om du slutar att bedja den bönen, så händer det väl, att du i många flere stycken än nu får din egen wilja fram". Men det wille mannen icke. Ty det förstod han, att i Guds wilja låg den rätta wissheten.

Salomo säger om menniskors wisshet, att Guds fruktan är begynnelsen dertill. Och dermed vill han hafwa sagt: om du vill wara wis, så stöd dig wid Herren, frukta Herren, låt honom leda och regera dig och prisa honom för allt! Det berättas om den gamle kyrkofadern Krysoström, att han, ehwad som än månne hända honom, sade: Åra ware Gud för allt! Han blef till följd af kejsarens onåd affatt och landsförvisad. När han mottog under rättelsen derom, utbrast han: Åra ware Gud för allt! Och när han slutligen dog i landsflykten, så dog han med de orden på sina läppar: Åra ware Gud för allt! Han war en man, som förstod, att Gud allena är wis. Hade han sjelf fått wälja sin väg, så hade han säkert walt annorlunda. Men hwem wet, om han då wid sin lefnads slut hade kunnat sjunga: Åra ware Gud för allt! Och hwem wet, om han i ewighet i himlarnes rike då skulle kunnat sjunga Guds lof så klart, som han säkert nu skall göra?

Låtom oss lära af de heligas exempel, ty hwad Striften har förut sagt, det har hon sagt, på det att wi genom tålmod och strifternas tröst skola hafwa en förhoppning, säger Paulus. Det heter om Herren, att han är densamme i går och i dag och deslikes i all ewighet. Hwad du läser om honom, att han förut har gjort med sina heliga, det skall lära dig, hurudan han äfwen nu är, och hwad han äfwen nu vill och skall göra med dig och alla andra, som tillhöra honom. Wären stilla, säger Herren, och besinnen, att jag är Gud (Ps. 46: 11). Genom omvändelse och lugn stolen I blifwa hulpne, i stillhet och förtröstan skall eder styrka wara (Es. 30: 15). O, det gifwer en outhärlig frid åt hjertat och stadga åt lifwet att orubbligt hwila wid den allena wise Guden samt stadigt tro, att han gör allting väl. Ja, Gud kan icke annat än göra väl. Han kan icke såsom menniskor "dumma sig" ibland. Åra ware Gud för allt! Han allena är wis. Du dåre, vill du blifwa wis, så låt Gud regera.

Gud är helig, och det är en stor tröst.

I Es. 6: 1—3 berättas, huru profeten såg Herren sitta på en stor, hög tron. Serafer stodo omkring honom, och den ene ropade till den andre och sade: Helig, helig, helig är Herren Sebast. Hela jorden är full af hans herrlighet. Skriften talar mycket derom, att Gud är helig. Så heter det i 3 Mos. 11: 44, 45: Jag är Herren, eder Gud. Och I skolen hålla eder heliga och vara heliga, ty jag är helig. Ty jag är Herren, som har fört eder ut ur Egyptens land, att jag skall vara eder Gud. Och I skolen vara helige, ty jag är helig. I 1 Sam. 2: 2 läsa wi: Ingen är helig såsom Herren. Och i Ps. 22: 4: Du är helig, du som bor ibland Israels lof. I Upp. 15: 4 höra wi också de saliga sjunga: Du allena är helig; ty alla folk skola komma och tillbedja inför dig, ty dina domar hafwa blifwit uppenbara. Korteligen, Skriften lägger mycket wigt deruppå, att wi skola besinna, att vår Gud är en helig Gud.

Denna Guds helighet anføres såsom en stor tröst för alla dem, som söka honom eller tillhöra honom. Derom heter det i Es. 43: 1—3: Frukta icke, ty jag har förlossat dig, jag har kallat dig wid namn. Du är min. Om du ginge igenom watten, är jag med dig, och igenom strömmar, skulle de ej dränka dig. Om du ginge igenom eld, skulle du icke swedjas och lågan icke bränna dig, ty jag är Herren, din Gud, den helige i Israel, din frälsare. — Der se wi, huruledes Herren åberopar sin helighet såsom ett bewis derpå, att Israel icke behöfde frukta något ondt eller tänka, att han skulle öfvergifwa sitt folk uti nöden. Hade han öfvergifwit sitt folk, då hade han icke handlat heligt och således icke vidare varit en helig Gud. Om en fader öfvergåfwe sitt barn, hwem skulle wäl kalla honom helig vidare? Alla skulle säga, att han handlat såsom en ohelig och dålig menniska. Alltså, så sant som Israels Gud war helig, kunde Israel utan twelan lita på honom och behöfde ingenting frukta. Tänk, hwilken outhärlig tröst detta är! Du, som kanstle ofta tänker, att Guds nåd weglar och förändras, du måste wäl åtminstone tro, att hans helighet är oföränderlig. Men då behöfwer du intet frukta. Af den helige har du endast godt att wänta.

Såsom profeten Esaias läsa wi: Och de förtryckte skola ännu en gång glädjas i Herren, och de arme bland menniskorna fröjda sig i Israels helige (Es. 29: 19). Der framställer Herren det återigen såsom en tröst för de förtryckta och eländiga, att han är den helige.

Det är heligt att åtaga sig de eländas sak, och sådan helighet kan man isynnerhet wänta af den helige Guden. Åter säger profeten: Vår förlossare, Herren Sebaot är hans namn, den helige i Israel (Ej. 47: 4). Och åter: Ty han, som har skapat dig, är din man. Hans namn är Herren Sebaot, och din förlossare är den helige i Israel; all jordens Gud heter han (Ej. 54: 5). Äfwen på dessa ställen se wi tydligt, att profeten framhåller det såsom en tröst för Guds folk, att deras Gud är en helig Gud. Justt dertför, att deras förlossare är helig, kunna de wara säkra om förlofning. Stulle han, som åtagit sig deras sak, swika dem? Wore sådant heligt handlat? Bort det. Alltså: om Gud är helig, då har det ingen nöd. O min wän, tror du werkligen, att Gud är helig? Ja, säger du. Nuwål, låt då alla twiswel och bestämmer fara.

När Maria prisade Gud för den stora barmhertighet, som hade wederskaffat henne, så utropade hon bland annat: Den mäktige har gjort stora ting med mig, och hans namn är heligt (Luk. 1: 49). Likasom på de förr anförda ställena är det äfwen här alldeles uppenbart, att Maria betraktar det såsom en stor tröst för de gudfruktiga, att Herren är en helig Gud. Om den helige Guden nitälsade för de oheligas frälsning så, att han sände dem sin enfödde son till en frälsare, huru wisja kunna då icke de gudfruktiga wara, att den helige skall se till dem och hjälpa dem i all nöd, i stället för att förskjuta dem, såsom de själwa ofta frukta? Förstår du det der? Annars bed Gud gifwa dig ett rätt förstånd. Ty den der saken gäller dig lika mycket som jungfru Maria.

"Ja men, säger du, när jag känner, huru jag syndat, huru skall jag då kunna hafwa tröst af Guds helighet?" Wi wilja läsa swaret i Jer. 51: 5: Så säger Herren: Israel och Juda skola icke såsom entor warda öfwergifna af Herren Sebaot, deras Gud, fastän deras land är fullt af skuld emot Israels helige. Hör der: folket war fullt af skuld mot Herren, och likwål stulle icke han öfwergifwa detsamma. Och hwartför? Jo, just dertför att han war en helig Gud och således hwarken wille eller kunde göra något oheligt. Hade han warit en ohelig Gud, såsom hedningarnes afgudar äro, då stulle han hafwa handlat mot folket, såsom folket handlade mot honom. Och då stulle han hafwa öfwergiftwilt det till wedergällning för des synden. Men nu kunde han icke göra det. Ty han wille icke wara ohelig såsom folket, utan han förblef trots folkets skuld den helige i Israel. Och att förhålla sig heligt mot dem,

som handla oheligt, det är det högsta uttrycket af den sanna heligheten.

På samma sätt säger Herren hos profeten Osea: Jag är Gud och icke en menniska. Helig är jag midt ibland dig, och med wrede vill jag icke komma (Os. 11: 9). Hör hwilka märkwärdiga ord! Israel hade syndat. Gud hade wäl därför kunnat komma med wrede, han hade kunnat förtasta eller förgöra sitt folk, om han nämligen varit ohelig såsom en menniska. Men eftersom han war helig, kunde han icke göra det. Den helige kan icke handla oheligt. Behöfwer du mer för att förstå, hurudan Guds helighet är? Har wäl du ännu kommit till den kännedom af Gud, att du kunnat säga: "Jag har, Gudi klagadt, syndat och illa gjort, men han är likwäl helig, så att han icke skall öfwergifwa eller förstjuta mig"?

Men hwaruti består då Guds helighet? De lärde pläga säga, att Guds helighet består deri, att han är det fullkomliga goda, och att intet ondt finnes hos honom. Detta är od rätt och öfwerensstämmet fullkomligt med den heliga Skrift. Likasom det oheliga är det orena och onda, så är od det heliga det rena och goda. Guds helighet består alltså deri, att allt godt är samlat hos honom, och att allt ondt är fjerran från honom. Men om så är, då är od klart, att Guds helighet är på samma gång en kärlek till allt godt och en fiendskap mot allt ondt. På samma gång det därför i Skriften framhålles såsom en tröst för de gudfruktiga, att Gud är helig, så framhålles det od såsom en försträffelse för de ogudaktiga.

Det finnes ju menniskor, som förhärda sig uti sina synder, och för dem måste det alltid wara försträffligt att tänka, att Gud är en helig Gud. När Israels barn öfwergåfwo Herren för att tjena främmande gudar, så sade Josua dem, att de icke kunde på samma gång tjena den rätte Guden eller af honom wänta syndernas förlåtelse, emedan han war en helig Gud. Twärtom skulle Gud nu, om de fortsoro uti sina synder och sitt afgudereri, förgöra dem, efter att förut hafwa gjort dem godt (Jos. 24: 19 f.). Ty då Gud är det fullkomliga goda, så måste han hata och wara emot allt det, som är ondt och oheligt, såsom wi redan sagt. Hwar och en, som förhärdat sig i synd, besinner sig därför såsom Farao i strid emot Gud. Och det är försträffligt. Gud gör till en tid allt för att frälssa dem, men wilja de icke låta sig frälsas utan fortsarande förhärda sig, då är deras dom gifwen. För alla sådana är Gud en förtärande eld, icke därför att uti honom är något ondt, utan just därför att han är det fullkomliga goda, medan de sjelfwa äro onda.

Samma Guds helighet, som gjorde, att han sökte deras frälsning, skall då blifwa deras fördömmelse. Likasom det för brottslingen är en försträffelse att weta, att det finnes en god lag och goda domare, som icke låta sig mutas, så är det också för dem, som förhärda sig uti synd — ja, det måste för dem wara — en försträffelse, att Gud är en helig Gud. För dem, som äro onda, finnes ingen förenig med honom, som är det fullkomliga goda. Men att wara stild från honom det är fördömmelse. Och så förstå wi, huru de ogudaktigas fördömmelse har sin grund icke i något ondt hos Gud utan just deri, att han är det fullkomliga goda, medan de sjelfwa äro onda.

För alla sådana deremot, som wilja öfwergefwä synden och omwända sig, eller som redan äro omwända, är det, såsom wi redan hafwa sagt, en tröst, att Gud är en helig Gud. De kunna deras wara förwissade, att af Gud hafwa de intet ondt utan endast godt att wänta, ja allt, hwad de behöfwa till frälsning. Likasom en källa icke kan gifwa både sött och bittert watten, utan en söt källa gifwer sött watten och en bitter källa bittert watten, så förhåller det sig också med Gud. Han är helig. I honom finnes ingenting ondt, och derför kan icke heller ifrån honom komma någonting, som är ondt.

Will du rätt lära känna, hurudan Guds helighet är, så se på Herren Jesus. Han är Guds herrlighets återsten och hans wäsendes rätta afbild. Han är ett med Fadern. Såsom du nu ser honom wara helig, så är också Fadern helig. Alla föreställningar, som du gör dig om en annan helighet i Fadern än i Sonen, äro falska. Och se nu: Icke war det någon försträffelse för dem, som woro bekymrade öfwer sina synder, att Jesus war en helig man. Finner du wäl, att någon sprang undan honom för det? Nej. Twärtom war det detta, som ingaf dem mod att wända sig till honom. De tänkte icke som så: "Huru skall jag, som är ohelig, kunna wända mig till honom, som är helig?" Utan twärtom: "Hwärt skall jag, som är ohelig, wända mig, om icke till honom, som är helig?" Hade Jesus varit en ohelig menniska, såsom t. ex. öfwerstepresterna och fariseerna woro, så hade säkert arma, fattiga syndare aldrig wågat wända sig till honom. De hade då alltid måst tänka: "Hwad skulle wi hafwa för hjälp af honom? Han är ju ohelig, han likasom wi. Komma wi till honom, så kastar han kanske ut oss".

Si, dörm nu alldeles på samma sätt om Gud. Hans helighet är icke en för nödställda syndare afsträffande och fränstötande utan twärtom en tilldragande helighet. När frälsaren war inbjuden till

måltid hos en farise, som hette Simon, så kom der in en qwinna, som lade sig wid hans fötter och grät. Hon wätte hans fötter med sina tårar och torkade dem med sitt hufwudhår. Då sade Simon wid sig sjelf: Wore denne en profet, så skulle han weta, hwem och hurudan denna qwinna är, och då, tänkte han, skulle han såsom en 'helig' man utan twifwel stöta bort henne. Simons helighet war af det slaget, som stöter bort elända syndare, som söta hjelp. Frälsarens helighet åter war af det slaget, att han tog emot och förbarmade sig öfwer sådana syndare, ja att han sökte upp dem öfwer allt, hwar han kunde finna dem. Och derom kunna wi wara förwissade: icke war det Simons helighet, som war af det rätta slaget; icke war det den, som war en afbild af Guds helighet! Nej, det war Herrens Jesu helighet, som Guds helighet afspeglade sig uti. Och det är en omätlig tröst för alla fattiga syndare nu. Qwinnan war så oren, att det måste wara en riktigt helig man, som hon skulle wända sig till, om hon skulle kunna hoppas någon hjelp. Och Jesus war denne helige man. Ty han war ett med Fadren.

I 15:de kap. af Lukas evangelium berättas, att fariseerna förargade sig deröfwer, att Jesus tog emot, umgicks med och åt med syndare. De tyckte, att om han wille wara en helig man, så skulle han wisa ifrån sig sådant folk. När fariseerna sågo på publitanerna och andra syndare, så gjorde de det med mycket stort förakt. Aldrig hade de kunnat förmås att gå in till en publitan eller att låta en publitan gå in till dem. Genom sådant skulle de, såsom de sjelfwa menade, hafwa blifwit orenade. Detta trodde de wara helighet. Och de trodde, att Gud war helig på samma sätt som de. När Jesus deremot såg på publitaner och syndare, så warakunnade han sig öfwer dem, och när de kommo till honom och belände sina synder, så tog han emot dem, wälsignade dem och åt med dem. Och det ansåg han för att wara helighet. Säge nu, hwem som helst, hwilketdera slaget af helighet, som kan wara ett uttryck af Guds helighet! Sannerligen, så wißt som det är, att Fadern och Sonen äro ett, så wißt är det också, att Faderns helighet är likadan som Sonens! Ty äfwen i detta stycke gäller det, hwad frälsaren på ett ställe säger: Den som ser mig, han ser Fadern. Den som om Guds helighet gör sig andra föreställningar än om Jesu helighet, han handlar i strid med detta ordet och will icke erklänna, att Fadern och Sonen äro ett. Det är ett utmärkande drag hos alla Guds barn, att ju mer helig någon är, desto mer brinnande är hans nit om syndares frälsning, desto mer bebröfwar det honom att se, huru werlden lefwer i synd, desto

mer glad blir han, när han ser någon syndare, som börjar söka nåd, desto mer villig är han att taga emot, att förbarma sig öfwer och hjälpa alla elända, han kan o. s. w. Si, det sinnet hafwa de heliga icke af sig själfwa utan af den helige Guden och såsom en frukt af den gemenskap med honom, hwari de hafwa kommit genom hans helige son Jesus. Men om så är, då kunna wi också förstå, hurudan Guds helighet är. Ty icke har han i de sina ingjutit en annan helighet än den, som är i honom själf. Och det är ju en outhärlig tröst att weta.

Men såsom wi hafwa sagt om andra Guds egenheter, så säga wi äfwen nu om Guds helighet: i densamma ligger icke allenast en stor tröst, utan äfwen en maning till de troende att wara helige, såsom Gud är helig. I 2 Mos. 19: 6 säger Herren: I skolen wara mig ett prästerligt rike och ett heligt folk. Och i 2 Mos. 22: 31: I skolen wara för mig ett heligt folk. Och i 3 Mos. 19: 2: I skolen wara helige, ty jag, Herren eder Gud, är helig. Och i 1 Tess. 4: 3: Detta är Guds wilja, eder helgelse. — I dessa och dylika språk se wi, att Herren vill, att hans barn skola likna honom. Men ju mer de likna honom, desto mer heliga äro de. De som tillbedja orene och oheliga gudar, de må ju wara oheliga. Det kan man icke undra på. Ty annat är icke möjligt. Men de, som tillhöra och dyrka den helige Guden, de skola wara heliga och i alla stycken winnlägga sig om att blifwa det ju mer och mer. Det är för dem i högsta grad owärdigt att lefwa uti någon synd. Ja, ännu mer: det är alldeles omöjligt, att den verkliga kan wara Guds barn, som lefwer uti någon synd. O broder, huru är det med dig i denna del? Liknar du Gud, sådan han uppenbarat sig i Jesus? Herre Gud, utransala oss genom din helige Ande och hjälp oss, att wi icke må wandra i någon falskhet.

"Men, säger någon, ack hwad önskade jag hellre än att wara helig! Jag kan med David säga, att min själ är alldeles sönderkrossad af längtan efter att kunna göra Guds wilja i allt. Men säg: huru skall jag blifwa en riktigt helig människa?" Herren svarar uti 2 Mos. 31: 13: Weten, att jag är Herren, som helgar eder! Och i 3 Mos. 22: 32: Jag är Herren, som helgar eder. På samma sätt säger han hos profeten Hesekiel: Jag gaf dem mina sabbater, att dessa skulle wara till ett tecken mellan mig och dem, att de skulle weta, att jag, Herren, är den, som helgar dem (20: 12). Och apostelen Paulus säger: Fridens Gud själf helge eder till hela eder warelse (1 Tess. 5: 23). — Alltså, det är icke genom din

egen kraft, som du skall blifwa helig, utan det är Herren sjelf, som vill helga dig. Ju mera tätt du håller dig till honom, desto mera skall han meddela dig utaf sin egen helighet, så att du skall blifwa honom lik. När den ena människan mycket umgås med den andra, så sker också mellan dem en inbördes andlig meddelelse, så att den ena formar sig efter den andra allt mer och mer. På samma sätt sker äfwen här. Ju mer du umgås med, ju tätare du håller dig till Herren, desto mer skall han meddela dig af sig sjelf, så att äfwen du skall blifwa sådan, som han är.

I det sjette kapitlet af Romarebrefwet säger apostelen Paulus: Nu, emedan I ären frigjorda ifrån synden och hafwen blifwit Guds tjenare, hafwen I eder frukt till helighet. — Att tjena Herren, att, såsom apostelen Paulus i samma kapitel säger, öfwerlemnna sig och sina lemmar åt Gud, det är sättet och vägen att blifwa helig. I 1 Kor. 6: 11 säger samme apostel: I hafwen twagit eder rena, I hafwen blifwit helgade genom Herrens Jesu Kristi namn och genom vår Guds ande. Märk: icke genom edra egna ansträngningar utan genom Jesu namn, som Guds ande gjort lefwande i edra hjertan, sedan I hafwen blifwit delaktiga af honom. Genom egen ansträngning kan du aldrig blifwa något annat än en farise. Genom Jesu namn och genom att erhålla Guds ande skall du blifwa en helig människa. Men delaktig af Guds ande skall du blifwa derigenom, att du tror på Herrens Jesu namn och genom denna tro blir förenad med Gud.

Men genom hvilka medel är det, som Gud helgar sitt folk? Svar: Iti Efeserbrefwet 5: 25 säger apostelen, att Kristus har utgifwit sig sjelf för församlingen, på det att han skulle helga henne genom ordet, sedan han gjort henne ren genom wattenets bad. Märk: först renar han församlingen genom wattenets bad eller dopet, sedan helgar han henne genom ordet. Men att ordet är ett helgelsesmedel, det beror derpå, att det lär den troende att allt mer känna Gud och Jesus samt derigenom drager honom allt närmare och tätare intill honom. Ordet kallas därför också med rätta för ett nådemedel, d. w. s. det är ett sådant medel, som Gud begagnar för att derigenom meddela människan sin nåd. Och denna nåd, den är helgande; den är frälsande för alla människor, som taga emot densamma.

Ett nådemedel till de troendes helgande är vidare Herrens måltid, der wi äta det bröd, som är hans kropps gemenskap, och dricka den kall, som är hans blods gemenskap. Intet kan wara

mer kraftigt än denna heliga måltid till att göra de troende lifa Jesus, till att stärka deras tro, lifwa deras kärlek och befästa deras hopp.

Alltså: vill du blifwa helig, så brula flitigt medlen: ordet och nattwarden.

Men icke blott det, Herren begagnar äfwen ofta för de sinas helgande allehanda utwärtas och inwärtas tuktan. Apostelen talar derom i breswet till ebreerna och säger: Våra förälbrar agade oss i några få dagar, eftersom dem godt syntes, men denne till det, som är nyttigt, på det att wi måtte få del af hans helighet. När Gud tuktar de sina, sker det alltså icke för att tillfoga dem något ondt. Den fader, som tuktar sin son för att göra honom slada, han är ingen helig fader. Den fader, som tuktar barnen för att göra dem godt, han handlar heligt, och så gör Gud. När han tuktar, så är hans syfte, att wi måtte få del af hans helighet. I Ef. 1 kap. säger Herren till sitt affälliga folk: Hwar skall man hädanester slå eder, då I faren fort i edert affall? Märk: Gud hade slagit dem, på det att han skulle förhindra deras affall. Han hade icke slagit för att wedergålla dem ondt med ondt, när de hade syndat mot honom, nej, utan för att afvända dem ifrån det onda. Men nu när de, trots detta, likväl fortforo uti sitt affall, så utbrister Gud, såsom wore han alldeles rådlös: Hwar skall man hädanester slå eder? Hwad tjänar det widare till att slå eder, vill han säga, när I icke wiljen omvända eder? När Gud alltså tuktar dig på ett eller annat sätt, så förtwisla icke, såsom wille han dig ondt, utan war i stället glad, att han ännu tänker uppå dig och ännu arbetar på dig för att allt mer och mer förwandla dig och göra dig helig, såsom han sjelf är helig. Om du tror på Jesus, så är det ju äfwen ditt eget hjertas innersta begär att blifwa mer och mer helig. Det är ju också din dagliga bön: "Herre, hjälp mig ifrån all synd och gör mig mer och mer helig". Nuväl, när Herren då tager till att tukta dig, så ser du ju uti detta en bönhörelse och ingenting annat. Ty, såsom wi nu många gånger hafwa sagt: med denna tuktan åsyftar han ingenting annat än ditt helgande. Och när han får sitt werk med dig färdigt engång, så skall äfwen du wara en af dem, på hvilka man icke widare skall finna någon fläck eller strypta. Då skall äfwen du i kretsen af de fullkomligen rättfärdigas andas stå omkring hans tron och lifsa honom derför, att han war en helig Gud, som helgade alla dem, som tillhörde honom.

Gud är sannfärdig, och det är en stor tröst.

Herrens ord är sannfärdigt, och hwad han lofwar, det håller han (Ps. 33: 4). Den 33 psalmen är en lofsång af konung David. Han uppmanar de rättfärdiga att fröjdas i Herren och säger: "Det höfves de fromma att prisa Gud". Han uppmanar dem att lofwa Herren på cithra, på harpa, med sång och jubel. Hans hjerta war uppfyllt af outhäglig glädje wid det tillfälle, då han stref denna psalm. Och hwad war det då, som han särskildt tänkte på, och som uppfyllde hans hjerta med denna jubelsång? Jo, säger han, ty Herrens ord är sannfärdigt, och hwad han lofwar det håller han. Man kan od med stål säga, att det finnes knappt något, som är egnadt att till den grad uppfylla hjertat med jubel som just detta.

Det är ju sant, att för den ogudaktige är det ingen tröst, att Guds ord är sannfärdigt. Twärtom måste han tänka, att om Guds ord är sannfärdigt, så är han olycklig. Deras komma od alla bemödanden från de ogudaktiges sida att göra inwändningar mot Guds ord och förswaga dess kraft. De tänna, att de hafwa detta ord emot sig, och det oroar dem samt eggat dem till strid emot detsamma. Den som icke vill lyda ordet, han måste strida deremot. Men huru kraftiga dessa inwändningar än må wara, förblir det dock sant, hwad Herren i sitt ord har talat mot de ogudaktiga. Den som lefwer och dör i sina synder, han går förlorad. Så står det, och så går det, och det hjälper intet, hwad man derom har att säga. I naturens rike bestå bestämda lagar. Dessa lagar hafwa sin grund i Gud. De äro oföränderliga likasom Gud. Det gäller för menniskan icke att trotsa dem, utan att foga sig efter dem. Trotsar hon dem, så leda de till hennes förders. Fogar hon sig efter dem, så bringa de henne wälsignelse. På samma sätt bestå uti andens rike äfwen oföränderliga lagar. Dessa lagar hafwa funnit ett uttryck i Guds ord. Trotsar man dem, så går man förlorad. Rättar man sig efter dem, så har man wälsignelse deraf. Intet trots kan förändra dessa lagar.

Alltså, för den ogudaktige är det alldeles ingen tröst, att Guds ord är sannfärdigt. Men för alla dem, som tro på Herren Jesus, eller som wilja tro på honom, är det en outhäglig tröst. "Är allt Guds ord sanning, och kan jag tro, att detta ord gäller mig, då har det ingen nöd", så måste den troende tala. Den ogudaktige blir glad, när han finner något, som kan wara egnadt att för honom göra Guds ords sanning twiswelaktig. Han vill icke, att ordet

skall vara sant. Deremot väder det en gruslig oro i den troendes hjerta, när han hör något, som synes göra om intet tillförlitligheten af detta ord. Han önskar af hela sitt hjerta, att ordet må vara sant. Hans själ hwilar derpå, han har genom detta ord funnit en frid och en salighet, som han förr aldrig anade. Tänk hwilken stilmad! Wißt kan hwarje menniska se, att ett helt olita finne bor i den ene och i den andre. Ty när det, som är den enes försträrelse, har blifwit den andres tröst och glädje, wißt måste man wäl då erkänna, att den andres hjerta är wäsentligt omslapadt. Uti detta ligger äfwen utan twiswel ett af de wigtigaste tecknen på en födelse af Gud.

Alla mennistor söla efter något, som är wißt. All menstlig wetenskap sträfwar att finna den wissa sanningen på alla möjliga områden. Lärarewetenskapen sträfwar efter att få weta den wissa sanningen om menniskokroppen, och hwad som för denna är gagneligt eller skadligt. Naturwetenskapen sträfwar efter att få weta den wissa sanningen om alla de skapade tingen o. s. w. Ingenting kan dock vara wigtigare än att weta någonting wißt, när det gäller menniskans ewiga wälfärd. Hwem är Gud? Hwad tänker Gud? Hwad vill Gud? Huru skall det blifwa med mig, när detta lif en gång har en ända o. s. w.? Det är frågor af större betydelse än några andra. Och swaret på dessa frågor hafwa wi uti Guds ord, och detta är alldeles wißt. Man behöfwer icke ett ögonblick twifla derpå. Man behöfwer icke tro, att några wetenskapliga forskningar eller några menstliga maktspråk stola förmå att göra detta ord om intet. Den sanningen, att två gånger tre är sex, den har varit af ewighet. Den är nu, och den förblifwer i ewighet. Jag behöfwer aldrig frukta, att två gånger tre nästa år till äfwentyrs skall blifwa sju. Denna sanning är likadan här och öfwerallt i hela werlden. Jag behöfwer icke fara till olita länder eller till olita himlakroppar för att få weta, om två gånger tre är sex äfwen der, såsom det är här. Nej, jag wet, att det är och måste vara så och kan aldrig i ewighet blifwa annorlunda. Och om än alla mennistor satte sig upp deremot och arbetade för att göra två gånger tre till mer eller mindre, än hwad det är, till fem eller sju, skulle det fullkomligt misslyckas. På samma sätt är det oä med Guds ord. Det har alltid varit, är och förblifwer i all ewighet sådant, som det är, ehwad mennistor må säga eller göra deremot, ehwad de må wilja eller icke wilja det.

När det gäller att bestämma, hwad som i de borgerliga förhållandena skall gälla såsom rätt, då afgöres detta ofta genom om-

röstning. De flesta rösterna gifwa utslaget. Och dock inträffar mycket ofta, att det icke är det rätta utan det orätta, som får de flesta rösterna på sin sida. Om Guds ord behöfwer man icke ställa till någon sådan omröstning. Man får icke göra det. Gud vill, att hans röst ensam skall höras och gälla, och att alla menniskor skola säga ja och amen dertill. Ängeln sade till Maria: Intet ord från Gud skall wara kraftlöst (Luk. 1: 37 grt); d. w. s. allt måste ske, alldeles såsom Gud har talat det. Frälsaren säger: Till de himmelen och jorden förgås, skall icke den minsta bokstaf eller en enda pryd af lagen förgås, förrän allt har flött (Matt. 5: 18). Och åter: Skriften kan icke wara om intet (Joh. 10: 35). Och derwid blifwer det.

Guds sannfärdighet är ett uttryck af hans rättfärdighet. Om en menniska vill göra anspråk på att wara rättfärdig, så måste hon wara sannfärdig. Hwar och en förstår, att lögnaktighet är en orättfärdighet. Alltså böra wi äfwen förstå om Gud, att han för sin rättfärdighets skull måste wara sannfärdig. Det sker derför ofta i den heliga Skrift, att sannfärdighet och orättfärdighet sättas emot hwarandra. Så säger frälsaren: Den som söker hans ära, som har sändt honom, han är sannfärdig, och orättfärdighet är icke i honom (Joh. 7: 18). Och i Neh. 9: 8 säges det om Gud: Du har hållit dina ord, ty du är rättfärdig. — Den, som icke håller sina ord, är icke rättfärdig. I 4 Mos. 23: 19, 20 läsa wi: Gud är icke en menniska, att han skulle kunna ljuga, eller ett Adams barn, att han skulle kunna något ångra. Skulle han säga något och icke göra det? Skulle han tala något och icke hålla det? Si, att wälsigna är jag befald; och han har wälsignat, och jag kan icke ändra det. — Menniskor kunna ljuga, ty de äro icke rättfärdige. Så icke till doms med din tjenare, säger David, ty inför dig är ingen lefwande rättfärdig (Ps. 143: 2). Men Gud kan icke säga något och sedan låta bli att göra det. Der han wälsignar, kan ingen ändra hans wälsignelse till förbannelse. Der han förbannar, kan ingen ändra hans förbannelse till wälsignelse. Såsom Gud har sagt, så förblifwer det, och det enda wi hafwa att göra, är att rätta oss derefter. Hvad Gud har talat öfwer de ogudaktiga, det går i fullbordan, äfwen om dessa icke wilja tro det. Hvad Gud har talat öfwer dem, som tro på Jesus, det går i fullbordan, äfwen om dessa icke wäga tro det. Guds sanning rättar sig icke efter vår tro, utan vår tro måste rättas sig efter Guds ord. Ty Herrens ord blifwer ewinnerligen. Du flentrogne, som tror på Jesus, du bereder dig

många qval genom att icke tro åt dig själf allt, hwad Gud har lofwat åt alla, som tro på Jesus. Men löftena kan du icke göra om intet. Och när de engång allesammans gå i fullbordan på dig, då — och icke förr — skall du inse, huru dum du war, som icke trodde dem ända från början.

När Israels barn hade kommit in uti Kanaans land, sade Josua till dem: Besinnen af allt edert hjerta och af all eder själ, att icke ett enda af alla de goda orden, hwilla Herren, eder Gud, har sagt till eder, har uteblifwit! Allt har gått i fullbordan för eder. Icke ett ord deraf har uteblifwit (Jos. 23: 14). Och konung Salomo säger wid templets inwigning: Lofwad ware Herren, som har gifwit sitt folk Israel ro, såsom han har sagt. Icke ett enda ord har slagit fel af alla hans goda ord, som han har talat genom sin tjenare Moise (1 Kon. 8: 56). Sådana ord äro wäldiga wittnessbörd om Guds sannfärdighet! Israels barn hade först i Egypten och sedan under öfenwandringen flere gånger, såsom det tyddes, haft anledning att frukta, att Gud icke skulle hålla, hwad han hade lofwat deras fader Abraham. Tänk, att wara mer än 400 år i trældom i Egypten, sedan på Guds befallning wandra derut för att gå till det utlofwade landet och så nödgas irra omkring i öknen under allehanda lidanden och swårigheter i hela fyratio år! Icke war det underligt, om många, äfwen bland de fromma, frågade: "Hwar är nu Abrahams Gud? Huru går det nu med hans löfte?" Men när Gud hade fått föra sitt werk igenom, då måste alla med en mun bekänna, att intet enda af de goda ord, som Gud hade talat, hade slagit fel. Såsom nu Gud war i den forna tiden, så är han äfwen nu. Will man rätt bedöma, hwad man har att wänta af en person nu och för de kommande dagarne, så måste man se på, hurudan han har warit under den förflutna tiden. Detsamma må wi äfwen tillämpa på Gud. Har han förut warit trofast och sannfärdig, så kunna wi wara förwissade om, att han äfwen hädanefter skall förblifwa det.

Hwad han har lofwat, det håller han, säger David. Hwad har då Gud lofwat? Han har lofwat, att den till honom kommer, den kastar han icke ut. Det är Herren Jesus, som uttalar dessa ord, och hans ord är Fadrens ord. Äfwen om detta ord gäller derför, hwad Gud hos profeten Hesekiel säger: Jag är Herren; hwad jag talar, det skall ske (12: 25). Det skall alltså aldrig hända, att någon kommer till Herren och blir utkastad. Det skall aldrig i helwetet finnas någon, som skall säga: "Här ligger jag, emedan Herren

lastade mig ut, när jag lom och sökte honom för att finna nåd och så barmhertighet." Det göres i nu anförda frälsarens ord ingen åtskillnad mellan olika människor. Huru owärdig du än må wara, huru länge du än må hafwa lefwat i synd, huru gammal, fattig, usel, ja döende du än må wara — den, som bara kommer, honom skall han icke lasta ut. Du kan tyda, att du är owärdigare och sämre än alla andra människor på jorden, att ingen är så swag som du, ingen så twifwelsjukt som du, ingen så dum som du, ingen så wrång som du — kom du och war förwissad derom, att såsom Herren talar, så skall det se: Den till mig kommer, honom lastar jag icke ut. Herrens godhet räcker så widt, som himmelen är, och hans sanning så widt, som stjärne gå, säger David (Ps. 36: 6). Och åter: För ewig tid är din nåd byggd; fast såsom himmelen har du gjort din trofasthet (Ps. 89: 3). Är Guds sanning och trohet wid såsom himmelen och fast såsom himmelen, ja då bör du kunna wara nöjd. Ja än mer: himlarnes krafter stola bäfwa engång. Men Herrens ord blifwer äfwen då orubbligt.

Gud har widare lofwat, att hwar och en, som tror på Jesus, skall icke förgås, utan hafwa det ewiga lifwet. Och såsom han har talat, så måste det blifwa. Det är således ingen möjlighet för den troende att gå förlorad. Det finnes icke något rum för honom i helwetet. Guds sanning står i wägen för hans förtappelse, och då kan han ju wara fullkomligt säker. Att djefwulen understundom anfäktar honom, det betyder ingenting. Att han sjelf stundom twiflar och undrar, huru det skall gå med honom, det betyder ingenting. Såsom Gud talar, så skall det se. Tro wi honom icke, säger apostelen, så blifwer han likwäl trofast; han kan icke neka sig sjelf. Att det stundom ser mörkt och förtwifladt ut, det betyder ingenting, ty Gud har sagt, att den, som tror på Jesus, skall icke förgås. Om allt, hwad annorlunda lyder, det må wara utgånet ur de allra lärdaaste människors mun och synas aldrig än så klart, måste wi med Paulus säga: Ware hellre Gud sannfärdig och hwarje människa en lögnare! (Rom 3: 4). Alltså, du som tror på Herren Jesus, håll fast wid det, att du icke skall förgås utan hafwa det ewiga lifwet. Det ewiga lifwet begynner i den troende i och med det samma, som han tror på Kristus. Ty det är ewinnerligt lif att känna Gud och den han har sändt, Jesus Kristus, och denna kännedom börjar då, när en människa blir troende. Detta ewiga lif skall också i henne genom tron utwedla sig allt mer och mer, till dess att hon i fullkomlig herrlighet ser Gud, sådan som han är. Gud kan

föra de fina på många trofiga och besynnerliga vägar, men han för dem alltid rätt. Jag skall leda dig, säger han, med mina ögon på den rätta vägen för mitt namns skull. Icke med dina ögon, säger han, utan med mina ögon. Och han ser bättre än du. Han skall leda dig på den rätta vägen. Finge du gå efter dina egna ögon, så ginge du säkert orätt. Men när Gud leder dig med sina ögon, då går det alltid rätt. Och han skall göra det icke för ditt namns skull eller för några andra människors skull, utan för sitt namns skull, ty han har sagt det, och det är en äresak för honom och hans namn att göra, såsom han har talat. Annars skulle han ju sätta en fläck på sitt namn, och det kan han icke. Apostelen Paulus säger i Tit. 1: 2, att Gud, som icke kan ljuga, har lofwat det ewiga lifwet åt dem, som tro på Herren Jesus. Dersför tro du! Om du är owärdig att tro, så tro ändå! Om menniskor förbjuda dig att tro, så tro ändå! Om djefwulen instjuter alla möjliga twiswel i ditt hjerta, så tro ändå! Om du är mycket syndig, så tro ändå! Om du har fallit, så tro ändå! Och om du är mycket swag i tron, så tro ändå! Det står icke: Den som har en stark tro, utan den som tror på Jesus, han skall hafwa det ewiga lifwet. Och lika wiht som Josua kunde säga till Israels barn, att icke något hade blifwit tillbaka af allt, hwad Gud hade lofwat, lika wiht skall du, när allt är fullkomnadt, nödgas säga, att icke ett ord har blifwit tillbaka af allt det, som Gud hade lofwat dig.

Gud har lofwat att höra bön, och såsom han har talat, så skall det ske. Synes det oss stundom, som wore han döf för alla våra böner, så låtom oss hafwa tålamod. Han hör allt, han lägger det på minnet, och i sin tid, som alltid är den rätta tiden, skall han gifwa oss, hwad wi begärde, eller kanske något ändå bättre. Bedjen, och I skolen så, söten, och I skolen finna, klappen, och det skall öppnas för eder. Så talar Jesus. Han har oss i bönen. Fader vår lärt oss, hwad Gud vill, att wi skola bedja om. Alla heliga Guds män hafwa varit bedjare; alla hafwa de erfart bönnens kraft, alla hafwa de pröfwat Guds trohet, och alla kunna de uppträda inför oss och vittna, att det är sant, hwad Gud säger: Allra mig i nöden, så vill jag hjälpa dig, och du skall prisa mig.

Gud har lofwat att wara hos de fina alla stunder och hjälpa dem i alla frestelser och lidanden, och hwad han lofwat, det håller han. Måste du gå igenom många och långa mörka dalar, ja så mörka, att du måste med psalmisten klaga, att du ligger bland de döda öfwergifwen, såsom de slagne, som i grafwen ligga, på hwillen

Herren intet mer tänker, och de från hans hand affskilde äro, så war dock icke alltför ledsen. Herren kommer mycket väl ihåg, hwad han har talat med dig, och som han har sagt, så skall det se. Åfwen du skall till sist få prisa honom, att intet har blifwit tillbaka af allt det goda, som Gud i sitt ord lofwat dig.

Gud har lofwat att i detta lifwet draga försorg om de sina, att gifwa dem, hwad de behöfwa till deras leamliga uppehälle, att hjälpa dem emot deras frestelser, att i alla afseenden stöta dem, såsom de betarfwat det. Och som han har talat, så måste det se, säger han sjelf genom profeten. Det är alldeles onödigt att frukta, att Gud skulle handla annorlunda, än han har lofwat. Ja, det är en wanwördnad mot Gud att tro, att han skulle göra så. Det är att hålla honom lif en lögnaktig menniska. Hwarje hederlig menniska räknar det ju som en wanwördnad, om hon märker, att någon misstror hennes ord. Huru mycket mer måste då icke Gud räkna det så!

Vi böra wid allt Guds ord låta oss förstå, att det är en synd att icke tro och på oss sjelfwa tillämpa det, som Gud har talat. När derför bekymrade syndare med ängslan fråga, om de få tro, så är det en mycket dåraktig fråga. De icke allenast få tro, utan de göra synd, om de icke tro. Lika galet, som det wore, om någon, när han läste t. ex. det fjerde budet, frågade: "Får också jag älska och hedra fader och moder?" lika galet är det också när en bekymrad syndare frågar, om han får tro de nådesord, Gud har talat. Han får icke låta bli att tro, det är salen. Och det är lika stor synd att icke lyda evangelium, som att icke lyda lagen.

Alla Guds löften äro ja i Kristus och äro amen i honom, säger apostelen Paulus (2 Kor. 1: 20). Och Ebreeerbrefswets författare säger: Det är omöjligt, att Gud skulle kunna ljuga. Ja, man månne väl säga, att det finnes ingenting, som kan wara mer omöjligt än det, att Gud skulle ljuga. Derför, låtom oss trösta på honom och hans ord i lifwet och i döden, i alla swårigheter, i alla motgångar, i alla frestelser, i alla lidanden! Låtom oss tro på honom för vår egen del! Och låtom oss tro på honom för våra barns och andra människors del! En sådan tro gifwer trygghet och fasthet åt hjertat och lifwet. Men den som twiflar, han är ostadig i alla sina vägar, säger apostelen. Gud wälsigne sitt ord på alla våra hjertan och gøre det wißt för oss, såsom det är wißt för honom! Amen.

Gud är rättfärdig, och det är en stor tröst.

Jag vill tacka Herren för hans rättfärdighets skull och lofwa Herrens, den allrahögstes, namn (Ps. 7: 18).

Uti dessa ord framställer David det såsom en tröst, att Herren är rättfärdig, och han tackar honom dertför. Rättfärdighet är motsatsen emot synd och orätt. Med Guds rättfärdighet menas alltså det, att han icke tänker något orätt eller vill eller talar eller gör något orätt, utan tvertom hatar och straffar allt sådant samt sjelf vill och talar och gör endast det, som är rätt och godt. Nu måste det ju för alla dem, som tro på Herren Jesus och genom denna tro äro Guds barn, wara en stor tröst att weta, att deras Gud icke tänker eller vill eller gör någonting orätt utan endast det, som är godt, och som kan tjena dem till wälfärd. Skulle du wäl kunna önska dig något bättre? Skulle du icke fröjdas och jubla öfwer hans rättfärdighet?

Det är en mycket besynnerlig företeelse, att många troende tänka sig Guds rättfärdighet så, som hade menniskan af densamma ingenting annat att wänta än idel wrede, dom och fördömmelse. Deras har den besynnerliga läran kommit, att Kristus skulle genom sitt lidande och sin död utstå det straff, som menniskan förtjenat att lida, samt sålunda tillfredsställa Guds rättfärdighets kraf och derigenom göra det möjligt för Gud att benåda och frälja den syndiga menniskan. Det är alldeles så, som trodde man, att Guds rättfärdighet skulle stå i vägen för syndares frälsning, medan Guds kärlek wille frälja dem — alldeles som om det icke wore rättfärdigt för Gud att frälja syndare utan penningar och för intet. Att sådant icke är bibliskt, det är klart deraf, att det ingenstädes i bibeln så talas. Tvertom: när Herren wille lära sina lärjungar att wara rättfärdiga såsom Gud, sade han dem: Åsten edra owänner, wälsignen dem, som eder banna, gören wäl emot dem, som eder hata och bedjen för dem, som göra eder flada och förfölja eder! Att älska, att göra godt, att utan penningar och alldeles för intet benåda och frälja syndare, det är icke emot rättfärdigheten, utan det är tvertom den högsta tänkbara rättfärdighet. Det är Guds rättfärdighet.

Wilja wi riktigt se, hurudan Guds rättfärdighet är, så hafwa wi den bästa bilden deraf i Kristus, som i alla afseenden är Guds här- lighets återsten och hans wäsendes rätta afbild. Icke bodde i honom

någon sådan der rättfärdighet, som stod i vägen för syndares frälsning. Icke behöfde han genom någon annans lidande tillfredsställas, om han skulle kunna älska och förbarma sig öfwer eller benåda och frälja syndare! Twertom måste man wäl i stället säga, att Kristus ådagalade den högsta rättfärdighet just deruti, att han förnebrade sig och kom i werlden för att frälja syndare, att han sedan här på jorden offrade sig för att frälja syndare, och att han slutligen for till himmelen för att der fortsätta sitt werk genom att frälja syndare. Wilja wi nu erkänna, att Kristus är ett med Fadren, så måste wi äfwen erkänna, att Gud är rättfärdig på samma sätt som Kristus. Och det måste ju för oss wara en stor tröst. Hwem har någonsin tänkt eller lärt, att menniskans synd wållat, att hos Kristus kärleken och rättfärdigheten kommit i motsats mot hwarandra, så att kärleken welat, men rättfärdigheten hindrat honom att frälja syndare, till dess att rättfärdigheten fått straffa någon annan i deras ställe och sålunda tillfredsställa sitt kraf på upprättelse för den frälsning, hon lidit? Om någon toge sig för att lära så om Kristus, skulle alla anse det för den mest orimliga och obibliska lära, och det med rätta. Men är det orimligt och obiblist att lära så om Kristus, då är det lika orimligt och obiblist att lära så om Gud, dereft man will tro och hålla fast, att Fadren och Sonen äro ett. Låt derför alla sådana föreställningar om Gud fara och tänk dig du i Gud ingen annan rättfärdighet, än den du ser i Herren Kristus, en rättfärdighet, som hatar och straffar all synd, som tänker, will och gör allt godt, som offerar allt för att uppsöka och frälja och hjälpa arma förlorade syndare o. s. w.

Men icke blott i Kristus utan också i hwarje rättfärdig menniska kunna wi finna en sann, om än mycket ofullkomlig bild af Guds rättfärdighet. Ty den rättfärdighet, som Gud fordrar af och werkar i den troende, är af samma art som hans egen rättfärdighet. En rättfärdig menniska är alltså en sådan menniska, som hatar allt ondt, och som sjelf icke will eller gör något annat än det, som är rätt och godt, samt nitälskar för syndares frälsning. En sådan menniska är man ju icke rädd för. Ingen tänker: "Hwart skall jag fly för att finna flydd emot henne?" Twertom är det just en sådan man söker, när man behöfwer råd och hjälp. Man lämnar det tryggt att gå till henne. I synnerhet när syndare komma i andlig nöd och behöfwa hos någon menniska söka råd, såsom ju ofta händer, då wända de sig icke till orättfärdiga utan till rättfärdiga menniskor, ty hwad skulle de hos de förra att göra? Endast en rättfär-

dig menniska kan hafwa riktigt hjerta för syndare, endast hon kan nitälska om deras upphjelpande och frälsning, så att hon verkligen offerar och gör något för den saken. Icke lära väl de orättfärdiga widtaga några åtgärder för att hjälpa andra orättfärdiga från deras synder. Nej, war wiß på det: allt arbete, som asser syndares upprättelse, räddning och hjälp, det går ut från de rättfärdiga. Och ingen kan annat än erkänna, att detta arbete är ett rättfärdigt werk. Ja, hwad skulle väl kunna kallas rättfärdigt om icke detta?

Sådant inser hwar och en ganska väl, så länge det är fråga om menniskor. Men så snart det blir fråga om Guds rättfärdighet, då är det, som om man blefwe alldeles förvirrad. Då är det, som om Guds egen rättfärdighet wore raka motsatsen till den rättfärdighet, som han vill finna hos menniskorna, och som visar sig hos Kristus i den högsta fullkomlighet. Eller tänk efter. Tror du, att någon skulle hålla en menniska för att wara rättfärdig, om hon handlade så, som man nu tänker, att Gud för sin rättfärdighets skull är tvungen att göra? Om der wore en menniska, som sade: "Jag kan icke taga emot dem, som syndat emot mig; jag kan icke förbarma mig öfwer dem eller hjälpa dem, ty min rättfärdighet hindrar mig. Min rättfärdighet fordrar en upprättelse för den kränkning, som jag har lidit, innan jag kan förlåta och hjälpa dem" — hwar finnes den, som skulle hålla en sådan menniska för att wara rättfärdig? Twertom skulle man kalla henne en onaturlig menniska, och ingen skulle säga, att hon wore lik Gud. Allraminst skulle någon profet eller apostel eller Kristus säga så.

"Nej, säger du, det der är nog sant; en syndig menniska får icke tala så med afseende på andra syndare, ty det wore orättfärdigt. Men Gud kan säga det, ty hos honom är ingen synd, och det är en stor skilnad". Swar: Ja, det är en stor skilnad, så stor, att Gud ännu mindre kan göra det. Se på Kristus! Han war en menniska utan synd, på samma gång han war sann Gud. Tror du verkligen, att han hade kunnat tala på det sättet? Om han så gjort, hwad skulle då hafwa blifwit af allt evangelium om honom? Skulle wi då verkligen kalla honom för en rättfärdig man? Ingalunda! Om hans rättfärdighet har man alldeles andra tankar än om Fadrens.

Af den oriktiga föreställningen om Guds rättfärdighet kommer det också, att syndare wända sig till Kristus icke för att genom honom komma till Gud, utan för att gömma sig bakom honom, sökande i

honom ett skydd och en skärm mot Guds rättfärdighet. Deras omvändelse blir på detta sätt icke en omvändelse till Gud genom Kristus utan en omvändelse till Kristus undan Gud. Dermed gifwa de till känna, att de icke tro, att i Kristus finnes samma rättfärdighet som i Fadren. Annars skulle de ju vara lika rädda för hans rättfärdighet som för Fadrens. Men nu känna de sig hos honom trygga mot Guds rättfärdighet. Deras komma sådana för Gud kränkande uttryck som dessa: "Gud, vill du fördöma mig, så måste du först fördöma din son, i hwilken jag är wäl gömd och bewarad" o. s. w. Jag läste en gång i en kristlig tidning om ett barn, som en lärarinna i söndagskolan frågade: "Huru skall du bära dig åt, när du en gång skall träda fram för den rättfärdige Guden?" — "Jo, swarade barnet, jag skall gömma mig bakom Kristus, så att Gud aldrig får se mig." Detta framställdes såsom exempel på en älsfölig barnairo. Men är då icke Kristus också rättfärdig, såsom Gud är? Eller månne Gud har ett annat finnelag än Kristus, eller Kristus ett annat finnelag än Gud? Är det icke widare sant, att Fadren och Sonen äro ett? Hvarför söker man då icke en person, bakom hwilken man kan gömma sig undan den guddomliga rättfärdighet, som är i Kristus? Dömer icke Kristus på samma sätt som Gud, och är det icke sant, hwad Herren säger, att Fadren har gifwit all dom åt Sonen? Hwar skall man då taga wägen undan den dom, som Sonen fäller, när man flyr till Sonen för att finna hjelp mot den dom, som Fadren fäller, alldeles som om Fadrens dom wore en annan än Sonens? Må wi låta alla sådana tankar fara och äfwen, när det gäller Guds rättfärdighet, icke deraf göra of en annan bild, än wi se i Kristus! Hade den nämnda flickan blifwit rätt underwisad, så skulle hon hafwa swarat: "Jo, jag vill löpa den färe Guden rätt i samnen och säga: Ja, att du, trots vår synd, förblef så rättfärdig, att du sände Jesus för att frälsa of från våra synder och föra of hem till dig!"

Det är en orättfärdighet hos menniskor, att de tänka det, som är ondt. Hwarje god tanke deremot är en rättfärdighet. Det war rättfärdighet hos Kristus, att han tänkte allenast sådant, som war godt. Hans tanke war helt och hållet riktad på Fadrens ära och på syndares frälsning. Sammalunda är det också rättfärdighet hos Gud, att han tänker intet ondt utan endast godt. Så snart derför djefwulen vill instjuta i ditt hjerta den föreställningen, att Gud på något sätt tänker att göra en menniska eller någon annan warelse något ondt, så fly för den inbillningen och wet, att den kommer från djefwulen, som för dig vill förwända Guds rätta bild.

Det är rättfärdighet hos en människa, att hon icke vill det, som är ondt, utan endast det, som är godt, äfwen om hon icke alltid kan utföra det utan måste såsom Paulus, säga: "Det goda, som jag vill, det gör jag icke". Det var rättfärdighet hos Kristus, att han wille allenast det, som var godt, och det är rättfärdighet hos Gud, att han icke vill något annat än det, som är godt. Om du därför anfäktas af den tanken, att Gud är så sinnad mot dig, att du måste på något sätt se dig om efter hjälp mot honom, så wet, att du har alldeles falska föreställningar om honom, och att det är en wanwördnad mot Gud att tänka på ett sådant sätt. Mot orättfärdiga må man se sig om efter hjälp, men icke mot rättfärdiga och allraminst emot Gud, den rättfärdige. Det är också att wanhedra men icke att upphöja Kristus, när man tänker, att han kommit för att hjälpa oss emot Gud och hans rättfärdighet. Twertom lärer Skriften, att Gud sändt honom för att taga bort våra synder, för att göra oss rättfärdiga samt på den vägen hjälpa oss hem till Gud, från hwilken wi genom synden kommit bort. Och derwid böra wi orubbligt förblifwa.

Det är rättfärdighet hos en människa, att hon talar och gör endast sådant, som är godt. Den som gör rättfärdigheten, heter det, han är rättfärdig, såsom Gud är rättfärdig (1 Joh. 3: 7). Det var rättfärdighet hos Kristus, att han alltid talade och gjorde det, som var godt, och det är rättfärdighet hos Gud, att han talar och gör endast det, som är godt. Märk apostelens nyss anförda ord! Att wara rättfärdig på samma sätt som Gud, det är att göra rättfärdighet. Men att göra rättfärdighet det är att tänka, tala, wilja och göra endast det, som är rätt och godt.

När Saul förföljde David, blef David en gång i tillfälle att dräpa Saul, om han hade welat, ty Saul sof. Davids följeslagare uppmanade honom att göra det. Men han swarade: "Bort det, att jag skulle komma min hand wid Herrens smorde!" Men sedan, när Saul wakenat, ropade David på afstånd till honom och wisade, att Herren hade gifwit honom i hans hand, så att om han hade welat, hade han kunnat wedergålla Saul allt det onda, som han hade försökt att göra honom. Då brast Saul i gråt och sade: "Du är rättfärdigare än jag, ty du har gjort mig godt, och jag har gjort dig ondt." I det ömbömet hade Saul rätt. Att göra godt, det är rättfärdigt; att göra ondt, det är orättfärdigt, och det icke allenast när man gör det mot wänner, utan äfwen när man gör det mot fiender. Ja, det är en högre rättfärdighet att göra godt

mot fiender än mot vänner. Att göra godt mot vänner, är icke högre rättfärdighet, än att den kan finnas hos publikaner och syndare (Matt. 5: 46 f.; Luf. 6: 32 följ.). Sådant förstå wi också lätt, när det är fråga om menniskor. Ja, wi förstå det, äfwen när det är fråga om Kristus. Hvarför skall det då vara så svårt att förstå det, när det är fråga om Gud? Gud är rättfärdigare än alla menniskor. Det är ingen, som gör så mycket godt som Gud. Gud är den rättfärdige, därför att han gör allenast det, som är godt. Han älskar sina fiender, han låter sin sol gå upp öfver onda och goda; han låter regna öfver rättfärdiga och orättfärdiga och framsför allt: han har sändt sin enfödde Son för att frälssa de orättfärdiga. Allt sådant är rättfärdighet, ty allt det, som är godt, det är rättfärdigt. Allt hwad som är ondt, är deremot orättfärdigt. Ja, äfwen underlåtenheten att göra det goda är en orättfärdighet och kan således icke förekomma hos Gud. Ingen ängel och ingen menniska skall på den yttersta dagen kunna anklaga honom för, att han ens har underlåtit att göra något godt, som han hade bort göra.

Uti Luf. 15:de kap. framställles Gud under bilden af en fader, som har en förlorad son. Den förlorade sonen går bort uti fremmande land, förstör sina egodelar, men kommer sedan i nöd och besluter att wända om. När han ännu långt ifrån war, såg honom hans fader och wartunnade sig öfver honom, lopp emot honom, föll honom om halsen och kyssite honom. War icke det rättfärdigt handlat? Och skulle det hafwa varit rättfärdigt, om fadren hade stängt sin dörr och sagt: "Denne min förlorade son kan jag icke taga emot, derest icke någon betalar hans skuld, eller derest jag icke af en annan får uträfwa straff för allt det onda, som han har gjort"? Bort det! Om fadren handlat och talat så, då hade han handlat och talat som en hedning, och Kristus hade aldrig använt honom såsom en bild af Gud, som är rättfärdig.

Uti Matt. 18:de kap. lifnar Herren Jesus Gud wid en konung, som håller rätenslap med sina tjenare. Derwid kom en fram till honom, som war skyldig tiotusen pund. När han icke kunde betala, så befalde konungen, att han skulle säljas med hela sitt hus och skulden betalas. Då föll tjenaren ned och bad om tålmod. Han wille allt betala. Och konungen gaf honom till allt, det han war skyldig. War icke det rättfärdigt handlat? War icke det mycket mer rättfärdigt, än om han hade sagt: "Din skuld kan jag icke eftergiftwa, om icke någon annan betalar densamma i ditt ställe"? Märk nu, att med sådana bilder vill Herren framställa just, *hurudan Gud*

är. Bland menniskor wore det wäl swårt att finna någon, som wore så rättfärdig, att han utan widare efterslänkte en så stor fordran. Om någon det gjorde, stulle han wäcka allmänt upprestande, och alla menniskor stulle beundra hans goda gerning. Nuwäl, Gud är sådan, äfwen om icke någon menniska stulle finnas, som wore det.

"Ja, säger du till äfwentyrer, men det kan ju hända, att någon hade betalat skulden i gäldenärens ställe, och att det war på den grunden, som fordringssegaren slänkte efter." Men hwarför stulle då Herren icke hafwa sagt något sådant? Twertom läter han motsatsen. Ty efteråt låter han konungen säga till samme gäldenär: Allt hwad du skyldig war, gaf jag dig till, ty du bad mig. Hwarför sade han icke: ty en annan har betalt skulden i ditt ställe? Och kan wäl för resten någon med sanning säga, att han har gifwit efter en fordran, då den blifwit till fullo betald, ware sig af gäldenären eller af en annan i hans ställe? Hwad stulle man wäl säga, om en menniska berömde sig af att hafwa estergifwit en gäldenär hans skuld, men det sedan blefwe upptäckt, att hon af en annan hade gjort sig betald för sin fordran? So, man stulle säga: "Det är en orättfärdig menniska och en lögnare!" Ty det wore ju icke sant, hwad hon hade sagt. Och så will du wäl icke tänka om Gud. Sde stulle du heller med sådana tankar förherrliga Kristus, war wiß på det!

I 1 Joh. 1: 9 heter det: Om wi bekänna våra synder, Gud är trofast och rättfärdig, att han förlåter oss synderna och renar oss af all orättfärdighet. Der höra wi nu, huru Johannes framställer Guds rättfärdighet. Det är så långt ifrån, att Guds rättfärdighet stulle wara ett hinder för syndernas förlåtelse, att den twertom är en borgen för, att hwar och en, som bekänner sina synder, dereft hans syndabelägnelse icke är allenast ett munwäder utan en verklig hjertats belägnelse, också skall hafwa syndernas förlåtelse. Om någon hade brutit mot mig och erkände sin synd och både mig om förlåtelse, och jag icke wille förlåta honom, så stulle jag handla orättfärdigt åtminstone inför Gud. Detta är ju mycket lätt att förstå. Nuwäl, låtom oss då förstå, att det är rättfärdighet hos Gud, att han också förlåter alla dem deras synder, som af hjertat bekänna och wilja öfwergefwä dem. Den som döljert sina fel, säger Salomo, honom skall icke wäl gå, men den som erkänner och öfwergefwert dem, han skall få barmhertighet (Ordspr. 28: 13). I Hes. 18: de kap. säger Herren, att om den ogudaktige öfwergefwert sin wäg och sina synder, så skall på hans förra orättfärdigheter icke widare blifwa tänkt. Deremot om en rättfärdig öfwergefwert sin rättfärdighet och börjar wandra i orätt-

färdighet, så skall han icke hafwa något godt af, att han förut har varit rättfärdig. Det hör till Guds rättfärdighet, att han icke dömer efter, hwad som varit, utan efter hwad som är. Och därför, så snart en syndare vill öfvergifwa och belänna sina synder och söka nåd, så hör det till Guds rättfärdighet, att han stryker ut alla hans misgärningar såsom ett moln och hans synder som en dimma och aldrig mer kommer dem ihåg.

"Ja men, tänker du: att Johannes kunde säga, att Gud är rättfärdig, så att han förlåter synder, det stredde just på den grunden, att han wiste, att Kristus hade betalt all werldens syndaskuld. Men der skulden är betald, der fordrar rättfärdigheten, att den eftergifwes, så snart den bekännes." Swar: Sådant står ingenstädes i Guds ord, utan är endast menniskors uppsinring. En skuld kan icke eftergifwas, när den är betald. Är den betald, så är den betald, och fordringsägaren har då ingenting widare att fordra och således ingenting heller att efterstänka. I nya testamentet lifnas syndaskuld på två ställen wid penningsskuld. Dessa ställen äro Matt. 18 och Lut. 7. På dessa begge lifnas och syndaförlåtelsen wid en efterstänkning af skuld utan någon föregående betalning alls. Och sådant måste wi wäl låta gälla.

Om en menniska förlåter sin broder hans synd utan någon betalning, skulle wäl det wara orättfärdighet? Och om hon fordrar betalning såsom villkor för att kunna förlåta synder, skulle wäl det wara rättfärdighet? Om en fader har en förlorad son, och han sänder sin andre son för att söka upp honom och föra honom tillbaka hem, och den andre sonen gör detta, och fadren tager emot den förlorade sonen och förlåter honom alla hans misgärningar utan penningar och alldeles för intet, menar du wäl, att det wore orättfärdigt? Och om fadren säger till sin hemmawarande son: "Din broder har syndat, och jag vill efter min kärlek gerna hafwa honom tillbaka, men jag kan för min rättfärdighets skull icke taga emot honom, om jag icke får slå dig i hans ställe", menar du, att det wore rättfärdigt taladt? Och om han så slår den hemmawarande sonen och sedan sänder bud ut till den bortkomne och säger: "Nu står min dörr öppen för dig, nu kan jag utan kränkning af min rättfärdighet taga emot dig, ty jag har slagit din broder allt, hwad dina synder hafwa förtjent" — skulle det wara rättfärdighet? Bort det! Allra minst må man tänka så om Gud! Nej, när han fordrar en sådan rättfärdighet af sina barn, att de skola wara villiga att förlåta, om det också gälde en, som syndade mot dem ju

gänger om dagen, men som sju gånger om dagen wände om och sade: "Mig ångrar det", då kunna wi för wisso weta, att Guds egen rättfärdighet är sådan, att han sjelf gör så och ännu mycket mer. Ja, det är i sanning en stor tröst, att vår Gud är en rättfärdig Gud!

"Men, säger du nu igen, sådant kallar man icke rättfärdighet utan nåd, godhet, kärlek o. s. w." Nuwäl, huru du kallar det, derpå kommer icke mycket an. Bibeln kallar det ömsom godhet, ömsom rättfärdighet, ty det är enligt hennes lära rättfärdigt att wara god. Om Kristus säger därför profeten till Zion: Si, din konung kommer till dig rättfärdig och en hjälpare. Hör hwilka ord! Han kommer rättfärdig så, att han hjälper. Att hjälpa det brottsliga Zion, det war rättfärdighet hos Kristus och det är rättfärdighet hos Gud, ty Fadren och Sonen äro ett, så att den, som ser Sonen, i och med detsamma ser Fadren.

Öfwer nu anförda språk gör Luther följande märkliga förklaring: "Det ordet "rättfärdig" och "rättfärdighet" betyder egentligen from och fromhet. Och när wi på vårt tungomål säga: Den och den är en from man, så säger Skriften: Den och den är rättfärdig." — Derfor tala och de heliga Guds män, hwilkas ord wi hafwa i bibeln, om Guds rättfärdighet såsom om något tröstligt och ljusligt. Så säger t. ex. David: Herren är nådig och rättfärdig, och vår Gud är barmhertig (Ps. 116: 5). Och åter: Jag tackar Herren för hans rättfärdighets skull (Ps. 7: 18). Och åter: Fräls mig från blodskulder, att min tunga må lofwa din rättfärdighet (Ps. 51: 16). Der wäntar han alltså af Guds rättfärdighet icke död och fördömmelse utan frälsning från sin försträcktiga blodskuld. På samma sätt säger han annorstädes: Fräls mig genom din rättfärdighet (Ps. 31: 2). Och åter: Wederqwid mig med din rättfärdighet (Ps. 119: 40). Och profeten Esaias säger: Det behagade Herren för sin rättfärdighets skull att göra sin lag stor och herrlig (Es. 42: 21). Och profeten Daniel säger: Herre, för all din rättfärdighets skull låt wända åter din wrede och grymhet öfwer din stad Jerusalem (Dan. 9: 16). Likasom wille han säga: "Gud, du är ju en rättfärdig Gud, och då skall du wäl icke för beständigt wredgas på Jerusalem". Lånt så märkwärdigt! Emot wreden åberopade han sig på Guds rättfärdighet. Det war ett rätt förstånd om rättfärdigheten.

På de två sist anförda ställena förklarar domprosten Melin i sitt bibelwerk, att Guds rättfärdighet betyder detsamma som "Guds

trofasta nåd"; ja, bibelkommissionen öfversätter grundtextens ord med wälgerningar (i stället för rättfärdigheter, såsom det egentligen står). Ehuru nu sådant är alltför instränkt, så ligger dock deri den sanningen uttalad, att det är ett uttryck af rättfärdigheten att wara nådig och göra godt. Det hör den rättfärdige till såsom ett nöd-wändigt kännetecken, att han är och gör så. Den, som icke är nådig och gör godt, om honom skall man aldrig säga, att han är rättfärdig.

Det är slutligen rättfärdighet hos en människa, att hon hatar all synd. Det war rättfärdighet hos Kristus, att han hatade all synd, och det är rättfärdighet hos Gud, att han hatar all synd. Deras kommer också, att han, när tiden är inne, låter sina straffdomar gå öfwer dem, som lefwa och wandra i synden. Sådant sker sammalunda både i gamla och nya testamentet, ja, har inträffat allra grusligast i nya testamentet uti Jerusalems förstöring, hwilken skedde några och tretio år efter Kristi död. Detta förhållande har alltså Kristi död i intet afseende ändrat. Det är så långt ifrån, att Kristus skulle wara menniskor ett wärn emot Guds dom, att det twertom är han, som utför denna dom. Fadren har gifwit all dom åt Sonen, säger Jesus sjelf (Joh. 5). Lika wißt som Fadren satt honom till att wara en frälsare för alla, som wilja låta sig frälsas, en frälsare från synd och alla syndens följder, lika wißt skall han, när tiden är inne, sätta honom till en domare öfwer dem, som icke welat låta sig frälsas. I begge fallen, både när han frälsar och när han dömer, är det Fadrens werk han fullbordar.

Lär för den skull att göra denna åtskilnad, så att du wet, att Gud hatar synden men älskar syndaren, och det så, att han till och med genom de straffdomar, han sänder, ålyftar icke syndarens förderf utan hans upprättelse ur synden. Såsom det heter, att han har icke lust till den ogudaktiges död, utan att han måtte omvända sig och lefwa. Hela Skriften gör en sådan åtskilnad emellan synden och syndaren, att hon öfwerallt visar, huru Guds frälsningsråd går ut på att tillintetgöra icke syndaren utan synden, att frälsa icke synden utan syndaren. Alltså, hwarthelt du ser, att det står strifwet, att Gud älskar syndare, så wet, att denna kärlek gäller deras person men icke deras synd, ty deras synd hatar han. Så också när du läser, att Gud hatar syndare, så wet, att detta hat gäller deras synd men icke deras person, ty deras person älskar han. Af hwilket allt du också kan se en bild uti en from jordisk fader, ty ju frommare och rättfärdigare han är, desto mer hatar han sina barns synd men

älskar deras person, samt söker därför hjälpa dem upp ur synden. Måste han än ofta tillgripa ris eller något annat straff, på det barnen må se, huru han hatar synden, så är dock alltid syftmålet detsamma, nämligen barnens bättring. Och denna bild af en fader, hwilken bild Herren så ofta brukar, den underwisar oss klarare och bättre om Guds rättfärdighet än alla de striftslärans böcker kunna göra. Wakta dig därför, att du icke låter taga den bilden ur ditt hjerta.

Men på det wi måtte se detta tydligare, wilja wi anföra ett par striftställen. I Es. 1: 5 säger Herren till folket: Hwad skall man mer slå eder, medan I afwiiken desto mer? — Der säger han ju tydligt, att meningen med hans slag war, att de skulle icke afwika utan wända om. I Es. 9: 11 ff. läsa wi om grusliga straffdomar öfwer folket, och midt i bestrifningen af dessa domar säger Herren: Men folket wänder sig icke till honom, som dem slår, och frågar icke efter Herren Zebaoth (v. 13). Se der: alla dessa förfärliga straffdomar, med hwilka Herren uppenbarade sitt brinnande hat till all synd, dessa straffdomar åsyftade dock icke de brottsligas förderf utan twertom, att de brottsliga skulle omvända sig till honom, som slog dem. Att göra en sådan skilnad mellan synden och syndaren är lika nödvändigt som att göra skilnad mellan sjukdomen och den sjuke. Läkaren vill utrota icke den sjuke utan sjukdomen, han vill stärka icke sjukdomen utan den sjuke. Sjukdomen hatar och bekämpar han, den sjuke älskar och hjälper han, äfwen när han måste använda bittra läkemedel och plågsamma kurer. Si, sammalunda förhåller det sig här. Herren hatar och bekämpar icke syndaren utan synden, han älskar och frälsar icke synden utan syndaren. Ja, hwarje gång man talar om, huru en syndare frälsas från synden, gör man ju skilnad mellan syndaren, som frälsas, och synden, som han frälsas ifrån. Först när syndaren icke vidare kan omvändas från synden, först då drabbar honom för ewig tid den Guds wrede, som är öfwer synden. Ty eftersom han då icke vidare kan skiljas från synden, så kan Guds rättfärdighet på honom aldrig vidare uppenbaras till frälsning utan endast till dom och fördömmelse.

Gud är god, och det är en stor tröst.

Herren är god emot alla och förbarmar sig öfwer alla sina verk (Ps. 145: 9).

Vi hafwa förut talat om Guds rättfärdighet. Ofta sättes denna rättfärdighet såsom en motsats mot godheten. Men det förhåller sig alldeles twertom. Rättfärdighet innebär äfwen godhet. Likasom det gäller om en rättfärdig människa, att hon är en god människa, så gäller det äfwen om den rättfärdige Guden, att han är en god Gud. Om jag ser en människa ond, om jag ser henne på något sätt göra en annan ondt, så säger jag: "Det är ingen rättfärdig människa". Om jag deremot ser, att hon vill alla godt och gör alla godt, då säger jag, att hon är en rättfärdig människa. Sammalunda förhåller det sig äfwen med Guds godhet. Hon är ett uttryck af hans helighet och rättfärdighet, och det så nödvändigt, att Gud icke skulle vara rättfärdig, om han icke wore god.

Denna Guds godhet kallas i Skriften med många namn. Hon kallas för godhet, emedan hon vill och gör alla godt. Hon kallas för nåd, derför att hon är alldeles oförtjent. Om wi hade förtjenat Guds godhet, skulle den aldrig kunnat kallas för nåd. Hvarje gång wi tala om Guds nåd, bekänna wi derför, att wi sjelfwa äro ovärdiga, fattiga, syndiga människor, som hade förtjenat något helt annat, än hwad Gud nu gör emot oss. Guds godhet kallas vidare i Skriften för barmhertighet. Ordet barmhertighet är sammansatt af barm och hjerta samt innebär, att man har hjerta i barmen för dem, som lida nöd. Och Guds godhet kallas för barmhertighet derför, att den bewisas emot sådana, som äro nödställda och eländiga, usla och fattiga. Jag skall vara den usle och fattige nådig, säger Herren, och det är den bästa beskrifningen på hans barmhertighet. Guds godhet kallas vidare för långmodighet, emedan den visar sig deruti, att Gud i det allra längsta dröjer med att straffa samt under tiden söker dem, som synda, om han till äfventyrs kunde winna ingång i deras hjertan till att frälja dem. Han låter det ofruktbara trädet stå år efter år och gräfwet och göder omkring det, att det ändtligen en gång må bära frukt. Det är långmodighet. Guds godhet kallas vidare för mildhet, derför att när Gud ändtligen måste straffa dem, som synda, så gör han det icke efter deras förtjenst, ty då skulle han alldeles förderfwa

dem, utan wida mildare, på det att straffet måtte tjena dem till upprättelse och sinnesändring.

Godhet är alltså, såsom wi sagt, en sådan egenhet, som består deri, att man vill och gör andra godt. Gud vill alla menniskor godt. Han är god mot alla, heter det, och förbarmar sig öfwer alla sina verk. David säger, att af Herrens nåd är jorden full (Ps. 33: 5). Och åter: Din godhet räcker så widt som himmelen och din sanning, så widt som stjärne gå (Ps. 36: 6). Det finnes ingen fläd, ingen warelse, ingen så owärdig syndare, till hwilken icke Guds godhet sträcker sig. Huru eländig du än må wara, så hör du dock med till den stora hop, som heter alla. Och Herren Gud är god mot alla och ond mot ingen. Gud är kärlek, säger Johannes, och kärleken älskar icke derför, att den älskade är älskvärd, utan derför att kärleken är kärleken, och kärleken är alltid god. Ja, denna Guds godhet är sådan, att när en gång en man kom till Kristus och sade: "Gode mästare", så svarade Herren: "Hvarför kallar du mig god? Ingen är god utom en ende, nämligen Gud."

Guds godhet är ingen tillfällig godhet, som i dag är och i morgon kan upphöra, utan hon är en ewig godhet. Derför säger också David i Ps. 138: 8: Herren beskyddar mig; ewig är din nåd, o Herre! Och åter i Ps. 23: 6: Idel godhet och barmhertighet stola följa mig i alla mina lifsdagar. Huru weglande och föränderlig en menniskas godhet än månde wara: Herrens godhet förblifwer i alla fall ewinnerligen densamma. Den kan lika litet minskas som ökas. Allt, som är fullkomligt, är ewigt. Det finnes derför ingenting dåraktigare än det, att du mäter Guds godhet efter din egen godhet och tänker, att om du känner dig riktigt god, så skall Gud wara riktigt god, men om du känner dig mindre god, så skall äfwen han wara mindre god, och om du känner dig ond, så skall också han wara ond. Mot alla sådana hjertats galenskaper står orubbligt Herrens ord, att hans godhet warar ewinnerligen, att han är mot alla god, att han är kärleken, och att han i alla sina egenskaper är oföränderlig.

Detta vill nu Gud, att wi stola tro. Det är alldeles ingen åra för honom och icke något gagn för oss, att wi twifla på sanningen af det, som han talar om sig. Derför säger också David: Jag vill förtrösta på Guds nåd alltid och ewinnerligen (Ps. 52: 10). Märk dessa ord: "alltid och ewinnerligen", icke bara när jag själf känner mig god och from och warm, utan alltid, d. w. s. alla dagar

och ewinnerligen, d. w. s. så länge jag lefwer och är till, alla stunder lika. I ljusa stunder, då det går mig med, i mörka stunder, då det går mig emot, vill jag förtrösta på Guds godhet, ja t. o. m. när jag känner, att hos mig finnes ingenting, som duger till att lita på, ware sig wisshet, kraft eller fromhet, bön eller ånger eller något sådant, vill jag förtrösta på Guds nåd. Alltid och ewinnerligen skall han wara mitt hjertas anlaggrund och klippa. Låtom oss lifna David i detta. Huru dyrt är din godhet, Gud, att menniskors barn hafwa tröst under dina wingars skugga, säger David åter (Ps. 36: 8). Är du ett menniskobarn — om du också icke har någon annan egenskap, utan endast är ett menniskobarn, så sätt dig du med tröst under Guds wingars skugga. Det fins rum för dig och alla dina likar, för alla som äro bättre än du, och för alla, som äro likadana som du, och för alla, som äro sämre än du.

Swad Skriften talar om Guds godhet, det är icke taladt blott för David och andra fromma män, som äro hans likar, utan det är taladt för hwar och en menniska utan någon åtskillnad, ty Herren är mot alla god och förbarmar sig öfwer alla sina verk. Därför böra oss alla trösta på honom. Hör du det? Ja, svarar du. Nuväl, gå då och gör det också "alltid och ewinnerligen". Gud begär det af dig, och det är icke för mycket begärdt.

I Ps. 147: 11 säger David: Herren har behag till dem, som frukta honom, till dem som förbida hans nåd. — Det är så långt ifrån, att det skulle wara Gud emot, att du förbidar och tröstar på hans nåd, att han twertom har behag till alla, som trösta på hans godhet. Vill du således blifwa behaglig för Gud, så trösta på hans godhet! Och vill du alla stunder wara behaglig för Gud, äfwen i dina swaghetsstunder, så trösta alla stunder på hans godhet. Vill du wara mycket behaglig för Gud, så sätt en mycket stark tillit till hans godhet. Och vill du hela lifwet igenom förblifwa behaglig för Gud, så trösta hela lifwet igenom på hans godhet! Ty Herren har behag till alla dem, (icke somliga utan alla dem) som trösta på hans godhet.

I oss sjelfwa finnes ingenting, som wi kunna trösta på. Ingen (menniska) förmår något af sin egen kraft (1 Sam. 2: 9). Apostelen Paulus säger i 2 Kor. 3: Wi äro icke dugliga af oss sjelfwa att tänka något godt, såsom af oss sjelfwa, utan äro wi till något dugliga, så är det af Gud. Och i Rom. 9: 16, der det är fråga om vår frälsning, säger han: Det beror icke på den, som vill, och icke på den, som löper, utan på Gud, som förbarmar sig. Allt

hward godt som är i of, allt hward godt som wi någonsin kunna göra, all vår frälsning kommer allenast af Guds godhet och barmhertighet. Hward han werkar, det blir gjordt. Hward han icke werkar, det blir ogjordt. Dersför skall man också alltid både i det gamla och nya testamentet finna, att de heliga hafwa prisat och upphöjt Guds nåd allena såsom den, som har gjort dem till, hward de äro. Allting, säger Paulus, förmår jag genom honom, som gör mig mäktig — icke genom mitt eget löpande eller fäktande, icke genom min egen kraft utan genom Kristus, som gör mig mäktig. Jag har mer arbetat, säger han, än alla de andra apostlarne, men genast tillägger han: dock icke jag, utan Guds nåd, som är i mig. I sådana stunder, då du är färdig att twifla på Guds godhet, då är det godt att komma ihåg, att Gud har behag till alla dem, som trösta på hans nåd, och att det dersför måste wara honom misskagligt, att du twiflar på densamma. Käre broder, akta dig för den synden. Huru illa du än annars må hafwa syndat, lägg nu icke till dessa synder äfwen den, att du också misströstar om hans nåd!

Men icke blott det! Låtom of icke bara trösta på Guds godhet, utan låtom of äfwen berömma densamma. David säger: Om morgonen får jag sjunga om din makt och jubla öfwer din nåd, att du varit för mig en borg och en tillflykt, då jag war i nöd (Ps. 59: 17). Och när Maria hade erfarit Guds godhet, säger hon: Min själ prisar storligen Herren, och min ande fröjdar sig i Gud, min Frälsare (Luk. 1: 46). — Det höfwes dem, som känna Guds godhet, att de också prisa honom, såsom David säger i den 33:de psalmen: Fröjden eder i Herren, I rättfärdige! De fromma höfwes att lofwa honom. Och åter i Ps. 106: 1: Halleluja. Loden Herren, ty han är god, och hans nåd warar ewinnerligen! Det är rent af ohöfligt att icke tro och prisa hans godhet. Om han än stundom synes föra dig på mörka och swåra vägar, så kom ihåg, att alla hans vägar äro nåd och sanning. Han leder dig just så der, icke dersför att han är ond, utan dersför att han är god och vill hålla sitt löfte. Om du tycker annorlunda, så är det oförstånd, och det har han wäl fördrag med, tills du förstår saken bättre.

Djefwulen leder mennistorna på willowägar för att förderfwa dem. Dessa willowägar äro ofta ganska ljusa och trefliga, så att mennistorna hoppa och jubilera, såsom om en stor lycka hade händt dem. Gud leder alltid de sina den rätta vägen. Denna väg är icke alltid ljus och treflig. Många gånger är den mörk och swår, så att de, som

warda ledda deruppå, bäsfa och gråta, alldeles såsom om en olycka hade händt dem. Men ehwad du wandrar i ljus eller mörker, kom ihåg, att alla Herrens vägar äro nåd och sanning och prisa honom derför. Och kan du icke prisa honom så hjertligt och innerligt, som du gerna wille, så prisa honom ändå, så godt du kan. Gud tyder om dem, som öfwa sig och wilja lära jubelklängen. Fullkomlig blir lofsången först då, när wi äro i himlarnes rike.

Men icke allenast det. Känner du Guds godhet, så winlägg dig om att också göra den belant för andra menniskor. Menniskorna behöfwa höra och åter igen höra, att Gud är god. De ogudaktiga behöfwa höra det för att blifwa gudfruktiga, de bedröfwade behöfwa höra det för att få tröst, de troende behöfwa höra det för att blifwa stärkta i tron, de fallna behöfwa höra det för att blifwa upprättade och de, som stå, behöfwa höra det för att kunna löpa Guds budords vägar. Alltså tala om Guds godhet och nåd! Det är det bästa du kan låna din tunga till. David säger: Jag har förtunnat din rättfärdighet i den stora församlingen. Din rättfärdighet har jag icke fördolt i mitt hjerta, om din trohet och din hjälp har jag talat; jag har icke fördolt din nåd och din sanning för den stora församlingen (Ps. 40: 10, 11). Deras hjertat fullt är, deras talar munnen, säger Herren Jesus, och det har alltid varit utmärkande för Guds barn, att de gerna hafwa welat tala om Guds godhet och barmhertighet samt derigenom göra honom länd äfwen för andra. När man i hjertat hatar någon, så will man gerna, der det är möjligt, säga något ondt om honom; när man af hjertat älskar och intresserar sig för någon, så will man gerna om honom säga någonting godt, något som kan lända till hans förbel och framgång. Detsamma gäller också om menniskors förhållande till Gud. De som hata Gud, de tala ondt om honom och smäda honom. De som äro lifgiltiga för Gud, wilja icke tala om honom alls. De som känna och älska Gud, wilja gerna säga något godt om honom, på det att äfwen andra, lifasom de sjelfwa, må få smaka och se, huru ljuslig han är. Werlden har aldrig tydt om detta tal. Derför hafwa Guds barn ofta blifwit förföljda, ja, ända intill blods, för sin bekännelses skull. Men de hafwa ändå icke kunnat tåla. Profeterna hafwa kunnat låta sina lif, men de hafwa icke kunnat tåla. Apostlarna hafwa kunnat lemna allt, till och med sina lif, men de hafwa icke kunnat tåla. När rådet i Jerusalem förbjöd dem att tala i Jesu namn, så swarade de: Wi kunna icke låta bli att tala om det, som wi hafwa hört och sett.

Alltså, du som känner Guds godhet, winnlägg dig derom, att du må göra den allt vidare känd bland de dina och bland alla dem, som du kommer i beröring med! Ingen plats på jorden är så ringa, att icke den troende äfwen på denna plats kan lysa såsom ett ljus till Guds pris. Låten edert ljus, heter det, lysa för menniskorna, att de måga se edra goda gerningar och prisa eder **Fader, som är i himmelen.** Icke alla ljus äro lika starka. Somliga äro stora fyrar, som stå ute i hafwet och lysa wida omkring, att de sjöfarande måtte finna hamnen. Andra stå såsom lyktor på gator och torg, andra återigen såsom talgljus i de fattigas och sjukas lojor. Är du nu ett stort ljus, så lys såsom sådant! Är du ett litet ljus, så lys såsom sådant! Gud ser icke efter storheten af dina gåfwor, icke efter huru framstående din plats är, utan huru trogen du är att vittna om honom och hans godhet på den plats, der han har satt dig, och med de gåfwor, som han har gifwit dig.

Har han satt dig på predikstolen, så tala om hans godhet der. Tröttna icke, äfwen om dina åhörare tröttna. Har han gifwit dig en framstående plats i samhället, så tala om hans godhet der. Äfwen denna werldens stora behöfwa höra det. Har han anwisat dig din plats bland de ringa och fattiga, så tala om hans godhet der. Det hörde till Herrens Jesu embete att predika evangelium särskildt för de fattiga. Har han gjort dig till ett stort ljus, så låt ditt ljus utan fruktan eller skryt lysa wida omkring. Har han satt dig endast såsom ett litet ljus i de fattigas och sjukas lojor, så bekymra dig icke öfwer, att du icke lyser såsom den stora fyren, utan tacka Gud, att du ändå får wara med och lysa! När Herren en gång håller räkenskap med de fina, är det icke sagdt, att han skall berömma de största ljusen mest, utan många de yttersta stola då blifwa de främsta och de främsta warda de yttersta. War trogen. Du kan bli den främste, och det är ingen syndig äressjuka att fara efter att bli den främste i himlarnas rike.

Gud är barmhertig, och det är en stor tröst.

Gud är rik i barmhertighet (Ef. 2: 4).

Så som Guds ord talar om Guds godhet, så talar det äfwen om hans barmhertighet. Barmhertigheten är allenast ett annat namn på Guds godhet. Godheten kallas barmhertighet, såsom wi förr sagt, när den wisar sig mot elända, nödställda mennistor, ehwad deras elände är af lekamligt eller andligt slag. Om denna barmhertighet heter det derför liksom om godheten, att den är stor. Syrak säger, att Guds barmhertighet är så stor, som han sjelf är. Nu är hans storhet oändlig, och så är äfwen hans barmhertighet alldeles oändlig. Aposteln Paulus kallar Gud för barmhertighetens fader (2 Kor. 1: 3). Gud är sjelfwa barmhertigheten, och han är källan till all barmhertighet. Swarhelst du ser barmhertighet bewisas af den ena menniskan mot den andra, så skall du weta, att detta är allenast ett uttryck af Guds barmhertighet. Det är barmhertighetens fader, som werkar densamma för att wisa, hurudan han sjelf är. I vår ingångstext säger Paulus, att Gud är rik i barmhertighet. Hör hwilla ord! Det står icke, att han är fattig på barmhertighet, utan att han är rik på barmhertighet. Och han är mycket rik. Likasom all jordisk rikedom är ingenting att tala om i jemförelse med Guds rikedom, så är od den allra högsta menliga barmhertighet ingenting att tala om i jemförelse med Guds barmhertighets rikedom. Du behöfwer aldrig wara rädd, att den skall taga slut. Ja, du behöfwer aldrig wara rädd, att den skall förminskas. Barmhertigheten är icke af det slaget, att hon förminskas, ju mer hon gifwer ut. Twertom kan man säga, att hon förökas genom att alltjemt wara i öfning. Hos Gud är dock ingen sådan förökning, ty hans barmhertighet är fullkomlig, och det fullkomliga kan aldrig blifwa större och aldrig blifwa mindre, utan blifwer ewinnerligen, såsom det är.

När David hade syndat, och Gud wille straffa honom, samt förelade honom antingen hungersnöd i sju år eller flykt för fienderna i tre månader eller pest i tre dagar, sade David: Min nöd är mycket stor, men låt oss då falla i Herrens hand, ty hans barmhertighet är stor. Men i menniskohand vill jag icke falla (2 Sam. 24: 14). David wiste, att äfwen fastän han hade syndat, och fastän han lände en förfärlig nöd i sitt hjerta öfwer, hwad han hade gjort, så hade Guds barmhertighet likwäl icke blifwit mindre för det. Derför

tänkte han: Gud må göra med mig, hwad han vill. Han må straffa mig huru som helst, jag wet dock, att han aldrig skall göra mig något ondt, och att äfwen under straffet och i straffet bor idel barmhertighet. Men när beremot kan jag aldrig lita på, och därför vill jag icke falla i deras händer.

När Efraim hade syndat och förtjenade straff, säger Herren: Skall jag göra med dig såsom med Adma och låta det gå dig såsom Beboim? Mitt hjerta wänder sig i mig, allt mitt medlidande är i rörelse (Hos. 11: 8). En god och barmhertig fader kan wäl under stundom wara nödsakad att straffa sitt barn mycket hårdt. Men att han det gör, är icke ett uttryck af obarmhertighet. Twertom kan under allt detta hans medlidande wara i en sådan häftig rörelse, att man kan säga, att barnets lidanden äro ingenting att jemföra med den smärta, som fadren själf känner i sitt hjerta. Så må wi äfwen tänka om Gud! Om han icke agade öf, skulle det gå med öf såsom med barn, som wäga upp utan aga. Wi skulle blifwa i grund förstörda. När han därför agar öf, så låtom öf komma i häg, att äfwen detta är ett uttryck af hans barmhertighet. Låtom öf då tacka honom och säga: "Dig ware pris o Herre Gud, att du icke låter mig i fred gå mina egna vägar, utan att du ännu tänker på mig i barmhertighet!"

Ja, Guds barmhertighet är stor, oändligt stor. Tycker du, att du är för ringa och owärdig till en sådan barmhertighet, så låt dock densamma dig behaga! Jakob sade till Gud: Jag är för ringa till all den barmhertighet och trohet, som du har bewisat din tjennare (1 Mos. 32: 10). Men han affade sig dock icke denna Guds barmhertighet. Nej, han war glad, att Gud war barmhertig mot en sådan owärdig warelse, som han själf war. Gör du på samma sätt! När du känner dig riktigt owärdig, så tacka Gud, att han ändå är barmhertig mot en sådan menniska, som du är. Det finnes ingenting godt, som icke Gud gerna vill göra dig.

Denna Guds barmhertighet är ewig. Alla Guds egenskaper äro ewiga. I sjelfwa klagowisorna säger Jeremias: Herrens nåd är det, att det icke är ute med öf, att det icke är slut med hans barmhertighet. Hon är hwarje morgon ny, och din trohet är stor (Klag. 3: 22). I Ps. 136 säger David: Taden Herren, ty han är god, och hans godhet warar ewinnerligen! Taden alla gudars Gud, ty hans nåd warar ewinnerligen! Taden alla herrars Herre, ty hans nåd warar ewinnerligen! Och på samma sätt fortätter han hela psalmen igenom. För hwarje vers slutar han med

de orden: Ty hans nåd warar ewinnerligen. Att David sålunda upprepar samma ord gång efter annan, det beror derpå, att denna sanning blifwit mycket stor för hans eget hjerta, och af hjertats öfwerfullhet talar munnen. De många upprepningarna äro också egnade att djupt inpregla samma sanning i alla deras hjertan, som läsa hans ord, och det behöfves wäl.

Alla Guds egenheter äro hwarandra lika deruti, att de äro oföränderliga. Men det är besynnerligt, att wi hafwa så swårt att tro det om dem alla. Att Guds helighet är oföränderlig, det tro wi. Att hans rättfärdighet är oföränderlig, det tro wi. Att hans allwethet är oföränderlig, det tro wi. Men att hans barmhertighet också är oföränderlig, det är icke lika lätt att tro. Aldrig blir det så mörkt i våra hjertan, att wi icke tro, att Gud wet allting, eller att han är t. ex. en allsmäktig Gud. Nuwäl, låtom oss då lika säkert tro, att Guds barmhertighet är ewig! Det heter om Kristus, att han är densamme i går och i dag och deslites i all ewighet (Ebr. 13: 8). Detsamma gäller om Gud, ty Fadren och Sonen äro ett. Gud kan således icke i dag wara annorlunda, än han war i går. War han barmhertig i går, så är han barmhertig i dag. Och är han barmhertig i dag, så förblifwer han barmhertig i all ewighet. Synnerhet när wi känna våra synder, eller när wi hafwa fallit på ett eller annat sätt, är det wigtigt att komma ihåg, att Guds barmhertighet ändå är ewig.

Denna stora och ewiga Guds barmhertighet wisar sig först deri, att han drager syndare till sig. Si, jag uträder mina händer hela dagen, säger han, till ett ohörsamt folk, som efter sina egna tankar wandrar på en väg, som icke är god (Ef. 65: 2). Att Gud så gör, är ju en stor barmhertighet. Hör: hela dagen — icke blott en timme eller två, nej hela dagen och alla dagar. Och han rädder ut dem icke för att slå utan för att frälsa, hela och hjälpa. Han rädder ut dem icke till fromma och goda utan till ohörsamma. Han vill ingen syndares död. Jesus hade ofta welat församla Jerusalems barn, såsom hönan samlar sina kyllingar under sina wingar, och han grät, när de icke wille låta sig frälsas. Så angelägen war han om deras räddning. Och han war deri Guds wäsens afbild. Ty just sådan är Gud. Fadren och Sonen äro ett.

Si, jag står för dörren och klappar, säger Jesus, den som upplåter dörren, till honom vill jag ingå och hålla nattward med honom och han med mig (Upp. 3: 20). Det är ju en stor barmhertighet. Herren säger icke: Jag vill lemna dem i deras synder. Nej, det kan han icke, derför att hans barmhertighet är så brinnande.

Kommen till mig alle I, som arbeten och ären betungade, och jag vill wedergwida eder, ropar Jesus (Matt. 11: 28). Det är en stor barmhertighet. Och denna barmhertighet hos Jesus är Guds barmhertighet. Just så der ropar Gud till sig de elända. Wänden eder till mig, så warden I salige, alla werldens ändar, säger han (Ef. 45: 22), och det är ju en stor barmhertighet. Hwarje syndares omwändelse har sålunda sin yttersta grund i Guds barmhertighet. Och hans barmhertighet har sin grund deri, att han är en rättfärdig Gud. Det hör den rättfärdige till att wara barmhertig. Att en syndare förgås i sina synder, har derför sin grund icke i någon obarmhertighet hos Gud, utan deri, att syndaren är obarmhertig mot sig sjelf. Han är lit en brottsling, som af konungen erbjudes nåd, men som går bort och hänger sig sjelf.

Guds barmhertighet wisar sig widare deri, att Gud tager emot alla de förlorade söner och döttrar, som komma tillbaka. Det se wi framsför allt i den förlorade sonens historia i Luf. 15. Medan den förlorade sonen ännu war långt ifrån, warlunnade fadren sig öfwer honom, lopp emot honom, föll honom om halsen och kyfte honom. Du förlorade son, kom igen! Du ser, hwad som wäntar dig. Hwarför dröjer du? Är du rädd för barmhertigheten? Eller tror du, att Gud blifwit annorlunda nu, än han varit förr?

Herren Jesus säger: Den till mig kommer, honom lastar jag icke ut (Joh. 6: 37), och det är ju en stor barmhertighet. Afwen deri är Sonen en sann afbild af Fadren. Just sådan är Gud. Ja, det är hans barmhertighet, som fliner igenom i Sonen.

Men Gud tager icke allenast emot dem, som wända sig till honom, utan han troloswar sig med dem, såsom han säger genom profeten Hosea: Jag skall troloswa mig med dig till ewig tid, och jag skall troloswa mig med dig i rättfärdighet och rätt, i nåd och barmhertighet (Hos. 2: 19). Han tager icke emot dem, såsom en rik man tager emot ett fattighjon, hwilket han rädder en beta bröd eller gifwer ett gammalt utslitet klädesplagg. Nej, han tager emot dem, såsom en man tager emot sin troloswade brud, eller såsom en fader tager emot sina barn, när de komma hem. Sådan är hans barmhertighet. I Ps. 103: 4 säger David: Han fröner dig med nåd och barmhertighet, d. ä. han upphöjer dig, såsom wore du en konungs brud, på hwars hufwud konungen sätter sin egen krona.

Guds barmhertighet wisar sig widare deruti, att han har tålmod med sitt folk samt dagligen och mildeligen förlåter dem deras synder. Om denna sak kan man knapt läsa något märkwärdigare,

än hwad som står i Neh. 9:e kapitel. Der heter det: Våra fäder woro stolte och halsstyfwe, så att de icke lydde dina bud och tänkte icke uppå dina under, som du hade gjort, utan woro halsstyfwe och wille i sin genstörtighet tillsätta åt sig en höfwidsmän för att wända tilbaka till sin tråldom. Men du är en förlåtelsens Gud, nådig och barmhertig, långmodig och stor i förbarmande, och du öfswergaf dem icke. — Gud hade ju haft anledning att under sådana förhållanden öfswergifwa dem och lemna dem alldeles åt sig sjelfwa, men hans barmhertighet war så brinnande, att han icke kunde. Han måste förbarma sig. — Ja, heter det widare: till och med då de gjorde sig en gjuten kalf och sade: denne är din Gud, som har fört dig ut ur Egypten, och när de gjorde stor försmädelse, öfswergaf bod du dem icke i öfnen efter din stora barmhertighet. — När hade wäl Herren haft större anledning att öfswergifwa sitt folk än då, när de gjorde en gjuten kalf? Men till och med då öfswergaf han dem icke. Men hör nu widare: Molnstoden wel icke ifrån dem om dagen för att ledsaga dem på wägen eller eldstoden om natten för att lysa dem på den wäg, de stulle gå. Och du gaf dem din goda ande till att underwisa dem, och din manna undandrog du icke deras mun, och watten gaf du dem i deras törst. — Tänk, hwilken underbar barmhertighet detta war! Men så heter det strax derefter: När de kommo till ro och åter gjorde, hwad ondt war i dina ögon, öfswergaf du dem i deras fienders hand, och dessa blefwo rådande öfwer dem; men när de åter ropade till dig, hörde du dem ifrån himmelen och halp dem efter din barmhertighet många gånger. — Hör hwilka ord! Gud straffade dem wäl, när de syndade, men när de åter ropade till honom, så halp han dem, icke efter deras förtjenst utan efter sin egen stora barmhertighet. Och detta gjorde han icke blott en gång, utan många gånger, många gånger. Och hwad som är strifwet, det är strifwet till lärdom för oss, ty alldeles såsom Gud gjorde då, will han göra äfwen i dag med sitt folk. Men hör nu, huru det widare heter: Och du förmanade dem, att du måtte omwända dem till din lag; men de woro stolta och hörsammade icke dina bud och syndade mot dina rätter, genom hwilka en menniska lefwer, om hon håller dem; och de spjernade emot och woro halsstyfwe och lydde icke. Och du hade fördrag med dem i många år och förmanade dem med din ande genom dina profeter; men då de icke astade deruppå, gaf du dem i fremmande folks hand. Men af din stora barmhertighet gjorde du icke alldeles slut på dem och öfswergaf dem icke; ty en nådig och barmhertig Gud är du. — Dessa

ord behöfwa ingen utläggning. De behöfwa blott läsas, tills de gå in i hjertat. Dersför när du är i nöd öfwer dina synder, så bed med David: Tänk Herre på din barmhertighet och på din godhet, ty af ewighet äro de. Tänk icke på min ungdoms synder och mina öfwerträdelser, men tänk på mig efter din nåd, för din godhets skull, Herre (Ps. 25). Gud, war mig nådig efter din godhet och afplana min skuld efter din stora barmhertighet (Ps. 51). När den mannen, som war skyldig sin herre tiotusen pund, föll ned och bad om förloning, då warfunnade husbonden sig öfwer honom och gaf honom till allt, det han war skyldig. Och det är strifwet icke för hans skull, icke heller för Guds skull utan för din och min skull, att wi må läsa det, icke när wi känna oss goda och fromma, utan när wi känna oss mycket, mycket brottsliga.

Guds barmhertighet wisar sig widare deruti, att han hör bön. Dersför säger Daniel: Säg på grund af vår rättfärdighet nedlägga wi våra böner inför dig, utan på grund af din stora barmhertighet (Dan. 9: 18). När du skall bedja, så tala aldrig om, hwad du själf är, eller hwad du själf gör, utan lägg ned dina böner endast på grundwalen af Guds stora barmhertighet. Bedjen, och I stolen så, stolen och I stolen finna, klappen, och det skall warða upplåtet för eder, säger Herren Jesus (Matt. 7: 7). Och det är ju en oändligt stor barmhertighet, att wi arma, fattiga syndare så wända oss med alla våra behof till den store, majestätiske Guden och utgjuta våra hjertan för honom samt wara wissa om, att han hör allt, hwad wi säga, att han altär derpå och alltid skall göra det, som han finner wara för oss bäst. Om nu känslan af din egen owärdighet afsträder dig från att bedja, så låt medwetandet om Guds stora barmhertighet uppmuntra dig ändå mycket mer. Ty hans barmhertighet är mycket större än din owärdighet.

"Ja men, säger du: hwarför handlar då Gud så underligt och till utseendet obarmhertigt med mig?" Wi säga här om igen, hwad wi många gånger hafwa sagt: Fråga aldrig, hwarför Gud gör det eller det! David säger: Har Gud förgätt att wara nådelig, eller har han i wrede tilltytt sin barmhertighet? (Ps. 77: 10). Han war också i nöd, så att det syntes för honom på samma sätt som för dig. Men hör, huru Herren svarar på sådan klagen: Sag öfwer gaf dig för en liten tid, men med stort förbarmande will jag taga dig åter. I wredesmod gömde jag mitt ansigte en liten tid för dig, men med ewig nåd will jag förbarma mig öfwer dig, säger Herren, din förlösare (Es. 54: 7, 8). Att han gömmer sig för ett ögonblick, när

han behöfwer straffa dig, det är icke något bewis på, att hans barmhertighet har blifwit förminskad. Och när sådant inträffar, så kom ihåg, att det skall wara blott en liten tid, men sedan vill han förbarma sig öfwer dig med nåd, som icke skall wara blott en liten tid, utan för ewigt. På ett annat ställe säger profeten: Ditt hjertas ömhet och din barmhertighet mot mig har dragit sig tillbaka. Men strax derefter tillägger han: Du är dock vår fader, ty Abraham wet icke af oss, och Israel lämnar oss icke. Du, Herre, är vår fader, vår förlossare. Det war af ewighet ditt namn (Es. 63: 15, 16). I Marias lofsång i Luk. 1 läsa wi bland annat: Gud har antagit sig sin tjenare Israel för att komma ihåg sin barmhertighet mot Abraham och hans säd till ewig tid. — Det hade under mycket lång tid sett ut, som om Gud hade förkastat sitt folk. Men nu wisade det sig, att han icke hade gjort det, utan att han mycket wäl kom ihåg sin barmhertighet. Ty nu hade han antagit sig sin tjenare Israel såsom aldrig tillförne. Nu ämnade han fullborda det största af alla löften, som han gifwit sitt folk, nämligen löftet att sända dem den frälsare, i hwilken alla släkten på jorden skulle warda wälsignade.

Guds barmhertighet wisar sig widare deruti, att han uppehåller och bewarar de fina, att han hjälper dem genom alla frestelser och swårigheter och ändtligen för dem in i det ewiga lifwet. Guds godhet är det, att det ännu icke är ute med oss, och hans barmhertighet har ännu icke någon ände, säger profeten. På samma sätt måste alla Guds barn bekänna: "Det är bara barmhertighet, att jag ännu lefwer, att jag ännu står i tron, att jag ännu är Guds barn". Och när allt är färdigt en gång, och de frälsta stå kring Lammets tron, skola de alla nödgas säga: "Det är Guds barmhertighet, som har gjort, att wi stå, der wi nu stå. Det är icke vår wärdighet, icke vår fromhet, icke vår kraft, utan Guds barmhertighet allena, som fört oss hit." Dersför skola de också i all ewighet prisa denna Guds barmhertighet.

"Men, säger någon: Kunna då alla menniskor trösta sig med Guds barmhertighet?" Swar: Nej, det är med Guds barmhertighet såsom med alla andra Guds egenskaper, att den är allenast för somliga en tröst. David säger: Den som hoppas uppå Herren, honom omgifwer han med nåd (Ps. 32: 10). Men de som trotsa Herren, de kunna naturligtwis icke hafwa någon tröst af hans barmhertighet. Dersför heter det i Ords. 28: 13: Den som döljer sina fel, honom skall icke wäl gå, men den som erkänner och

öfvergifwer dem, han skall få barmhertighet. När werlden går och tröstar sig med Guds barmhertighet, medan hon fortsarande lefwer i synd, då är det en falsk tröst. Gud är barmhertig äfwen mot de ogudaktiga, så att han vill draga dem till sig och omvända dem. Och om de låta sig omvändas, så skall hans barmhertighet öfverflöda öfwer dem till salighet. Men fortsara de i sina synder, hwad hjälper det dem då, att Gud är barmhertig? Hwad hjälpte det den förlorade sonen, medan han war i det fremmande landet, att hans fader war barmhertig? Han förderfwade sig sjelf. När han kom igen, då fick han erfara sin faders barmhertighet, men hade han blifwit qwar i det fremmande landet, då hade han förgåtts der. Men ingen hade därför kunnat säga, att hans faders barmhertighet blifwit mindre.

Alltså: för dem, som lefwa och wilja lefwa i synd, är det ingen tröst, att Gud är barmhertig. Deremot kunna alla de, som belänna sina synder och wilja öfvergifwa dem, trösta sig af Guds barmhertighet. David säger i Ps. 86: Du, Herre, är god och mild och stor i nåd mot alla, som åtalla dig. Derföre säger också aposteln i Ebr. 4: 16: Låtom of med frimodighet framgå till nådens tron, att wi må få barmhertighet och finna nåd till hjelp i rätt tid. Märk der hwarje ord: "framgå till nådens tron". Nådens tron är Kristus, uti hwilken Gud har uppenbarat sin nåd, och genom hwilken han vill meddela sin nåd åt dem, som begära nåd. Låtom of således framgå till Kristus, och låtom of göra det med frimodighet, icke med tveksamhet, icke med rädsla, utan med "frimodighet". Frimodighet beror derpå, att man är wiss på sin sak. Låtom of då wara wissa på Guds barmhertighet. Aposteln tillägger: att wi måtte "få barmhertighet och finna nåd till hjelp i rätt tid". Den rätta tiden är just den tid, då wi behöfwa nåd. När du riktigt känner, att du behöfwer barmhertighet, när du riktigt känner, att det endast är Guds nåd, som kan hjälpa dig, stynnda då med frimodighet till nådens tron. Der skall du finna den rätta hjälpen i den rätta tiden. Du skall aldrig möta ett sådant swar som detta: "Jag har hjälpt dig så många gånger förut. Hwarför kommer du nu igen?" Aldrig ett sådant swar som detta: "Man måste dock en gång tröttna på dig." Nej, utan hwarje gång du kommer, skall du finna nådens tron wara alldeles densamma som förr. Du skall få den nåd, som du för den stunden behöfwer, till hjelp i de frestelser, som du just den stunden kämpar med. Du skall få den nåd, som du just den stunden behöfwer till upprättelse

ur ditt fall o. s. w. Korteligen: alltid full nåd till den rätta hjälpen i den rätta tiden.

Slutligen må wi äfwen låta Guds barmhertighet uppmuntra oss till ett heligt och rättfärdigt lefwerne. Apostelen säger i Rom. 12: 1: Så förmanar jag nu eder, mina bröder, wid Guds barmhertighet, att I frambären edra kroppar till ett offer, som är lefwande, heligt och Gud behagligt. Han wiste ingenting, som kunde wara kraftigare att egga de troende till ett heligt och Gud behagligt lefwerne än just denna Guds barmhertighet. När du ser, huru mycken nåd Gud har gjort med dig, o, så wandra denna nåd wärdigt! När du ser, huru mycket Gud har förlåtit dig, så låt det bewesa dig att förlåta din broder, såsom Gud har förlåtit dig. När du ser, huru Gud har hjälpt dig på alla wis, så låt det bewesa dig att också hjälpa din nästa, såsom du ser, att Herren gör med dig. Sådant skall behaga din Gud wäl. Den lön han begär af dig till tack för all sin nåd är endast det, att du i ditt förhållande mot nästan är honom lik.

O, det är en stor salighet att hafwa en barmhertig Gud!

Gud har sändt Kristus, och det är en stor tröst.

Dot skall töcknet icke stanna öfwer det land, hwaröfwer det varit hopträngdt. Likasom den förra tiden föraktade Sebulons land och Naftalis land, så skall den kommande tiden ära wägen utmed sjön, på denna sidan om Jordan, hednasfolkens Galilea. Det folket, som wandrar i mörkret, skall se ett stort ljus. Öfwer dem, som bo i mörka skuggors land, skall ett ljus skina. Du skall göra folket talrikt och dess glädje stor. Inför ditt ansigte skola de glädjas, såsom man gläder sig i andtiden, såsom man fröjdar sig, när man skiftar byte. Ty deras bördas of och deras skuldras gissel och deras plågares staf skall du sönderbryta likasom i Midians tid. Ty hwarje flamrande frigärnstning och hwarje mantel, som varit wälstrad i blod, skall uppbrännas, af eld förtäras. Ty ett barn warder oss födt, en son oss gifwen, hwilkens herradöme är på hans aglar, och hwilkens namn är Underlig, Råd, Stark Gud, Ewig Fader, Fridsfurste. På storheten af hans herradöme och på friden skall ingen

ända wara uppå Davids tron i hans rike, att han skall upprätta och stärka det med dom och rättfärdighet, ifrån nu allt intill ewighet. Herren Zebaoths nitälskan skall göra detta.

Allt detta är en profetia om Kristi ankomst i werlden, weta wi alla. Profeten börjar med att säga, att han ser ett tjockt mörker utbreddt öfwer landet. Så war det också. Öfwer hela werlden och isynnerhet öfwer den stora hednawerlden låg ett stort mörker, men profeten säger, att det icke skall stanna öfwer landet, utan att det skall stingras genom det ljus, som han i anden ser komma.

Dessa ord äro mycket trösterika för oss. Ännu i dag råder öfwer en stor del af werlden ett tjockt andligt mörker. Men det skall, Gud ware lof, icke stanna qwar der, utan det skall stingras genom det sanna ljuset, Herren Kristus. Om wi icke hade sådana löften, skulle det icke tjena till något att bedrifwa missionswerksamhet. All mission blefwe då ett gagnlöft arbete. Men nu kunna wi med godt mod missionera och sprida ljuset. Utan ljus är det omöjligt att stingra mörkret. Man kan icke sopa bort det, icke wältra bort det, icke lösa bort det. Men tänd ett ljus, och det wiker strax. Så kan icke heller det andliga mörkret i werlden bekämpas och besegras genom annat än ljuset, som är Kristus, och som lyser genom evangelium. Men när ljuset kommer, så flyr mörkret.

Tänkt blott, huru det war i vårt land för tusen år sedan. Då hwilade det tjockaste mörker öfwer Sverige. Menniskorna tillbådo Öden och Thor och gingo till de stumma asgudabelätana, alldeles såsom det nu i dag går till i Indien. Men så kommo evangeliis budbärare hit för att förkunna den korsfäste Kristus, Guds Lam, som tager bort werldens synd, och i huru många tusen finom tusen själar mörkret stingrats under tiden sedan dess, det wet Gud allena, men en stor skara är det, och en stor skara skall det ännu blifwa. I den oräkneliga skaran wid Lammets tron skola stå otaliga swenskar också, och alla skola de prisa Lammets för sin frälsning. Jag är werldens ljus, säger Jesus. Der han blir tänd, der blir det ljus: ljus i hjertat, ljus i lifwet, ljus framåt och ljus uppåt.

Men låtom oss nu följa profetens ord:

Såsom den förra tiden föraktade Sebulons land och Naftalis land, så skall den kommande tiden ära wägen utmed sjön på denna sidan om Jordan, hednasolkens Galilea. Uti norra Galileen hade många hedningar inflyttat, så att denna del af landet kallades hedningarnes Galileen. Men just der war det som Frälsaren under större delen af sitt lif wistades. Dersför skulle en kommande tid ära

dessja orter, såsom det od nu länge stett, då man kallat dem heliga orter, derför att Frälsaren der haft sin werksamhet.

Det folket, som wandrar i mörkret, skall se ett stort ljus. Öfwer dem, som bo i mörka stuggors land, skall ett ljus skinna. Att wandra i mörkret är att wandra i orättfärdighet och willfarelse, så att man icke känner Gud eller vägen till honom. Om wi kasta en blick ut öfwer hednawerlden, så finna wi od, att hwad hedningarne framför allt sakna, är kännedom om Gud. Derför böja de knä för att tillbedja stumma afgudabilder. Om de kände Gud, skulle de kasta bort sina beläten. Men de känna icke Gud, icke heller känna de vägen tillbaka till Gud. De samla i mörker. Deras gudstjenst är en falsk gudstjenst. De lefwa i mörka stuggors land utan någon strimma af ljus.

Men, säger profeten, de skola så se ljuset äfwen de, och då skall mörkret fly. Redan lyser ljuset öfwer en stor del af jorden. Dit hör, Gud ware pris, äfwen vårt land. Ty om än många tusen bland oss wandra i mörker, så lyser dock evangeliij ljus ibland oss, så att den, som vill, kan finna frälsningens väg. Hwad som sålunda redan stett, är en del af, hwad profetian lofwar, och deri ligger en borgen för, att äfwen det skall fullbordas, som ännu återstår. Jorden skall en gång wara full af Herrens kunskap. Ty Guds löfte kan icke wara om intet.

Du skall göra folket talrikt och dess glädje stor. Med folket menar profeten Guds folk d. w. s. de troende. Detta folk har Herren redan gjort talrikt. Många tusen hafwa under tidernas lopp samlats till Guds folk. Det war ingen liten skara, Johannes såg inför tronen, lofsjungande Gud och Lammet, som hade igenlöst dem åt Gud. Det war en så stor skara, att ingen kunde räkna henne. Denna skara har vuxit från tid till tid. Särskildt är vårt land ett märkwärdigt bewis derpå. Om man t. ex. hos oss jemför förhållandena nu och för femtio år tillbaka, är förändringen så stor, att man blir som en drömmande. Det är Herren, som gjort folket talrikt. Hans nåd har warit oändlig.

Herren Gud skall od göra folket talrikt hädanefter. Dupp- hörligt pågår samlandet af menniskor åt Kristus genom missionen. Hos alla folkslag är evangelium werksam. Menniskorna blifwa od mer och mer öfvertygade om, att evangelium är sanning. Hedningarne förlora allt mer och mer tron på sina afgudar, der evangelium predikas. En gammal bramin i Indien sade en gång wid känslan deraf: "Två ting är jag wiss på, det tredje är ännu owist.

Sag är wiß, att jag icke blir fristen, jag är wiß att min sonson blir det. Guru det går med min son, det är ännu owist." Så oemotståndlig fann han evangelii matt. De ogudaktiga hos och länna och i hjertat och samwetet, att evangelium är sanning, äfwen om de strida och swärja deremot. Det war en rik godssegare, som hade en troende kuff, öfwer hwilken han ständigt swor, och hwilken han slog, derför att han icke wille lemna sin "galenskap", såsom han kallade det. Men kuffen fördrog med tålmod behandlingen och aflade ett godt vittnesbörd. Omföder neblades godssegaren på sjufbädden, och då befalde han, att kuffen skulle kallas in för att läsa Guds ord och bedja för honom. Man frågade, om icke pastorn borde tillkallas i stället. "Nej", sade han, "presten har ingenting här att göra; med honom har jag druckit och spelat och swurit tillsammans." Se, öfwer kuffen hade han swurit, derför att denne trodde evangelium, men i sitt inre war han dock öfwertrygad, att kuffen hade rätt. Denna öfwertrygelse, som ligger på djupet i människans hjerta, är en god hållhake att fatta tag uti, då man vill fånga henne genom evangelium åt Kristus.

Gud ware lof, att han skall göra folket talrikt. Han har rum för alla syndare. Det blir aldrig trångt hos honom. Tro derför, lära själ, på Kristus, på det att äfwen du med din ringa person må öla antalet af Guds folk. Tänk icke, att det har ingen betydelse, huruvida du tror på Kristus eller icke. Tänk i stället, att litasom hafwet bildas af droppar, så bildas och "den oräkneliga flaran" af enskilda själar. Evangelii träd är en stam så stor, att den ännu har rum för otaliga grenar. Tänk icke heller, att du är för dålig. Herren vill öla sitt folk med de sämste såväl som med de bäste. Gud bjuder dig, hwem helst du må wara, att komma till hans Son och wara frälst. O, att du wille öppna ditt hjerta!

I min barndom lefde i min födelsebygd en lekmanapredikant, om hwilka de widunderligaste historier berättades. I följd af någon af dessa historier blef han en gång af länsmannen gripen och lastad i fängelse. Då funnos icke såsom nu cellfångelser, utan han insattes i gemensamhetsfängelset bland andra förbrytare. Han kom tillsammans med tvåanne män, hwilka woro dömda till böden för mord. Han började genast att för dem predika evangelium om Kristus, och densamma natten trodde dessa båda män och blefwo frälsta, och då förstod han, hwarför Gud låtit honom blifwa lastad i fängelse. Hwem skulle väl hafwa trott, att dessa mördare skulle blifwa frälsta? Men Gud sökte dem, och när de låto sig finnas, så lastade

han icke bort dem utan tog emot dem och samlade dem till sitt folk. O, hwilken nådefull Gud. Han tager emot både mördare, länsmän och landshöfdingar, blott de komma till honom.

Såsom Gud gör folket talrikt, så gör han också glädje stor. Det är ingen, som kan glädja menniskor så som Kristus. En dag i dina gårdar, säger David, är bättre än eljest tusende. Det finnes intet folk så saligt som Guds folk, och äfwen då, när werlden lämnar sig glad, finns det ingen kristen, som vill byta ut en af sina sorgliga dagar mot hundra af werldens gladaste dagar. Det finns ingen troende, som suckar: "Åh, den som hade tillbaka werldens glädje", men det är många ogudaktiga, som sucka: "Åh, den som egde de kristnes glädje". Och antalet af dem, som hafwa det så i sina hjertan, är mycket större än wi drömma om, ehuru det är många band, som hindra dem från att komma till Kristus.

Guds folk är ett lyckligt folk. Dersför säger aposteln Paulus till de troende: Fröjden eder i Herren, och åter säger jag, fröjden eder! Och Frälsaren sjelf säger: Mitt of är ljusligt och min bördas är lätt. Det är otillbörligt, att en kristen går sorgsen. Han borde alla dagar wara full af jubel. Fröjda dig, säger profeten, fröjda dig storligen, du Zions dotter, jubla du Jerusalems dotter, se din konung kommer till dig. Han kommer sjelf för att hjälpa dig. Han sänder icke en annan, utan han kommer sjelf.

Inför ditt anfigte skola de glädjas, såsom man gläder sig i andtiden, såsom man fröjdar sig, när man skiftar byte. Ty deras bördas of och deras skuldras gissel och deras plågares staf skall du sönderbryta lifasom i Midians tid. Midianiterna hade gjort sig till herrar öfwer Israel. Under deras förtryck ropade Israels folk till Gud i sin nöd. Då sände Gud Gideon till att förlossa det.

Vi hafwa en annan Gideon, nämligen Kristus. Nu vill Gud genom Kristus krossa ditt of, du som lefwer i synden, eller rättare sagdt: du som är död i synden. Syndens of är ett förfärligt of, som ingen glädje bringar med sig. Att tjena synden, temnar den sämsta lön, som är tänkbar. Syndens tjenst slutar i den ewiga döden. Will du blifwa förlossad ur syndens tråldom, så wänd dig till Kristus. Han är den rätte förlossaren. Han har utgått från Fadren för att gifwa werlden lif. Han är den, som öfwerwunnit syndens, dödens och helwetets makt. Dersför kan han nu förlossa alla menniskor från dessa makter. Han är den rätte Gideon. Han kan ewinnerligen saliga göra alla dem, som genom honom komma till Gud, säger apostelen. Hwad som är omöjligt för dig, det är

lätt för honom. Hvad Gud aldrig har väntat af dig, det har han gifwit åt Jesus att göra.

Nu är Jesus här och frågar hwar och en: Får jag bryta sönder din bördas of, får jag krossa din plågares staf och din skuldras ris? Hvad svarar du? Tänk ej på andra. Tänk icke heller, att förlösaren sitter der långt uppe i herrligheten, utan hör, att han är här nere invid din sida. Om han stode lekamligen inför dina ögon med den frågan: "Får jag bryta sönder din bördas of", hvad skulle du då svara honom? Ad att du nu sade: "Ja, Herre Jesus, bryt mitt of!" Han skulle då genast taga dina synder ifrån dig och taga sin boning i ditt hjerta. Gör det därför genast. Öppna ditt hjerta nu, nu. Si han står för dörren och vill in. Det är ju riktigt underligt, att han vill bo i of. Det är mer, än om en lejsare ville bo i en gammal wedbod. Men Kristus aktar det ej ringa att så göra våra hjertan till Guds tempel.

En hwarje flamrande frigsrustning och hwarje mantel, som varit wälträd i blod, skall uppbrännas, af eld förtäras. Detta skall evangelium om Kristus göra på jorden. Det börjar med att gifwa frid i menniskornas hjertan, och ju djupare friden blir i hjertat, desto mer omöjligt blir det att föra krig i werlden. Att krig ännu kunna föras, det beror derpå, att menniskorna sakna frid i sina hjertan, och att de icke känna Jesus. Om alla folk wore Jesu lärjungar, så skulle krig wara omöjliga. När därför en gång Guds lufkap kommer att enligt Skriftens ord betäcka jorden, då skola krigen upphöra. Det går derhän med sakta men säkra steg. Guds ord kan icke blifwa om intet.

En ett barn warder of födt, en son of gifwen, hwilkens herradöme är på hans aglar, och hwilkens namn är Underlig, Råd, Stark Gud, Ewig Fader, Fridsfurste. Detta barn, som profeten wäntade, är detsamma som för snart två tusen år sedan föddes i Betlehem. Det föddes åt of, icke blott åt Josef och Maria, utan åt hela werlden. Sonen är gifwen åt of, heter det, åt dig och mig och hwarje syndare, hwem och hwar och hurudan han än må wara. Det är detta barn, som skall upprätta frid på jorden och i menniskors hjertan. Det är icke lejsare eller mäktiga herrar, som, allraminst genom att uppsätta stora frigshärrar "för fredens bewarande", det skola göra. Nej, det är detta barnet, som skall göra det, denne Son, som aldrig skjutit ett stott, och hwars händer aldrig handterat ett wapen. Hwarigenom skall han då göra det? Jo, derigenom att han wandrar förnedringens väg till korset och sedan af

Gud upphöjes öfwer alla ting i himmel och på jord. Han kommer såsom den ringaste bland de ringa, fattigare än foglarne under himmelen, som hafwa nästen, och råfwarne som hafwa fulor, medan han ingenting har, der han kan luta sitt hufvud till. Han är den mest föraktade och wanwördade, alla tjenares tjenare, smärtornas man och lidandets förtrogne. Korteligen: Han skall uppbygga sitt fridsrike icke derigenom, att han krossar dem, som komma i hans väg, och sedan bygger upp sitt wälde på ruinerna af dem, han krossat, utan derigenom att han gifwer sitt lif till en återlösen för många.

Detta barnets namn är först Underlig, och Herren Kristus gör själ för det namnet. Han är den mest underbara och oförklarliga företeelse, som någonsin egt rum på jorden. Denna werldens wise hafwa haft mycket att göra för att begripa, hwem han är. Likasom det war, medan han wandrade här på jorden, då somliga sade, att han war Elias, somliga att han war Jeremias, och somliga, att han war en annan af profeterna, så är det ännu i denna dag. Om du frågar de wise, hwem han är, så swarat den ene ett och den andre ett annat, men de gissa allesammans orätt, ty de wilja icke erkänna honom såsom Guds enfödde Son. Så länge man icke will erkänna honom såsom sådan, och så länge man ej i Joh. 1: 1 följ. will söka det rätta förståndet och ljuset att fatta honom med, skall man aldrig förstå, hwem han är. På samma gång han är en werkligt sann menniska, är han derjemte något annat och något mer. Han är ej ens den förnämsta menniskan utan något mer, nämligen Guds enfödde Son. Om Gud lagt min frälsningsgrund i — låt wara — idealmenniskan, så skulle jag aldrig wågat tro, ty en menniska hade aldrig kunnat göra mig salig. Men när Gud säger till enfödde Sonen: "Du skall rena syndare och göra dem saliga", och när Gud sedan wänder sig till mig och säger: "Du skall tro på min enfödde Son och derigenom frälsas från dina synder", då törs jag tro. Tro derför på Kristus och tro strax. Tron är en lydnad, och lyda det bör man göra strax.

Wi kunna icke uppmana dig att wända dig till någon menniska för att frälsas. Alla mennistor, äfwen de bästa, äro fullkomligt hjälplösa. Men wi säga: Tro på Kristus! Säg till honom: "Herre Jesus tag mitt hjerta och rena det genom ditt blod." O, du må weta, att han icke skall dröja att göra det, eller att han skall säga: "Kom igen i morgon eller nästa år". Nej, han skall genast göra det. Aldrig skall han säga: "Nu är det för sent", ej heller skall han tyda, att du kommer till honom på en oläglig tid. Ordet olägligt

är ett sådant ord, som aldrig gått öfver hans läppar. Nikodemus kom till honom om natten, och det var visserligen i vår mening en oläglig tid. Nikodemus hade icke vågat komma till Kaifas på en sådan tid. Men om Kristus hade han bättre tankar än om Kaifas. Kristus tyckte äfwen om, att han hade bättre tankar om honom än om Kaifas, och han tog willigt emot honom. Röswaren kom i sjelfwa dödens stund. Ingen stund kunde vara olägligare att komma uti än i dödens stund. Men röswaren frågade icke efter, att allting war olägligt. Han wände sig i dödsnöden till Kristus, och så uppgjordes hans sak, så att det blef glädje för Fadren i himmelen och för änglarne öfver en syndare, som hade ändrat sitt sinne. Det är aldrig olägligt att wända sig till Kristus, ty ingen tid är för honom oläglig till att mottaga och frälssa syndare. Han säger sjelf om sig: Den till mig kommer, honom kastar jag icke ut.

Kristus war i sitt uppträdande så underlig, att fariseerna icke blott förundrade sig utan och förargades på honom. Han war så underlig, att han gjorde blinda seende, döfwa hörande, döda lefwande. Han war så underlig, att han predikade evangelium för de fattiga, medan fariseerna bara bundo ihop tunga bördor för att lägga på dem. Han war så underlig, att han tog emot syndare och åt med dem, förlät dem deras synder och försäkrade dem om Guds nåd. Han war så underlig, att han tog emot både skötor, rösware och fariseer. Han war så underlig, att han grät öfver, att Jerusalem icke wille låta sig frälsas. Han war så underlig, att han gaf sitt lif för sina fiender. Ja, när han blifwit dödad af dem, som han war kommen att frälssa, så stod han upp från de döda och for till himmelen för att der fortsätta sitt werk, och det war det underligaste af allt. I öfwerensstämmelse dermed befalde han och strax före sin himmelsfärd, att lärjungarne skulle börja sin predikowerksamhet i Jerusalem. Den gudlösa stad, som dräpit profeterna och stenat Guds sändebud, och som hade fyllt måttet genom att korsfästa herrlighetens herre, denna stad skulle först höra evangeliets budskap om frälsning af ren nåd genom tron. Länst så underligt! I sanning: underlig heter han, och underlig är han. Äfwen de som förneka hans guddom och förakta hans lära, äfwen de måste erkänna, att underligare menniska har werlden aldrig sett.

Profeten kallar detta barnet widare för Råd, och det med räl, ty när alla stå rådlösa, så wet han ännu råd. Åh, huru ofta stå icke menniskor rådlösa, och det både i lekamliga och i andliga swårigheter. Du wet väl det sjelf. Allt lött är hö, och all det herrlighet

är såsom blomstret på marken. Väst man har de ljusaste utsigter, och allt ser blomstrande ut, står man der i tjockt mörker och wet ingen utgång. Ett djup brusar här och ett annat der, säger David. Swart man än wänder sig, ser det lika förtwifladt ut. Men Jesus heter Råd. Han är den rätte "rådmannen", den rätte läkaren, den rätte nödhjelparen. Står du därför i något afseende rådlös, så wänd dig till Kristus, han wet råd för dig. Han känner ditt hjertas alla winflar och wrår. Han känner alla dina fiender, alla dina wänner, alla dina barn, alla dina swårigheter, allt hwad du har, och allt hwad du saknar. Han wet, huru mycket mjöl der fins i släppan, huru mycket olja i frukan, huru många ören i portemonäen, ja, huru många hårstrån på ditt hufwud. Du behöfwer aldrig tänka, att dina swårigheter äro så stora, att Herren Jesus måste bli rådlös, såsom du är sjelf. Wet du icke, och har du icke hört, att Herren är en ewig Gud, som har slapat jordens ändar, som icke tröttnar, icke mattas, hwilkens förstånd är outgrundligt, som gifwer kraft åt den trötte och stor styrka åt den maktlöse (Ef. 40). Att du är maktlös, det är ju icke underligt. Det hör till de ting, som äro alldagliga. Men Herren Jesus heter Råd. Rasta dina besymmer på honom. Han förmår bära dem. Aldrig har du wäl hört, att ett berg gått sönder för det, att en maktlös och utmattad menniska satt sig derpå? Eller hur?

Du behöfwer aldrig heller tänka, att du är en så underlig syndare, att icke Jesus förstår sig på dig och kan hjälpa dig. Icke heller behöfwer du tänka, att det aldrig funnits en så underlig syndare som du. Det war en gång en gammal gumma, som efter en predikan frågade mig, sedan hon omtalat sin nöd, om jag någonsin träffat eller hört talas om en sådan syndare, som hon war. Då jag swarade, att jag träffat många sådana, tyckte hon, att det war besynnerligt. Hon hade under en lång tid lefwat i den föreställningen, att hon war ohjelpig, emedan hennes förhållanden woro olita alla andras. Men äfwen om din ställning verkligen wore en helt annan och mer förtwiflad än alla andra människors varit eller är eller blir, så behöfwer du dock icke tänka, att Herren Jesus ej förstår dig. Dina synder kunna aldrig blifwa större än hans frälsareförmåga, och han skall aldrig komma att säga till någon, som wänder sig till honom: "En sådan syndare har jag aldrig fört haft att göra med, och här står jag rådlös". Nej, detta är ett språk, som han aldrig lärt att tala. Råd heter han, och då kan han icke på samma gång heta Rådlös.

Profeten säger widare, att den Sonen, som är och gifwen, heter

Stark Gud. Han heter alltså Gud. Skriften lärar både i nya och gamla testamentet, att Kristus är Gud, jemlikt Fadren. Det enda, som skiljer Fadren och Sonen, är att Fadren är fader och Sonen är son. Derigenom är och har Sonen allt, hwad han är och har, af Fadren. Endast i den meningen säges det, att Fadren är större än Sonen. Men hwad Sonen sålunda är och har af Fadren, det uttrycker han sjelf i de orden: **Allt ditt är mitt** (Joh. 17). Han har alltså allt, hwad Fadren har. Sådant kan icke sägas om någon ängel eller öfwerängel. Sonen är Gud. Han war i begynnelsen hos Gud och war Gud (Joh. 1: 1). Han wardt lött, och i honom bodde gudawarandets fullhet lekamligen (Kol. 2: 9). Johannes kunde därför med fullt själ kalla honom **den enfödde Guden**, såsom det också står i de äldsta och bästa handskrifterna i Joh. 1 18 *).

Men profeten säger icke allenast, att Kristus heter Gud, utan **Stark Gud**. Profeten framhåller särskildt hans makt. Du frågar kanske, huru stark han är. Swar: han är så stark, att han eger all makt i himmelen och på jorden. Kristus har icke fått en del af makten, utan han har fått all makt i himmelen och på jorden. När en konung sänder en embetsman för att fullgöra ett uppdrag åt honom, så måste han också utrusta honom med erforderlig makt. När Gud sände Mose till att frälssa Israels barn ur den egyptiska tråldomen, då utrustade han honom med den makt och kraft, som han dertill behöfde. Han gaf honom makt att göra under. Sammalunda när Gud insatte sin Son till att wara werldens frälsare, så gaf han honom den makt, som härtill behöfdes, d. w. s. all makt i himmelen och på jorden. Mindre förslog ej, mer behöfdes ej heller, och mer kunde ej fås. Vill du därför finna hjälp i något afseende, men du ser, att hwarken menniskor eller änglar kunna hjälpa dig, så wänd dig till Kristus, ty han har större makt än alla menniskor och alla änglar tillsammans. Han har makt att hjälpa i lekamlig nöd. Han har makt att hjälpa i syndanöd. Han har makt att hjälpa i dödsnöd. Intet slag af nöd är för honom fremmande. Hans makt sträcker sig till allt, därför kallas den all makt. Drag icke bort något af detta ordet all. Ty Guds ord skall man hwarken i **otro** eller i **fientro** ändra. Det är ju för resten det bästa för oss, att Jesus är **allsmäktig**. Orka wi icke tro det, så är han det i alla fall. Hwad Gud har gifwit honom, lärar hwarken

*) Se härom Nya Testamentet, ny öfversättning med förklarande anmärkningar af P. W. till Joh. 1: 18.

du eller jag kunna taga ifrån honom. Dertill äro wi för swaga.

Gifwe Gud, att hwarje besymrad själ nu wille gifwa sig med hela sitt förtroende till denne frälsare! Ingen skall komma på skam, som tröstar på honom. Han kan komma i eld och i watten, han kan komma i mörker och nöd. Men han kan icke komma på skam. Ty det wore en skam för Kristus, som han tror på. Och den skammen skall Herren nog icke utslätta sig för. Kära själ, wåga dig att tro på Jesus, så swag och ströplig och syndig du är. Det är alls icke något wågstycke. Deremot är det mycket wågsamt att icke tro. Det är intet wågstycke för den drunknande att stiga upp i räddningsbåten. Men det är mycket wågsamt att simma undan honom. Huru blir det nu? "Jag tror", säger du. Sagdt och gjordt. Det är bra. Sådant tyder Herren om.

Och I alle, som tron på Kristus, waren glade och wid godt mod, och weten, att om werlden besluter ett råd emot Kristus och hans folk, så warder der intet utaf. Werlden har ofta försökt sig på den saken, men alltid mislyckats. De mäktige hafwa försökt det. De lärde hafwa försökt det. Men alltid har saken slutat så, att Kristus behållit makten. Besluter ed djeswulen att förderfwa dem, som tro på Kristus, så warder det intet af det rådet heller, ty Kristus har all makt i himmelen och på jorden, och derjemte har Gud gifwit sina änglar befällning att bewara dem på alla deras vägar. Derfor må djeswulen rasa, Guds folk är i alla fall tryggt. Saligt är det folk, hwilkets Gud Herren är. Det war en döende man, som trodde på Jesus, och då man frågade honom, huru han hade det, swarade han: "Allt wäl. Så mycket jag orkar, tänker jag på Jesus, och när jag icke orkar tänka på honom, så tänker han på mig."

Denna sin makt skall Kristus göra gällande öfwer hela jorden. Alla folk skola göras till hans lärjungar. Alla knän skola böjas i hans namn. Alla fiender skola läggas till hans fotapall. Det må gå satta eller fort: gå skall det i alla fall. Allt skall en gång wara honom underlagdt.

Profeten kallat Kristus widare för **Ewig Fader**. Detta är ett uttryck, som Frälsaren sjelf begagnar om sig, då han säger till sina lärjungar: Jag skall icke lemna eder faderlösa. Den bästa jordiske fader dör omfider från de sina. Kristus ensam dör aldrig; därför behöfwa hans lärjungar aldrig blifwa faderlösa. Jag skall wara när eder, säger han, alla dagar intill tidsålderns ände. Och när denna tidsålder är slut, då skola de wara, der han är, och med honom dela

den herrlighet, som Fadren har gifwit honom. Om wi icke alltid kunna se, att han är nära, så beror det icke derpå, att han lemnat oss, utan derpå att wi hafwa dåliga ögon, så att wi icke kunna se, huru han är med oss. Wi se nu dåligt i många stycken, men det skall blifwa bättre, när wi få nya ögon. Då skola wi se konungen i hans herrlighet. Den synen skall oss förwandla oss till hans fullkomliga lifhet. O hwilken salig syn! Det låter otroligt men är ändå sant. Ty då tron på honom har kunnat förwandla oss så mycket redan här nere, hwad skall icke ske, när wi få se honom, såsom han är? Jo, då skola wi wara fullkomligt frälsta från allt ondt. Och då skola wi sjunga riktigt ljudeligt: Hela wägen, hela wägen gif han med oss. Åhwen de, som här sågo ingenting, skola då taga del i den sången.

Ewig fader heter han. Och ewig fader är han. Den som tror på honom, skall man aldrig räkna bland de faderlösas antal. Om oss Herren stundom ställer sig så, som hade han glömt dig, så skall han dock aldrig glömma dig. Har du någonsin sett en fader, som glömt, huru många barn han har, eller hwar han har dem? Omöjligt. Men ännu mindre kan det komma i fråga, att Jesus skulle glömma de sina. Jag skall icke lemna eder faderlösa, sade han, och tror du väl, att han ljög den gången? "Nej, det förstår, säger du, icke ljög han". Nå ja, då talade han ju sanning, och då bör du väl tro. Eller hur?

Se, på händerna har jag upptecknat dig, säger han om alla troende. För att kunna glömma bort dig, måste han först ta bort händerna ifrån sig. Lika litet som det ena kan ske, lika litet är det andra möjligt. Han kan icke glömma bort dig. Han wet, hwar du finnes, huru ringa du än må wara. Man skall aldrig kunna säga: "Der borta i det der fattighuset bodde en fattig gumma, som Herren glömdes bort". Nej, glömdes du än bort af alla menniskor — och wi blifwa ju alla inom kort glömda — så blir dock ingen glömd af vår Herre Gud och hans Son, Jesus Kristus. Du behöfwer icke frukta, att det står för mycket godt om Jesus i bibeln. Twertom står der mycket mindre, än hwad som är. Det fanns icke menliga ord för att säga mer. Dersför kunde mer icke sägas. Alltså: tro aldrig mindre, än hwad som är sagdt. Ty werkligheten är icke mindre utan mer än detta.

Kristus kallas slutligen af profeten Fridesfurste, emedan han är en furste, som regerar sitt folk med frid, och sjelf är befriid. Min frid gifwer jag eder, säger han, icke gifwer jag såsom werlden gif-

wer. Verldens frid är en frid i synden, men den frid, som Jesus gifwer, är en frid med Gud genom frihet från synden. Ingen menniska, som lefwer i synden, wet, hwad frid är. Ingen kan heller riktigt beskriwa, hwad det är att hafwa frid med Gud. Men det kan erfaras. Menniskolifwet är fullt med oro. Den ogudtige har ingen frid utan är såsom hafwets wåg, som icke kan wara stilla. Många gå fridlösa och olyckliga, utan att någon anar det. Midt uppe i rikedomar och glans och ståt och nöjen af alla slag länna de sig elända och fattiga, fastän de kanse blygas att tala om det. O, att de wille komma till Jesus och tro på honom. Ty han gifwer verklig frid. Den som kommer till honom, skall aldrig hungra, och den som tror på honom, skall aldrig törsta till ewig tid. Nu wäl, alla I som ären törstiga, kommen hit till watten och I, som icke hafwen penningar, kommen hit, köpen säd och äten, kommen, köpen säd utan penningar och för intet både win och mjölk! Hwarför läggen I ut edra penningar för det, som icke är bröd, och eder arbetswinst för det, som icke mättar (Ej. 55: 1 f.)? Jesus — Jesus allena är fridsfursten, ty han ensam gör syndare rättfärdiga, och rättfärdighetens frukt är frid.

På storheten af hans herradöme och på friden skall ingen ände wara, uppå Davids tron och i hans rike, att han skall upprätta och stärka det med dom och rättfärdighet, ifrån nu allt intill ewigheten. Herren Kristus samlar nu genom evangelium och anden folket till församlingen, och när detta flett, då skall han komma tillbaka och upprätta ett ewigt fridsrike på jorden. Men här om stola wi tala mer en annan gång. Annu störes här ofta friden, men när Kristus kommer igen, då skall all suckan flytta, emedan det då ej skall finnas något hjerta, i hwilket sorgen kan så herberge. De af Herren frälste stola wända tillbaka till Zion med jubel, och ewig glädje skall wara öfwer deras hufwud. Fröjd och glädje stola de så, och sorg och suckan stola flytta (Ej. 35: 10). Du suckande själ, bida litet. Du skall icke behöfwa sucka så länge, bida litet. Du kan ej weta, huru länge det dröjer, innan brudgummen är här. I Gesse hände det en gång, att en troende fru, som på juldagen begifwit sig till bönehuset, på wägen dit fick hembud. Under utropet: "Nu tröttnar jag", segnade hon ned. Man försötte hjälpa henne. Men hon hade redan affomnat. Man kan säga om henne, att hon affomnade "i portarne till Herrens hus". Wi weta intet om dagar och stunder, men hwad wi weta, är, att det icke dröjer så länge. Det blifwer en dag, hwars mafe ingen upplefwat, när brudgummen

kommer och hemtar sin brud. Det war en glad dag, den dagen, då wi blefwo trolofwade med Jesus, men det blifwer en ännu gladare dag, när brudgummen kommer till brölloppet.

Wi bjuda därför nu alla till bröllop, icke till att blifwa gäster wid brölloppet utan till att blifwa konungens brud. Det blir en dålig brud, säger du. Nuwäl, det må wara sant, men så är brudgummen desto bättre, och han är en sådan brudgum, som skall göra den dåliga bruden god och ren.

Si Guds Lam; det är en stor tröst.

Si Guds Lam, som tager bort werldens synd (Joh. 1: 29). Johannes döparen hade till uppgift att vittna om Kristus, på det att alla skulle blifwa troende genom honom (Joh. 1: 7). Hans tid war kort, men han vittnade troget. Wi hafwa icke många ord bewarade efter honom; men de ord, wi hafwa, äro af oändligt stort värde och framför alla andra ord just detta, som han säger: **Si Guds Lam, som tager bort werldens synd.**

Han kallat Jesus för **Guds Lam**, dels därför, att Gud war den, som hade sändt honom, dels därför att det war Gud, som war i honom och werklade genom honom. Det war, enligt Herrens Jesu egen förklaring, Gud, som egentligen gjorde de gerningar, hwilka steddde genom Jesus, samt talade de ord, som gingo af hans mun.

Werlden låg uti synd och kunde icke hjälpa sig upp derifrån. Alla ansträngningar, som den naturliga människan gör för att resa sig upp ur synden, äro fåfänga. Apostelen Paulus hade försökt, hwad han förmådde. Men ju mer han arbetade, desto sämre gick det. Luther talar också om, huru han hade arbetat och sträfwat för att kunna göra sig lös från sina synder. Men ju mer han arbetade, desto bittrare kände han fångenskapen. Alla, som hafwa försökt det samma, hafwa också gjort samma erfarenhet. Allt det wackra talet om människans egen kraft, är idel lögn och tjänar endast till att förwilla människor och förhindra deras frälsning. Allt lött är hö. Här är ingen åtskillnad, utan allesammans, äfwen de bästa, äro afswifna. Det finnes ingen, som godt gör, icke en enda. Sådant står redan i det gamla testamentet. Det upprepas i det nya, och all ersa-

renhet bekräftar det. Må dessa, som synas vara de bästa, på allvar försöka att göra sig själfwa rättfärdiga inför Gud, och de stola inom kort komma derhän, att de måste hwar och en om sig erlänna: "Jag är den förnämste bland syndare".

Men hwad som för oss war omöjligt, det war möjligt för Gud, såsom apostelen Paulus säger: Det som för lagen (och alla mänskliga ansträngningar) war omöjligt, det tog Gud sig för att göra, derigenom att han sände den enfödde sonen i syndigt köttets lifhet och fördömde synden i köttet (Rom. 8: 3). Gud warfunnade sig öfwer den i synd fallna werlden, ty han wille icke, att några skulle förgås, fastän alla hade syndat. Det skedde en stor förändring i werlden, när menniskan föll i synd. Hon själf blef förändrad. Kärleken till Gud slothnade. Hon blef syndens träl. Men icke blott det. Werkningarna af hennes fall stannade icke blott inom henne själf. De sträckte sig ut till alla hennes efterkommande och så vidare ut genom hela den del af slapelsen, som hon tillhörde. Men i Guds hjertelag skedde ingen förändring. Såsom wi förut sagt, så säga wi om igen: När barnaslapets ande wex ur menniskornas hjertan, stannade faderslapets ande qwar i Guds hjerta, ty hos honom är ingen förwandling. Han warfunnade sig öfwer de fallne, och sände enfödde Sonen till deras räddning.

Men Kristus kallas Guds Lam, icke blott derför, att det war Gud, som hade sändt honom, utan derför att Gud war i honom samt verkade och talade i och genom honom. Derom säger han själf: Sonen kan intet göra af sig själf, utan hwad han ser Fadren göra; ty allt hwad Fadren gör, det gör äfwen Sonen på samma sätt (Joh. 5: 19). Det kan aldrig gifwas ord tydligare än dessa. Sammalunda säger han på ett annat ställe, att de gerningar, som han gjorde, woro den himmelske Fadrens werk, som han fullbordade (Joh. 4: 34).

När du ser Jesus gå omkring och göra de sjuka helbregda, då är det den himmelske Fadren, som i honom och genom honom gör dessa gerningar. När du ser Jesus söka upp syndare, så wet, att det är den himmelske Fadren, som i honom och genom honom söker upp dessa samma syndare. När du hör Jesus tala wänligt till arma, fattiga syndare, som wilja hafwa nåd, så wet, att det är den himmelske Fadren, som i honom talar dessa wänliga och ljusliga ord. När han säger till synderskan: Dina synder förlåtas dig, och till röfwaren: I dag skall du wara med mig i paradiset — då är det Fadrens ord han talar. Ty, säger han själf: Så-

som Fadren har budit mig, så talar jag. Korteligen, hvad helst du ser Jesus göra, det är den himmelske Fadrens verk genom Sonen. Det är därför, som Jesus kunde säga: Den mig ser, han ser Fadren; och återigen: Den som tror på mig, han tror icke på mig utan på den, som har sändt mig (Joh. 12: 44, 45).

Detta gifwer oss en öfvermåttan tröstlig bild af den himmelske Fadren. Fadrens bild blir derigenom lika tröstelig som Sonens, och du behöfwer lika litet söka skydd mot Fadren som mot Sonen. Det är Gud Fadren och hans verk, du ser i Sonen och i det, som han gör. Det är Fadren som frälsar syndare genom Sonen, det är han, som försonar syndare med sig sjelf genom Sonen (2 Kor. 5: 19). Hvad Kristus är, det är han såsom ett med Fadren, hvad han gör, det gör han såsom Fadrens sändebud och verktyg och beläte. Och du behöfwer alls icke göra dig några andra tankar om Fadren än om Kristus. Ja, du får icke göra det! Gud vill icke, att du skall göra det, och Kristus förbjuder dig att göra det, ty hvarje gång du gör det, trampar du under fötterna det ordet, som Kristus säger: Jag och Fadren äro ett.

Vi hafwa hittills lagt tonvigten på ordet Guds. Låt oss nu lägga den på ordet Lam. Hvarför kallar Johannes Kristus för Guds Lam? Man har ömsom trott, att han syftar på det gammaltestamentliga påskalammet, ömsom att han syftar på profeten Esaias' ord: Såsom ett får, det till slagtning ledes, och såsom ett lam, som tiger för dem, som klippa det, så upplät han icke sin mun (Es. 53: 7). Det senare är nog att anse såsom det riktiga. Begge tolkningarna gifwa dock en mycket god lärdom. Har Johannes syftat på påskalammet, så vill han säga, att vi uti Kristus hafwa ett nytt påskalam. Alldeles så talar äfwen Paulus: Vi hafwa också ett påskalam, som är Kristus, offrad för oss (1 Kor. 5: 7). Det första påskalammet slagades och äts samma afton, som Gud ville förlossa sitt folk ifrån den egyptiska trälldomen. Dess blod ströks på dörrträden. När mordängeln gick ut för att slå allt förstföddt uti Egypten, skulle han gå förbi de hus, der han såg blodet. Och då skulle Israels barn flynda ut ur trälldomens hus. På samma sätt är Kristus nu det påskalam, genom hvilket Gud har beredt oss en utgång ur syndens trälldomshus till Guds barns herrliga frihet. Han har satt honom till en nådastol genom hans blod, och nu bjuder han syndare att komma fram till denna nådastol och tro och göras fria. Den Sonen gör fri, han är rätteligen fri. Låt wara, att denna frihet till en början är en frihet uti ödemar-

len, der ännu många swårigheter och lidanden möta, den är i alla fall Guds barns herrliga frihet, som i sinom tid skall warda fullkomlig uti det utlofwade himmelska Kanaan.

Mårt för öfrigt med afseende på påskalammets, att det icke war genom påskalammets slagtande, som Israels barn blefwo förlossade, utan genom dess ätande, icke genom blodets utgjutande, utan derigenom att det ströks på dörrträden. Lammets slagtande och blodets utgjutande woro föregående wilkor. Detta eger sin tillämpning äfwen här. Icke derigenom, att Kristus är dödad och hans blod utgjutet, är du frälst, utan du blir det derigenom, att du äter hans lött och dricker hans blod, att du blir belattig af hans lif och blir ett med honom.

Men har Johannes döparen med uttrycket Guds Lam syftat på Es. 53: 7, då vill han säga: Jesus, som I sen här framför eder, han är den man, om hwilken Esaias säger, att han teg stilla, såsom ett lam, som ledes bort till slagtning, eller såsom ett får, som klippest. Han är den man, om hwilken profeten skrifer, att han bar vår krankhet och lade på sig vår sweda, medan wi ansågo honom såsom slagen och straffad af Gud o. s. w. Denne Jesus är den man, om hwilken Esaias på samma ställe säger, att han wardt genomborrad af våra synder och korsad af våra misgerningar, att han wardt tagen utur ångest och dom, att han bad för öfwerträdarne, o. s. w.

Uti Ap.-G. 8 berättas, huru evangelisten Filippus en gång träffade tillsammans med en etiopisk kamrerare, som satt och läste det gamla testamentet. Han frågade honom: Förstår du od, hwad du läser? Och kamreraren swarade: Huru skulle jag kunna förstå det, utan att någon undervisar mig? Då steg Filippus upp i wagnen. Det som kamreraren läste, war Es. 53 kap. Filippus började med anledning af denna skrift att predika om Jesus Kristus, att han war det Guds Lam, som profeten talat om, och som hade kommit i werlden för att låta de sargade samt gifwa dem frid genom att taga bort våra synder.

Churu föraktad och förföljd gick Jesus likwäl fram i werlden såsom ett lam, stilla, saltmodig, fridsam. Ingenstädes slog han några sår, utan öfwerallt lätte han sår. När denna werldens stora fältherrar och generaler draga fram genom fiendeland, betednas deras wäg af brända städer, af massor af lif och flator af döende, af enkor och faderlösa barn. Der Jesus drar fram, betednas hans wäg af syndare, som blifwit upprättade, af bedröfwade, som fått

hugswalelse, af döende, som blifwit lefwanbegjorda, af förtros-
sade rör, som blifwit helade och stärkta o. s. w. Sådant war detta
Lam och är det än i dag. Jesus är Guds Lam. När han kom-
mer till oss, sker det så, som om Gud sjelf komme; d. w. s. han kommer
ide för att göra oss någon skada, ide med lif eller rop, utan så-
som när ett lam kommer. Han skall ide lifwa eller ropa, och hans
röst skall man ide höra på gatorna. Det rö, som är krossadt, skall
han ide sönderbryta, och wiken som rpler, skall han ide utsläda
(Matt. 12: 19, 20). För björnar, lejon och wargar må man wara
rädd, men ide för ett lam, ty lammen äro ide farliga och Guds
Lam allra minst. Jesus kommer ide med dom och död. Gud har
ide sändt honom för att döma utan för att frälssa werlden. Si,
han kommer rättfärdig och en hjälpare, säger profeten. Han är
rättfärdig så, att han hjälper de elända i stället för att handla med
dem efter deras förtjenst.

Om Guds Lam säger nu Johannes här widare: Si Guds lam,
som tager bort werldens synd. Man bör lägga noga märke till
dessa ord. Han säger ide: Si Guds lam, som kommer för att
hjelpa dig emot Gud, för att wara dig en sköld och ett skydd emot
den himmelske Fadren eller en tillflykt undan hans wrede. Nej, så-
dant står ingenstädes i bibeln. Johannes säger ide heller: Si, Guds
Lam, som skyler oss werldens synder, nej utan: Si, Guds Lam,
som tager bort werldens synd. Han säger ide heller, att Guds Lam
tager bort några enskilda menniskors synd, utan werldens synd —
hela werldens! Han säger slutligen ide heller, att detta Lam tager
bort werldens synder utan werldens synd, d. w. s. hans embete är
ide blott att taga bort enskilda synder utan att helt och hållet
upphäfwa det tillstånd af synd, hwaruti werlden för närwarande
besinner sig. Och det embetet skall han fullgöra. Den dag skall
komma, då detta syndens tillstånd ide mer skall wara. Hela det
nya testamentet talar mycket om denna sak. Ja, man kan säga, att
det talar mer om detta än om något annat. Den dag skall komma,
då det i werlden ide mer skall wara någon synd. Det synes wis-
serligen gå sakta. Men om det också går sakta, så går det i alla
fall och går säkert. Det skall ske. Det är Guds ewiga rådslut. Om
också alla fiendtliga makter resa sig deremot, skall det i alla fall ske.
Guds Lam skall taga bort werldens synd och återställa werlden åt
Gud, sådan som Gud af begynnelsen hade ämnat, att hon skulle
wara. Kristus måste regera, säger aposteln Paulus, till dess han
lagt alla sina fiender under sina fötter. Och då, när allting är

honom underlagdt, då skall äfwen Sonen sjelf warða underlagd den, som har lagt allt under honom, på det att Gud skall wara allt i alla (1 Kor. 15: 25, 27).

Wi behöfwa icke alls förtwifla för det, att wi se, huru ondskan och ottron i våra dagar tillwäxa eller, rättare sagdt, mer än förr fräda fram uti werlden. Alla ondskans andemakter skola blifwa till intet gjorda, och den dag skall komma, då werlden skall wara ryddt ur den ondes flor, fullständigt ryddt derur. Eter det icke i dag eller i morgon eller i öfvermorgon, skall det dock ske en dag, och när den dagen kommer, det wet Herren ensam. Han har icke uppenbarat den för oss. Wi weta endast, att den kommer.

Detta är fulländningen af Kristi frälsarewerk. Detta werk har blifwit grundlagdt genom hans werksamhet, hans lidande, död och uppståndelse här på jorden, och det fortgår nu genom andens werksamhet uti werlden. Det fortgår till fullständig seger trots allt motstånd. Och den dag skall komma, då alla folk skola wara gjorda till Kristi lärjungar. Frälsaren säger till lärjungarne: Gån ut och gören alla folk till lärjungar, döpare dem till Fadrens, Sonens och den helige Andes namn, lärande dem att hålla allt, det jag har befällt eder (Matt. 28: 19, 20). När han gaf dem detta bud, befalde han dem icke något, om hwilket han wiste, att det aldrig skulle kunna ske. Nej, han befalde dem att göra något, som han wiste en gång också skulle wara gjordt. När Kristus kommer igen, skola alla folk wara gjorda till hans lärjungar. Låtom oss wara förwissade derom, huru besynnerligt det än kan se ut, huru omöjligt det än ibland kan tyckas wara! Låtom oss wara förwissade derom, att den dagen skall komma, då werlden skall wara lagd till Jesu fötter, då det tillstånd af synd, hwaruti hon nu besinner sig, skall wara upphäfdt, och Gud skall wara allt i alla och detta genom Kristus. Hade wi icke detta evangeliij hopp, skulle wi nödgas förtwifla. Ty tillståndet i werlden synes ofta alldeles hopplöst. Men i evangelium strålar Guds ljus alltid med samma klarhet. Och den som ser på ljuset, han behöfwer icke rädas för mörkret.

Men det är icke allenast för den stora werldsutwedlingen i det hela, wi hafwa tröst och lärdom af döparens ord om Guds Lam, utan äfwen för den enskilda människans frälsning. Det är genom de enskilda människornas frälsning, som det allmänna stora målet winnes. Werlden är ingenting annat än sammansättningen af de enskilda människorna. Låtom oss därför hwar och en för vår enskilda del — icke blott för werlden i allmänhet, utan för vår egen en-

flida del — besinna, att Jesus Kristus är Guds Lam, som tager bort världens synd!

Du, som känner dig mycket syndig och brottslig och är rädd för Gud, se Guds Lam! Se på honom, om du der kan finna något, som du behöfver vara rädd för! Se på honom, om han ser farlig ut! "Nej", säger du, "icke ser han farlig ut. Men Gud, den himmelske Fadren, som jag har brutit emot, för honom bäfvar jag." Men se på detta Lam igen! Det är just Gud, den himmelske Fadren, som sändt detta Lam, som är och verkar i detta Lam, och hwars wäsende skiner fram genom detta Lam. Se på Jesus! Se på Guds Lam! Der ser du Gud. I hwad ärende är Jesus kommen? Är han kommen till att förkunna dig dom och död? Nej, utan för att taga bort dina synder, förlåta dig dem, hjälpa dig upp ur dem och göra dig till en ny människa, samt sálunda återställa dig åt Gud rättfärdig och helig och gifwa dig det ewiga lifwet. Icke kan det vara farligt att närma sig detta Lam, att taga emot detta Lam! Käre, du som känner dig syndig, ja, mycket syndig och mycket djupt sjunken, se Guds Lam, se **noga på Guds Lam!** Se icke på dig sjelf! Se icke på menniskor! Se icke efter, hwad du skulle hafwa varit eller skulle kunnat vara, om du hade förhållit dig annorlunda, utan se på Guds Lam, hwad han är, hwad han gör, och hwad han säger! Han har tagit bort synderna från menniskor, som hafwa varit lika brottsliga, lika djupt sjunkna och eländiga, som du någonfin är. Se på Guds Lam, som tager bort världens synd! Han skall och fullborda sitt werk i dig och göra dig fullkomligt ren. Afwen dig skall han ställa fram fullkomlig en gång inför sin Fader. Haf blott litet tålamod. Tiden är kort härefter.

Och du, som känner dig mycket swag, du som wäl tror på Herren Jesus, men som känner dig eländig, så att du stundom icke wet, huru det är med dig, se afwen du på Guds Lam! Det kostar ingenting att se på Guds Lam. På honom får du se så snart och så länge och så mycket du vill. Se på Guds Lam! Han kommer afwen till dig. Han har haft att göra med många swaga förut. Han har haft att göra med oräfneliga förbråfade röer förut. Han har haft att göra med många rylande wekar förut. Se du på Guds lam! Han är icke oersaren i sitt frälsarewerk, så att du behöfver tänka: "Men hwem wet, om han förstår sig på mig? Hwem wet, om han kan taga emot och hafwa omsorg om en sådan swag, eländig warelse som jag är?" Se endast på Guds Lam! Det är den rätta medicinen! Se på Guds Lam! Det står icke utan skäl: se

på Guds Lam! Se och les! Ty genom att lära känna honom är det, som syndare blifwa lefwande gjorde. Märk: icke genom att göra någonting utan genom att se på honom.

Det war en gång en andens man, som kom i stort mörker, ja, trodde, att han war alldeles förlorad. Men då utbrast han: "Herre Jesus, om jag också skall fara till helwetet, skall jag dock under hela vägen dit se på dig". Åh, det går icke an att komma till helwetet på det sättet! Se alltså på Jesus, du swage, du försträckt och bedröfwad! Ja, äfwen du, som har fallit på ett eller annat sätt i synd, se på Jesus, annars förgås du i dina synder.

"Ja", säger du, "men jag är så försträcktligt öwärdig." Ja, men se på Jesus ändå. Han är wärd att du ser på honom. Han öfvergifwer och förskuter aldrig dem, som se uppå honom. Gud war i Kristus, heter det, försonande werlden med sig sjelf, icke tillrätnande dem deras öfwerträdelser, och neblade hos öf försoningens ord (2 Kor. 5: 19). Se därför på Jesus! Han tänker icke tillrätna dig dina synder eller ditt fall. Om du har fallit, så kom strax tillbaka till honom! Det är större glädje för honom, att du kommer igen, än det war sorg för honom, att du föll. Se på Jesus och les äfwen du, som har fallit i synd. Det är icke farligt att se på honom. Det kostar aldrig ett öre.

Men wi kunna icke stanna wid detta, utan wi wilja med all ifwer säga äfwen till den ogudaktiga werlden: Se på Jesus! Hvarför går du och wänder ryggen till Jesus? Wänd dig om och se på Guds Lam, som är kommet för att taga bort din synd! Det skall också göra dig lefwande att se på honom. Om werlden bara wille taga reda på, hwem Jesus är, så skulle hon icke kunna lefwa uti synd, såsom hon nu gör. När Frälsaren hängde på korset, bad han för sina fiender och sade: Fader, förlåt dem det, ty de weta icke, hwad de göra. De hade gjort en försträcktlig synd; men det bättre: synden är icke blott ett brott utan äfwen delwis en **willsfrelse**. Delwis wet syndaren icke, hwad han gör. Derfor finnes det ännu hopp för honom om förlåtelse och frälsning. **Wiste** han, hwad han gjorde, skulle han icke widare kunna förnyas till sinnesändring och frälsas. Åh du ogudaktige! Se på Jesus och lär känna honom, och du skall få se, hwilken dåre du är, som lefwer i synd. Wänd om i dag! Dröj icke till i morgon, ty i morgon kan det wara för sent. Nu är nådens dag, och nu wil Gud, att wi stola se på Guds Lam, som tager bort werldens synd. Om wi icke göra något annat i dag, låtom öf åtminstone se på Guds Lam! Det kan wara

en gerning, som rädder till att göra både för denna dag och för alla dagar. Du kan tycka, att du har blifwit så förhårdad eller försoffad, att du icke widare har något hopp, eller att du är så bunden uti werldsliga sällskap och lustar, att det icke finnes någon återgång för dig. Allt det der är bara wilsfarelse. Se på Guds Lam, så skall han taga bort äfwen din synd, taga dig ut ur werlden och försätta äfwen dig i Guds barns herrliga frihet. Det har ännu aldrig funnits en så djupt sjunken syndare på jorden, att icke Jesus har förmått att rädda honom, när han blott har welat öppna sitt hjerta för honom. Pröfwa hans förmåga äfwen du. Du skall icke komma på skam. O, hwad det är för en tröst att weta, att Guds Lam tager bort werldens synd!

Men, säger Johannes döparen widare om sitt eget embete: "På det att han skulle warda uppenbar för Israel, för den skull har jag kommit." Dessa ord gifwa äfwen oss en wiktig lärdom. Wi allesammans, som tro på Jesus, hafwa samma uppdrag, hwar i sin mån och på sin plats, att göra Jesus uppenbar i werlden. Meniskorna behöfwa, att han blifwer uppenbar. Låtom oss då bebjä Gud om nåd dertill, att göra, hwad wi kunna, på det att Jesus må äfwen genom oss blifwa uppenbar för werlden. Hwad gör du, min wän, på det att Jesus må blifwa uppenbar? Hwad gör du, som är tjenare, för att göra Jesus uppenbar i det hus, der du tjänar? Tänk efter det! Och hwad gör du husbonde och husmoder för att göra Jesus uppenbar ibland dina tjenare? Och hwad gör du för att göra Jesus uppenbar bland de dina i allmänhet, bland dina grannar och bland dem, som du bor och lefwer tillsammans med på ett eller annat sätt? Fråga dig sjelf inför Gud om detta. Och märker du, att du har brutit och syndat, så bekänn dina synder och bed Gud om nåd att kunna fylla din kallelse annorlunda! Det är icke Guds mening, att hans barn skola wara såsom ljus, som stå under släppan, utan såsom ljus, som stå på ljusastaken och lysa alla dem, som gå in i rummet.

Må Gud wälsigna oss och göra denna sak wiktig för oss! Har Jesus blifwit uppenbar för våra egna hjertan, må wi då låta det wara vår lefnads uppgift att göra honom uppenbar för andra, i allt hwad wi företaga här på jorden. Ja, Gud wälsigne sitt ord på oss alla för sitt namns skull! Amen.

Gud har gifwit Sonen all makt, och det är en stor tröst.

Allt har blifwit åt mig öfwerlemnadt af min Fader, och ingen känner Sonen utom Fadren, icke heller känner någon Fadren utom Sonen och den, för hwilken Sonen will uppenbara honom (Matt. 11: 27).

Deßa ord talade Herren Jesus icke blott till sina lärjungar, utan äfwen till det folk, som war samladt omkring honom. Det är ock ett ord för alla. Det är wigtigt för alla att weta, hwem det är, som werkligen har makten.

Att all makt i himmelen och på jorden är gifwen åt Herren Kristus, det är en lära, som förekommer på flere ställen i den heliga Skrift. Herren sjelf framhåller den saken med mycken kraft. Så säger han, att Fadren gifwit honom makt öfwer allt tött (Joh. 17: 2); och åter: Mig är gifwen all makt i himmelen och på jorden (Matt. 28: 18). Om samma sak säger David: Du har gjort honom till en herre öfwer dina händers werk; alla ting har du lagt under hans fötter (Ps. 8: 7). Och Paulus betygar, att Fadren har satt honom på sin högsta sida i himmelen, öfwer allt herradöme, wäldighet och makt och myndighet och allt namn, som nämnes, icke allenast i denna werlden, utan ock i den tillkommande och har allting lagt under hans fötter, och gifwit honom till ett huswud öfwer allting åt församlingen, hwilken är hans kropp och hans fullhet, som uppfyller allt i alla (Ef. 1: 21—23). Af sådana ställen se wi, att när Gud sände sin Son i werlden för att frälssa werlden, så gaf han honom också den makt, som behöfdes för det werkets utförande. Wi hafwa förut sagt, och wi säga det igen: Såsom en konung gifwer sina tjenare den makt, som de behöfwa, för att utföra det embete, som de hafwa, så gör ock Gud. När han sände Jesus för att frälssa werlden, så gaf han honom den makt, som dertill behöfdes. Om denna sak talar Herren wäldiga ord, när han säger: Ty såsom Fadren uppväcker de döda och gör dem lefwande, så gör ock Sonen lefwande, hwem han will. Icke dömer heller Fadren någon utan har all dom gifwit Sonen, på det alla skola hedra Sonen, såsom de hedra Fadren. Ty såsom Fadren har lif i sig sjelf, så har han ock gifwit Sonen att hafwa lif i sig sjelf, och har defliques gifwit honom makt att döma, derför att han

är en människas son (Joh. 5: 21, 27). Denna lära genomgår hela nya testamentet; den har och sina rötter djupt grundade i det gamla.

Märk, huru det på alla de anförda ställena framhålls, att det är Fadren, som har gifwit Sonen denna makt. Sonen har icke tagit den sjelf. Åh, läre himmelske Fader, huru har arma syndares frälsning kunnat wara så wigtig för dig? Der du kunnat använda all din makt för att krossa och förgöra den brottsliga werlden, der har du gifwit den enfödde Sonen all makt för att gå ut och frälssa werlden. Sådant är icke blott kärlek, utan det är kärleken. Endast Gud kunde handla så.

I Joh. 17: 2 talar Frälsaren sjelf om ändamålet med den makt, som han fått, och säger: Du har gifwit Sonen makt öfwer allt fött (d. w. s. öfwer hwarje människa), på det han skall gifwa ewigt lif åt allt, hwad du har gifwit honom. Att Fadren gifwer en människa åt Sonen, det ser derigenom, att han drager henne till honom. Och se, nu har Sonen fått all makt, just på det han må gifwa ewigt lif åt alla sådana. Tänk, hwilken tröst detta är att weta för alla dem, som behöfwa råd och hjelp emot sina synder. Det står ingenstädes skrifwet, att någon annan fått den makten. Och ingen har fått makt att hindra Jesus att utöfwa sin makt. Djefwulen är wisserligen mäktig, men all makt på jorden har han icke. Han kan icke behålla i sitt wäld, hwem han will, utan endast den, som sjelfwiljande går med och förblifwer hos honom. Han måste deremot fly från den, som i tron på Jesus står honom emot. Ja, ja, det är sant: åt den enfödde Sonen, som Gud har sändt i werlden för att frälssa syndare, har han gifwit all makt. Ett sådant allwar hade Gud med människans frälsning, att han lifasom öfwerlemnade hela sin allmakt i Sonens händer, då han sände honom i werlden att utföra det stora werket.

Det är ett fast ord och i all måtto wäl wärdt, att man det annammar, att Jesus Kristus är kommen i werlden till att frälssa syndare. Det står ingenstädes skrifwet, att han kommit för något annat ändamål. När någon wille anlita honom till domare i jordiska ting, då swarade han: Hwem har sändt mig till domare eller stiftare öfwer eder (Luk. 12: 14)? Man skall aldrig begära af en läkare, att han skall afdöma twister, eller af en domare, att han skall bota sjukdomar. Den, som har någon sak med sin nästa, han wände sig till domaren, och den, som är behäftad med någon sjukdom, han wände sig till läkaren. Och såsom den sjuke wänder sig till läkaren och tager emot de läkemedel, han föreskrifwer, så skall

och syndaren, som vill blifwa frälst, wända sig till frälsaren och lita på honom. Ty han är för det ändamålet sänd i werlden, att han skall uppsöka och frälja det, som war förtappadt. Alla de underwert, som Jesus gjorde, gjorde han till den änden, att han genom dem skulle bewisa, att han war den af Gud utlofwade och sände frälsaren. De wert, som Fadren har gifwit mig, att jag skall fullborda, desamma wert, som jag gör, vittna om mig, att Fadren har sändt mig (Joh. 5: 36). Så talar han sjelf om den saken.

Fördenstull hänwisade han dem, som icke wille tro på honom, till de gerningar, som han gjorde, sägande: Gerningarna, som jag gör i min Faders namn, de bära vittnesbörd om mig. Gör jag icke min Faders gerningar, så tron mig intet; men gör jag dem, tron då gerningarna, om I icke wiljen tro mig; på det I skolen förstå och tro, att Fadren är i mig och jag i honom (Joh. 10: 25, 38). Till dessa gerningar hänwisade han och Johannes döparen, när denne war i oro och undrade, om Jesus werkligen war den, som skulle komma. Allt, allt hwad Jesus gör, åsyftar syndares frälsning. När han gör de spetälske rena och gifwer de blinde syn, de döfwe hörsel och de döde lif, så syfta alla sådana underliga gerningar derhän, att han må bewisa, att han är den ende rätte frälsaren, som Fadren gifwit werlden, och att han har all den makt, som dertill behöfwes. Här kan icke wara rum för något twifwelsmål, derest man icke sätter sig för att icke tro. O, min wän, du som gerna vill tro, här har du ett riktigt hälleberg att lägga dig på.

Huru angelägen Jesus är att fullborda det wert, som Fadren har gifwit honom, det har han wisat i hela sin werksamhet. Han gick omkring, gjorde wäl och hjälpte alla, som woro beherrskade af djefwulen. Natt och dag war han i werksamhet. Alla slags syndare tog han emot, så att fariseerna riktigt förargades deröfwer. När han en gång, trött och hungrig, hade satt sig ned wid en brunn i Samarien, blef han genast stärkt och upplifwad, när en synderska, som kom dit, wisade willighet att låta sig frälsas. Han war så upptagen att hjälpa elända syndare, att det ryktet en gång kom ut, att han war ifrån sig (Mark. 3: 21). Men aldrig sade han sjelf: "Nu orlar jag icke mer". Och han är den samme nu. Ja, ännu mer: då war han i ringhet, nu är han i herrlighet.

När han såg det myckna folket, som war såsom får utan herde, så wartunnade han sig öfwer det och sade till sina lärjungar: Störden är mycken, och arbetarne äro få; bedjen fördenstull fördenst

Herre, att han drifwer ut arbetare i sin störd. Det är skada, att man i vår nya bibelöfversättning icke ordagrant återgifwit Frälsarens tal. Han säger verkligen: drifwer ut arbetare. Detta ord är ett starkt uttryck för den brinnande nitälstan, som fylde hans hjerta. Han wille, att Fadren icke blott skulle sända ut sådana, som anmälde sig, utan rent af drifwa ut så många som möjligt. Det arma folket syntes honom likt ett fält, der säden står mogen, men håller på att förfaras derför, att det icke finnes tillräckligt med arbetare för att berga in henne. Tänk dig en godsägare, som hade ett sådant sädesfält. Hvad tror du, att han skulle känna? Nuväl, då skall du också något förstå Herrens Jesu angelägenhet att frälssa syndare. Och denna hans angelägenhet gifwer en wijs och säker tröst åt alla dem, som wilja blifwa frälsta, att de också skola blifwa det.

Du behöfwer icke sjelf wara stark för att warda frälst. Hufwudsaken är, att han är stark, som åtagit sig att frälssa dig; ty det är icke genom din egen starkhet du skall frälsas, utan genom hans starkhet. Och att han är en stark frälsare, det säger Skriften uttryckligen: Frukta icke, Zion, dina händer sjunke ej ned. Herren, din Gud, är midt uti dig, den starke hjälparen (Jes. 3: 16 f.). Förut hafwa wi också sett denne Kristus i Ef. 9 kallas stark Gud. Om du wore aldrig än så stark, så förslår din styrka alls intet till att frälssa dig; ty ynglingar warda trötta och uppgifwas, och karlste män falla. Håstar hjälpa intet, och deras stora starkhet frälsar intet. Men Gud ware lof, att han gifwit werlden en så stark frälsare, att han förmår frälssa både starka och swaga. De allra starkaste förmå utan honom intet, såsom han också sjelf säger: Mig för utan kunnen I intet göra. De allra swagaste förmå genom honom allt. Ja, den starkaste är i jemförelse med Kristus mindre än en fluga i jemförelse med en elefant. Elefanten skall säkerligen icke känna någon skilnad, om han har att bära en stor eller liten fluga. Så också här. Till att warda frälst fordras en större starkhet än den egna starkheten. Dertill fordras hans starkhets makt, som för detta ändamål fått all makt i himmelen och på jorden. Och denna makt räcker till.

Låtom oss nu teckna oss detta till minnes icke på papperet utan i hufwudet och hjertat. Hör du, kärwande och förtwiflade själ: Han är icke i något hänseende för swag att frälssa äfwen den störste syndare. Hans förmåga och starka kraft är så stor, att honom icke ett fela kan. Aldrig blir han trött att frälssa syndare, och aldrig

blir han otålig, utan han är alltid lika barmhertig och nåbellig, tålig och af stor mildhet mot syndare. Han är densamme i går, i dag och i all ewighet. Hos honom är ingen förvandling, hvarken den förvandlingen, att han från att hafwa varit barmhertig skulle blifwa obarmhertig, ej heller den förvandlingen, att han skulle blifwa mindre barmhertig i dag, än han war i går. Nej, som han varit förr, så är han i dag. Menniskor äro ombytliga men icke han. Som han handlat förr, så handlar han i dag. Han handlar icke med elända syndare efter deras synder och wedergäller dem icke efter deras misgärningar. Der syndare wilja låta sig frälsas, är han alltid tillstädes, färdig och villig att frälsa, hjälpa, upplysta och bära. Aldrig skall någon kunna komma och säga: "Sag wände mig till honom, men mig kunde han icke hjälpa"; ej heller skall någon kunna komma fram och säga: "Sag wände mig till honom, men mig wille han icke frälsa". Nej, det är alldeles wißt, att alla de, som wända sig till honom, skola uti honom finna en stark, villig och fullkomlig frälsare, som frälsar dem alla, utan afseende på, om de äro starka eller swaga, sjuka eller friska, fattiga eller rika, unga eller gamla. Han är lika mächtig och villig att frälsa de största syndare som de största helgon. Han frälste röswaren på korset lika wißt som Johannes och jungfru Maria; icke derför att röswarens fromhet kunde jemföras med jungfru Marias, utan derför att Fadren hade gifwit honom samma makt och samma embete för röswaren som för Maria. Ad, du behöfwer icke mer. Nu måste du tro. Du slipper alls icke undan. War nu inte dum utan bruka ditt sunnda förnuft och tro på Jesus. Kan du icke jemföras med jungfru Maria, så kan du wäl jemföras med röswaren, och är du t. o. m. sämre än han, så hör du ändå till samma klass som han. Se så! Fatta nu ett klokt beslut och tro på Jesus. Will han icke hafwa dig, så får han wäl sända dig bud och säga ifrån. Men det lärer du så wänta på.

Den makt, som Fadren gifwit Jesus, skall han behålla, till dess han lagt alla fiender till sina fötter. Djefwulen skall icke ryda den makten ifrån honom, werlden icke heller. Fienderna kunna rasa och bullra. Men makten förblir hos Herren. Wågorna i hafwet äro stora och fräsa grusligt, säger David, men Herren är ändå större i höjden. Sådant visar äfwen historien. Det är många, som försökt taga makten från Jesus, men hwad hafwa de uträttat? Döden har fördat och fördat dem, den ene efter den andre. Under tiden sitter han, som wunnit öfwer döden, orubbad qwar på sin tron.

Detta är ett helt haf af tröst. Ofta strämmar djefwulen Guds barn, så att de med bäftwan fråga: "Huru skall det gå med mig till sist?" Men låt sådana frågor fara. Kristus har af Fadren fått all makt i himmelen och på jorden. Din frälsning är icke din utan hans sak. Och han säger sjelf: Ingen skall rycka mina får utur min hand. Och det är nog. "Ja, säger du, men jag kan ju sjelf gå bort från honom." Nuwäl, det är sant, men det tyckes du nu icke hafwa någon lust att göra.

Stundom ser det od ganska mörkt ut för Guds församling i det hela, så att många med beßymmer se framtiden an och fråga: "Huru skall det gå till sist?" Onödiga beßymmer! Församlingens wälfärd är Herrens sak, och han har all makt i himmelen och på jorden. Gud har gifwit honom till ett hufwud öfwer allt åt församlingen. Låt du Herren förja för församlingen och war glad, att du sjelf får wara en lem i henne och göra honom någon tjenst i henne. Det är dåraktigt att i stormigt wäder taßta sig öfwer bord af fruktan, att stutan skall gå i qwas. Blif du qwar om bord. Det är tids nog att förgås, när stutan sjunker. Men när han, som eger stutan och för befälet på henne, äßwen råder öfwer wind och wåg, så behöfwer du icke frukta för stutans öde. Af, huru man än wänder på denna sak, så kan man icke finna någon utwäg. Man är stängd på alla sidor, så att man måste stanna och tro.

Men Herren tillägger nu widare: Och ingen känner Sonen utan Fadren; och ingen känner heller Fadren utan Sonen, och den för hwilken Sonen will uppenbara honom. Ingen kommer till Sonen, utan att Fadren drager honom, och ingen kommer till Fadren utan genom Sonen. Ingen skall lära den andre och säga: Känn Herren; utan de skola alla warða lärda af Gud. En menissa kan wissserligen bringa ordet in i örat på den andra, men Gud är den, som hjälper ordet in i hjertaf. Der han icke gifwer sin helige Ande, der går ordet in genom det ena örat och ut genom det andra. Der blir icke någon frukt, huru det än predikås. Wäl kan man säga, att det war en wacker predikan och en dugtig predikant med goda gåßwor, men der warder icke något widare af. Djefwulen plockar bort ordet ur åhörarnes hjertan, på det de icke skola tro och warða frälsta, och han lyckås hos många. Wå han icke lyckås hos dig. Ty det wore din olycka. Kom ihåg: djefwulen är mycket rädd för, att du skall tro på Jesus och warða fräst. Det hände för några år sedan, att twänne unga män reste omkring och

gåfwo sig ut för att wara kristna. I en stad i norra Sverige blef det uppdagadt, att de woro bedragare. Då belände de, att de od prebitat på åtskilliga ställen. Derwid hade en gång händt, att den ene prebitat på ett ställe så, att den andre blef wäckt, började få ondt samwete öfwer deras bedrägliga framfart, samt wille bekänna och öfwergefwä sina synder. Men då fick den andre ett arbete, som rädde en hel natt, att trösta ned honom i hans synder och få honom säker igen. Han förestälde honom i de mörkaste färger, hwad det skulle blifwa utaf, om han så der toge Guds ord på allwar och omwände sig till Herren, samt huru bådas bedrägeri skulle bli uppenbaradt. Och det lyckades honom slutligen att trösta ihjäl den olydliga syndaren, så att han blef lugn, säker och förhärdat igen.

När djefwulen tagit bort ordet ur hjertat, då bekymras meniskan icke mycket öfwer, huru hon har det med sin Gud; hon är då mest höjd för att slå sig till ro och kastar gerna bort all tanke på sådana saker, som kunde störa henne i hennes säkerhet. Men Guds wilja och mening är, att hwar och en i sin stad skall låta säga sig och taga ordet till hjertat. Att man har Guds ord i hufwudet, det frågar djefwulen icke mycket efter, ty man kan hafwa en klar och redig kunskap om Kristus efter andra artikeln utan att af hjertat tro och wara kristen. Se här en bild. Man kan genom lartor och böcker inhemta en mycket noggrann och omfattande kunskap om Amerika utan att wara amerikanare. Ja, man kan genom att studera beskrifningar öfwer Amerika lära känna det landet så, att man wet mycket mer derom än den, som är född i Amerika, men man är lika mycket swenskt och lika litet amerikanare för det. Så kan man od hafwa studerat den kristliga trosläran mycket wäl, men ändå icke känna Kristus eller wara kristen. Man kan hafwa reda på och göra reda för troslärans innehåll bättre än många kristna och ändå icke wara kristen. Å andra sidan kan man wara kristen, fastän man icke har så mycken och djupgående kunskap. Ty det är något helt annat att känna Jesus och att weta något om honom. Såsom man kan wara amerikanare, oaktadt man wet litet om Amerika, så kan man od wara en kristen utan att weta så mycket om Kristus. Den, som är född i Amerika och bor der, han är amerikanare, huru litet han än wet om sitt fädernesland; men den, som icke genom födelsen eller s. k. naturalisering tillhör det landet, han är icke amerikanare, huru mycket han än wet om Amerika. Så är od den en kristen, som är född af Gud och håller sig intill Kristus, äfwen om han i hufwudet wore bekämd med hwarjehanda ofunnighet och

willfarelse. Men den, som icke är född af Gud, är ingen kristen, äfwen om han är den lärdeste teolog.

Och ingen känner Fadren utan Sonen och den, för hwilken Sonen will uppenbara honom. Allt beror på, att det blir of uppenbaradt. Ingen studerar sig till att blifwa kristen; och ingen kan genom disputationer öfwerbewisa någon, så att han derigenom blir kristen. Genom studier kan man blifwa en skriftlärd man, och genom disputering och öfwerbewisning kan man bli öfwertrygad om, att kristendomen har rätt, men icke är man kristen för det. En kristen blir man i sanning endast på samwetets väg. Då samwetet är betungadt af synd, då kommer man till Kristus, och först då lär man känna honom och Fadren rätt.

Af naturen har hela werlden förwända och falska föreställningar om Gud. Hon föreställer sig honom antingen som en försträckt tyrann, hwilken man icke wägar nalkas, eller också såsom en Gud, som icke frågar efter, huruvida menniskor lefwa i synd eller icke. I förra fallet flyr man för honom, i senare fallet tager man hans nåd till en tröst för att kunna med ro lefwa qwar i sina synder. Och på begge dessa vägar går man förlorad. Att fly för Gud är icke vägen till frälsning, och att hoppas salighet af den nåd, som man missbrukar, det leder icke heller till frälsning.

I motsats häremot will nu Sonen uppenbara för werlden å ena sidan, att ingen frälsning finnes för henne utom i Gud, å andra sidan att Gud är en rättfärdig fader: rättfärdig så att han hatar all synd i werlden, rättfärdig så att han älskar hela werlden och will hjälpa henne ur hennes synder, om hon will låta sig hjälpas; fader så att hans hjerta brister af förbarmande med de affälliga barnen, och därför till deras frälsning gifwer ut sin enfödde Son, fader så att han högljudt fröjdas inför sina änglar öfwer hwarje förlorad son, som wänder om och kommer hem. Herren Jesus utmålar Fadren såsom den bäste fader i himmelen och på jorden. Om man samlar ihop allt, hwad man kan kalla faderlighet hos den bäste jordiske fader, allt hwad godt man kan finna hos en moder, och gör sig deraf en bild, så får man en mycket swag bild af Gud, en bild som något liknar honom, men som dock blir på det hela taget blott såsom ett dåligt porträtt, hwilket nätt och jemt liknar personen så mycket, att man kan känna igen honom.

Men naturen har, som sagdt, helt andra tankar om Gud. Naturen kan icke fatta, att Gud är såsom en fader, som löper emot sin förlorade son och omfamnar och kysser honom, då han får ho-

nom fatt; eller såsom en herde, hwilken söker efter sitt borttappade får, eller såsom en qwinna, hwilken letar efter sin förlorade penning. Stola wi lära känna honom såsom sådan, då måste det ske genom uppenbarelse. Och Sonen är den ende, som kan uppenbara honom. Ty han war i begynnelsen hos Gud och känner Gud fullkomligt. Han är och sjelf så fullkomligt ett med Gud, så fullkomligt Guds wäsens afbild, att han kan med sanning säga: Den som ser mig, han ser Fadren. Alltså: samma sinne, samma tankar, som Sonen har mot syndare, samma sinne och tankar har Fadren. Samma iswer som Jesus har om syndares frälsning, samma iswer har Fadren. Samma willighet som finnes hos Sonen att utan penningar och för intet, d. w. s. utan all förtjenst eller godtgörelse, taga emot syndare, samma willighet finnes hos Fadren. Allt hwad Sonen gör för syndares frälsning, det gör Fadren. Ty allt hwad Sonen är och har och gör, det är af Fadren. Hos Sonen finnes ingenting, som är olift Fadren, och hos Fadren finnes ingenting, som är olift Sonen. Så alldeles äro Fadren och Sonen ett.

Sonen will uppenbara Fadren för alla dem, som wilja lära. För de sjelfstloa — sådana som fariseerna och striftslärarena woro — har Gud undandolt sitt rikets hemligheter. De stola ide kunna fatta dem. Att fatta Guds rikets hemligheter, dertill fordras ett ödmjukt och lydaktigt hjerta, ett rätt lärjungasinne, som begär ljus af Gud. Och har du ett sådant sinne, så will och skall Jesus uppenbara Fadren för dig.

Det är lärjungens art, att han gerna will lära. Dersför kallas han och lärjunge. Huru mycket han redan hunnit lära, det är en annan sak. Lärjunge är han ide för det, att han lärt mycket, utan dersför att han håller på att lära. Se här en bild. Uti en stola finnas många afdelningar; och de, som sitta i den nedersta afdelningen, äro lika wäl lärjungar som de, som sitta i den öfwersta afdelningen. Fastän de förre ide kunna mäta sig i afseende på kunskaper med de senare, så talar man dock ide om "halswa" lärjungar eller dyligt, utan alla äro de lika wißt lärjungar ändå. Ja, det kan äfwen hända, att en lärjunge i nedersta afdelningen får bättre betyg än en, som sitter i den öfwersta afdelningen, ide dersför att han wet mera, utan dersför att han warit willigare att lära och sålunda på sin lägre plats gjort större framsteg än den andre, som warit mindre willig att lära. Huswudsaken är, att alla äro tillstädes i stolan och wilja lära. Då äro de lärjungar allesammans, ehuru den ene förstår mer och den andre mindre. Si, sammalunda äro

alla de Jesu lärjungar, som komma till honom och vilja lära af honom. Han skall också undervisa dem så, att de alla en gång skola känna Fadren fullkomligt. O, låtom oss då vara flitiga uti att lära!

Gud bjuder alla betungade att komma till Jesus, och det är en stor tröst.

Kommen hit till mig I alle, som ären uttröttade och betungade, och jag skall gifwa eder ro. Tagen mitt or på eder och lären af mig, ty jag är mild och ödmjuk af hjertat. Och I skolen finna ro för edra själar, ty mitt or är ljust och min börda är lätt. (Matt. 11: 28—30).

Desse Frälsarens ord höra till de trösterikaste, som finnas i bibeln. Det är Frälsaren, som säger dem, och äfwen här gäller, hwad han annorstädes förklarar, nämligen att han talar intet af sig sjelf utan talar så, som Fadren har budit honom att tala. Äfwen i desse hans ord är det alltså Fadrens anlete eller rättare sagdt: Fadrens hjerta, som lyser igenom.

I bibeln ställes ofta till hela werlden den uppmaningen att komma till Jesus. Wänden eder till mig, alla werldens ändar, så warder I saliga, säger Herren hos profeten. Och åter: Wänden om, I affällige barn, så vill jag hela eder från eder olydnad. Herren Jesus säger också, att han ofta hade welat församla till sig Jerusalems innewånare, såsom hönan samlar sina kycklingar under sina wingar. Ja, när han sista gången kom till Jerusalem och från Oljoberget såg sigte på den gudlösa staden, så började han högljudt gråta öfwer dess otro. Så gerna hade han welat frälsa alla derinne. I liknelsen om det stora gästabudet säger han också, att man skall gå ut och nödga syndare att komma till honom. Man skall icke bara säga: "I fån komma till Jesus", nej, utan: "I måsten komma till honom. Gud blir förtörnad, om I icke kommen." Men på det ställe, som vi nu hafwa för oss, talar han icke till hela werlden utan till dem, som äro uttröttade och betungade.

Största delen af judarne woro förhårdade. Somliga frågade intet efter Gud och hans bud. Andra woro sjelfbelåtna fariseer. Men der fanns en flara uttröttade och betungade själar, som arbetade med ett tungt mod och en bedröfwad ande för att fullgöra Guds

bud. De hade nit om Gud, men de kände honom icke. Huru skulle de känna honom, då de aldrig haft andra lärare än fariseer och sadduceer? De förstodo icke Guds rättfärdighet utan foro efter att upprätta sin egen rättfärdighet, men de blefvo på den vägen aldrig tillfredsställda och fingo aldrig frid. Det finnes ingen ömfligare belägenhet än den, då en syndare arbetar på att göra sig själf rättfärdig men derwid erfar, huru han alltjemt misslyckas. Han tror alltjemt, att det beror derpå, att han icke är nog allvarlig, och så tager han nya tag med ännu mer nit. Men så ligger han der igen. Ju mer han arbetar, desto sämre går det. Paulus hade försökt det och talar i Rom. 7: 7—13 om, hwad han derwid erfarit. Nog hade han haft nit. Nog hade han tänkt, att det måste gå. Men det gick så, att synden blott tog anjats af budet och bedrog honom och dödade honom genom detsamma. Då blef han betungad, ja, så alldeles uttröttad, att han visste sig intet råd mer. Och tusen, sinom tusen, som läst aposteln's berättelse, hafwa icke deraf låtit wara sig utan gifwit sig in på samma hopplösa väg, tills det gått för dem på samma sätt som för honom.

Si, så fanns det od på Herrens Jesu tid en flara betungade själar, som suckade efter frälsning. De hade uttömt alla sina krafter och sjunkit ned uttröttade. Och till dem är det Herren wänder sig. Men hans ord gälla äfwen om alla deras lifar.

Den, som fått ögonen öppna öfwer lagens kraf på hjertat, kan icke längre gå nöjd och belåten med sig själf. Dersför arbeta alltid wänta själar på att deras hjerta må blifwa sådant, som de se i lagen att det skulle wara; och när detta arbete blir utan frukt, så blifwa de uttröttade och betungade och komma i nöd öfwer sina synder. Hwatt stola de taga vägen? Måste de förgås? Nej, Jesus säger: Kommen till mig. Jag skall hjälpa eder.

Gud har icke gifwit werlden mer än denne ende frälsaren. Men han är nog för alla. Ja, det är en ren wälgerning, att wi icke fått mer än en enda frälsare. Derigenom slippa wi ifrån all wal och qwal.

Om der äro många läfzare i en stad, och man blir sjuk, så kan man komma i mycket bekymmer, om hwilken läfzare man skall wända sig till för att söla råd och hjelp. Om man då anlitar en af dem, och hans ordination misslyckas, så tänker man: "Ad, om jag hade wändt mig till en annan läfzare!" Sådana bekymmer slippa wi ifrån, då det är fråga om vår frälsning; ty det är icke något annat namn under himmelen menniskorna gifwet, i hwilket de stola wara saliga,

utan allenast wår Herres Jesu Kristi namn. Du skall aldrig höra någon profet, evangelist eller apostel säga: Kommen till mig; utan alla säga enstämmigt med en mun: Gån till honom. Och han sjelf säger: Kommen till mig I alle, som ären uttröttade och betungade; jag will wedergwicksa eder. Hören detta alle I, som arbeten och alltjemt erfaren, huru I med edert arbete ingenting kunnen uträtta. Han säger icke, att några kunde få komma till honom, utan han bjuder alla wara wälkomna. I denna sin inbjudning gör han ingen åtskilnad, utan han kallat allesammans alltid och allestädes, men isynnerhet nu. Har du förut warit fattad af Gud men fallit af och lupit bort ifrån honom, så kom nu igen, ty mästaren är kommen och kallat dig. Icke skall han kasta ut dig, om du nu kommer till honom; icke heller skall han säga till dig: Wisserligen kallade jag alla, men dig menade jag icke. Nej, han säger alla och han menar alla. Aldrig skall du komma på flam genom att läsa, som det står. Ej heller tager du miste, då du tror, att du är en af dessa alla.

Nuwäl alle I, som ären törstige, kommen efter watten, och I som icke hafwen penningar, kommen, köpen och äten, kommen, köpen såd utan penningar och för intet både win och mjölk. Så talar Gud redan genom profeten (Es. 55: 1). Och Jesus säger: Om någon törstar, så komme han till mig och dricke (Joh. 7: 37). När han sade detta, så ropade han. Han war angelägen, att alla skulle höra det. Nuwäl, du törstar efter nåd. Kom till Jesus. Du har inga penningar. Nuwäl, kom utan penningar. Ja, så står det. Läs sjelf. Herrens ord förblifwer ewinnerligen.

Kan man bättre begära än en sådan frälsare, som ropar till sig alla, och som will hafwa alla? O, så kommen då till honom allesammans! Må hwar och en i sin stad se till, att han icke blir tillbala. Måtte det aldrig lyckas dig att trösta dig på ett sådant sätt med hans nåd, att du kan bli borta ifrån honom. Må du i stället komma till honom så brottslig, förderfwad och usel du är, att han må wedergwicksa dig med sin nåd, och att du sedan må blifwa i honom och han i dig för all tid! Aldrig skall han wisa bort dig, utan du skall så wara hos honom, så länge du behöfwer. Såsom han icke wifade bort Saulus eller röfwaren eller stökan eller någon annan, så skall han icke heller wisa bort dig. Ty här står tydligt skrifwet, hwad han will göra med arbetande och betungade själar: han will icke dräpa dem utan gifwa dem ro genom att hjälpa dem ifrån det, som nu oroar dem. Alla de, som kommit till Jesus, de hafwa kommit såsom arbetande, betungade och owärdige syndare. Den,

som ej vill komma, förrän han blir riktigt värdig, han kommer aldrig; och den som menar sig vara kommen till en sådan värdighet, att han på grund af densamma tror sig hafwa mer rätt att komma än andra, han är förblindad. Kommen därför till Jesus allesammans i dag. Nu är den behagliga tiden. Du borde hafwa kommit förr. Men när du det icke gjort, så låt det åtminstone icke dröja längre. Någon mera huld och trofast vän skall du aldrig finna; han kallar dig ju så vänligt, älskligt och ljusligt; deraf kan du väl märka, huru gerna han vill blifwa bekant med dig. Tänk icke, att han vill göra dig ondt. Han vill bara göra dig godt, vara dig vänlig och förlåta dig alla dina synder. Är du död i öfwerträdelse och synder, så vill han göra dig lefwande; är du blind, så vill han göra dig seende; är du döf, så vill han göra dig hörande; är du stum, så vill han lösa din tungas band; är du fattig och eländig, så vill han predika evangelium för dig och säga dig: Var wid godt mod, min son, dina synder förlåtas dig. Den rö, som korsad är, skall han icke sönderbryta, och en rylande wete skall han icke utsläcka. Kom, kom, kom till Jesus, kom i dag, kom nu! Kom så ovärdig du är, du uttröttade och betungade själ; han vill wedergwida dig och gifwa dig ro. Du kan aldrig få någon sann ro utan wid Kristi kors. All den ro och frid, som kommer ifrån annat håll, är en fattig och bedräglig ro, en falsk frid, som söfwer folk i säkerhet, som tager en ände med försträckelse, och som fördensfull icke är af något värde för din själ.

Men nu heter det vidare: **Tagen mitt of på eder och lären af mig, ty jag är mild och ödmjuk af hjertat, och I skolen finna ro för edra själar.** Herren Jesus är, såsom wi nu ofta sagt, den ende, som kan gifwa ro åt uttröttade och betungade själar. Derfor, du betungade själ, lemna dig helt och hållet åt honom; han skall gifwa ditt hjerta den ro, som werlden icke kan gifwa. En liten segårig gosse, som låg sjuk i skarlatansfeber, sade en gång, när han efter ett bad lades i säng: "Mamma, det är så skönt att alldeles så släppa sig". Åh, du betungade, släpp dig på Jesus. Han skall gifwa dig frid i lifwet och frid i döden, så att du med Paulus skall kunna sjunga: Kristus är mitt lif, och döden är min winning (Fil. 1: 21). Jag lefwer, dock icke nu jag, utan Kristus lefwer i mig, ty det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i tron på Guds Son, som har älskat mig och gifwit sig sjelf ut för mig (Gal. 2: 20). Du död, hwar är din udd? Du dödsrike, hwar är

din seger? Gud ware tack, som gifwer oss seger genom Jesus Kristus, vår Herre (1 Kor. 15: 57).

Genom synden har hela werlden blifwit full af oro och lidanden. Hwarje menniska känner sig behöfwa ro, alla jaga efter ro, och alla mena, att de skulle finna ro, om de hade det så eller så. Men der finnes ingen ro i werlden utan allenast hos Jesus. Somliga mena, att om de blefwe egare af så och så mycket penningar, skulle de känna sig trygga och så lugn; men om de än lyckas förwärfwa så mycket, så finna de snart, att det gaf ingen ro. Iwertom har oron under tiden blifwit större. En man i mellersta Sverige hade gjort goda affärer och samlat sig förmögenhet. Då han slutade sin affärswerksamhet, sade han: "Nu skall jag säga, att jag kan lefwa i ro, ty nu har jag trettio tusen kronors inkomst om året". Tre dagar derefter omtom han genom wådlig händelse. Så påh mycket ro hade han wunnit genom sitt mångåriga flitande. Den som eger ett tusen kronor, känner sig icke lugn. Han wille gerna ega tio tusen. Så börjar den oroliga jagten efter de tio. Men om det lyckas honom att winna de der tio tusen kronorna, så har oron blott öfats, och han börjar nu med ännu större iswer tänka på tjugu tusen; och lyckas han förwärfwa tjugu, så börjar han tänka på trettio; och så undan för undan, så att han aldrig kan komma till ro, om han än förwärfwade hela werlden. Ack, huru försträckt är icke djefwulens bedrägeri, när han will locka själar i förderf! Han ställer sig på afstånd på en hög, solbelyst kulle och lyfter i handen en strålande spegel, på hwilken han i gyllene fiffror strifwit en wis summa. Nu winkar han och säger: "Kom hit, så skall du finna ro. Tänk om du egde så mycket! Huru lycklig skulle du då icke vara!" Men när du kommer dit, så har han flyttat spegeln på en annan kulle och strifwit en större summa på honom. Der winkar och lockar han dig nu på samma sätt som förut. Och om du äntligen kommer dit, så har han ytterligare flyttat spegeln på en annan kulle och strifwit en ännu större summa på densamma. Så fortsar han att locka dig framåt på den wägen, till dess du står på förderfwets brant och stupar i helwetet.

O min wän, följ icke djefwulens lömska och bedrägliga förespeglingar. Jag såg en gång en stor tassla, som afbildade jagten efter lyckan. Lyckan framställdes under bilden af en ung och skön qwinna, som swäfwade bort på en såpbubbla. Efter henne red i förtwifladt lopp en man. Hans ansigte affeglade den feberaktiga iswer, som fylde hans hjerta. Hans hand war utsträckt för att

gripa lydan. Men omedelbart framför honom gapade en afgrund, som han icke såg, och i hwilken han nästa ögonblick måste störta ned. Det war en gripande sann tafs. Just så är det. I werlden fins icke den ro, som ditt hjerta behöfwer. Der fins ingenting, som kan fylla den plats i ditt inre, som blef tom, när du wel bort från Gud i synd. Men kom till Jesus. Han kan tillfredsställa ditt hjerta och gifwa dig den ro, du behöfwer.

Du må wara så eländig, usel och förnedrad, som någon kan wara, kom ändå till Jesus. Lörs du icke komma uppenbarligen, så kom hemligen såsom Mikodemus. Jesus skall ändå icke stöta bort dig. Han är glad att du kommer, huru det än må se. Och han skall gifwa dig frid. Han lofwar det här, och han är ingen lögnare. Wigt skola ännu swårigheter komma, som kanske ofta skola oroa dig. Men så skall solen åter skina. Om jag än wandrade i en mörk dal, säger David, så fruktade jag likwäl intet ondt, ty du är när mig (Ps. 23: 4). Och sedan när hela detta lefnadslopp är slut, då när all werldens fröjd tager en ände med försträckelse, då skall all nöd för dig wara slut, och du skall njuta en ewig salighet i hans rike i hans gemenskap. Och den dagen, på hwilken ingen natt följer, den dagen, hwars sol aldrig går ned, den dagen skall du fullkomligt få erfara innebörden af det löftet: Jag skall gifwa dig ro. Bida blott. Det dröjer ej länge. Tiden är kort härefter.

Då Herren här widare säger: Tagen på eder mitt of, så will han dermed säga så mycket som: träden i min tjenst. Of är icke, hwad många mena, detsamma som kors. Kors är en bild af lidande, of är en bild af tjenst (1 Tim. 6: 1). Kors och lidande måste nog de kristna utstå, när de taga på sig Kristi of samt öfvergifwa djewulens, werldens och syndens tjenst. Men of är dock, som sagdt, icke detsamma som kors. Af Kristi ord framgår, att det är en alldeles frivillig sak för den enskilde att taga på sig hans of eller ej. Här är intet twång, utan allt är stäldt till ditt fria wal. På samma sätt säger Paulus: Hwillest I gifwen eder till att lyda, hans tjennare ären I, som I lyden (Rom. 6: 16). Det beror på dig sjelf, antingen du will lemna dig åt Gud för att tjena honom, eller åt synden för att lyda hennes lustar. Gör ditt wal. Gifwer du dig till att tjena synden, så får du bära ett förfärligt of; men om du gifwer dig att tjena Kristus, så skall du få bära ett ljust och lätt of. I förra fallet får du tråla hos en ond herre under ett hemst of, hwarmed han slutligen släpar dig ned i det mörka djupet, der det är ewig gråt och tandagniflan. Men gifwer du dig åt

Herren Jesus till att tjena honom, så skall han hålla dig som barn, vän och brud och icke afslåta att göra dig godt samt omsider föra dig till ewigt lif. Lånt hwilken skilnad på of! Såd är det swårt att finna, hwilket som är bäst: antingen att tjena en herre, som drifwer dig som en slafegare och gifwer den ewiga döden till lön, eller att tjena en herre, som hjälper i all nöd och gifwer det ewiga lifwet i lön. Välj nu snart. När Josua tog affled af Israel, sade han bland annat: Utwäljen eder i dag, hwem I wiljen tjena. Jag och mitt hus, wi wilja tjena Herren (Jos. 24: 15). Samma maning ställes till dig i dag. Det är ett godt anbud. Jag råder dig: antag Jesu of.

Herren säger vidare: Lären af mig, ty jag är mild och ödmjuk af hjertat. Dessa ord kunna förstås på två sätt. Man kan förstå dem så, som wille Herren säga: "Lären af mig, som är mild och ödmjuk af hjertat, så att äfwen I blifwen milda och ödmjuka". Detta är od en god och stön lärdom, som är rätt wäl behöflig. Men man kan od förstå dem så, att han med dem will lodade betungade till sig, i det han uppenbarar, hurudan han såsom lärare är, nämligen att han icke will lägga bördor på de betungade eller wara sträng, hård och försträdlig emot dem, utan umgås mildt och ljufligt med dem, så att han icke sönderbryter förbrädlade rör eller utsläcker ryfande wesar. Han will fara warligt med sina lärjungar och hafwa fördrag med deras oläraktighet. Han will säga dem om igen, ja, hundrade gånger om igen, hwad de stola lära, samt hafwa fördrag dermed, att de ändå glömma, hwad han sagt. Han känner af begynnelsen sina lärjungar såsom swaga och ströpliga, behäftade med synd och elände; men han will icke upphöra att frälsta och förlåta, att hjälpa och tjena. Han förwisar icke ur sin stola sådana, som hafwa swårt att lära, utan han betar sig emot dem som en riktig frälsare och nödhjelpare. O hwilken lärare! Låtom of gå i hans stola.

Slutligen tillägger Herren: Mitt of är ljust, och min börda är lätt. Att det också i denna del är så, som han säger, det är alldeles säkert. Ingen lefwer ett så ljufligt lif som de troende. Det är rätt, hwad Arndt säger, att de ogudaktiga hafwa mycket swårare för att komma till helwetet än de troena för att komma till himmelen. Den ogudaktige har alltid mycken bedröfwelse och många plågor, och han saknar all den hugswalelse, som kunde göra hans börda lätt. Den troende deremot har en rik hugswalelse i alla sina trångmål. Dels wet han, att Herren är med honom alla da-

gar och stunder, dels wet han, att alla bedröfwelser snart hafwa en ände, och att honom wäntar en ewig sabbatsro hos Gud. Och denna utfigt lastar såsom solen warma, ljusa strålar ned öfwer hans lefnadssbana.

Doå må erlännas, att det i denna del är ganska olika bland de troende. Den ene har ett mycket gladare och lättare lif än den andre. Ja, somliga äro sållan glada utan oftast nedtrydda, sorgbundna och sudande. Detta kommer stundom af en, stundom af en annan anledning. Det kan bero i wissa fall på naturanlag. Somliga äro till naturen mycket sorgbundna och wemodiga. Men ofta beror det på den olika trohet och willighet, med hwilken de tjena Herren. Ju mer willigt och troget du tjänar honom, desto gladare skall ditt hjerta blifwa och desto lättare dina steg, men ju slarfwigare du är uti ditt lefwerne, desto mer nedböjdt, tungsint och sudande blir ditt sinne och lif. Kristi trognaste tjenare hafwa det ljusaste och lättaste lif, som någon kan hafwa på jorden. Detta är också lätt att förstå, om man såsom en bild ser på dem, som äro i lefamlig tjenst. Der äro t. ex. två tjenare i ett hus; den ene är willig och gör allting med trohet, emedan han wet, att han är älskad af sitt husbondefolk, och älskar dem tillbaka; den andre deremot är owillig, slarfwig och liknöjd. Hwilkendera tjenaren, menar du, känner sig lydligast i det huset, och hwilken känner tjensten tyngst? Det är wißt, att den owillige tjenaren känner tjensten mycket tyngre och tyder, att han har alltför mycket att göra, då deremot den willige tjenaren tyder, att han gör alltför litet i sin tjenst emot, hwad han borde och wille göra. Och ändå kan det hända, att den willige tjenaren gör dubbelt så mycket i tjensten som den owillige. Hwad som sålunda gör tjensten tung för den ene, är icke de syflor, han uträttar, utan otroheten, owilligheten och liknöjdheten i hans sinne; och hwad som gör tjensten ljustig och lätt för den andre, det är hans hjertas willighet. Och att detta icke är en tillgjord eller låtsad glädje utan en verklig hjerteglädje, det skola de kunna intyga, som äro trogna och williga uti sin tjenst. O, må wi med allt allwar och all trohet tjena Jesus den korta tid, wi ännu hafwa åter. Snart är dagen inne, då det löftet skall fullbordas: Den mig tjänar, honom skall min Fader ära. Och då — då skola wi hafwa en ewig ro.

**Gud har kastat våra synder på Kristus,
och det är en stor tröst.**

Vi gingo alla wilse såsom får; hwar och en såg uppå sin wäg, och Herren kastade allas våra synder uppå honom (Ej. 53: 6).

I dessa ord skildrar profeten werldens tillstånd utan Kristus, samt hwad Gud har gjort för att frälssa henne derur: Man kan säga, att i denna vers ligger såsom i ett frö hela frälsningens historia innesluten.

Vi gingo alla wilse såsom får. När han säger wi, så menar han judarne. Dermed will han dock icke hafwa sagt, att icke hedningarne också gingo wilse. Twärtom: gingo judarne wilse, så gjorde hedningarne det ännu mycket mer.

Att gå wilse, det är att taga miste om den wäg, på hwilken man skall wandra för att nå det mål, dit man will komma. Om jag will gå till en stad men går wilse, så will det säga, att jag går en wäg, som icke leder till den stad, dit jag will komma. Alla menniskor, både judar och hedningar trå efter att blifwa lyckliga. Alla känna, att det är någonting, som fattas dem, och som de måste hafwa, innan de kunna sägas wara lyckliga. Deras kommer också, att alla fäktas och fara efter att winna detta, som de behöfwa för att blifwa lyckliga. Men, säger profeten, wi gingo alla wilse såsom får. Både judar och hedningar sökte förgäfwes efter salighet. De togo miste om vägen. I den närwarande tiden går det med werlden alldeles på samma sätt. Alla wilja blifwa saliga. Men de wandra sina egna vägar och gå allesammans wilse, emedan de lefwa utan Kristus, ty han ensam är vägen. Utan honom finnes ingen wäg till lif eller lycka eller himmel. Derom säger han sjelf: Ingen kommer till Fadren utan genom mig. Alla mensliga ansträngningar äro förgäfwes, när det gäller att winna saligheten. Det står icke till en menniskas löpande eller wiljande, säger Paulus. Alla de, som med egna gerningar umgås, äro under förbannelse. Så talar Guds ord, och derwid blifwer det.

När en menniska är sjuk, är det alldeles icke lifgiltigt, på hwad wäg hon söker att återwinna sin hellsa. Det är såfångt att säga: "Om jag gör så godt, jag förmår, efter de föreställningar, som jag

sjelf kunnat göra mig, blir jag nog frist igen." Nej, din wälmening må wara god, dina ansträngningar må wara allwarliga, men säkert är, att tager du miste om medlet och sättet, så hjelpa din wälmening och dina ansträngningar alldeles ingenting. Du går wilje och når icke det mål, till hwilket du sträfwar. På samma sätt är det också med din wälmening och dina goda tankar om Gud, dina ansträngningar för att göra, hwad du tror wara hans wilja o. s. w. Allt det der må wara bra, men är du utan Kristus, så wandrar du icke på den wäg, som Gud sjelf har banat till frälsning för dig. Och då kommer du aldrig fram till det mål, dit du gerna wille komma. Det är försträdligt att tänka derpå, och det kan för många låta hårdt, att man säger det, men det är dock på de wiset. Likasom i naturens rife bestämde lagar bestå, och ingen kan undgå att krossas, dereft han kommer i strid med dem, så bestå också i andens rife bestämde lagar, och ingen kan undgå att krossas, dereft han kommer i strid med dem. Men den som har satt dessa lagar på såwäl det ena som det andra området, det är Gud, och han är oföränderlig. Will du icke ändra dig efter honom, icke skall han ändra sig efter dig. Han har sagt, hwad han har gjort för din frälsning, och huru du skall warda frälst. Will du icke taga det och rätta dig derefter, så går du wilje, och om du än slutligen bör i det allra wisaste hopp om ewinnerligt lif, skall du dock genast finna, hur försträdligt du har blifwit bedragen eller, rättare sagdt, hur försträdligt du har bedragit dig sjelf.

Men hwad gjorde nu Gud för dem, som gingo wilje? Profeten swarar: Han lastade allas våra synder uppå Sonen. När hos oss icke fanns någon förmåga eller någon utwäg till frälsning, då tog Gud denna saken på sig. Ja, innan han ännu hade skapat menniskan, när han förutsåg, hur hon skulle falla, så beslöt han att bereda henne frälsning genom att gifwa henne en frälsare, som skulle krossa den ormens hustru, som war orsak till hennes fall.

Profetens ord kunna äfwen och böra wäl egentligen öfversättas så: Herren lät allas våra synder träffa honom. Detta betyder, hwad också den äldsta grekiska öfversättningen af detta ställe säger: "Herren öfwerlemnade honom åt våra misgärningar" d. w. s. han lemnade honom åt oss, på det att wi genom våra misgärningar skulle martera och döda honom. Men orden kunna äfwen öfversättas, såsom de stå här: Herren lastade allas våra synder uppå honom. Och så wilja wi nu taga dem. Deri ligger en wiktig sanning uttalad, den sanning, på hwilken hela vår salighet hänger.

Liksom profeten med ordet "vi" i första delen af versen menar judarne, så menar han också här med ordet "våra" judarnes synder. Profeten hade wid detta tillfälle sina tankar riktade endast på judafolkets frälsning. Det var ju också vanligt, att judarne wid sina föreställningar om den kommande Kristus woro inskränkta till detta. Det öfverraskade sjelfwa apostlarne, äfwen sedan den helige Ande war utgjuten öfwer dem, att Herren gaf hedningarne sinnesändring till lifs. Och de måste hålla ett särskildt möte för att rannsaka, om det wore möjligt, att äfwen hedningarne skulle hafwa del i den frälsning, som Gud i Kristus hade beredt åt sitt egendomsfolk. Men af det nya testamentet weta vi, att frälsningen skulle icke wara inskränkt allenast till judarne. Paulus säger: Här är icke jude eller grek, utan alla ären I en i Kristus. Kristus har nedbrutit medelbalken, som skilde judar och hedningar åt, och har derigenom blifwit en frälsare för alla. Redan i gamla testamentets profetior heter det också om honom: Det är en ringa ting, att du skall wara min tjenare till att upprätta Israels släkte. Jag skall göra dig till frälsning intill verdens ända (Es. 49: 6).

Alltså när profeten säger våra d. w. s. judarnes synder, så kunna vi i nya testamentets ljus läsa dessa ord, såsom om der stode: verdens synder. Dermed göra vi icke något tillägg till profetens ord utan allenast en utwidgning, till hwilken både det gamla och det nya testamentet gifwer oss rättighet.

Swad det nu är, att Herren kastade allas våra synder på honom, det kunna vi förstå af många andra liknande uttryck. När apostelen Petrus säger till de troende: All eders omsorg kasten på Herren, så vill han dermed säga: Låten Herren bära all eders omsorg; låten Herren taga hand om eder, låten honom slöta och hjälpa eder och liten uppå honom! Si, så har Gud kastat all verdens synd på den enfödde Sonen, d. w. s. han har gifwit honom det embetet att antaga sig den i synd fallna och under syndens wälde förtappade verden, att rena henne från hennes synder, att borttaga hennes synder och återställa henne åt Gud helig, ren och rättfärdig, såsom Gud i begynnelsen hade tänkt sig henne. I öfwerensstämmelse dermed står det också i v. 12 att Kristus bar våra synder. Gud kastade våra synder på Kristus, och Kristus bar dem med all den sweda, som af dem kom.

Swad det är att bära synder, det kunna vi också förstå af andra liknande uttryck. Paulus säger i Rom. 15: 1: Vi, som äro starka, äro pligtiga att bära de swagas svårigheter. Swad vill nu detta

säga? Jo, ingenting annat, än att vi äro pligtiga att taga oss an de ströpliga, de swaga samt försöka hjälpa dem, att de måtte öfwerwinna sin ströplighet och blifwa starka, såsom vi sjelfwa äro. Sammalunda säger aposteln i Gal. 5: 2: Våren hwarandras bördor och fullborden så Kristi lag. Swad är nu det att bära andras bördor? Jo, att taga sig an sådana, som äro nedtryckta och betungade, att förbarma sig öfwer dem och hjälpa dem upp, så att de måtte blifwa glada, starka och lydliga o. s. w. I v. 4 af det kapitel, der vår text står, säger profeten om Kristus: Han bar vår krankhet och lade på sig vår sweda. En märkvärdig förklaring af dessa ord hafwa vi i Matt. 8: 17. Evangelisten talar om, huru Jesus botade allehanda sjuka, och så tillägger han, att detta skedde, på det att det skulle fullbordas, som war sagdt genom profeten, att han bar vår krankhet och lade uppå sig vår sweda. Se der: att Jesus tog sig an de sjuka, de lidande och eländiga för att hjälpa dem från deras sjukdom och nöd, det kallar evangelisten, att han bar deras krankhet.

På samma sätt skall du också nu förstå de orden, att han bar mångas synder. Såsom han åtog sig dem, som woro lefamligen sjuka och elända, för att hjälpa dem ur deras nöd, så antog han sig öfwen dem, som woro andligen förtappade, för att hjälpa dem ur deras nöd. All nöd i menzligheten har sin djupaste grund i synden. När frälsaren derför tog på sig att bära werldens synd, tog han på sig att bära hela hennes nöd. Och när han en gång fullgjort sitt embete i det förra afseendet och fullständigt borttagit synden, fullständigt upphäft det tillstånd af synd, hwaruti werlden besinner sig, då skall också all den nöd, som i synden har sin rot och källa, wara upphäfd.

Alltså, Kristus åtog sig på Fadrens bud hela menzligheten med all dess nöd för att hjälpa henne derur och återställa henne åt Gud, helig, ren och salig. Gud wille det, och Sonen säger: Din wilja, min Gud, gör jag gerna. Det heter derför också i bibeln, ömsom att Gud gjorde det, ömsom att Kristus gjorde det, ömsom att Gud gjorde det genom Kristus. I Uppenbarelsebooken sjunga också de saliga, att frälsningen tillhör vår Gud och Lammet. Frälsningen är ett werk af Gud och Lammet eller af Gud genom Lammet, på hwilket han har lagt werldens syndanöd med alla dess följder.

Detta innebär nu för oss en outfäglig tröst. Först och främst lära vi deraf något, som vi åter och åter behöfwa lära, nämligen huru Gud är finnad, att han icke vill de syndiga menniskorna nå-

got ondt, utan att han i stället gör allt, hwad göras kan, för deras frälsning. Ja, när denna icke kan ske på någon annan wäg, så skonar han icke sin enfödde Son utan gifwer honom ut för oss alla.

För det andra lära wi, att det är hela werldens hela nöd, som han lägger på den enfödde Sonen. Det finnes ingen bland oss, hwars synd och nöd icke Gud har lagt på den enfödde Sonen. Dina synder kunna wara försträdliga, ja, wärre än alla andra menniskors alla synder tillsammans. Men det blir ändå sant, att Gud har lastat dina synder på sin enfödde Son. Gud har gifwit Sonen uppdrag att taga sig an äfwen dig, der du är stadd i synd, för att frälssa äfwen dig. Om du nu föraktar Kristus, ja, smädar och begabbar honom, så blir det ändå sant, att Gud har lastat dina synder på honom. Om du genom din egen otro och förhärdelse förderfwar dig sjelf, så har du dock dermed icke det ringaste rubbat den saken, att Gud gifwit sin enfödde Son i uppdrag att rädda äfwen dig, om du blott wille låta dig räddas. Om du i nöd öfwer dina synder håller på att förtwisla och tänker, att det finnes ingen Guds nåd och ingen frälsning för dig, så står det ännu alltid lika fast, att Gud har lastat dina synder på den enfödde Sonen. Ja, om du döer i förtwislan såsom Judas, så har det ändå icke rubbat den sanningen, att Gud lastat dina synder på den enfödde Sonen. Att du förtwislar, det är illa för dig, men det rubbar icke Guds frälsningsråd. Likasom hälleberget står äfwen då, när de hus, som äro byggda rundt omkring, blåsa omkull, så står Guds ewiga frälsningsråd, äfwen när syndare lefwa och dö i sina synder eller förtwisla och dö i förtwislan.

O att du, som lefwer i synd, wille förstå, i hwilken dårslap du är fången. Att hafwa mat och icke äta utan dö af hunger; att icke fatta räddningslinan utan stöta bort den och drunkna; att hålla på att förgås i ett brinnande hus och icke låta sig räddas — tänk hwilken dårslap! Men ännu dåraktigare är det att lefwa i synd, då Jesus fått uppdrag af Gud att frälssa dig från alla dina synder.

Men icke blott det. Är det dåraktigt att lefwa i synd, så är det ock en stor dårslap att förtwisla, när du känner din synd. Det finnes ingen anledning alls att förtwisla, så länge det står, att Gud lastade allas våra synder på den enfödde Sonen. Det finnes ingen anledning alls att förtwisla, så länge det står, att Sonen bar mångas synder. Hwilket allwar Frälsaren hade att frälssa syndare, kan man förstå bland annat deraf, att när han hängde på

forset, tänkte han först på sina fiender och sade: Gader, förlåt dem det, ty de weta icke, hwad de göra, sedan på den arme, botfärdige röfwaren, till hwilken han sade: I dag skall du wara med mig i paradiset, och sist på sin moder, som han öfwerlemnade i Johannes wård. Om han hade wänt om ordningen och tänkt först på sin moder, sedan på röfwaren och sist på fienderna, så hade det varit mer öfwerens med vår wanliga föreställning. Men så fullkomligt war Jesus en frälsare för syndare, att han i första rummet tänkte på dem, som woro i den största nöden och den största faran, d. å. fienderna. I andra rummet tänkte han på dem, som dernäst woro i största behof, och det war de botfärdige syndarne. I tredje rummet tänkte han på dem, som dernäst behöfde hans omtanke, och det war hans wänner. O hwilken bild. Du ängslige syndare, se på denna bild! Se och les!

Johannes döparen säger, pekande på Jesus: Si Guds Lam, som tager bort werldens synd. Gud har gifwit Kristus det embetet icke blott att taga bort enskilda synder utan synden, d. w. i. att fullständigt upphäfwa det tillstånd af synd, hwaruti werlden för närwarande befinner sig. När han skulle frälssa Israels barn från Egypten, så sade han icke: Räddnen er nu hwar och en, bäst I kunnen. Nej, allas räddning lade han på Mose. När det gälde att taga bort werldens synd, då sade han icke heller: Gören eder sjelfwe rene hwar och en för sig, bäst I kunnen. Nej allas frälsning lade han på den ensödde Sonen. Det är derför alldeles förgäwes och bara tidspissan, bara förspild kraft, bara dårskap, att du arbetar och sträfwar för att genom egna gerningar göra dig lös från dina synder. Kom till Jesus med alla dina synder, "förrän du har förmått, hwad ewigt fruklöst war, att från en enda släkt dig göra ren". När samhället lägger på läkaren den omsorgen att taga hand om de sjuka för att bota dem, då skola de sjuka icke sjelfwa plåstra eller qwacksalwa med sig utan i tid gå till läkaren för att få den hjelp, de behöfwa, förutsatt att läkaren kan något göra. När Gud lagt på Sonen det embetet att taga bort dina synder, då skall du icke plåstra och qwacksalwa, utan genast, när du känner din synd, gå till Jesus. Ju större syndare du känner dig wara, desto syndsamare skall du gå till honom. Känner du, att du är wärre syndare än alla andra, så skall du synda, så att du löper förbi alla andra, för att före alla andra komma till Kristus. Du skall icke gå och släpa fötterna efter dig och tänka: "Ja, jag som är en sådan usel warelse, får wäl nöja mig med att komma sist". Nej, utan

du skall laga att du kommer först. Jag bar en gång till apoteket ett recept direkt från en döende mans sjukbädd. Läkaren, som hade skrivit receptet, hade på detsamma antecknat ordet: "hastigt". När jag kom till apoteket, stod der fullt med folk, och der rådde stor brådska, men när jag räckte fram mitt recept, lemnade apotekaren allt annat å sido för att genast göra i ordning åt mig, ty det receptet kom från ett hem, der en människa höll på att dö. Derför war det mer brådtom med det än med alla de andra. Si, på samma sätt skall du tänka här. Ju större och mer förtappad syndare du är, ju wanmäktigare och uslare du är, desto hastigare skall du stynda till Jesus.

Hade fienderna, som korsfäste Jesus, ja, hade Judas Iskariot velat göra såsom röfwaren, så hade de säkert fått samma besked som han, att de skulle få wara med Jesus i paradiset. Gör nu icke du som Judas utan som röfwaren!

Åt mina vänner, det är icke ett wackert tal allenast utan en stor werklighet, att Gud har lastat våra synder på Jesus, att Gud gifvit honom det embetet icke att tillsammans med dig taga bort dina och werldens synder, utan att alldeles ensam göra det, samt att ur synden upprätta och frälssa hwar och en syndare, som kommer till honom, han må för öfrigt wara hurudan som helst. Der synden öfwerflödade, der öfwerflödade nåden ännu mycket mer. Så är det, och så blir det för dig och för mig, för dem som äro bättre än wi, och för dem som äro sämre än wi. Så älskade Gud werlden. Sådant allwar hade han med att frälssa syndare. Så fullkomlig frälsare är Jesus. Så fullkomligt renar hans blod från alla synder.

Men när Jesus åtog sig werldens syndanöd, så kom han i strid med werlden. Det är ju ganska besynnerligt, att werlden, som borde hafwa warit glad, att Jesus kom för att frälssa henne, i stället reste sig med bitterhet emot honom. Men det war icke första gången sådant hände, och icke heller den sista. Profeterna hade å Guds wägnar uppträdt i Israel för att föra folket till sinnesändring och frälsning. Men Israel reste sig upp emot dem och dödade dem den ene efter den andre. Med apostlarna gick det sedan alldeles på samma sätt. De gingo omkring blott för att föra syndare till Jesus, att de måtte blifwa frälsta. I samma ärende som Gud sände Kristus, sände Kristus apostlarna (Joh. 20: 21), och på samma sätt som werlden reste sig mot Kristus, reste hon sig mot apostlarna. Det har i alla tider gått så: werldens ondskas utgjuter sig alltid

öfwer dem, som wilja hjälpa henne från det onda. Orsaken härtill kunna wi finna af frälsarens ord, när han säger: Werlden hatar mig, ty jag bär vittne om henne, att hennes gerningar äro onda. Profeten säger om detta hans lidande: Wi ansågo honom för att vara slagen af Gud, men han blef genomborrad af våra synder och korsad af våra misgjerningar. Såsom wille han säga: Wi hade bort glädjas öfwer honom, med lydnad taga emot honom, ja prisä Gud för, att han kom, men i stället reste wi oss upp emot honom, pinade och dödade honom, och när wi det gjorde, trodde wi, att wi gjorde Guds wilja, så att det egentligen war Guds straff, som träffade honom genom oss. Tänkt så besynnerligt! Men hur hade det icke varit i gamla testamentet? När säderna dräpo profeterna, icke tänkte de, att de gjorde någon synd. Iwärtom menade de, att det war Guds dom, som träffade dessa willoandar.

En swenskt missionär i Afrika hade på hedningarnes språk öfversatt Es. 53. Han lät också trycka det der nere och hade derwid till hjälp några omvända negrer, som han lärt tryckerkonsten. När de kommo till dessa orden: Wi ansågo honom vara slagen af Gud, så uttryckte de för hwarandra sin förwåning öfwer, att judarne kunde vara så dåraktiga, att de trodde, att det war Gud, som hade slagit Jesus. Och de hade rätt. Wi ansågo honom slagen af Gud, säger profeten. Men det war icke så. Nej, han är genomborrad af våra synder och korsad af våra misgjerningar. Orden "genomborra" och "korsa" kunna beteckna både ett inre och yttre lidande. I bägge bemärkelsen användas de här om Kristus. Werldens ondsta tillfogade honom, den helige och rättfärdige, ett outhärligt själslidande. Den tillfogade honom också ett förfärligt kroppslidande. Om detta sitt lidande talar han sjelf på många ställen. Sålunda heter det i Matt. 16: Från den tiden begynte Jesus förklara för sina lärjungar, att han måste gå till Jerusalem och lida mycket af de äldste och af öfwerstepresterna och af de skriftlärde och dödas och på den tredje dagen uppstå igen. Och i Luk. 18 säger han: Si, wi gå upp till Jerusalem, och allt skall fullbordas, som är skrifwet genom profeterna om menniskosonen; ty han skall anwardas åt hedningarne och begabbas och skymfas och bespottas; och sedan de hafwa giflat honom, skola de döda honom, och på tredje dagen skall han uppstå igen. Alldeles på samma sätt tala äfwen apostlarna om denna sak. I Apg. 2 lap. predikar Petrus och säger: Honom, som efter Guds fastställda råd och förutseende war utlemnad, hafwen I tagit och genom orättfärdiges händer korsfäst och

dödat. Och åter i kap. 3: Gud har förherrligat sin tjänare Jesus, hwilken I hafwen utlemnat och förnekat. I förnekaden den helige och rättfärdige och begärden, att en mandräpare skulle slänkas eder, och lifwets furste dräpen I. Och åter i kap. 5: Våra fädres Gud har uppväckt Jesus, hwilken I hafwen upphängt på trä och dödat. Det war icke Gud utan människors ondsk, som pinade hans själ. Det war icke Gud utan människors ondsk, som gjorde, att han blef stymsad, smäddad och slagen, upphängd på korset och dödad.

Allt Jesu lidande hade således samma grund, nämligen werldens ondsk. Men bakom denna ondsk stod djefwulen, som fört werlden i synd. I 1 Mos. 3: 15 säger derför Gud, att qwinnans jäd skulle krossa ormens hufwud, och att ormen skulle krossa hans häl. Der omtalas både Kristi werk och Kristi lidande. Det förre skulle bestå deruti, att han krossade ormens hufwud, och det senare deri, att ormen krossade hans häl. I människorna och deras ondsk war det satan, som gick till storms mot Jesus. Derför sade också Jesus, när han gick till sitt lidande: Denna werldens furste kommer — icke Gud utan satan war det, han mötte. Det war lampen icke med Gud utan med satan, som wällade honom den pina, om hwilken wi sjunga:

Såsom Jesu pina war
Aldrig någons warit har.

Så hafwa nu apostlarna predikat om denna sak, och hwad werlan deras predikan har haft, kan man se redan i 2 kap. af Apostlageringarna, der det berättas, att genom Petri predikan tretusen människor fingo ett stygn i sina hjertan, så att de frågade, hwad de skulle göra för att blifwa frälsta. Men liksom fäderna, när de dråpo profeterna, icke hade kunnat göra någonting utan Guds tillståndjelse eller Guds beslut, icke ens så mycket som att kröla ett hårstrå på deras hufwud, så kunde fienderna icke heller, när de i sin ondsk lastade sig öfwer Jesus, tillfoga honom något i strid mot eller utöfwer Guds wilja och beslut. Derför hade församlingen rätt, när hon i Apg. 4 kap. uttalade de märkliga orden, att fienderna hade gjort, hwad Guds hand och Guds råd tillförene hade beslutit att det skulle ske.

Låt oss taga en bild. Den kall, som Kristi lärjungar måste bilda, är enligt Kristi egna ord samma kall, som han sjelf druckit (Matt. 20: 23). Ingen har druckit så djupt som han. Men sjelfwa kallen är densamma. Derför kan den också tagas till bild. Och se nu. Werldens ondsk utgjuter sig alltjemt öfwer Kristi lärjungar, men

hon kan aldrig göra någonting utöfwer, hwad Gud har beslutit. Om alltså någon skulle för min tro på Kristus misshandla eller döda mig, så borde man säga, att han hade gjort, hwad Guds hand och råd tillförene beslutit, att det skulle se. Det lidande, som wederfarits mig, war en kall, som räddes mig af Gud. Ty icke ens ett hårstrå skall falla från Kristi lärjungars hufvud utan den himmelske Fadrens wilja och beslut. Men den, som gjort denna gerning, skall derför icke betraktas som ett Guds redskap, såsom hade han i Guds tjenst gjort denna gerning, eller som hade Gud drifwit honom dertill. Nej, han skall anses såsom ett satans redskap, hwilken gjort satans gerningar, dertill eggad af själasfienden. Han skall derför också icke behandlas och belönas som en Guds tjenare, som har gjort en god gerning, utan som den ondes tjenare, som har begått ett brott. Sådant förstå wi, och förstå wi dock icke, d. w. s. det är å ena sidan tydligt för vårt förstånd att det skall så wara; det är också tydligt uttryckt i den heliga Skrift, men å andra sidan är det alldeles omöjligt att på djupet utgrunda det. Och si, på samma sätt war det nu med Kristus. Fienderna öfwerfölo honom, stymfade honom, slogo honom, korsfäste och dödade honom. Derför lät också Gud straffet gå öfwer dem. När frälsaren förutsåg sitt lidande, sade han till judarne: Fyllen I också edra faders mått, på det att öfwer eder må komma allt rättfärdigt blod, som är utgjutet på jorden. Judarnes gerning war ett brott. Men ett brott är alltid en öfwerträdelse af Guds wilja och bud. När judarne dräpo Kristus, så gjorde de det icke såsom Guds redskap, eggade och drifna af Gud, nej, utan de gjorde det såsom satans redskap, eggade och drifna af satan, som wille förhindra frälsningens werk. Men icke förty war Jesu lidande en kall, som räddes honom af Gud. Genom hwad som steddde fullbordades allenast det, som Gud redan tillförene hade beslutit, att det skulle se.

Men hwarför skulle då Kristus sådant lida? Jo, säger profeten här: *Wår frids tuftan låg på honom.* Det ordet "tuftan" förekommer mycket ofta i den heliga Skrift och betyder detsamma som uppfostran. Således, den uppfostran, som Kristus behöfde till vår frälsning, den skulle han också underkastas. Hwad detta betyder, kunna wi se af Ebr. 2: 10, der det står, att det höfdes Gud, som förde många till salighet, att genom lidande göra deras frälsningshöfding fullkommen. Kristus skulle således fullkomnas genom lidande. I Ebr. 5: 8 f. står det vidare, att han af det, som han led, lärde lydnad, och att när han wardt fullkomnad, blef han för alla dem,

som honom lyda, en orsak till ewig frälsning. Detta låter ju underligt, och nästan ofriwilligt tränger sig den frågan fram: "Var då icke Kristi lydnad fullkomlig utan detta lidande?" Men läse, låtom oss stanna wid apostelens ord! Frälsaren föddes i werlden såsom en sann och werelig människa. Han skulle uppfostras såsom en sann och werelig människa. Sela hans lif, allt hwad som wederfors honom, och i första rummet det lidande, som gic öfwer honom, war en ledja af händelser, genom hwilka han skulle fullkomnas i lydnad och sålunda utwedlas till att blifwa den fullkomlige frälsningshöfding, som behöfdes just för att taga bort werldens synd. Apostelen Paulus talar också om denna sak i Rom. 5, när han visar, huru å ena sidan Adam genom sin olydnad blef en syndig stamsader för ett syndigt släkte, å andra sidan Kristus genom sin lydnad blef en rättfärdig stamsader för ett rättfärdigt och heligt släkte. När Kristus war 15 år, war han ännu icke fullkomnad såsom vår frälsare. När han war 20 år, war det ännu mycket, som sattes i hans fullkomnande dertill, men när han stilla och tålig som ett lam, utan att öppna sin mun, led döden på förbannelsens trä, då war hans lydnad fullkommen, och då war han sjelf fullkomnad såsom werldens frälsningshöfding. Så talar apostelen om denna till vår frälsning hörade tuktan eller uppfostran, hwilken Kristus, såsom människosonen och frälsaren hade att genomgå, för att fullkomnas till det werk, som Fadren hade gifwit honom. Och wid hans ord böra wi förblifwa.

När han steg ned i mandom, så blef han i och med detsamma belattig af all den nöd och alla de lidanden, som synden hade dragit öfwer menskligheten. Låtom oss äfwen här använda en bild: När en människa blir försatt i det himmelska med Kristus, så blir hon belattig af all den salighet, som tillkommer Kristus. På samma sätt: när Kristus steg ned i menskligheten, måste han underkasta sig allt det lidande, som synden hade dragit öfwer menskligheten. Han led med oss. Det war vår nöd, han tog på sig. Han led af oss, ty det lidande, som tillfogades honom, hade, såsom wi redan sagt, både i inre och yttre måtto sin källa och utgångspunkt i våra synder. Han led för oss. Allt hwad han sålunda led, det led han för vår frälsning, för att öfwerwinna våra fiender, för att sjelf fullkomnas såsom vår frälsare och sålunda såsom den fullkomlige frälsaren kunna erwinerligen saliga göra alla dem, som genom honom komma till Gud.

Will du nu så wisst blifwa salig, som Jesus är kommen för

att göra dig salig, så lyd honom! Men att lyda honom, det är att tro på honom, att öfwerlemnna dig åt honom för att lefwa i gemenfkap med honom och lefwa för honom. Der har du sålunda wägen till frälsning. Hela frälsningens historia är denna: Gud älskade werlden och sände Sonen. Sonen kom i werlden, öfwerwann våra fiender och fullkomnades till vår frälsningshöfding. Syndare ändra sitt sinne och tro på Sonen, och slutet på alltsammans är den ewiga lofsången kring Lammets tron, som Johannes hörde, när han fick nåd att blida in i himmelen. Den första punkten, den är färdig. Den andra punkten, den är färdig. Den tredje punkten, den är färdig. Men den fjerde punkten —? Lyder du, tror du på Jesus? När Gud sade till Sonen om dig: Fräls denne syndare, så swarade Sonen: Din wilja, min Gud, gör jag gerna. Nu säger han till dig: Tro på min Son, så blir du frälsd. Och hwad swarar du? Ad swara strax: Din wilja, min Gud, gör jag gerna. Ad, hwarsför skall du en enda dag längre gå i dina synder? Eller hwarsför skall du nu en enda dag längre gå förtwiflad och mistrostande om Guds nåd? Låt all synd och all förtwiflan fara! Träd genast och dristigt fram till nådastolen och säg: Herre Jesus, efter som din Gud har sändt dig till att frälsa mig, så — här är jag. Herre Jesus, tag mitt hjerta, ringa lön för all din smärta! Amen.

Gud har uppväckt Kristus, och det är en stor tröst.

Vi förtunna eder det glada budskapet om det löfte, som war gjordt åt fäderna, att detta löfte har Gud uppfyllt åt oss, ert barn, derigenom att han har uppväckt Jesus (Apg. 13: 32).

Dessa ord äro hemtade ur en predikan af Paulus. Han hade med Barnabas trädt in i en synagoga under pågående gudstjenst. När man hade läst lagen och profeterna, såsom sedwänja war i alla synagogor wid gudstjensten, stodade föreståndaren ett bud till Paulus och Barnabas och sade: I män och bröder, hafwen I något förmaningsord till folket, så talen! Han tog för gifwet, att dessa främmande män woro striftslärare, som woro på resa, och som nu kunde hafwa något uppbyggligt att säga. Paulus begagnade också genast tillfället. Han började tala om

Guds underliga gerningar med det gamla Israel. Sedan fortsatte han att tala om, huru Gud af Davids säd hade låtit komma Frälsaren Jesus. Därefter berättade han något om dennes historia, om huru Gud hade uppväckt honom från de döda o. s. w. Och så tillade han, såsom vi läsa i vår text: Vi förkunna eder det glada budskapet om det löfte, som war gjordt åt fäderna o. s. w.

Gud hade lofwat fäderna, att han skulle sända dem en frälsare. Paulus hade nu att förkunna det glada budskapet, att Gud hade uppfyllt detta löfte. Det ord, som apostelen använder, betyder egentligen enligt grundtexten: "Det har Gud från början till slut noggrant uppfyllt". Han vill dermed säga, att icke något af det, som Gud lofwat, har blifwit tillbaka, utan alltsammans, från det första till det minsta, har blifwit fullbordadt. När Josua hade fört Israels barn in i Kanaans land, sade han: Icke ett enda har blifwit tillbaka af alla de goda ord, som Herren eder Gud har sagt till eder (Jos. 23: 14). När Salomo inwigde templet, upprepade han samma ord (1 Kon. 8: 56). Men ännu mer kunna vi säga, när vi se på Jesu lefnad och alla hans verk: Icke ett enda ord af det, som Gud har lofwat om honom, har blifwit ouppfyllt.

När Frälsaren hängde på korset och i tankarne genomgick alla profetior, som woro om hans lif och lidande, så fann han, att de alla woro fullbordade. Därför ropade han: Det är fullkomnadt! Och så besalde han sin ande i den himmelske Fadrens händer. Men der funnos profetior, som handlade om, hwad som därefter skulle komma, nämligen att Gud skulle uppväcka Jesus från de döda. Dessa hade också nu gått i fullbordan; deras uppfyllelse war det, som apostelen Paulus wid detta tillfälle förkunnade för judarne i synagogan i Antiochia.

Vi förkunna eder, säger han, det glada budskapet om det löfte, som war gjordt åt fäderna. Det är ett gladt budskap att få ett löfte om något godt. Men det är ett ännu bättre budskap att få weta, att detta löfte är uppfyllt. Att få ett testamente är godt, och den som har fått det, kan känna sig trygg och glad wid tanken på den förmögenhet, som förr eller senare — han wet icke när — skall tillfalla honom. Men naturligtvis har det för honom ännu större värde att få den underrättelsen, att han nu har att uppbära det belopp, på hwilket testamentet lydde. Det gamla testamente innehöll en mängd löften. Evangelium innehåller förkunnelsen om dessa löftens fullbordan. Det skall aldrig hända, att i himlarnes rike någon skall kunna ur den heliga skrift erinra sig ett enda löfte,

om hwilket han kan säga: Si, detta har Gud ändå glömt att uppfylla. Nej, allt har Gud noggrant förutsagt, och allt har han noggrant uppfyllt, t. o. m. sådana små omständigheter, som att krigsknektarne skulle dela Frälsarens kläder mellan sig och lasta lott om hans mantel o. s. w. O, det gifwer en outhärlig trygghet åt hjertat att rätt besinna den orubbliga wissheten af Guds ord i allt.

Apostelen säger nu: Wi förkunna eder det glada budskapet, att Gud har uppfyllt det löfte, som war gjordt åt fäderna, derigenom att han har uppväckt Jesus från de döda. Af detta förstå wi, hwad apostelen Paulus ansåg såsom det förnämsta i den gammaltestamentliga profetian, och hwad han därför betraktade såsom det förnämsta i den evangeliska förkunnelsen. Ty det är klart, att det som är lärnan i profetian, det är också lärnan i evangelium. Denna lärna är det nu, som han här framställer så, att Gud har uppväckt Jesus från de döda. Det är ju ett gladt och godt evangelium, att Jesus blifwit född hit till werlden, men dermed är icke allt färdigt. Det är ett gladt evangelium, att Jesus gick omkring och gjorde wäl och hjälpte alla, som woro besatta af djefwulen, men dermed är icke allt färdigt. Det är ett gladt evangelium, att Kristus predikade nåd och syndernas förlåtelse för de fattiga och elända, men dermed är icke allt färdigt. Detta är ännu icke lärnan. Det är ett gladt evangelium, att Jesus har för och smakat dödens bittra salt, att han dött på förbannelsens trä och burit, såsom Petrus säger, våra synder i sin lefamen upp på trädet, men dermed är icke allt färdigt med det. Detta är ännu icke lärnan, ännu icke wäsendet i evangelium. Nej, hwad som utgör sjelfwa hufwudsaken, sjelfwa hjertat i evangelium, det är, att Gud har uppväckt Kristus från de döda. I detta bestod, säger Paulus, de gammaltestamentliga löftenas uppfyllelse.

Det samma förstå wi äfwen af alla de apostoliska predikningar, som wi hafwa i Apostlagerningarna. Dessa predikningar innehålla hufwudsakligen tre afdelningar: den första att Gud har utgifwit sin enfödde Son; den andra att judarne genom onda mäns händer hafwa tagit, korsfäst och dödat honom; den tredje och wigtigaste, att Gud har uppväckt honom från de döda. Honom, som efter Guds fastställda råd och förutseende war utlemnad, säger apostelen i Apg. 2: 23, honom hafwen I tagit genom orättfärdigas händer, fastnaglat och dödat, honom har Gud uppväckt, sedan han löst dödens wända, emedan det icke war möjligt, att han skulle behållas af döden. Det samma se wi äfwen i de apostoliska brefwen.

Innan wi gå vidare i att betrakta betydelsen af Kristi uppståndelse, wilja wi något närmare gifwa att på apostelens uttrycksätt, då han säger, att Gud har uppväckt Jesus från de döda. Det har sin stora betydelse äfwen bet. Likasom Gud hade gifwit ut honom, likasom Gud hade sändt honom, så war det också Gud, som uppväckte honom. På nästan alla de ställen, der det i vår närvarande bibelöfversättning heter, att Kristus stått upp från de döda, står det i grundspråket, att Kristus har blifwit uppväckt från de döda. Wi förstå, att det i sak kommer alldeles på ett ut, men bibeln framhåller dock saken alltjemt från den synpunkten, att det är Gud, som har uppväckt honom från de döda. När Kristus sjelf säger: Jag har makt att låta mitt lif, och jag har makt att taga det igen; ingen tager det ifrån mig, utan jag låter det af mig sjelf, så tillägger han: Detta bud har jag fått af min Fader. Likasom i alla andra punkter så äro både Kristus och apostlarne angelägna att äfwen i denna punkt framhålla, att alltsammans är af Gud, den himmelske Fadren. Begynnelsen är af honom, fortsättningen är af honom, fulländningen är af honom. Gud wille menniskornas frälsning. Kristus gjorde Guds wilja gerna och fullbordade hans werk. Han gjorde intet af sig sjelf, utan allt hwad han gjorde, det gjorde han i Fadrens tjenst. Det är mycket märkwärdigt att se, huru bibeln alltjemt återkommer till denna punkt. Deras kunna wi förstå, att både Kristus och apostlarne hafwa funnit det ytterst nödwändigt att framhålla just detta. Det är erwinerligt lif, säger Frälsaren, att känna Gud, och den han har sändt, Jesus Kristus, och till denna känedom hör att äfwen känna förhållandet mellan Fadren och Sonen. Aldrig lär man sig känna Fadren så som genom att se på Sonen, som är Guds wäsendes rätta afbild, hwars alla ord och gerningar ingenting annat äro än den himmelske Fadrens ord och gerningar, och genom hwars ord och gerningar den himmelske Fadrens hjertelag och tankar för oss uppenbaras. Wi må icke tro, att det i den närvarande tiden är mindre nödwändigt, än det war under apostlarnes tid, att framhålla just denna sida af saken. Nej, huru mycket den än upprepas i det nya testamentet, blir den ändå alltjemt stuten äfido såsom mindre vigtig. Medan Kristus i sina predikningar alltjemt arbetade på att hålla fram sin himmelske Fader, arbeta hans predikanter alltjemt på att stuta Fadren åt sidan. Och detta göra de i den allra största wälmening, nämligen för att upphöja och förherrliga Kristus sjelf. Alldeles som skulle Herren Jesus finna en ära i sådant!

Apostlärne framställa det alltså såsom lärnan i evangelium, att Gud har uppväckt Kristus från de döda. Jag har förut om-
talat, men vill göra det ännu en gång, en märkvärdig berättelse
från den franska revolutionen. Man upprättade en ny gudstjenst
och aflyste den kristna religionen. I början syntes det gå bra, men
småningom domnade allt af och gick sönder. Den som war upp-
höfvet till den nya gudstjensten, sade då till en annan: "Jag vet
icke, hwad jag skall göra, för att lifwa upp den här nya härliga
gudstjensten". Då svarade den andre: "Jag vet ett sätt. Gå
bort och låt hänga dig och stå upp på tredje dagen. Då går det,
men annars icke". Denne man förstod, hwad det är, som gör, att
just den kristna religionen aldrig bleknar, aldrig mattas utan all-
jämt förblifwer samma saliga, lifgifwande läsa till människors upp-
rättelse och frälsning, nämligen det att hon är bygd på en person,
som har öfverwunnit döden.

Apostelen Paulus säger i 1 Kor. 15: Om Kristus icke är upp-
stånden, så är vår predikan fåfång, och då är också eder tro få-
fång. Apostelens uttryck betyder egentligen: "tom". Är Kristus icke
uppstånden, så är evangelium en tom och innehållslös predikan,
som det icke wore värdt att förkunna. "Ja men, säger någon, man
kunde ju predika om alla de goda gerningar, som Jesus gjort".
Riktigt, men deraf blefwe intet evangelium för oss. Derom kunde
wi på sin höjd säga: "Lyckliga de människor, som lefde på Kristi
tid ochingo godt af dessa hans gerningar!" — "Men man kunde
ju predika om, huru wänlig och ljuflig och mild Herren Jesus war,
och hwilket stönt och herrligt mönster han war för människorna att
esterlifna." — Ja, derpå måste man svara: "Det der är wisser-
ligen godt att höra, men hwarifrån skola wi då få den kraft, vi
behöfwa, till att esterlifna honom?" — "Men man kunde ju predika
om, huru han är död för våra synder." Ja, läse, men hwad
blefwe det för evangelium, om han har blifwit qwar i grafwen? Då
är han ju öfverwunnen af våra synder och af döden och har icke kun-
nat rädda sig sjelf derur. Sådant blefwe alls intet evangelium för oss.
Nej, hela evangeliets predikan blefwe alldeles tom, om icke Kristus
wore uppstånden från de döda. Allt hwad wi säga om Kristus för
att draga människor till honom, för att trösta dem mot synden,
döden, djefwulen och allt ondt, allt wore en tom och fåfång predikan,
endast ett munwäber utan ringaste innehåll eller värde. Det wore
då sant, hwad alla dessa Kristi förnelare säga, att den Gud, som
de kristna tillbedja, och den frälsare de tro på, han finnes icke till.

Det är bara en dimbild, som de tro på, en dimbild, som de älska och prisä. Apostelen Paulus kan vara död, och hans predikan är lika god ändå. Petrus kan vara död, och hans predikan är lika sann ändå. Men Kristus kan icke vara död och hans predikan ändå vara lika god och sann, ty han har sagt, att han är syndares frälsare och har derför bjudit syndare att komma till sig. Apostlarna hafwa och wisat alla syndare till Jesus för att hos honom finna frälsning. Är nu Jesus död — hwad hafwa de då för frälsning att vinna? Ligger han i grafven, hwad är det då för evangelium att wisa till honom? Om Paulus hade varit frälsare, då hade allt evangelium varit tomt och innehållslöst med det, att Paulus dog. Men nu war icke Paulus frälsaren, utan han wisade till Jesus såsom frälsaren. Derför kunde Paulus gerna dö, bara Jesus, Frälsaren, stod qwar och war lefwande. Se här en bild. Du är t. ex. sjuk. Någon wisar dig till en stidlig läkare. Sedan får du höra, att den, som wisade dig dit, dog en timme derefter. Rumål, det har ingenting att göra med din helbregdagörelse. Men om du får höra, att den läkare, som han wisat dig till, är död, då är det något helt annat. Då skall du genast säga: "Nu lönar det sig icke att fara dit". Sammalunda är det också här. Paulus, som wisar mig till Jesus, kan vara död. Det har ingenting att betyda för min frälsning, om blott Jesus lefwer. Men är Jesus i dödens wäld, då är allt förloradt, äfwen om Paulus lefde ännu i dag. Ja, i sanning, evangelium wore som ett tomt läril, isall Kristus icke wore uppstånden från de döda. Men nu, deß bättre, är Kristus uppstånden, och nu innehåller evangelium en outtömlig fullhet af lif, hellsa och salighet.

Om Kristus icke är uppstånden, säger Paulus vidare, då befinnas wi och vara falska Guds vittnen, enär wi vittnat mot Gud, att han har uppväckt Kristus från de döda. Paulus säger icke: Då hafwa wi begått ett misstag, utan då befinnas wi vara falska vittnen. Ett af de två — antingen är Kristus uppstånden, eller också äro apostlarna bedragare. Man kan icke säga om dem såsom om många andra, att de blifwit wilsesförda samt i wälmening predikat sitt misstag, ty de hafwa icke allenast "hört" honom vara uppstånden, utan de försäkra, att de hafwa sjelfwa sett honom, tagit på honom och ätit med honom. De hafwa i början sjelfwa icke trott, att han werkligen war uppstånden utan hafwa måst genom många förnyade uppenbarelser öfwerbewisas derom. De hafwa, så att säga, fått lof att "tro med händerna", innan de welat låta sig

öfwerlygast. När de sågo honom lifsleswande framför sig, tänkte de, att det war en ande. Men en ande kan man ju icke taga på. Dersför lät Herren dem taga på honom, på det att de skulle känna, att han hade fött och ben såsom en verklig menniska. Apostlarna hafwa alltså antingen predikat sanning, när de predikat, att Kristus är uppstånden från de döda, eller också hafwa de warit bedragare. Men att de icke hafwa warit bedragare, det kunna wi se af alla deras uppträdande. De hafwa med glädje låtit sina lif för den förkunnelsen, att Kristus stått upp från de döda. Och midt under det de warit förföljda, slagna, marterade, ja, när de förts bort till afsträttning, hafwa de warit glada, prisat Gud och räknat det såsom en nåd att få lida något för den korsfäste och från de döda af Gud uppväckte Frälsaren. O ja, det är wist: om någon sak är grundligt betygad, så är det Kristi uppståndelse; om det någonsin på jorden funnits sanningens män, så har det warit apostlarna.

Men, säger Paulus vidare: om Kristus icke är uppstånden, så är eder tro fåfång, och I ären ännu i edra synder. De troende tänkte, att de genom tron på Kristus hade syndernas förlåtelse. Men om Kristus icke war uppstånden från de döda, så hade han ingen makt att förlåta synder, och då war deras tro om syndernas förlåtelse ingenting annat än en tom och död inbillning. En tom inbillning kan också göra en menniska glad, men när den icke motsvaras af verkligheten, så är den icke det ringaste wärd. De som sitta på dårhus, äro ofta fulla af besynnerliga inbillningar, som göra dem glada och lyckliga. Jag såg en gång en sådan, en gammal soldat, som trodde, att han war kessare, och som war orimligt stolt och lycklig deröfwer. Men hwad wärde hade wäl denna inbillning, när den icke motsvarades af verkligheten?

Är alltså icke Kristus uppstånden från de döda, då äro alla troende, lifasom werlden, ännu i sina synder. Sjung då icke vidare om syndernas förlåtelse. Din sång skall snart följas af gråt och tandagnisflan. Men om Kristus är uppstånden, då äro de troende icke vidare i sina synder. Då äro de i Kristus genom tron, och hafwa de genom hans blod syndernas förlåtelse efter hans nåds rikedomar. Werlden må wisseligen då tala om deras tro såsom en inbillning, men den är ingen inbillning. Satan må anfatta dem, döden försträcka dem, deras samwete anklaga dem; de äro dock icke vidare i sina synder. En gång, då jag war ute på resa, såg jag se tvåanne fruntimmer, som följde med samma tåg, men åtte i en annan wagn än jag. Wid en station lemnade jag dem en liten

Krist. Den ena af dem syntes mycket sjul. Vid nästa station lernade de mig ett papper, på hwilket de hade skrifwit: "Vi hafwa också förlofning genom hans blod, syndernas förlåtelse efter hans nåds rikedomar". Nuväl, om Kristus är uppstånden från de döda, då är sådant en stön och herrlig beläggelse i hwars och ens mun, som tror på honom. Men är Kristus icke uppstånden, då är det, såsom werlden, materialisterna och hela hopen af ateister säga, blott en tom och död inbillning. Och de troende äro då fortsarande liksom hela werlden i sina synder. Tänk, hwilken wigt som ligger på Kristi uppståndelse från de döda!

"Ja men, säger du, är då icke Kristus död för våra synder, och har icke vår frälsning sin grund i hans död?" Swar: Så har icke apostelen Paulus tänkt det. Han säger icke: om Kristus icke är död, då ären I ännu i edra synder, nej, utan: om Kristus icke är uppstånden, då ären I ännu i edra synder. Det vill med andra ord säga: om Kristus är aldrig än så mycket korsfäst men icke uppstånden, så äro wi ännu i våra synder. Så är det och så blir det. När Paulus i Romarebrefwet talar om, hwad som utgör sjelfwa den frälsande lärnan i evangelium, säger han: Om du belänner med din mun Jesus, att han är Herren, och tror i ditt hjerta, att Gud har uppväckt honom från de döda, så warder du salig (Rom. 10). Swarför nämner han icke något om hans födelse af jungfru Maria, om hans werksamhet på jorden, om hans predikan, om hans lidande och hans död, utan endast om hans person och uppståndelse? Jo, därför att i hans uppståndelse ligger sjelfwa hufvudsaken, som gifwer betydelse åt allt det andra. Ty utan denna uppståndelse blir allt det andra fullkomligt betydelselöst. Så wigtig är denna sak.

Apostelen säger vidare: Om Kristus icke är uppstånden, så äro od de förtappade, som hafwa affomnat i Kristus. Detta är det ömlligaste af allt. Alla dessa våra lära, som i tron affomnat, lofsjungande Gud och Lammet, tröstande på Gud och Lammet, förwischade om att genom Lammets blod hafwa wunnit, alla dessa äro förtappade, om icke Kristus är uppstånden från de döda. Det är förfärligt att tänka sig något sådant. Men nu, deß bättre, behöfwa wi icke grubbla på den saken, ty Kristus är uppstånden från de döda, och då äro de i tron aflidne icke förtappade, då är icke röstaren på korset förtappad; då är han i paradis och wäntar i deß glöje på Kristi återkomst. Då är icke Maria Magdalena förtappad, då är icke apostelen Paulus förtappad, utan då äro de alle-

sammans saliga; då äro icke dina vänner, som du sett affomna i tron på Jesus, förtappade. Då är icke din mate eller dina barn eller dina föräldrar, som affomnat i tron på Jesus, förtappade, utan då äro de i paradiset och skola så visst uppstå från de döda, som Kristus själf har uppstått.

Det är en outhärlig tröst att weta detta. Döden och helvetet hafwa ingen makt öfwer dem, som tro på Jesus, därför att de icke hafwa någon makt öfwer Jesus. De tillhöra Jesus. Han är hufvudet, och de äro kroppen. Der hufvudet är, der skall äfwen kroppen wara. Ja, ja, låtom oss med jubel sjunga om seger. Kristus är sannerligen uppstånden. Det war för kort tid sedan en fru i Stockholm, som hade en wäkt, hwilken hon wille att läkaren skulle taga bort. Läkaren förklarade, att operationen wore så lifsfarlig, att han icke wille göra den, derest icke den sjuka och hennes man woro öfwerens, att det skulle ske. Hon talade med sin man om saken. De blefwo båda ense. Nu utsattes dag för operationen. Men så war der en sjuksköterska, som frågade frun, om hon lefde i Jesus och wore beredd att dö, i fall operationen skulle sluta på ett sådant sätt. Hon studsade tillbaka. Det hade hon aldrig tänkt på. De talade emellertid allwarligt om saken, och slutet wardt, att frun gick till läkaren och sade: "Jag kan icke låta operera mig nu. Jag har icke min sak uppgjord med Gud och kan därför icke möta döden." Läkaren svarade: "Ni gör alldeles rätt i att wänta. Kom igen, när ni är färdig." Detta blef nu en anledning för frun att börja läsa Guds ord. Hon bad och ropade till Herren om frälsning, och hur det war, så fick hon frid med Gud genom Jesus. Då gick hon till läkaren och sade: "Nu kan jag dö, ty nu tror jag på Jesus." Han opererade henne, och hon dog. Men hennes sista ord, som hon under yrseln gång på gång upprepade, woro: "Jag går till Guds rike." Hwarpå grundade sig nu hennes hopp och hennes salighet? På ingenting annat än det, att Kristus är en herre öfwer döden. Är min Herre herre öfwer döden, då behöfwer jag icke wara rädd för döden. Är min Herre herre öfwer synden, då behöfwer jag icke wara rädd, att synden skall förderfwa mig vidare. Är min Herre herre öfwer werlden, då behöfwer jag icke wara rädd för werlden. Är min Herre herre öfwer djefwulen, då behöfwer jag icke wara rädd för djefwulen. Jesus, min Jesus, är herre öfwer allt. Han war dö, men han lefwer. Föräldrar dö, barn dö, makar dö, vänner dö, hjälpare dö. Men Jesus, han ensam dör icke. Konungar dö, kejzare dö, men Jesus dör icke. Store

män, de stupa och falla, de måste förr eller senare afsträda, men Jesus faller aldrig. Jesus afsträder aldrig. Jesus lägger aldrig ned embetet, förrän han har lagt alla sina fiender till sin fotapall och ställt alla de sina heliga, rättfärdiga och saliga inför sin Faders ansigte. Wisst må wi säga: Högtlofwad ware vår Frälsare, Jesus Kristus! Paulus säger: En annan grund kan ingen lägga än den, som är lagd, hwilken är Jesus Kristus. Märk orden! Han säger icke: nämligen Jesu Kristi födelse, icke heller Jesu Kristi död. Ja, han säger icke heller: nämligen Jesu Kristi uppståndelse. Nej, han säger **Jesus Kristus**, d. w. s. sjelfwa personen, icke någon enstaka händelse utan sjelfwa personen med allt, hwad han är och har och gör och har gjort och framdeles skall göra. Men just därför att det är personen, som är grundwalen för hela frälsningen, just därför är också det det wigtigaste, som evangelium predikar om honom, att han icke är i grafwen utan är uppstånden från de döda. Wore vår salighet grundad på någon enstaka händelse i Kristi lif eller på hans död, då wore allt färdigt med det. Då behöfde wi icke personen utan hade nog med gerningen, som han en gång gjorde. Men nu, som sagdt, nu är det icke så, utan nu är grundwalen sjelfwa personen, och då är hufwudsaken det, att han lefwer. När lärjungarne sågo honom dödas, togo de farväl af alla förhoppningar, att han skulle wara Frälsaren, ty en död frälsare, så mycket förstodo de, war ingen frälsare. Men när han war uppstånden från de döda, så trodde de på honom igen. Ja, Gud ware lof, att han har uppväckt Kristus från de döda! Wore icke detta, låtom of upprepa det, då wore allt, hwad evangelium predikar, icke så mycket wärdt som det papper, på hwilket en bibel är tryckt.

Men det är icke allenast en outhärlig tröst för of att weta, att Kristus är uppstånden, utan det är äfwen en maning till ett heligt lefwerne. Apostelen Paulus säger: Rensa bort den gamla surdeg, på det I mån blifwa en ny deg, såsom. I ären osprade. Ty vårt påskalam är of slagadt för of, nämligen Kristus. Alltså, låtom of hålla högtid icke i gammal surdeg, ej heller i elakhetens och ondskans surdeg, utan i renhetens och sanningens osprade deg (1 Kor. 5: 7 f.) Judarne skulle, när påsthögtiden gick in, rensa ut allt spradt bröd ur sina hus. Detta war en bild af den andliga och samliga renhet, som de skulle winnlägga sig om. När därför Paulus säger: Låtom of rensa bort den gamla surdeg, så innebär det: Låtom of lemna allt, som kan besmitta vår tropp och vår ande. I Rom. 6 kap. säger of apostelen, att såsom Kristus är död för

synden och lefwer för Gud, så skola de troende hålla sig, såsom de der äro döda från synden och lefwande för Gud. Såsom wille han säga: Ställen eder så fullkomligt skilda från synden, som en dödmänniska är skild från den lefamliga werlden. Lika litet som den döde befattar sig med några jordiska förhållanden, och lika litet som man af honom väntar, att han skall taga någon del i jordiska angelägenheter, så låten oss det wara en sådan skilnad mellan eder och synden, att I icke hafwen någon gemenskap med henne. Apostelen utvecklar detta längre fram i samma kapitel, när han säger: Öfwerlemn timer själfwa åt Gud och edra lemmar såsom rättfärdighetens redskap åt Gud. Och åter i Koloss. 3: 1: Om I nu ären uppståndne med Kristus, så söken efter det som öfwantill är, der Kristus är sittande på Guds högra sida. I slutet af 1 Kor. 15 säger han oss: Waren faste, orubblige, öfwerflödande i Herrens werk alltid, wetande, att edert arbete icke är fåfängt i Herren. Wore icke Kristus uppstånden från de döda, så lönade det sig icke att göra något för honom. Nej, allt hwad man gjorde för honom, wore då ett fåfängt arbete. Men nu när han är uppstånden och lefwer, nu har det en herrlig lön med sig att tjena honom. I Rom. 12: 1 säger apostelen: Så förmanar jag nu eder wid Guds barmhertighet, att I utgifwen edra kroppar till ett offer, som är lefwande, heligt och Gudi behagligt, eder förnuftiga gudstjenst. En sådan gudstjenst är förnuftig, derför att Kristus är uppstånden från de döda. Wore icke Kristus uppstånden, då wore den rätta och bästa läran den, som ateister och materialister förkunna, när de säga: "Låtom oss äta och dricka, ty i morgon skola wi dö. Wi äro i alla fall ingenting annat än osälliga djur". Tänkt huru ömsligt! Men Gud ware lof, att wi hafwa något bättre. Nu sjunga wi: Kristus är uppstånden, och derför äro wi, som tro på honom, icke widare i våra synder. Det är första versen. Kristus är uppstånden från de döda, och derför äro wi saliga och lydliga Guds barn. Det är andra versen. Kristus är uppstånden från de döda, derför hafwa oss wi en salig uppståndelse att wänta samt en ewig herrlighet i himlarnes rike hos honom. Det är tredje versen. Kristus är uppstånden — låtom oss derför uppstå från synden till att lefwa för honom, tills wi lefwa med honom i hans rikes herrlighet! Amen.

Gud har förherrligat Jesus, och det är en stor tröst.

Då han war i Guds stepelse, åttade han icke såsom ett rof att wara Gud jemlit utan utblottade sig sjelf och antog en tjenares stepelse och wardt lif menniskor och i åthäfwor funnen såsom en menniska; han ödmjukade sig sjelf och wardt lydig intill döden, ja, intill korsfets död. Dersför har ock Gud upphöjt honom öfwer allting och gifwit honom det namn, som är öfwer alla namn, på det att i Jesu namn alla kün skola böja sig, deras som äro i himmelen, på jorden och under jorden, och att alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herre, Gud Fader till ära (Fil. 2: 6—11).

Deßa ord handla både om Jesu förnedring och hans upphöjelse. Om den förra hafwa wi nyß talat. Nu wilja wi betrakta den senare. Apostelen säger: Dersför har Gud upphöjt honom, d. ä. emedan han wardt lydig intill döden, ja, intill korsfets död. Detsamma uttrycker apostelen i Ebr. 2: 9, då han säger: Men Jesus, som en liten tid warit mindre än änglarne, se wi för dödens libandes skull krönt med herrlighet och ära. Alltså, för dödens libandes skull och för den lydnads skull, som i detta dödslibande fullkomnades, har Gud upphöjt honom till ewig herrlighet. Om detta hans libande och hans lydnad hafwa wi förr talat. Såsom Adam genom sin olydnad bles en syndig stamsfader för ett syndigt slägte, så att hwar och en, som är i honom, är delattig af hans synd, så har Kristus genom sin lydnad blifwit en rättfärdig stamsfader för ett rättfärdigt slägte, så att hwar och en, som är i honom, också genom denna förening är delattig af hans rättfärdighet och helighet. Lika som saften ur stammen strömmar in i grenarne, så sker det ock i mensklighetens stora träd. Adam är stammen. Han har blifwit förderfwad genom synden, och den förgiftade saften strömmar, så att säga, oupphörligt ur honom in i grenarne, in i alla de små qwistarne, ja, in i hwarje blad hela slägtet igenom. Kristus är en ny stam, i hwilken Gud inympar de grenar, som han afflär ur den gamla stammen. Den lifskraft och lifssaft, som är i stammen Kristus, den strömmar sedan igenom de i honom inympade grenarne, hwilka derigenom blifwa gjorda lika honom sjelf. Frälsaren begagnar sjelf denna liknelse, när han säger till sina lärjungar: Sag åt winträdet, och I ären grenarne, samt sedan wisar, huru grenens

förmåga att bära frukt helt och hållet beror på det gemenskap med stammen.

Kristus har således, vi säga det omigen, genom lydnad fullkomnats till vår frälsningshöfding, och sedan han wardt fullkommen, har Gud upphöjt honom. Vi böra lägga märke till dessa ord — Gud har upphöjt honom. Alltsammans är det af Gud. I allt är det Gud, som verkar. I allt är det Gud, som arbetar på syndares upprättelse och frälsning. Eftersom Skriften öfverallt framhåller detta, böra vi också lägga det troget på hjertat.

Om denna upphöjelse säger apostelen Petrus i Apg. 2 kap., att Gud har upphöjt Kristus på sin högra sida i himmelen, d. v. s. Gud har gjort honom delaktig af sitt himmelska majestät samt öfverlemnadt åt honom herraväldet öfver allting. Derom säger Frälsaren sjelf, att Gud har gifvit honom makt öfver allt lött (Joh. 17), ja att honom är gifwen all makt i himmel och på jord (Matt. 28). Derom säger äfwen apostelen: Vi hafwa en enda Gud, nämligen Fadren och en enda herre, nämligen Jesus Kristus (1 Kor. 8: 6).

Om ändamålet med hans upphöjelse säger apostelen Petrus i Apg. 5: 31: Gud har upphöjt Kristus till en höfding och frälsare för att gifwa Israel bättring och syndernas förlåtelse.

I Ebr. 1 kap. talar apostelen mycket om Kristi upphöjelse. Så säger han till exempel: Gud har satt Sonen till arfvinge af allt (v. 2). Alldenstund han var Guds herrlighets återsten och hans wäsendes afbild och bär allting med sin maktis ord, har han, sedan han genom sig sjelf verkställt en rening från synderna, satt sig på majestätets högra sida i höjden (v. 3) o. s. w. Kristus hade af ewighet warit "i Guds skedelse" och haft herrlighet och majestät. Denna herrlighet hade han försakadt, såsom det står i begynnelsen af vår text: han utblottade sig sjelf och blef såsom en menniska och i åthäfwor funnen som en menniska. Men efter utståndet lidande upphöjdes han åter dertill. Sådant kunna vi lära af hans egen bön, då han omedelbart före sitt lidande sade: Fader, förherrliga mig hos dig sjelf med den herrlighet, som jag hade hos dig, förrän werlden war skapad (Joh. 17). Och han förherrligades för att, såsom vi redan sagt, fullfölja det frälsareembete, som han hade åtagit sig, och som han under sin ringhets tid här på jorden hade lagt grunden till.

Första frukten af Kristi upphöjelse och förherrligande war Andens utgjutande öfver apostlarne. I Joh. 7 heter det, att Anden war ännu icke gifwen, emedan Kristus ännu icke war förherrligad.

I predikan på första pingstdagen efter Kristi himmelsfärd säger Petrus om Andens utgjutande: Sedan Kristus blifwit upphöjd och af Fadren fått löftet om den helige Ande, har han utgjutit detta, som I nu sen och hören. Men sedan Anden war utgjuten, skulle apostlarna gå ut i hela werlden, predika evangelium för hela flakelsen och göra alla folk till lärjungar. Så länge Anden ännu icke war gifwen, skulle de deremot, liksom Frälsaren sjelf, hålla sig med sin verksamhet inom Israel. Kristi upphöjelse war alltså ett nödvändigt villkor för, att frälsningen skulle komma till hedningarne.

Apostelen uttrycker i de ord, som wi hafwa till text, Kristi förherrligande sålunda: **Gud har upphöjt honom öfwer allting.** Det finnes ingenting, som står öfwer Kristus mer än naturligtwis Fadren, såsom Paulus sjelf anmärker i 1 Kor. 15. Det finnes ingen ängel, ingen menniska, ingen skapad warelse, god eller ond, som står öfwer Kristus. Allting är lagdt under hans fötter. Och ehuru han ännu icke kunnat göra sitt herrawälde gällande öfwerallt, såsom apostelen säger i Ebr. 2: 8, så är likwäl allting honom underlagdt, och den dag skall komma, då allting verkligan skall hafwa höjt sig under honom, hwilket apostelen äfwen här uttrycker, när han säger, att i Jesu namn skola böja sig alla knän. Gud har verkligan upphöjt honom öfwer allting i himmel och på jord.

Detta är nu en stor tröst för alla Guds barn emot alla fiender. Om werlden reser sig aldrig än så bittert mot Kristus och hans trogna, skall hon ingenting kunna uträtta. Om djefwulen reser sig upp med all sin makt, skall han dock ingenting vinna. I våra gamla hedniska gudasagor talas om, huru jättarne försökte belämpa de nya gudarne. De lastade wäldiga stenblock upp mot himmelen för att slöta dem. Men de uträttade intet. Stenblocken kommo tillbaka till jorden ned öfwer dem, som lastat dem. Kunde hedningarne säga sådant om sina gudars makt, så kunna wi ännu mer göra det om Kristi makt. Låt werlden lasta mot honom alla berg, som finnas på jorden. Låt henne utgjuta all den galla och bitterhet, hwaraf hon är mäktig — låt henne anstränga alla sina krafter för att tillintetgöra hans herradöme! Resultatet af alltsammans skall blifwa, att han sitter orubbad qwar på sin tron. Hans herradöme är ett ewigt herradöme. Alla de, som resa sig deremot, skola lika wisst krossas, som den mast måste förgås, hwilken reste sig upp mot ett lokomotiv, som rusade fram på sina stenor. O, det är alldeles förgäwes att anstränga sig för att göra Kristi sak om intet. Vår Jesus är en allsmäktig frälsare. Ty att hafwa all makt, det är att

wara allsmäktig. Han reder sig wäl mot alla fiender. Han behöfwer icke något meniskt försvar eller menlig hjälp. Han behöfwer allra minst, att man hjälper honom med fängelse och böter och annat sådant mot dem, som smäda och förfölja honom i hans lärjungar. Han reder sig allt detta förutan. Gud har upphöjt honom öfwer allting, och han skall wisseligen sjelf weta att göra sitt herrawälde gällande. Det är icke menniskor, som skola hjälpa och förswara honom, utan det är han, som skall förswara och hjälpa dem. Du Guds folk, war icke rädd för fienderna. Ser det är mörkt ut, sjung likwäl om seger, ty segern är vår Guds och Sammets. Himmel och jord skola förgås, men hans tron skall bestå.

I det språk, som wi nyss anförde ur Apg. 5 heter det, att Gud har upphöjt Kristus till en höfding och frälsare. Hans embete är således allt fortsarande att wara en frälsare. Han har icke avslutat sitt frälsarewerk med det, att han varit här på jorden och dött på korsets trä för oss. Hans ord: Det är fullkomnad, innebar icke, att hans werk war avslutadt, utan endast att allt, hwad han enligt profetian skulle göra och liba på jorden, war fullbordadt. Likasom Gud sände honom i förnedring till jorden för att wara en frälsare, så har han också upphöjt honom för att fortsarande wara en frälsare. Genom det första skulle Kristus grundlägga frälsningens werk, genom det senare skall han fortsätta samma werk ända derhän, att till slut i Jesu namn skola böja sig alla knän, både deras som äro i himmelen, på jorden och under jorden, och att alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herre, Gud Fader till ära. Såsom frälsare skall han, enligt apostelens ord, gifwa Israel sinnesändring och syndernas förlåtelse. Så oföränderlig war Guds kärlek, så orubbligt hans frälsningsbeslut, att fastän judarna icke wille hafwa honom till frälsare, ja, fastän de dräpo honom för att blifwa af med honom, så måste de ändå hafwa honom. Gud uppväckte honom, och detta åt Israel, icke till en domare, icke till en hämnare utan till en frälsare. Längt hwilken oändlig nåd, som ligger i detta. Det är wisseligen sant, att Kristus skall komma igen — som en domare en dag öfwer Israel och hela werlden. Men under den närwarande tiden, nu — nu är nådetid, nu är han fortsarande en frälsare för alla syndare. Du må wara den wärste af alla, som någonsin funnits — Gud har upphöjt Kristus och gjort honom till en frälsare för dig. Du må wara en drinkare — Gud har upphöjt Kristus och gjort honom till en frälsare för dig. Du må wara en farise, en röstware, en publikan, en skola, en bandit, en

menedare, en lögnare, en affälling, ja, du må wara den swartaste af alla warelser, som någonstän har trampat på Guds gröna jord, Gud har uppväckt Kristus och gjort honom till en frälsare åt dig för att gifwa äfwen dig sinnesändring och syndernas förlåtelse. Om du än förnekas det, om du än spottar åt det talet, så är det likwäl sant: Gud har upphöjt Kristus till en frälsare för att gifwa äfwen dig sinnesändring och syndernas förlåtelse. Will du icke hafwa honom till en frälsare, will du icke anlita honom, så blir det din egen skada, men i helwetet skall du hafwa det medwetandet, att han ändå war gjord till en frälsare åt dig, och att om du hade tagit emot honom, så hade äfwen du warit frälst och warit med i den stora skaran af dem, som i ewighet skola sjunga Lammets lof, som har löpt dem åt Gud med sitt blod.

Gud har gjort honom till en frälsare för alla. Evangelium om honom såsom frälsare skall därför förtunnas öfwer hela werlden. Det förtunnas också snart på alla tungomål, som talas på jorden. Ännu har man icke heller någonstädes träffat på menniskor, som stått så lågt, att icke evangelium om Jesus befunnits passande för dem. Menniskorna äro annars olika i allt möjligt, men deruti äro de lika, att de allesammans äro syndare och behöfwa frälsas. Derfor passar evangelium för alla. Svarhelt det warder predikadt och annammadt, har det också alltid samma verkningar, nämligen att gifwa syndare frid med Gud, att ingjuta i deras hjertan tro på Kristus, kärlek till Gud och kärlek till nästan, att göra dem himmelskt sinnade och angelägna att redan här i werlden wandra inför Guds ansigte i allt hwad de göra, samt winnlägga sig om att wara honom till behag. Detta evangelium om Kristus kallas därför en Guds kraft till frälsning för hwar och en, som tror.

Gud ware lof, att Jesus ännu fortsätter sitt wälsignade frälsarembete! Åh, du som hittills har lefwat i synd, huru länge skall du förhärda dig mot honom? Huru länge skall du stöta tillbaka den hand, som han rädder dig till frälsning? Först har han låtit sig födas i mandom såsom ett fattigt barn för din skull. Så har han wandrat här på jorden föraktad och förföljd, fattig och eländig för din skull. Så har han låtit sig upphänga på förbannelsens trä för din skull. Så har han uppstått från de döda för din skull. Så har Gud upphöjt honom till ewig herrlighet i himmelen för din skull, för att du skulle blifwa frälst. Allt detta hör du, allt detta wet du, och lika fullt fortsätter du att stöta tillbaka den frälsningshand, som han rädder dig, samt förhärda ditt hjerta

mot det frälsningsbudskap, som alltjemt tränger uppå för att finna rum i dig, likasom det förut funnit rum i otaliga själar. Tror du verkligen, att det är vägen till salighet, att du så förhärbar dig? Finnes det verkligen någon, som kan tänka, att det är vägen till frälsning att gång efter annan höra ordet och förakta det, att gång efter annan erfara, huru Herren står för dörren och klappar, och ändå aldrig öppna utan alltjemt draga sig undan? O min wän, drag dig icke undan till förtappelse, utan tro till frälsning!

Men får man predika en fri, vändlig nåd i Jesus för hela werlden, för alla röfware, mördare, menedare och andra brottslingar, mycket mer skola då de, som redan tro på Kristus och älska honom, sätta en fullkomlig tröst till hans nåd. De äro nu Guds barn men ströpliga barn; de äro wäl troende men swaga i tron, de äro frälste dock blott i hoppet (Rom. 8: 24). Det goda werket är begynt i dem men ännu ej fullkomnadt. De äro att lifna wid en, som varit sjuk, men hwars sjukdom har blifwit öfwerwunnen, så att den icke widare är lifsfarlig, fastän han ännu icke är fullständigt återställd. De behöfwa ännu dagligen syndernas förlåtelse, dagligen renas, dagligen bäras, styrkas, stödjäs, helgas. Och hwem skall göra dem denna tjenst? Jo, Jesus, ingen annan än Jesus. Han har åtagit sig de sina i alla möjliga afseenden. Han har åtagit sig att hjälpa dem i all nöd, att upprätta dem, när de falla, att dagligen och mildeligen förlåta dem deras synder, att hafwa tålmod med dem och göra allt, hwad i hans förmåga står, på det han måtte i dem fullborda det goda werk, som han å Guds wägnar genom sin Ande i dem har begynt. Du känner dig kanske mycket syndig och brottslig, fastän du wet med dig, att du håller dig till Jesus och för ingen del vill öfwergifwa honom; ja, du är stundom i fara att förtwisla, när satan instjuter sina glödbande stott i ditt hjerta och säger: "Hwar är nu din frälsare, hwar är nu din Gud?" Men håll dig bara fortsarande ensaldigt till Herren Jesus! Honom har Gud upphöjt till att wara en frälsare för dig. Bli det omöjligt afwen för den stidligaste läkare att i längden uppehålla lifwet hos sina patienter, och ännu mer att återgifwa dem deras hellsa, så blir det dock aldrig omöjligt för Jesus hwarken att uppehålla lifwet eller att återgifwa hellsan åt dem, som hafwa lemnat sig i hans frälsarehand. Det står om kopparrormen, att hwar och en som såg på honom, skulle blifwa behållen wid lif. Ingenting annat hjälpte, ingen salswa, inga medikamenter hjälpte — ingenting mer än detta enda att se på kopparrormen. Det står icke, att de

ormbitne genast skulle blifwa helbregda, men det står, att de skulle blifwa behållna wid lif genom att se på honom. Såren skulle wäl och så småningom blifwa helade. Si, så förhåller det sig äfwen här. Du som tror på Jesus och ännu känner swedan af ormens bett, du skall icke dö; du skall blifwa behållen wid lif. Och såret, det skall och så småningom blifwa lätt. Och när det är fullständigt lätt, då skall Jesus ställa dig fram inför sin himmelske Fader och säga: "Fader, här är han, som du gaf mig. Han war mycket dålig, men nu är mitt werk färdigt i honom. Nu ser han så här ut."

Ja, säger du, men jag är så swag, min yttre ställning är så swår, mina förföljare äro så många. Huru skall jag kunna med seger gå igenom allt? Swar: Alla de som gubeligen wilja lefwa i Kristus Jesus, måste lida förföljelse. Men Herren skall bewara och hjälpa de sina i allt. War bara icke rädd. Som din dag så skall din kraft och wara. Se på Stefanus. Se, huru Herren halp honom. Han war icke rädd. Han war frimodig som ett lejon, när han stod inför sina fiender, och när de rusade ut och stenade honom, lyfte han upp sina ögon mot himmelen och sade: "Herre Jesus, annamma min ande." Det war icke hans egen kraft utan Herrens, att han kunde så göra. Och samme Herre är din frälsare. Du behöfwer därför icke wara rädd du heller. Om du känner, att din egen kraft icke förslår, så kan du dock weta, att Herrens kraft råder till. Om din tro många gånger wacklar, ja, om du såsom Petrus i försträckelsen fallit och förnekat, så wet, att Herrens Jesu trohet ändå icke wacklar. Den är icke bygd på din tro utan på hans lydnad för Fadren. Det är icke du, som har gifwit honom det uppdraget att frälsa dig. Det är icke med dig han har öfwerenskommit om den saken, utan det är Fadren, som har gifwit honom det embetet, och med Fadren har han kommit öfwerens om att wara din frälsare. Derfor beror hans trohet icke alls på din tro eller starkhet, ej heller rubbas den deraf, att du stundom känner dig swag, eller att din tro ofta wacklar. Han är en frälsare i alla förhållanden. Han är en frälsare i fattigdom, i förföljelser, i frestelser, i sjukdom, ja, i sjelfwa döden. Der alla menniskor stå rädlösa, der de stidligaste läkare och outtröttligaste förälbrar måste låta händerna falla och gifwa upp allt hopp, der är Herren ännu mättig. Der visar han sig också allra starkast. Det är uppbyggligt att se på den troende, som håller på att dö, att höra honom midt i döden sjunga om seger och säga: "O, du min trofaste, dyre förlösare, kommer du ej snart?" Jag har suttit wid många troendes

dödsbåddar, och jag har der sett Herrens frälsarekraft och frälsaretrohet så som aldrig annars. En af mina bekanta kom en gång in till en döende qwinna. Det var i de sista ögonblicken af hennes lif. De som stodo omkring sängen torkade dödszwetten från hennes panna. När min vän kom in, blef han förfärad, men då såg den gamla qwinnan med sin matta stämma: "Var icke rädd, unge man! Strömmen är djup, men jag blir nog torr, när jag kommer öfwer på andra stranden." — Se, hwilken fullkomlig frälsare Jesus är, hwilken fullkomlig seger han gifwer de sina. Lefwa wi, så lefwa wi för Herren, säger Paulus, och dö wi, så dö wi för Herren. Swarten lif eller döb skall kunna släpa oss från Guds kärlek, som är i Kristus Jesus.

Men icke nog med det. Till Herrens Jesu frälsareembete hör att frälsa hela människan, icke blott själen utan också kroppen. Vi böra aldrig glömma, att Kristus är en hel frälsare. Vi wänta från himmelen Herren Jesus, säger apostelen, hwilken skall förwandla vår förnedrings kropp och göra den lif sin egen herrlighet kropp. Vår närwarande kropp öfwerensstämmar med jordens närwarande utseende. De nya kropparne åter skola motswara den nya jorden och dess herrlighet. Ly nya himlar och en ny jord wänta wi efter Guds löfte, i hwilka rättfärdighet bor. Ad, låtom oss då tro på Jesus, älska Jesus och lefwa för Jesus.

Det slutliga resultatet af Kristi werk uttrycker apostelen i vår text med de orden, att i Jesu namn skola böja sig alla knän både deras som äro i himmelen, på jorden och under jorden, och alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herre, Gud Fader till ära. Namnet Jesus betyder: Jehowah är frälsare. Det är ett namn öfwer alla namn, säger apostelen. Därför skola just i detta namn alla knän böja sig. Alla änglar skola tillbedja i detta namn. Alla menniskor, som lefwa på jorden, skola böja sina knän i detta namn. Alla som äro i dödsriket, skola böja sina knän i detta namn. Somliga skola göra det friwilligt, andra motwilligt, men alla skola göra det. Djeswulen och de onda andarne skola också nödgas böja sina knän i detta namn och erkänna, att det är namnet öfwer alla namn, det namn, i hwilket all salighet är, och mot hwilket hwarje motståndare måste krossas.

Och nu, min vän, huru är det med dig? En dag skall du böja dina knän i Jesu namn. Tänk aldrig, att du skall kunna undgå den dagen! Hwillet vill du alltså wälja, att böja dina knän nu i dag såsom en fattig syndare för att få nåd och blifwa

frälst, eller att förhärda dig, tills du en annan dag nödgas böja knä för att korsas och se, hur allt ditt arbete, all din strid mot Herren har ledt endast till din egen undergång? En dag skall du fram för Jesus. Nu kastar han dig och säger: Kommen och låtom oss gå med hwarandra till rätta! Vänden eder till mig alla werldens ändar, så warden I saliga! En annan gång skall han säga: Gån bort ifrån mig, I förbannade! När han nu kastar dig, kan du säga nej. Men när han då bjuder dig att uppenbaras för sin domstol, kan du icke säga nej. Om domaren i dag bjuder dig, till bröllop eller gästabud, så kan du säga nej, men om han en annan dag låter kalla dig inför domstolen, då kan du icke säga nej. Om du då försöker draga dig undan, skall han låta hemta dig. Välj hwilket du vill! Välj till det bästa. På ditt eget wal skall det komma an.

Alla tungor, heter det, skola bekänna, att Jesus Kristus är Herren, Gud Fader till ära. Dessa ord kunna fattas antingen så: De skola Gud Fader till ära bekänna, att Jesus Kristus är Herren; eller också så: De skola bekänna att Jesus Kristus är Herren, Gud Fader till ära. Bägge delarne gifwa en mycket god mening. Fatta wi orden på förra sättet, så vill apostelen säga: Alla skola bekänna att Jesus är Herren, och detta bekännande skall leda till ära för Gud och hans majestät. När menniskor nu wägra erlänna Jesus såsom Herre, så wanära de Gud dermed. När den dagen kommer, att de med eller mot sin wilja skola erlänna honom, då skall det lända Gud till ära. Se här en bild. När kriget mellan Tyssland och Frankrike begynte, då wille ingen fransman erlänna tyfste kejsaren för fransmännens öfwerman. Twärtom sjöngo de smådewisfor mot honom. Tyfstarne deremot erlände honom med glädje för sin herre. Men när kriget war slut, och fransmännen woro totalt krossade, då bjödo alla tyfstar öfwer hwarandra i att sjunga kejsarens lof, och då måste äfwen alla fransmän erlänna: Tyfste kejsaren är vår öfwerman. Både det ena och det andra lände, menfligt taladt, till den tyfste kejsarens ära. På liknande sätt skall det också lända till Guds, den himmelske Fadrens, ära, när alla, ware sig med eller mot sin wilja, ware sig med glädje eller i förtwiflan skola erlänna, att Jesus Kristus är Herren.

Men apostelens ord kunna äfwen, såsom wi sagt, förenas på det sätt, att de betyda: Jesus Kristus är Herren, Gud Fader till ära, och det skola alla tungor bekänna. Hela sitt lif har Kristus användt till att förherrliga Gud, den himmelske Fadren. Det högsta och förnämsta målet för allt, hwad han sade och gjorde, war

den himmelske Fadrens ära. Dersför säger han: Den som talar af sig sjelf, han söker sin egen ära, men den, som söker dens ära, som har sändt honom, han är sannfärdig och orättfärdighet är icke i honom (Joh. 7: 18). Och åter: Jag söker icke min ära (Joh. 8: 50). Man skall för den skull i hela Jesu verksamhet på jorden icke kunna upptäcka ett enda drag, som icke ytterst lyftar på Fadrens ära. När han hade hulpt de elända, hänvisade han dem att prisa Gud dersför (Mark. 5: 19). Men samma sinne, som han hade i tjenareslepelsen här nere, har han ännu allt fortsärande i herraväldet der uppe. Gud är målet för allt, dersför war och är Frälsarens hela verksamhet riktad på honom. Allt annat, ja t. o. m. syndares frälsning, war och är för honom ett medel till den himmelske Fadrens förherrligande. När hela hans verk är avslutadt, då, heter det, skall han och öfverlemna riket och makten åt Fadren och sjelf blifwa Fadren underlagd, och Gud skall wara allt i alla. Då skall Gud wara förherrligad af alla och i alla. Allt, som är i himmelen och på jorden, skall samla sig i ett ewigt och samstämmigt: Helig, helig, helig Herren Zebaoth. Ära ware Gud och Lammet, som igenlöst oss åt Gud med sitt blod.

Gud gifwe nu, att hans ord måtte tränga djupt in i alla våra hjertan! Åh, du som tror på denne mäktige, denne på Guds högra hand upphöjde frälsare, war du lugn och stilla och räds för ingenting! Räds icke för werlden, räds icke för djefwulen, icke för böden utan sjung med Paulus äfwen i den mörka dalen: Leswa wi, så leswa wi för Herren och dö wi, så dö wi för Herren, ehwa wi nu leswa eller dö, så höra wi Herren till. Och du, som icke tror på Jesus, wänd om, medan det ännu heter i dag. Det är icke för tidigt, och det är ännu icke för sent. Börja redan i dag att böja knä i Jesu namn och bekänna Jesus såsom din Herre, på det att när han kommer igen en gång, du icke må behöfwa wara bland dem, som skola säga till bergen: "Fallen öfver oss", och till högarne: "Stylen öf för hans ansigte, som sitter på tronen", utan i stället bland dem, som skola lyfta sina hufwud upp och säga: "Du gjorde wäl, Herre Jesus, att du kom. Låtom vi glädjas och fröjdas, ty nu nalkas vår förlofning!" Amen.

**Frakta dig icke, du lilla hjord! säger Herren,
och det är en stor tröst.**

Frakta dig icke, du lilla hjord, ty det är eder Faders goda behag att gifwa eder riket (Luk. 12: 32).

Som wi höra, vill Frälsaren med dessa ord trösta sina lärjungar mot alla de lidanden och swårigheter, som de kunna hafwa att utstå i denna werlden. Han kallat dem för en liten hjord. När han det gör, så liknar han dem wid får och sig sjelf wid en herde. Det är en skön bild, som ock ofta förelommer i bibeln. Så säger Jesus på ett annat ställe: Jag är den gode herden; den gode herden gifwer sitt lif för fåren. Då han säger, att han gifwer sitt lif för fåren, så vill han säga, att han gifwer allt för dem. Ty om han låter sitt lif för fåren, så kunna wi väl förstå, att han också vill gifwa allt annat, som de behöfwa till frälsning. Man offrar allt annat, förrän man låter sitt lif. Om du blir satt i det walet: "Gif alla dina egodelar eller ditt lif", så gifwer du egodelarne. Lifwet är mer än allt hwad du eger. Har alltså Kristus gifwit sitt lif för sina får, så är intet offer så stort, att han icke skulle wilja gifwa det för dem. Du kan aldrig af honom wänta så mycket, att han icke är villig att gifwa ändå mer. När en brudgum gifwer sig sjelf åt bruden, så gifwer han på samma gång allt sitt.

Det heter om Herren, att han skall stöta sina får såsom en herde, att han skall stöta dem, såsom de behöfwa. Och detta ord: "såsom de behöfwa", det innefattar allt: all nåd, all tuftan, all förlåtelse, all ledning, all tröst, all bekräftelse, all uppfostning de behöfwa. Därför säger ock David i Ps. 23: Herren är min herde, mig skall intet fattas. Ingenting, som du behöfwer, skall fattas dig, när du har Herren till herde, så sant det är, att denne herde icke kan luga.

Om en fader eller moder wårbar sig om sina barn, så wårbar sig Herren Jesus ännu mycket mer om oss. Aldrig skall någon på den yttersta dagen kunna säga om honom, att han har brustit i något. Aldrig skall någon säga: "Om Jesus gjort så eller så, så skulle jag hafwa blifwit frälsd." Nej, alla skola nödgas se och erkänna, att Herren intet försummat, ja, att allt det Herren gjort,

warit det bästa, som kunde göras till deras frälsning. Att det i denna tiden icke alltid ser så ut, det är sant. Men här gäller att tillåta vidare döma i tron efter ordet, och icke efter det, som är för ögonen. Äfwen när man dömer om menniskor och deras verk, kan man göra stora misstag, om man dömer efter det, som för tillfället är för ögonen. Huru mycket mer då, när det gäller att döma om Gud! Ögonen se ofta miste, men Guds ord talar alltid rätt. Och när slutet kommer, så skola alla i ewighetens ljus se, att det var så, som Gud sade, och icke så som de tyckte.

Var därför icke rädd. Otaliga Guds barn före dig hafwa varit grusweligen ängsliga, att Herrens ord skulle swika. Men alltid har deras otro kommit på skam. David har ofta länt det, såsom Gud hade öfvergifwit honom tvärt i strid mot löftet. Så heter det i Ps. 89: 20 följ.: På den tiden talade du i en syn till dina förtrogna och sade: "Jag har nedlagt hjälp hos en hjälte, jag har utur folket upphöjt en yngling. Jag har funnit David, min tjänare, med min heliga olja har jag smort honom. Med honom skall min hand ständigt wara, och honom skall min arm styrka. Ingen fiende skall öfverrasta honom, och ondskans son skall icke förtrycka honom, utan inför hans ögon vill jag krossa hans motståndare, och den som hata honom, vill jag slå. Och min trofasthet och min nåd skola wara med honom, och i mitt namn skall hans horn wara upphöjdt." Si, sådana woro löfterna. Men huru det nu såg ut för ögonen, derom läsa wi i v. 39, följ.: Men du har i wrede förtjuttit och förkastat din smorde. Du har förkastat förbundet med din tjänare, du har trampat hans krona i stoftet. Du har nedrifvit alla hans omhågnader, låtit nedbryta hans fästet. Honom plundrade alla, som gå wägen fram, han är worden till hån för sina grannar. Du har upphöjt hans motståndares högra hand, låtit alla hans fiender så glädjas. O hwilken skändande motsats! Huru måste de icke hafwa swidit i hans hjerta! Men efter alla bittra erfarenheter wisade det sig alltid, att Herren sett och burit och ledt sin tjänare så, att han icke lidit någon skada. Derfor slutar oss Ps. 89 med de orden: Lofwad ware Herren till ewig tid. Amen, amen. — Märkt det dubbla amen. Ja, ja, så är det. Alla Guds löften äro ja och amen, icke "jaa — men", nej, ja — amen.

Apostelen Paulus har också måst lida mycket, men han har alljämmt erfärit, att Herren warit med honom och ledt honom så, att han kunnat utropa: För dem, som hafwa Gud lär, samwerkas allt till godo. Icke allenast medgång utan äfwen motgång, icke blott hel

utan od sjuldom, icke blott rikedom utan äfwen fattigdom, icke blott godt rykte utan äfwen ondt rykte, icke blott lif utan äfwen död — allt samverkar till godo, allt skall lända, och det bättre än vi kunnat hoppas, till vårt bästa. Må wi därför med apostelen sjunga: Jag är wis derpå, att hwarlen död eller lif, eller ånglar eller herradömen eller wäldigheter, eller de ting, som äro, eller de ting, som skola komma, eller höghet eller djuphet eller något annat slapadt, hwad det wara må, skall kunna släja of från Guds lärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre.

En sådan trygghet hafwa alla de, som tro på Herren Jesus. Äfwen då deras tro är swag, är hans trohet fullkomlig. Hans trohet är icke bygd på vår tro. Äfwen om vår tro understundom swiker, står hans trohet fast. Berget står fast, när huset, som är byggt derpå, swigtar, och huset står qwar, när barnet derinne faller omkull. På samma sätt står hans trohet fast, när hans lärjungar stupa och falla. Petrus föll i försträckelsen ända derhän, att han förbannade sig på, att han icke lände Herren. Men Herren förblef den samme ändå i trohet och nåd. Ja, aldrig har hans oföränderliga trohet och frälsande nåd framstått herrligare än då. Och hwad som är skrifwet, det är skrifwet för mig och för dig till lärdom och tröst och hjelp, och det just i en sådan tid, då wi behöfwa en sådan frälsare.

Lärjungarne liknas wid en fårahjord, emedan de, lifasom fåren, ätmärlas deras, att de höra herdens röst och följa honom. Derfor säger också Frälsaren hielt: Mina får länna mig och höra min röst. Uti Österlandet brukade herden gå före fåren och leda dem. Detsamma sker äfwen bland of. En herde anflagade en gång en annan, att han stulit hans får. Ingen fans, som kunde vittna i målet. Då lät domaren hemta de omtvistade fåren. De släpptes på gården. Den anflagade fördes ut. "Ropa på fåren", sade domaren. Han ropade, men fåren brydde sig ej derom. Den andre fördes ut. "Ropa på fåren", sade domaren. Han ropade, och strax sprungo de alla fram till honom.

Det är icke möjligt för någon att drifwa en fårahjord framför sig. Ozar kunna drifwas, men icke får. Jag såg en gång några män, som skulle drifwa 15 eller 20 får framför sig. Drifwarena woro 5 eller 6 stycken, utrustade med långa pistor. Fåren sprungo hit och dit, och drifwarena sloga och swettades så, att det war ömligt att slåda. En annan gång såg jag på en stor egendom en liten herdegosse om 12—13 år. Han lofade med några ord och

en bit bröd en stor hjord, och såren trängde så in på honom, att de nästan trampade ned honom. Herren Jesus är en sådan herde, som icke drifwer såren med hugg och slag, utan som sjelf går före dem och leder dem. Och det är, hwad som utmärker Jesu lärjungar, att de låta sig ledas af Jesus. De wilja följa honom efter. De winnlägga sig om att följa honom. De icke blott säga: "Jag vill", utan de winnlägga sig werkligen om att göra Guds wilja, de winnlägga sig om att tillwäga i tron, att ju mer och mer aflägga synd och orättfärdighet, att ju mer och mer frigöras från löttets och andens besmittelse för att förwandlas till Jesu Kristi belåtes likhet. Detta är deras länneteden, hwarigenom de släpa sig å ena sidan från den stora werldshopen, som intet frågar efter Gud, och å andra sidan från alla stryktare, som med munnen säga: "Herre, Herre", men icke winnlägga sig om att göra Herrens bud.

Nu säger Jesus, att hans hjord är liten. Skaran af de troende har alltid varit liten i jemförelse med den stora werldshopen. Frälsaren hade icke många trogna i Palestina på den tiden. Så är det också nu för tiden. Ingen vill wäl heta jude, ingen vill heta hedning, utan alla wilja heta kristne. Äfwen de, som lefwa i dryckenskap, i swordom och andra synder, wilja heta kristna. Men de må med munnen säga till honom: "Herre, Herre" huru mycket som helst, så höra de honom likwäl icke till. Du må gå i kyrkan, du må gå i bönehuset, du må sjunga, du må läsa huru mycket som helst — har du icke ett sådant hjerta, att du vill af hela din själ följa Jesus, så hör du icke till den lilla hopen, som här talas om. Ja, äfwen om du dörr, wiß att wara frälsd, så hör du honom icke till. Frälsning kommer aldrig deraf, att man tror sig wara frälsd. Frälsning tillhör icke den, som tror, att han har syndernas förlåtelse, icke den som tror, att han är en lärjunge, utan endast den som tror på Jesus och bewisar det deri, att han följer efter Jesus, så som fåret följer efter herden. Den som ömsom följer efter Kristus, ömsom efter werlden, han hör werlden till, lika så wißt som den, som alls icke frågar efter Gud. O må ingen bedraga sig! Må icke heller du bedraga dig, du som kanske en gång varit en warmhjärtad lärjunge, men som åter dragits in i werlden!

Gifwe Gud, att alla, som läsa detta, wille sluta sig till den lilla hjorden. Det är nog många, som weta, att de icke äro Jesu lärjungar, emedan de icke gifwit sina hjertan åt Herren Jesus. Tänk efter, huru du har det i den delen! Tänk efter, huru det är med din hustru och dina barn. Vill du och ditt hus tjena Herren

Jesus? Eller följer du med den stora — låt wara den s. i. fina — werldshopen? Pröfwa dig sjelf. Bed Gud, att han pröfwar dig! Och tag nu i dag utan twelan det wigtiga steget att tro på Jesus, om du icke tagit det förr.

Skaran af dem, som tro på Jesus, den är, såsom wi sade, en liten skara i jemförelse med den stora hopen i werlden. Men i och för sig sjelf är hon icke mer liten. Hon väger också alltjemt. När de frälsta samlas till slut en gång omkring Lammets tron från alla stilda folk och länder och tidehwarf, då skola de finnas wara en oräknelig skara. De som affomnat i tron, höra ännu till hjorden. När den troende dör, så flyttar han endast, så att säga, från det ena rummet till det andra i färahuset. När en swenskt dör, då har Sverige en inwånare mindre. Men så är icke fallet i Guds församling. Swar och en som födes ofwanifrån, han kommer till. Men den som affomnar i tron, han går icke bort. Endast de som affalla, gå bort. På det sättet blir Guds folk en oräknelig skara af alla hedningar och släkter och folk och tungomål. Att skaran af de troende är liten i jemförelse med den stora werldshopen, det råder icke Gud för. Ty Gud har rum nog i sitt hjerta och sin himmel. Jesus tager fortsarande emot alla syndare, som komma. I hela werlden finnes icke en enda, som skulle blifwa utesluten eller tillbakawisad, om han wille komma. Nej, kom äfwen du, som är uslast. Det skall wara stor glädje för din skull hos Gud. O hwarför vill du icke komma? Hwarför vill du fortsarande älska synden? Den som älskar synden, han kommer icke i huset. Han hatar huset till sitt eget förderf. Men hwarför skall du göra det? Tror du, att det är klokt att göra så?

"Nej, säger du, det är icke därför att jag älskar synden, som jag icke kommer, utan därför att det är så mycket i bibeln, som jag icke förstår." O min wän, bedrag dig icke. Det är icke så, som du säger. Det beror aldrig på en menniskas förstånd utan endast på hennes hjerta, att hon icke tror på Jesus. Och du är intet undantag. Därför kom! Gud wäntar dig. Jesu blod har slutit för dig. Porten står öppen för dig. Hwi dröjer du? En dag kommer, då det är — för sent.

Guds folk är ett lydligt folk. Därför säger Frälsaren: Frukta dig icke, du lilla hjord! Det finnes saker, som skola wara egnade att behymra och oroa dem. Men han säger: Frukta dig icke. Övert hjerta ware icke oroligt, ej heller försagdt (Joh. 14: 27). När de troende med ängslan fråga: "Huru skola wi kunna hålla

ut, wi som äro så få, medan fienderna äro så många?" så svarar Herren: Frukta dig icke, du lilla flara. Den som är med eber, är större, än den som är med werlden. Den som Israel bewarar, han är icke sömnig eller sofwer. När lärjungarne med ångslan säga: "Wi äro ju så swaga, medan fienderna äro så starka och mäktiga", då svarar Herren: Frukta dig icke, du lilla hjord. Han som är med dig, är en ewig Gud, som har slapat jordens ändar, som icke tröttnar, icke mattas, som gifwer kraft åt den trötte och stor styrka åt den maktlöse (Es. 40: 28 f.). Herren skall stöta dem, såsom de behöfwa. Den, som icke orkar gå, den skall han bära, och hur swag du än är, icke är du så swag, att du icke orkar att låta bära dig, icke heller så swag, att din swaghet gör Herren swag. Nej, war icke rädd! Han är stark. Komme det an på din egen wisshet eller kraft, ja, då wore det alldeles omöjligt för dig att blifwa bestående mot djefwulen, synden och werlden. Men frukta icke, du lilla hjord, ty din Faders goda behag är att gifwa dig riket, att leda dig med sina ögon på den rätta vägen för sitt namns ära och upptaga dig på slutet med ära. Därför, frukta dig icke.

Ränner du dig syndig och brottslig, och ansäktar djefwulen dig så, att du tycker dig wara bortkastad från Guds ansigte, så war ändå icke rädd. Berobbe det på din egen wärdighet, då wore det aldrig wärdt att tänka på att blifwa frälsd. Men frukta dig icke. Din frälsning är en sak, som Gud anbefalt åt den ensödde Sonen. Och han förmår utföra den. När han får fullborda sitt werk, då skall han ställa äfwen dig ren, rättfärdig och helig inför sin Faders åsyn, och då skall äfwen du med alla frälsas flara sjunga hans lof. Därför, frukta dig icke.

Jesus säger om sin lilla hjord: Ingen skall rycka fåren ur min hand. Ty ingen skall rycka dem ur min Faders hand (Joh. 10). Hans hand är detsamma som Faderns hand. Kristus är den hand, med hwilken Fadern håller och bewarar den lilla hjorden. Man har sett barn, som för sin tros skull blifwit förföljda af sina föräldrar. Men Herren har bewarat dem. Fader och moder hafwa kanske gråtit öfwer sina barn; de hafwa försökt alla medel för att draga dem tillbaka till werlden. Men det har icke lyckats. Ingen har kunnat rycka dem ur Herrens Jesu hand. Man har sett quälor, som haft ogudaktige män. Gud, som hör allas suckar och tårar, han ser dem. Men ingen kan rycka dem ur hans hand. Man har sett otaliga, som för sin tros skull blifwit kastade i fängelse, marterade och dödade. Men de hafwa stått fast. Herren

har hjälpt dem, och ingen har kunnat rycka dem ur hans hand. Man har sett otalliga, som varit mycket swaga och ströpliga, mycket ströpliga. Djefwulen har slagit dem omkull. De hafwa tusen gånger varit nära att förtwisla. Men Herren har alltjemt åter rest dem upp, tröstat dem, renat dem, hjälpt dem. Så har det ljusnat för dem igen. För allt hwad sorgligt som händt dem, har dock aldrig det inträffat, att Herren tröttnat eller swikit dem. Så hafwa de hållit ut år efter år. Swarken synden, werlden, döden eller djefwulen har kunnat öfwerwinna dem. De hafwa varit swaga, men Herren har varit stark i deras swaghet. Och så hafwa de lefwat igenom. Ad, det är saligt att höra till Herrens lilla hjord och hafwa det löftet att icke behöfwa frukta.

Frukta dig icke, du Jakobs mast! säger Gud. Han kallar Israel en mast. Och i sanning, folket war icke wärdt mer än en mast. Ingen warelse kan wara mer hjälplös än en mast. Men frukta dig icke, du swaga mast. Jag hjälper dig, säger Herren, och den helige i Israel är din förlossare (Ef. 41: 14). Och åter: Frukta dig icke, ty jag har förlossat dig och kallat dig wid namn: Du är min. Om du än ginge genom watten, är jag med dig, och igenom strömmar, stola de ej bränna dig. Om du ginge genom eld, så skall lågan icke bränna dig. Ty jag är Herren, din Gud, den helige i Israel, din frälsare (Ef. 43: 1 följ.). Herren lofwar icke sitt folk, att det skall slippa gå genom eld eller genom watten. Men han vill wara med uti elden, att du icke må brinna, och uti watten, att du icke må drunkna. Wißt är det swårt att komma i watten. Men Gud ware lof! Guds högra hand skall äfwen der hålla dig. Wißt är det fasligt att komma i eld. Men Gud ware lof! Han skall stå bredwid dig, såsom han stod bredwid de tre männen i den brinnande ugnen, så att du icke skall förderwas. War bara icke rädd, utan gör som de tre männen, som gingo omkring och sjöngo i den brinnande ugnen. Frukta icke, ty jag är med dig. Sök icke hjälp hos andra, ty jag är din Gud. Jag stärker dig och hjälper dig och stödjer dig med min rättfärdighets högra hand (Ef. 41: 10). De arme och de fattige, som söla watten men ej finna något, och hwillas tunga försmäktar af törst, dem vill jag, Herren, höra, dem vill jag, Israels Gud, icke öfwergifwa (v. 17). Bergen stola wäl wila och högarne falla, men min nåd skall icke wila ifrån dig och mitt fribdsförbund skall icke förfalla, säger Herren, din förlossare (Ef. 54: 10). Alltså, war wid godt mod. Så länge bergen stå, behöfwer du icke frukta, och när den dag kommer, då bergen be-

gynna att wita, behöfwer du icke heller wara rädd. Ty äfwen då skall Guds fridsförbund stå fast. Och mer behöfwer du icke. Ingen kan wara så törstlig, att han behöfwer mer watten, än som finnes i werlden, och ingen kan wara så hjälplös, att han behöfwer mer nåd och hjälp, än som finnes i Gud. War alltså icke rädd. Det ser farligare ut, än det är.

"Ja, säger du, men jag ser ju, att många, som en tid woro Jesu lärjungar, hafwa öfwergifwit honom och gått tilbaka till werlden." Swat: det är alldeles sant. Det är en försträcktlig sanning. Men det har icke berott på Herren, att så flett, utan de hafwa sjelfwa gått bort från honom. Men du säger: "Det kan ju jag också göra." Ja wiht kan du det. Men säg: Tänker du werkligen lemna Frälsaren? Det låter ju i stället, som wore du mycket rädd för att komma bort från honom. Affällingar finnes det. Men det finnes ingen, som blifwit mot sin wilja dragen bort från Herren Jesus eller ryckt ur hans hand. Och du skall icke blifwa den förste, war wiß på det. Är du en affälling, så kom tillbaka till honom. Hans famn står öppen för dig. Han har fått gäfwor äfwen för de affälliga. Men lefwer du i tron på Jesus och will icke gå bort från honom, icke behöfwer du wara rädd, att han skall släppa dig, wore du od swagare än någon annan, som någonsin tillhört Jesus.

Nu säger Jesus här widare: Eder Faders goda behag är att gifwa eder riket. Han kallat Gud för deras Fader. Gud har ghwit sig sjelf många stöna namn uti bibeln. Han har kallat sig för en konung, en brudgum o. s. w., han har liknat sig wid en herde, wid en höna, som breder ut sina wingar öfwer sina kycklingar, wid en flippa o. s. w. Men intet namn låter sig jemföras med det, att han kallat sig för en fader, en fader öfwer allt, hwad fader heter uti himmelen och på jorden. Sammansatta allt hwad godt, du någonsin kan finna hos en jordist fader, tag bort allt hwad ondt du funnit hos en sådan, sätt så i hof allt det goda, rena, stöna till en bild och wet, att denna bild ändå är ett mycket ofullkomligt porträtt af Gud. Gud är så mycket förmer än den bästa jordiste fader, som solen är förmer än ett talgljus. Ad, tänk uppå, att Gud är din Fader. Tänk på, att såsom en fader förbarmar sig öfwer sina barn, så förbarmar sig Herren öfwer dem, som frukta honom. En fader lefwer för sina barn. En faders glädje och sorg rör sig omkring barnen. En faders lif samlar sig kring barnens wäl. Tänk uppå, att du har en sådan fader i Gud. Han lefwer för dig. Hans mål går ut på att hjälpa dig, fröbja dig,

bära dig, frälssa dig. Se, huru det går till i ett hus. Barnen äro icke alltid lydiga. Föräldrarne måste stundom aga dem. Men det kommer icke i fråga att drifwa ut dem. Nog hafwa mina barn många gånger varit olydiga. Men aldrig har den tanken stigit upp uti mitt hjerta att föra ut dem. Jag wet icke, hwad jag icke wille göra för deras bästa. Jag wet ej, hwad som näst Guds nåd skulle kunna glädja mig mer än det att se mina barn lydliga både för denna tiden och den tillkommande. Och dock är jag ju endast en fattig, syndig människa. O, huru måste icke Guds hjertelag wara mot alla dem, som höra honom till, han som är helig och rättfärdig! Har du lefwat i tio, tjugu, tretio år med Jesus, då har du wäl erfart det. Då har du sett, att Gud varit mer, än hwad du funnat tro. Ad, hwad har din egen kraft varit? Ingenting. Hwad har din fromhet varit? Ingenting. Hwad har ditt förstånd varit? Ingenting. Ja, hwad har du med allt ditt varit? Ingenting. Hade det kommit an på detta, så hade du längesedan varit förlorad. Men hwad är det, som gjort, att du står, att du lefwer ännu idag? Jo, det är, att du har Gud till din fader och Jesus till din frälsare, och att han varit densamme, när du förändrats, att han stått, när du fallit, att han förblifwit rättfärdig, när du varit syndig. O, ingen människa kan begripa eller uttala, hwad det är, att Gud är en fader. Den som har Gud såsom sin fader och Jesus såsom sin brudgum, sin broder och frälsare, han behöfwer icke frukta, om än bergen midt i hafwet sjönke, och himmelens krafter bäfwade. Derför, du elända, war icke rädd. Samme Gud, som halp Noach och Abraham och Mose, samme Gud lefwer än och är din Gud. Han är en allsmäktig Gud, en trofast Gud, en erfaren Gud — mycket erfaren i konsten att hjälpa syndare.

Nu säger Jesus, att det är den himmelske Faderns goda behag att gifwa sina barn riket. Med detta rike menas det rike, som Jesus ställ upprätta på jorden, när han kommer igen. Om detta rike talas ofta såwäl i nya som i gamla testamentet. Ja, det finnes ingenting, hwarom talas så mycket som om Guds rike. De gammaltestamentliga profeterna utlofwa det. När Johannes döparen uppträdde, sade han: Guds rike har kommit nära. När Jesus begynte sin werksamhet, sade äfwen han: Guds rike har kommit nära. Andren edert sinne och tron evangelium. När han sände ut sina apostlar, gaf han dem befallning att predika samma glada budskap. Det länge wäntade riket med dess herrlighet stod nu alldeles för dörren. När Frälsaren skulle fara till himmelen, frågade lärjungarne:

Är det i denna tiden du skall återställa riket åt Israel? De tyckte, att det utlofwade riket dröjde för länge. Jesus swarade då: Eder är icke giswet att weta tid eller stund, som Fadern har fastställt i sin egen magt. Swad wi behöfwa weta, det är, att riket skall komma, men icke när det skall ske. Tusen år äro för Herren såsom en dag. Och räknar man så, då är ännu icke lång tid försluten. Det kommer allt just så, som Gud har lofwat de sina. Och tiden är werkligen kort. Jag är nu öfwer 50 år. Och dessa femtio år äro såsom en handwändning, när jag ser tillbaka på dem. Men tager jag denna handwändning 40 gånger tillbaka, så kommer jag omkring 200 år bortom den tid, då Jesus föddes. Åh, tiden är kort. Tag min lilla lefnadstid hundra gånger tillbaka, och du skall till din öfverraskning finna dig försatt till den tid, då Adam nyf war döb. Åh, tiden är kort hittills och tiden är kort härefter. Riket kommer, och Guds lilla hjord skall ärfwa riket. Der skall ingen synd mer wara. Der skola de aldrig känna sig tröga, der skola de aldrig känna sig oandliga. Der skola de icke känna någon sorg eller oro, ware sig för sig sjelfwa eller för andra. Der skall ingenting förekomma, som skall frampressa någon sud ur deras hjertan eller någon tår ur deras ögon. Alla deras behof skola wara tillfredsställda, och alla tårar skola wara borttorkade. Erinra dig den saligaste stund, du här haft. Den stunden war en försmak, men blott en försmak till, hwad du skall ewigt få, ett litet läppjande på den glädjens bågare, ur hwilken du i riket skall dricka "wälsust såsom en ström" från ewighet till ewighet. O der skola alla de, som trott på Jesus, sina som solen (Matt. 13), och du med. Der skola de alla sjunga om seger, och du med. Ty så är Guds goda behag. Det behagat icke djefwulen, men det gör ingenting. När Gud och Kristus och alla änglar och du äro ens, så går det. Att djefwulen och werlden försöka hindra dig, det gör ingenting. Att du är swag, det gör icke heller någonting. Håll bara ut. Faller du, så stå up igen. Kommer du i mörker, så ropa. Se stadigt uppåt, stadigt framåt! Det är Guds goda behag att gifwa dig riket. Håll bara ut en dag om sänder. Alltid går det en dag. Tag detsför bara en dag och ett ögonblick i sänder. Lassa icke många dagar på dig på en gång, utan säg för hwarje dag: "Herre Jesu, nog vill jag hålla ut till i qwäll". Du skall så se, hur bra det går. Och snart skall du stå i den lofsjungande skaran wid Lammets tron. Der skall du icke klaga mer. Der skall du få swar på alla hwarför, hwarför, hwarför. Der skall du också säga: "Tack Herre Jesu, att jag icke

så min vilja fram den gången och den gången, fastän jag tyckte, att det var nödvändigt. Ladd, att du hörde mina böner så, att du icke gaf mig, hwad jag begärde." Ja,

Tryggare kan ingen vara
Än Guds lilla barnastara,
Fogeln ej i lånda nästet,
Stjernan ej på himlasfästet.

Gud har icke bestämt oss till wrede, och det är en stor tröst.

Gud har icke bestämt oss till wrede, utan till att vinna frälsning genom vår Herre Jesus Kristus, som har dött för oss, på det att, ehwad wi wala eller sofwa, wi måtte lefwa tillika med honom. 1 Tess. 5: 9, 10.

Apostelen Paulus framställer här den stora och sköna grundföreläggning, som genomgår hela den evangeliska förkunnelsen. Ja, man kan säga, att det, som han här uttalar, utgör sjelfwa hjertat i evangelium.

Gud har icke bestämt oss till wrede, säger han. Med Guds wrede menas i den heliga skrift dels det misshag och det hat, som Gud har till all synd och orättfärdighet, dels den dom, som en gång, när Herren kommer igen, skall träffa hela den gudlösa werlden. Det är i den senare betydelsen, som apostelen här begagnar ordet wrede. Denna betydelse är också i skriften mycket vanlig. När Johannes döparen såg fariseerna komma till sig, sade han: Hvem har föregifwit eder, att I skolen undfly den tillkommande wreden d. w. s. den stundande wrededommen? Om de troende säger Paulus i 1 Tess. 1: 10, att Jesus frälsar dem från den tillkommande wreden, d. w. s. från den dom, som en gång skall träffa hela den gudlösa werlden. Många liknande ställen skulle kunna anföras, om utrymmet tillåte det.

Guds hat till synden är en owillkorlig följd af hans rättfärdighet. Så länge Gud är en helig och rättfärdig Gud, kan han icke annat än hata all synd och orättfärdighet. Den menniska, som icke hatar synden, kan aldrig sägas vara en helig och rättfärdig menniska. Till heligheten och rättfärdigheten hör nämligen å ena sidan, att man älskar och har behag till det goda, å andra sidan

att man hatar och wredgas öfwer det onda. En sådan wrede lallas därför en helig wrede. Denna wrede se wi äfwen hos Kristus. Lita wist som han, till följd af den gudomliga rättfärdighet, som bodde i honom, älskade och ifrade för allt godt, lita wist hatade han och wredgades öfwer allt ondt. Ja, derhän gick hans wrede, att när han i Jerusalems tempel såg, huru man der löpte och sålde, så wred han tillsammans ett gissel af tåg och dref dermed ut alla, som det gjorde. Wid Lazari graf blef han också, såsom det heter, förbittrad i sin ande, och det så, att hela hans warelse bragtes i häftig flätning, när han såg, huru fariseerna strymtaktigt gråto.

Man har ofta talat derom, att Guds wrede skulle hafwa blifwit släckt genom Kristi död eller blodsutgjutelse. Ja, många kristna se i detta sjelfwa läran af evangelium. Men wist är, att den heliga skrift är fullkomligt främmande för hwarje sådan framställning. Guds wrede har aldrig blifwit släckt och kan aldrig släckas. Så länge synd och orättfärdighet finnes qwar, måste Gud hata det onda och wredgas deröfwer. Att tala om att släcka hans wrede öfwer det onda är lika orimligt som att tala om att släcka hans kärlek till det goda. Skulle något sådant kunna se, då måste Gud först upphöra att wara en rättfärdig Gud, och det är ju omöjligt. Ej heller låge deri någon frälsning för oss. Alltså: så sant Gud är Gud, skall han städse wredgas öfwer det onda och förfölja det öfwerallt, hwarest det finnes.

Likafå orimligt är det, när man talar om, att syndare skola hos Kristus finna ett flydd och ett wärn mot Guds wrede. Likväl är detta tal så wanligt, att otaliga predikanter icke weta något bättre evangelium. Ja, många troende förstå icke alls, hwad Kristus skall wara till om icke till detta. Den som säger något deremot, anses rent af förneka Kristus. Och dock är det wist, att i bibeln icke finnes ett enda ställe, der det talas så. Hon säger, att Fadern och Sonen äro ett, och att den som ser Sonen, ser Fadern. Samma wrede, som är i Fadern, är alltså i Sonen. Samma kärlek, som är i Sonen, är i Fadern. Först om man kunde tänka sig, att Kristus i sin rättfärdighet wore annorlunda besläffad än Gud i sin rättfärdighet, först då kunde det blifwa tal om att hos Kristus söka flydd och hjelp mot Guds wrede. Men hwad blefwe då af det ordet, att Fadern och Sonen äro ett? Sonen är Guds herrlighets fien och hans wäsendes rätta afbild, och wi så icke tänka, att Sonen i något fall är annorlunda sinnad än Fadern, eller att

Sonen tager i försvar det, hwaröfwer Fadern wredgas, eller twärtom. Guds wrede är, så länge synden består, lika nödwändig som Guds rättfärdighet. Och det wore alls icke något-evangelium att förkunna, att Guds wrede wore släkt, ty det wore detsamma, som att säga, att Gud icke widare wore en rättfärdig Gud.

Men då Guds hat till synden icke kan släckas eller förändras, och då synden icke kan finnas till annorledes än hos en person, som syndar, så följer, att Guds wrede hwilar öfwer alla dem, som lefwa i synd. Detta är ett förhållande, som Kristus hwarten har welat eller kunnat förändra. Om än Gud ännu har tålmod och väntar på deras sinnesändring, så hwilar dock hans wrede öfwer dem. Till slut skall också hans wrede drabba dem. Guds wrede hwilade öfwer Jerusalem. Han hade länge tålmod, men när tiden war inne, bröt wreden lös öfwer den gudlösa staden. En dag kommer, då denna tidsålder får sin afslutning, och då skall en wredesdom gå öfwer hela den gudlösa werlden. Och lika wisst som Kristus nu har att i werlden utföra Guds frälsningswerk, lika wisst skall han då öfwer werlden utföra Guds wredesdom. Ja, han säger detta sjelf uttryckligen, då han förklarar, att Fadern icke dömer någon utan har gifwit all dom åt Sonen (Joh. 5).

Gud har icke bestämt oss till wrede, säger apostelen. Det är alltså icke alla menniskor, som skola träffas af wreden. Gud hatar det onda, och wreden skall träffa allenast dem, som förblifwa i det onda. Wi, som äro uttagna ur synden, will apostelen säga, wi hafwa med denna wrede intet att ställa. Denna wrede angår icke de rättfärdiga utan endast de orättfärdiga. Och wi, som tro, äro genom Kristus rättfärdigade. Det bör wara ganska lätt att förstå detta. Den som icke hör sammar Sonen, säger Johannes döparen, skall icke få se lifwet, utan Guds wrede förblifwer öfwer honom (Joh. 3). Så länge han förblifwer i sina synder, så länge hwilar Guds wrede fortfarande öfwer honom. Och så framt han bör i sina synder, skall också den tillkommande wredens dom träffa honom. Det hjälper icke, att den, som dör i sina synder, sjunger: "Den trösten jag ej glömmet, att min broder Jesus dömer". Jesus är en rättfärdig domare, och han dömer icke annorledes än Fadern. Dör du i dina synder, så träffar wredesdomen dig genom samme Jesus, som en gång kom hit till werlden för att frälssa dig från dina synder. Apostelen Paulus talar mycket om denna sak. I Rom. 1: 18 säger han, att Guds wrede af himmelen uppenbaras öfwer all menniskornas ogudaktighet och orättfärdighet. Och Johannes

böparen säger om Messias, att han har sin lastostofswel i sin hand och skall göra sin loge ren och samla sitt hwete i ladan, men upptränna agnarna i ofslädlig eld. O, du som lefwer i dina synder, det hjälper dig intet, att du tröstar dig med Guds nåd. Guds nåd är aldrig dertill gifwen, att hon skall wara dig en hufwudfludde, på hwilken du i ro skall kunna sofwa i dina synder. Guds nåd är en frälsande nåd, en från synden upprättande nåd. Will du icke anwända henne till upprättelse ur synden utan i stället till tröst i synden, så skall du genom sådant misshruf gå förlorad. Wattenet är of gifwet till att dricka; men du kan äfwen dränka dig deri, ehuru det icke är dertill gifwet. Så är of Guds nåd gifwen icke till att förderfwa of utan till att frälsa of. Men menniskor kunna misshrufa henne på ett sådant sätt, att de i stället för att i henne finna frälsning, twärtom ådraga sig en förölad dom. Tro aldrig, wi säga det om igen, tro aldrig, du som lefwer i dina synder, att det skall gagna dig, att du talar om och tänker på och tröstar dig med Guds nåd. Till din salighet hör icke bara det, att Gud är nådig, utan äfwen det att denna nåd får komma in i ditt hjerta, så att den upprättar dig ur dina synder. Kristus är icke kommen för att föra syndare såsom syndare in i himmelen utan för att göra syndarena rättfärdiga och sålunda återföra dem till Gud och göra dem saliga. För den orättfärdige finnes ingen himmel utan bara fördömmelse.

Men lifa wisst som den ogubattige är under Guds wrede, lifa wisst är, att den som tror på Kristus, icke är under Guds wrede. Twärtom hwilar Guds wälbehag ofwer honom. De troende äro Guds älskade och älskliga barn, i hwilka han har allt sitt behag. De äro i Guds ögon ljufliga att ståda, alldeles såsom barnen i ett hus äro den förnämsta ögonfagnad, som föräldrarne kunna hafwa. Aldrig kan en moder njuta af att beståda en wader tassa så, som hon njuter, när hon ser på sitt lilla lära barn. Låt wara att i barnets dagliga lif då och då förefommer mycket, som kan misshaga henne och wälla, att hon måste näpsa barnet, så är dock det allmänna förhållandet det, att hennes wälbehag hwilar ofwer det samma. Hon glädes ofwer att ega barnet, och det finnes ingenting i hennes hus, som är henne så dyrt och kärt som detta. Det hände en gång för några år tillbaka på en jernväg i norra Sverige, att der färdades en fattig arbetarefamilj, man, hustru och flere barn. Det yngsta af barnen war endast ett par år. I samma wagn befann sig en förmögen man från Gläne. Han war gift, men hade

taga barn. Han fick behag till det lilla fattiga barnet och framstälde till modern det förslaget, att han skulle så taga detsamma såsom sitt eget. Denna arbetarefamilj hade ju, tyckte han, flere barn, än de ställigen kunde ordentligt uppfostra. Men modern svarade nej. Han lofwade, att han skulle vårda och uppfostra barnet på det bästa sätt, att det icke skulle lida brist på någonting, ja, att han framdeles äfwen skulle hjälpa föräldrarne, om de komme i nöd, bara han nu finge taga barnet. Men modern sade nej. Då bjöd han henne fyra tusen kronor kontant. Men modern svarade nej. Hellre wille hon arbeta och sträfwa och lefwa i små omständigheter, blott hon finge hafwa barnet qwar. Det war den största rikedom, hon egde, och icke ens för en i hennes förhållanden så stor penningssumma jemte alla stora och prättiga löften kunde hon förmåås att lemna det ifrån sig. Och hwad war dock denna moders hjerta i jemförelse med Guds?

Den som tror på Kristus, är alltså föremål för Guds wälbehag. När Gud hos honom ser sådant, som är syndigt och ondt, näpser han honom wäl, ty han har alltid misshag till det orätta, äfwen när han finner det hos de troende. Ja, han gömmer ibland sitt ansigte för dem, på det de måtte riktigt känna, huru illa han tycker om, att de synda. Men när han hör, huru de då qwida och ropa efter nåd, wänder han sig tillbaka och är genast färdig att glömma allt, att kyssa dem och återigen låta sitt wälbehags sol sina öfwer dem och in i dem, så att de återigen blifwa uppvärmda och glada äfwen de, såsom han sjelf är. Lika wist som de ogudaktiga äro under Guds wrede, äfwen när han har tålmod med dem, lika wist äro de troende hans älskliga barn, äfwen när han näpser dem.

Ad, du som tror på Jesus, du behöfwer icke tänka, att Gud tycker illa om dig. Du behöfwer icke tänka, att det är enbart med nöd han kan fördraga dig. Nej, du får i stället tro, att Gud tycker wäl om dig. "Men, säger du, min tro är ju så swag och ömlig." Ja, det har Gud wetat länge sedan. Det wiste han, förrän du wiste det; och det ser han bättre, än du ser det. Men han tycker ändå wäl om dig. Det är märkwärdigt att se, huru en moder kan älska och tycka om äfwen swaga barn. Johan Arndt säger: "Om du kommer in i ett hus, der det finnes många friska barn och ett sjukt, så behöfwer du icke fråga, hwar modern är. Hon sitter hos det sjuka barnet." En moder tycker om alla sina barn äfwen de fula, de ströpliga, de swaga. Och så gör äfwen Gud. Ja, när en moder förgäter sitt barn, så att hon icke förbarmar sig

öfwer sitt lifs son, då är Herren ännu den samme trofaste, uthållige Fadern, som icke wet af någon förwandling. "Ja men, säger du, jag warder också af frestelsen öfverrumplad, så att jag syndar här och syndar der." Det är mycket illa, att du så gör, och du skall icke kunna undgå, att ju Gud skall näpfa dig därför. Han skall hemsöka dina synder med ris och dina misgärningar med plågor, säger han sjelf, men sin nåd skall han icke taga ifrån dig, och sitt fridsförbund skall han icke låta förfalla. Sin sanning skall han alltid hålla. Det skall aldrig blifwa osant, att Gud har ett hjertligt wälbehag till alla sina barn, äfwen till dig. Och det skall wara helsosamt för dig att alltid tro detta. Det skall göra ditt lif lätt och gladt.

Men liksom Guds wrede icke nu hwilar öfwer dig, skall icke heller den tillkommande wreden träffa dig. När Gud lät den försträdliga wredesdomen gå öfwer den gamla, gudlösa werlden, tog han ut Noach och hans familj och satte dem in i arken, der de woro i trygghet. När Gud förstörde Sodom och Gomorra, sticlade han först änglar för att taga ut Loth och hans hus, att de icke måtte träffas af denna wredesdom. När Josua förstörde staden Jeriko, sände han först och tog ut Rahab och hennes hus för att rädda dem undan den wrede, som skulle gå öfwer staden. När Jerusalem skulle förstöras, uppenbarade Gud detta genom tecken för de troende, så att de hunno fly ur staden, innan wredesdomen bröt lös öfwer densamma. Och när Kristus kommer igen för att öfwer den gudlösa werlden utföra wredens dom, då skall han först taga undan de fina, så att de icke träffas af denna dom. De troende skola icke alls behöfwa wara rädda den dag, då Guds wrede skall gå öfwer den gudlösa werlden. När Frälsaren talar om de försträdliga handlinger, som skola stå i samband med hans ankomst, säger han till sina lärjungar: "Men när detta begynner se, sen då upp och lyften edra hufwuden upp, ty då nalkas eder förlofning."

För många år tillbaka blefwo några engelska missionärer i Abessinien tillfångatagna af den gudlöse konungen. Engelsmännen sticlade dit trupper för att befria fångarne, och konungen måste fly undan. Han tog då sin tillflykt till landets starkaste fästning, der han äfwen lät inspärta missionärerna. Engelsmännen trängde också dit och började besjuta fästningen. När nu kanonflotten bundrade och det bralade i portarne, då häfwade konungen, och då fröjdades de fångna. När ändtilligen portarne blefwo genombrutna och engelsmännen rusade in i fästningen, då flöt sig den abessinske konungen

i försträdelsen, medan missionärerna stämde upp en loffång, ty nu kallades deras förlofning. — Så skall det också gå, när Herrens dag kommer. Vid det försträdliga bråk, som skall blifwa, när himlarnes krafter komma att bäfwa, skola de ogudaktige ropa till bergen: Fall en öfwer oss och stylen oss för hans ansigte, som sitter på tronen. Men då skola de troende lyfta sina hufwuden upp och säga: Herre Jesus, du gjorde wäl, att du kom. Så olita skall det wara. Den wrede, som hwilar öfwer de gudlöse, hwilar icke öfwer de troende; och det wälbehag, som hwilar öfwer de troende, hwilar icke öfwer de ogudaktige.

De troende behöfwa därför alls icke blifwa försträdta, när de läsa om den tillkommande wreden. De kunna wid alla sådana ställen säga: "Gud ware lof, att wi icke hafwa med den salen det ringaste att stäffa." Swad den borgerliga lagen säger om tjuftwar och röfware, det kan ju wara försträdligt, men icke har den reblige medborgaren något att frukta deraf. Sammalunda od här: hwad Guds ord säger om de orättfärdige, är wäl förfärligt, men icke har den rättfärdige något att göra med det. Den rättfärdige passas icke för helwetet och har därför ingen plats der. För honom finnes ingen fördömmelse. Det är många troende, som äro mycket swärmobiga och nästan ständigt frukta, att de skola wara fördömda. De skola läsa dessa apostelens ord: Gud har icke bestämt oss till wrede. Af dem skola de finna, att deras ängslan är en anfäktning af djefwulen och ingenting annat. O du swärmobige, håll modet uppe. Djefwulen är lögnens fader. Gud har icke bestämt dig till wrede. Du skall icke komma i någon dom. Genom tron på Jesus är du rättfärdigad och uttagen ur den hop, öfwer hwilken Guds wrede hwilar. Du är gången från döden till lifwet. Döden — wreden öfwer synden — är icke upphäfd, men du är gången ifrån döden, derigenom att du blifwit upprättad ur synden. War därför icke rädd. Herrens ord är wißt, och satans anfäktningar äro lögn.

Men om den senare delen af apostelens ord skola wi tala i nästa betraktelse. Gud wälsigne nu det sagda på våra hjertan, att wi må blifwa oförfärad och glada, hans namn till ewig ära. Amen.

Gud har bestämt oss att vinna frälsning, och det är en stor tröst.

Gud har bestämt oss att vinna frälsning genom vår Herr Jesus Kristus, som har dött för oss, på det att, ehvad vi wale eller sowa, wi måtte lefwa tillika med honom (1 Tess. 5: 9 f.).

Sedan apostelen sagt, att Gud icke bestämt oss till wrede, så förklarar han nu, hwad han har bestämt oss till, nämligen till frälsning. Såsom med wreden menas den tillkommande wrededom, så menas med frälsningen den fullkomliga frälsning från allt ondt och den ewiga salighet, som skall blifwa den troendes del, när Herren Jesus kommer igen. Frälsningen framställles i bibeln öfwer allt såsom något tillkommande. När det derför t. ex. i Ef. 2: 5, 8 säges: Af nåden ären I frälste, och i Rom. 8: 24: Wi äro frälsta, så förklarar apostelen det strax, när han på det senare stället tillägger: Wi äro frälsta i hoppet. Om denna sak säger Petrus: Ett oförgångligt, obefläddadt och owanfligt arf är i himmelen förwaradt åt eder, som med Guds makt bewarens genom tron till den frälsning, som är beredd att uppenbaras på den yttersta tiden (1 Petr. 1: 4 f.). Denna frälsning är här nere hos den troende allenaft påbörjad. Han är lik en konvalescent, som begynt blifwa frisk, men som ännu icke fått sin fulla hellsa. Likasom denne wäntar efter den dag, då han skall kunna säga: "Nu är jag frisk", så wäntar den troende efter den dag, då han skall kunna säga: "Nu är jag frälsd."

Gud har bestämt oss till frälsning. Märk, det är Gud, som har gjort det. Och derför är det säkert. Det är icke en menniska, icke en konung, som har bestämt det. Äfwen en högt uppsatt menniskas bestämmelser kunna blifwa om intet, dels till följd af hennes egen opålitlighet, dels till följd af yttre omständigheter, öfwer hwilla hon ej kan bestämma. Och man kan stundom, när så sker, utbrista: "Gud ware lof, att det icke bles något deraf!" Men när Gud har bestämt de troende till salighet, då är det säkert. Man behöfwer aldrig frukta, att det icke skall blifwa något deraf. Gud har bestämt, hur det skall wara, och då måste det wara så.

Det står, att Gud har bestämt oss till frälsning, icke att han framdeles skall göra det. Det war bestämdt, långt innan wi föddes till werlden, ja, långt innan werlden war skapad, ty det heter, att Gud har förutbestämt oss till barnaskap i Kristus och utwalt oss

i honom, förrän werldens grund war lagd (Ef. 1). Satan går wäl omkring som ett rytande lejon och söler, hwem han uppsluka må; werlden är of och så gramse, men Gud har bestämt of till frälsning, och det gjorde han, förrän någon annan hann bestämma någonting derom. Hwad Gud har bestämt, det måste gälla i himmelen och på jorden och under jorden. Det hjälper icke, att man klagar öfwer det, som Gud har bestämt. När man har kongl. maj:ts utslag i en rättegång, kan man icke klaga mer. Det finnes ingen att klaga hos. Nej, då måste man låta sig nöja. Och när wi nu hafwa den himmelske konungens utslag i denna fråga, då finnes det hwarken för of eller för werlden eller för satan någon utväg att klaga, utan då måste det blifwa, såsom det är bestämdt. Om satan skjuter sina glöbände stott in i mitt hjerta och säger: "Du är alldeles owärdig", så will jag svara: "Det har du alldeles rätt i, men jag kan icke ändra, hwad Gud har bestämt, och han har bestämt mig till att winna frälsning. Icke kan du ändra det hesser, Gud ware lof!"

Gud är icke lit de menniskor, som söla komma undan sina löften och förbindelser, ifall de kunna det. Nej, om också alla biblar i werlden komme bort, så att wi icke hade en enda rad qwar, der wi kunde peka på orden och säga: "Här står det", så skulle Gud ändå säga: "Men jag wet i alla fall, hwad jag har lofwat och bestämt, och derwid blir det." — Det war en gång en man, som hade en fordran af en annan. Till sin försträdelse upptäckte han en dag, att reversen war öfwer tio år gammal. Under våra nu warande borgerliga förhållanden hade han icke rättighet att kräwa ut en sådan revers. Han wände sig till gäldenären och uttalade sitt bekymmer. Då blef denne sårad och sade: "Ingen skuld blir för gammal för en ärlig man. Tror du, att jag skulle wilja frångla mig undan min förbindelse?" För honom war det det samma, om reversen war tio år eller ännu äldre, ty han war en ärlig man. Och hade än reversen kommit bort, så hade nog den andre i alla fall fått ut sin fordran. — Så är det of med Gud. Han är en trofast löftesgifsware. Han har med löftet tagit på sig en skuld. Och ingen skuld blir för honom för gammal, så att han på något sätt skulle försöka draga sig undan densamma. Om du glömmet, hwad du på grund af detta löfte har att fordra, så glömmet han icke, hwad han, på grund af samma löfte har att gifwa. Om du är owärdig, så kan dock han för sin ärlighets skull icke låta ett enda ord blifwa tillbaka af allt det goda, som han talat till dig.

Han har alltså bestämt dig till frälsning, och derwid förblifwer det. Gud har icke allenast tänkt på, om han möjligen skulle kunna göra dig salig, utan han har rent af bestämt dig till frälsning. Och då skall du icke själf frångå med den saken utan låta det blifwa, såsom Gud har sagt.

När apostelen säger: Gud har bestämt oss till frälsning, så menar han med ordet "oss" alla dem, som i lifhet med honom tro på Jesus. Bland dessa troende finnas, såsom Luther på ett ställe säger, några som äro starka, några som äro swaga, och några, som äro ändå swagare. Men Guds bestämmeelse gäller lika fullt om dem alla. Den gäller om dem, som äro starka som elefanter, och den gäller om dem, som äro swaga som lam. Den gäller om dem, som äro wäldiga som elar; och den gäller om dem, som äro ströpliga som sönderbrutna rör, hwilka man icke anser hafwa något värde. Guds bestämmeelse gäller hela hopen af dem, som tro på Jesus. Håll dig därför till Jesus! Då hör du till dem, som Gud har bestämt till att winna frälsning. Är du swag, så hör du ändå till dem. Är du okunnig, så hör du ändå till dem. Har du wille i den och den läropunkten, så hör du ändå till dem. Är du fattig eller hjul och föraktad i denna werld, så hör du ändå till dem. Dina omständigheter må wara sådana, att du med sanning kan säga: "Det finnes ingen menniska, som är sådan som jag", så gäller det ändå om dig, att Gud har bestämt dig till frälsning, allenast du i ditt hjertats ensalldighet håller dig till Herren Jesus. Ja, ditt namn är redan strifwet i Lammets lifs bok. Det är icke bara möjligt, att du skall winna frälsning, utan det är omöjligt annat. Du måste blifwa salig, så sant du är en af dem, som hålla sig till Jesus. Ly Gud har bestämt hela den skaran till frälsning, de yttersta såwäl som de främste. Det skall aldrig i himmelen eller i helwetet heta, att det fanns någon menniska, som höll sig till Jesus, men som han tröttnade på, och som därför icke wardt frälst. Eller tror du wäl, att i helwetet någon skall kunna säga: "Här ligger jag, fastän jag trodde på Jesus"? Nej. Du kan ej tro det, icke ens om dig själf. Men i himmelen skall många säga: "Jag war fattig, hjul, föraktad; jag war swag och ströplig, den sifte i den stora hop, som trodde på Jesus, men jag trodde ändå på honom, och nu är jag här. Många gånger såg det mörkt, ja förtwifladt ut, men så sade jag: "Herre, jag släpper dig icke, med mindre du wälsignar mig". Många gånger kunde jag icke bebjä, icke läsa, icke med glädje höra Guds ord, men jag

kunde ändå aldrig förmå mig att gå bort från Herren Jesus, att taga farväl af honom och vända tillbaka till synden. Mången gång föll jag, öfverrumplad af frestelsen, men jag kunde ändå icke släppa Jesus, och nu är jag här." — Ja, alla som tro på Jesus, äro werkligen bestämda till frälsning, och den bestämmelsen kan icke ändras. Apostelen Paulus säger, att Guds kallelse och uttörelse äro sådana, att han kan dem icke ångra (Rom. 8). Gud ware lof, att så är! Du Guds barn, håll ständigt fram för ditt hjerta, att Gud har bestämt dig till att vinna frälsning. Det skall göra ditt hjerta gladt och din gång lätt.

Men apostelen tillägger: Genom vår Herre Jesus Kristus. Gud har sändt Jesus för att frälsa hela werlden, och han har förklaradt, att hwar och en, som tror på honom, skall blifwa frälst. Detta är en mycket enkel sak. Gud lät Moze sätta upp kopparormen för att hjälpa alla ormbitna, och han förklarade, att hwar och en, som såg på ormen, skulle blifwa hjälpt. Detta tager också Herren Jesus till en bild. Ty så förhåller det sig med frälsningen i Kristus. Om hela werlden trodde på honom, så skulle hela werlden blifwa frälst. Gud har aldrig på något ställe sagt, att det skulle vara omöjligt för någon människa att tro och blifwa frälst. I samma stund Gud sade något sådant, skulle jag slå igen bibeln och aldrig predika mer i alla mina lefnadsdagar. Om det stode i bibeln, att det wore hundra människor, för hvilka det wore omöjligt att tro och blifwa frälsta, så lönade det sig icke widare att predika. Det finnes då intet evangelium. Jag måste då alltid tänka, att jag sjelf kunde vara en af de hundra, och så finnes i evangelium ingen tröst för mig. Om sedan någon annan komme och frågade mig: "Männe jag är en af de hundra?" så skulle jag kunna svara: "Vi skola hoppas det bästa", men aldrig skulle jag kunna säga något wißt. Och så finnes ingen tröst för honom heller. Ja, då finnes intet evangelium att förkunna för någon. Men nu, Gud ware lof, nu står det icke i bibeln, att det för någon enda människa på jorden skall vara omöjligt att tro och blifwa frälst. Är det således någon, som icke tror och icke blifwer frälst, så sker det därför, att han icke welat tro, och det råder icke Gud för. Hade judarne welat kalla Herren Jesus, så hade de allesammans blifwit frälsta. Och att det war Frälsarens önskan, att de alla skulle tro, det kan man se deraf, att han grät öfwer Jerusalem och sade: Huru ofta hafwer jag icke welat församla dina barn, likasom hönan församlar sina kycklingar under sina wingar, men I hafwen icke welat. Och att alla

hade kunnat tro, om de welat, det ser man deraf, att Guds dom träffade dem för det, att de icke trodde. Ja, om också Judas Iskariot hade kommit till honom, när han hängde på korset, och sagt: "Herre Jesus, jag har gjort illa, förbarm dig öfwer mig och förlåt mig mina synder", så hade äfwen han blifwit frälst. Om Kaisas och Pontius Pilatus hade kommit till korset och bekänt sina synder, så hade Jesus äfwen till dem sagt: "Waren wid godt mod! Edra synder äro eder förlåtna. Jag hör redan, att Gud i himmelen glädes inför sina änglar deröfwer, att I bekänna edra synder och sölen nåd." — Och om du är wärre än Pontius Pilatus och Kaisas och Judas Iskariot tillsammans, mått tillsammans, så kan du ändå blifwa frälst genom Jesus Kristus. Ty Gud har bestämt, att hwar och en som tror på honom, skall blifwa frälst. Och den bestämmelsen kan han icke ändra för din skull. Du får gå med, äfwen du, på den bestämmelsen, så dålig och usel du är.

I denna werlden händer det icke sällan, att lagar och bestämmelser blifwa ändrade för wisssa människors skull, men så går det aldrig med Guds bestämmelser. Hos Gud är intet anseende till personen. Den som icke hörsammar Sonen, har han bestämt till wrede, men den som tror på Jesus, har han bestämt till frälsning. Och derwid blir det, utan afseende på om din tro är stark eller swag, frimodig eller bäsrande. Att utföra din frälsning är en sak, som han gifwit Jesus i uppdrag. Blir du då icke frälst, så blir det Herrens Jesu fel. Men det kan du wäl icke tänka, att Jesus på den yttersta dagen skall komma inför sin Fader och göra någon syndabekännelse eller säga: "Fader, du hade bestämt, att jag skulle frälssa den der, som trodde på mig; men se, det gjorde jag icke." Nej, bort med sådana häbissa tankar! Du må tro det eller icke, du må wara frimodig eller rädd, du må wara stolt eller ödmjuk, du må säga nej eller ja, men så blir det i alla fall. Gud warer lof, att wi hafwa denna fullkomliga wisshet! Om det komme an på vår egen kraft eller vår egen duglighet, så att Gud t. ex. i ewangelium hade sagt: "Nu skall du och Jesus hjelpas åt, så att du blir frälst", då hade jag måst svara: "Herre Gud, det är aldrig wärdt, att wi begynna; nej, då är det bäst att sluta, innan wi hafwa begynt." Men när han kommer och säger till mig: "Nu har jag sändt Jesus för att frälssa dig, och nu har jag bestämt det så, att om du will tro på min son, så skall han frälssa dig", då säger jag: "Lad, Herre Gud! Det är mycket goda wilkor." Ja, så

dana äro willtoren för oss allesammans. Må wi alla, som tro på Jesus, glädjas och fröjdas. Och du, som ännu icke tror på honom, fönn den tid, i hwilken du warder sökt, och passa på tillfället att nu tro på honom.

Kristus har dött för oss, tillägger apostelen, på det att, ehwad wi wala eller jofwa, wi måtte lefwa tillika med honom. Med ordet "wala" menar apostelen, såsom hela sammanhanget wisar, att vara lefamligen lefwande, och med ordet "jofwa" att vara lefamligen dödd. Apostelen vill alltså säga, att Kristi frälsningswerk gäller, ehwad wi lefwa här på jorden eller äro assomnade. Wi behöfwa alltså icke frukta för att lefwa, ty lefwa wi, så äro wi hans. Och wi behöfwa icke wara rädda för att dö, ty dö wi, så äro wi hans. Resultatet blir i båda fallen detsamma. Vår lefamliga dödd skall endast wara en hwila, medan wi wänta honom tillbaka. När han kommer igen, skola wi uppstå och förwandlas till hans ewiga herrlighets afbild. Detta är en lifasjurans, som duger, och en lifasjurans, som man icke behöfwer betala några premier på, en assurans, som man har gratis, och om hwilken man icke behöfwer tänka, att den som står i ansvar för densamma, skall blifwa ur stånd att infria sina förbindelser.

Men om wi hafwa detta hopp och denna wisshet, så låtom oss besinna, hwad apostelen med anledning deraf säger: Wi, som höra dagen till, låtom oss wara nyktra, iflädda trons och kärleken's pansar, med frälsningens hopp till hjälm. Och låtom oss hwar och en i sin mon wara werksamma till att, så widt på oss ankommer, sprida evangeliets kunskap till hela werlden, på det att andra genom oss måtte blifwa troende och förda till Frälsaren. Du skall icke tänka, att du är så obetydlig, att du icke kan uträtta något i den delen. Du skall icke tro, att det beror på predikanterna och deras predikningar blott, att menniskor blifwa frälsta. Nej, du kan mycket wäl verka, der du är stäld, så att flaran af dem, som genom dig blifwa frälsta, warder t. o. m. större än flaran af dem, som genom många stora och wäldiga predikanter blifwa wunna.

Må Gud hjälpa oss alla för sitt namns skull! Amen.

Jesus är Guds tjenare till vår frälsning, och det är en stor tröst.

När Jesus förnam det, gick han bort derifrån, och många följde honom, och han gjorde dem alla helbregda. Och han tillsade dem strängeligen, att de icke skulle uppenbara honom, på det att det skulle fullbordas, som war sagdt genom profeten Esaias, som sade: "Se, min tjenare, hwilken jag har utwalt, min älskade, i hwilken min själ har ett godt behag! Jag skall låta min Ande hwila öfwer honom, och han skall förkunna hedningarne dom. Han skall icke kisma eller ropa, ej heller skall någon höra hans röst på gatorna. Ett förkrossadt rör skall han icke sönderbryta, och en rykande wete skall han icke utsläcka, till dess han har fört domen till seger; och på hans namn skola hedningarne hoppas (Matt. 12: 15—21).

Att Jesus är Guds tjenare till att genomföra den frälsning, hwartill Gud har bestämt oss, det hafwa wi i näst föregående betraktelse korteligen widrört. Här wilja wi göra det något omständligare. Men wi läsa texten i ordning.

Evangelisten börjar sin berättelse sålunda: Men när Jesus förnam det, gick han bort derifrån. Saken war nämligen den, att han på sabbaten hade botat en sjuk. Detta hade uppretat fariseerna så, att de höllo råd emot honom, huru de måtte förgöra honom. Men Frälsaren fick weta det, och strax drog han sig tillbaka. Det war icke hans sed att gå bröstgänges till wäga mot dem, som icke wille hafwa honom. Han kom än till den ena, än till den andra platsen, erbjöd alla lidande sin hjälp, kallade till sig syndare, predikade evangelium för alla fattiga och betungade o. s. w. Tog man emot honom, så gladdes han, och de som togo emot honom, behöfde aldrig ångra det. Dref man honom bort ifrån sig, så gick han sina färde antingen för alltid eller od till en tid, för att sedermera, när sinnena hade lugnat sig, komma tillbaka och ånyo upptaga den frälsningswerkksamhet, för hwars skull han war sänd af Fadern i werlden.

På samma sätt lärde han äfwen lärjungarne att gå tillbaka. Han lärde dem att icke tråta utan i stället gå ur wägen. Om de förbrifwa eder från den ena staden, sade han wid ett tillfälle, så flyn till den andra. Han wille, att de i sådan förföljelse skulle se en Guds fingerwisning, att de borde gå till andra städer för att äfwen der predika evangelium. Der de alltså icke singe wara qwar,

der skulle de icke trotsa sig qwar. Nej, den staden skulle de lemna. Evangelium behöfde ju predikas äfwen på andra ställen. Detta är en lärdom af stor wigt äfwen för den tid, som är nu. Kristi lärjungar skola icke förslita sin tid, sina krafter och sina gåfwor med att trotsigt försöka hålla sig qwar på sådana platser, der man icke will hafwa dem, utan i stället söka upp andra platser, der man tilläfswentligt gerna will mottaga dem.

Evangelisten berättar widare, att många följde Jesus, när han gick; och att dessa många woro hjälpbehöfwannde menniskor, kan man se deraf, att det står, att han gjorde dem alla helbregda. De som följde honom, woro således menniskor, som antingen sjelfwa woro sjuka eller också hade sjuka, som de wille att Jesus skulle bota. Och ingen behöfde förgäfwes wända sig till honom. Detta är nu en wiktig lärdom äfwen för oss, huru wi böra i all nöd och alla bekymmer wända oss till honom, emedan han är den ende rätte och allsmäktige hjälparen, som förstår all vår nöd och kan hjälpa i alla bekymmer. Hela evangeliets ändamål är att wisa de elända till honom. Han hjälper alltid och det på ett sådant sätt, att man efteråt skall nödgas prisa honom för, hwad han gjort. Om han icke hjälper strax, utan det till en tid ser ut, som bekymrade han sig icke alls om dem, som ropa till honom, så har han ändå det barmhertiga hjellaresinnet, att han will och skall hjälpa dem till det bästa. Det är icke alltid sagdt, att det skulle tjena till vårt bästa, om wi hwarje gång finge, såsom wi wille hafwa det; men det är alltid säkert, att det tjänar till vårt bästa, om wi stilla och ödmjukt foga oss i det, som han gör. Wi må gerna frimodigt och enfaldigt uttala vår egen önskan och wilja inför honom, men det må ske i det sinne, att wi säga: "dock Herre, icke som jag will, utan som du will". Och såsom Luther säger: "hans wilja är alltid bättre än äfwen vår goda wilja". När wi begära den eller den fördelen eller bedja att slippa undan det eller det lidandet, så är det icke alltid sagdt, att wi förstå vårt eget bästa. Därför måste wi hemställa det allsammans till honom. Paulus säger om de troende, att de icke alltid sjelfwa weta, hwad de skola bedja, eftersom det är nödwändigt (Rom. 8: 26). Han visar dermed, att wi icke alltid förstå, hwad som skulle wara det bästa för oss. Och han talar ur sin egen erfarenhet i detta fall. När han t. ex. hade fått en påle i lottet, had han tre gånger, att Gud skulle taga den pålen ifrån honom. Herren hörde nog hans bön, men han swarade icke, såsom Paulus önskat, utan sade: Min nåd är dig nog. Dermed fick Paulus låta

sig nöja, tänkande, att denna påle, som syntes honom så hinderlig och plågsam, likväl skulle wara till hans egen andliga fördel, nämligen på det han icke skulle förhålla sig öfwer de höga uppenbarelser, med hwilka han blifwit benådad.

Ehwad lidande, som än kommer öfwer dig, lefamligt eller andligt — försumma icke att i främsta rummet wända dig till Jesus. Bed honom leda och stöta dig och ditt lidande så, att det tjenar till hans namns ära och till ditt eget bästa. Öfwerlemna dig helt åt hans behag och säg: "Herre Jesu, stöt mig du, såsom du ser, att jag behöfver det: Will du taga detta lidande ifrån mig, så gör det; will du att jag skall hafwa det qwar, så låt mig hafwa det qwar; will du lindra det, så lindra det; och will du göra det ändå tyngre än det är, så gör öfwen det. Gif hwad du will, låt mig blott tillhöra dig och låt mig wara förwissad derom, att allt skall tjena till mitt bästa."

Vi lämma alla det gamla bekanta språket: "För dem som hafwa Gud får, samwerkas allting till godo". Detta språk kan öfwen enligt en annan god läsart öfversättas på följande sätt: "Gud samwerkas i allting till godo för dem, som älska Gud", d. w. s. Gud har sitt finger med i allt, som händer dem, och wänder saken så, att allt skall lända dem till wälsignelse. O huru godt att weta, att Guds finger är med i allt. Då behöfver man sannerligen icke wara rädd för någonting.

Det heter vidare, att Frälsaren tillfödde dem strängeligen, att de icke skulle uppenbara honom. Swarför han så gjorde, det kan wara ganska swårt att begripa. Men hwad wi med all säkerhet kunna weta, det är, att det icke stedd derför, att han war rädd, att för många nödställda och eländiga menniskor skulle så höra om honom och komma till honom. Den som lefamligen hjälper en annan, kan wara nödsakad att säga till honom: "Du måste tåga med detta; ty om du talar om det, så är sara wärdt, att jag bli alldeles öfwerlupen af menniskor, som wilja taga min hjälpsamhet i anspråk". Men så behöfde och kunde icke Jesus säga. Nej, ju flere som kommo, desto bättre war det för honom, och desto mer gladdes han. Man ser aldrig, att han blef trött deraf, att så många kommo till honom. Han talade aldrig om någon hwila för egen del. Wäl sade han, att lärjungarne skulle komma affides och hwila sig, men sjelf behöfde han aldrig någon hwila från sitt frälsar-embete. Ja, när han en gång war trött af wandringen, wardt han

genast stärkt derigenom, att en synderska kom, som han fick tala med, och som wille öppna sitt hjerta för hans ord (Joh. 4).

Markus berättar, att Herrens iswer att hjälpa de nödställda och behöfwande war så stor, att menniskorna trodde, att han blifwit ifrån sina finnen. Något dylikt hade de aldrig sett. Men sådan war Jesus, och sådan är han ännu i dag. Aldrig behöfwer någon tänka, att han kommer till besvär för Jesus, han må komma natt eller dag. Aldrig behöfwer någon frukta, att han kommer för ofta, eller att det är för mycken och stor nöd eller för många och swåra synder, han har. Nej, hwem som vill, han komme, och den som törstar, han tage lifwets watten för intet. Alla arbetande och betungade — må de komma till honom! Det finnes inga undantag från det ordet alla. Det finnes ingen menniska, som fått i uppdrag att göra något urwal bland de eländiga och hjälplösa, eller att säga, hwilka de äro, som skola få den nåden att komma till Jesus, och hwilka de äro, som skola hålla sig på afstånd. Det finnes ingen portwakt tillsatt för Herrens hus, utan des portar stå dag ut och dag in öppna på wid gaswel, så att hwar och en, som vill träffa Jesus, som vill finna nåd och barmhertighet hos honom, har fritt tillträde på den stund, då han behöfwer hjälp. Ingen har rätt att på något sätt, genom något slags inwändning, wate sig i ord, åtbörder eller miner, göra den saken twiswelaktig för honom, att han har rätt att komma när som helst, och det utan penningar och för intet.

Evangelisten tillägger widare, att detta allt skedde, på det att det skulle fullbordas, som war sagdt af Esajas. Allt måste fullbordas, som war skrifwet i lagen, profeterna och psalmerna om Jesus. Ingen menniska medwirlade till profetians fullbordan, men allsammans måste gå i fullbordan. Icke ett ord får blifwa tillbala af allt det, som Gud har talat. Det gifwes profetior om Jesus och hans rike, som ännu icke gått i fullbordan; men de skola gå i fullbordan lika wißt, som de profetior redan hafwa gått i fullbordan, hwilka handlade om hans första tillkommelse. Man behöfwer aldrig wara bekymrad för, att profetiorna skola swika. Det kan dröja, men det kan icke swika. Under gamla testamentet funnos wäl många, som till följd af dröjsmålet hänade de gudfruktiges tro på profetiorna och sade: "Swad tjenar det till, att I wänta och wänta århundrade efter århundrade? I sen ju i alla fall, att det blifwer ingenting af, hwad som är lofwadt". Men huru länge det än dröjde, gingo likwäl profetiorna i fullbordan

till sist. Messias kom, född i Betlehem, född af jungfru, född af Davids hus — alldeles som det stod skrifwet hos profeterna. Och då war det icke de troende utan bespottarne, som kommo på fram.

På samma sätt förhåller det sig också med alla de profetior, hwilkas fullbordan ännu låter wänta på sig. Petrus talar i ett af sina bref derom, att det på hans tid fans hånfulla bespottare, som frågade: Hwar är nu löftet om hans tillkommelse? Ty ända från den dag, då våra fäder affomnade, förblifwer allt, såsom det har varit från stapelsens begynnelse. Men apostelen beger de troende, att de icke må låta sig förwillas af sådant tal till att börja twifla på werkligheten af löftenas uppfyllelse. Att det dröjer, säger han, är endast ett uttryck af Guds tålmod. De som wisst och fast hålla sig till det profetiska ordet, de kunna väl i denna werlden gälla som dårar och fantaster, men de skola aldrig komma på fram. Deremot skola de lösa föraktarena komma på fram. Ty allt skall fullbordas, som är skrifwet i lagen, profeterna och psalmerna om Jesus.

Den profetia, som Matteus här anför, börjar så: Se min tjenare, hwilken jag har utwält, min älskelige, i hwilken min själ hafwer ett godt behag, o. s. w. Denna profetia är ett ord, som Gud genom profeten talar om Messias. Han kallar honom för sin tjenare, och detta derför att Messias skulle utföra Guds werk. I anseende till sin person war Jesus Guds son, såsom Johannes säger: I begynnelsen war ordet, och ordet war hos Gud, och ordet war Gud. Och så älskade Gud werlden, att han gaf henne sin enfödde son. Men i anseende till sitt embete, war han Guds tjenare. Såsom sådan framträdde han också i allt. Han sade sjelf: Sonen kan intet göra af sig sjelf, utan det han ser Fadren göra. Ty allt det, som Fadren gör, det gör Sonen på samma sätt (Joh. 5). Och på ett annat ställe säger han: Det är min mat, att jag gör hans wilja, som har sändt mig, och fullbordar hans werk (Joh. 4). Han war i allting medweten derom, att han gick sin himmelske Faders ärenden; och han wille icke taga ett enda steg, icke tala ett enda ord, icke göra en enda gerning, utan att han wisste, att det war i öfverensstämmelse med den himmelske Fadrens wilja. Hwarje gång han t. ex. hjälpte en sjuk, war han förwissad derom, att hans himmelske Fader wille, att han skulle göra just denna gerning. Hwarje gång han tog emot en syndare och förlät honom alla hans synder och lät honom gå i frid, war han wisst derom, att det war Fadrens wilja, att han skulle så göra. Han war fullkomligt wisst derom,

att det war Fadrens egen gerning och werksamhet, som han utförde. Deras kan man också förstå, att Frälsaren alltid, när han skulle företaga något, förberedde sig dertill genom att bedja till Gud. När han stod wid Lazari graf, sade han: Jag tackar dig, fader, att du har hört mig; jag visste väl, att du alltid hör mig (Joh. 11: 41 f.). Han antyder sålunda med dessa ord, att han alltid af Gud utbad sig den kraft, som han behöfde, för att göra den gerning, som han visste, att den himmelske Fadren ville, att han skulle göra. Och Fadren hörde honom alltid och visade honom alltid sina gerningar, på det att han skulle utföra dem.

Moses war en Guds tjenare i det verk, hwartill han war satt af Gud, när han kallades att föra Israels barn ut ur Egypten. David war på samma sätt en Guds tjenare. Profeterna och många andra heliga, som omtalas i det gamla testamentet, hafwa också varit Guds tjenare. Apostlarne hafwa varit Guds tjenare. Ja, alla de, som vilja verka Guds verk på jorden, kallas också med rätta för Guds tjenare. Men alla dessa äro felaktiga, ofullkomliga tjenare, som icke allenast göra sådant, som behagar Gud, utan äfwen göra sig skyldiga till sådant, som misshagar honom. Moses war en som man och trogen Guds tjenare. Men icke förty kunde han göra sig skyldig till sådana felsteg, att Gud måste straffa honom dermed, att han aldrig lät honom gå in i det förlofswade landet, utan lät honom dö och blifwa begrafwen utanför dess gränser. David war också en trogen Guds tjenare. Han hade till och med det witsordet af Gud sjelf, att han war en man efter Guds hjerta. Men icke förty kunde han göra sig skyldig till ganska himmelsfriande handlingar. Sammalunda hafwa alla profeter och apostlar i gamla tider och alla andra Guds tjenare i alla tider måst slå sig för sitt bröst och säga: Gud misskunda dig öfwer mig syndare.

En enda Guds tjenare utgör i detta afseende ett undantag, och den tjenaren är Herren Jesus. Han ensam har varit en sådan tjenare, som aldrig begått något fel, aldrig gjort något, som misshagat den himmelske Fadren. Därför säger han också på ett ställe: Fadren låter mig icke wara allena, ty jag gör alltid det, som behagar honom. Det kunde icke Moses säga; det kunde icke heller David säga; det kan ingen annan heller säga. Paulus måste klaga, att han gjorde sådant, som han hatade, medan han å andra sidan icke gjorde utan underlåt mycket, som han gerna ville göra. När han betraktade sitt lif och sin werksamhet, fann han nog wiljan hos sig att göra det goda; men förmågan att utföra allt det goda, som han

wille — den fann han icke. Alltjemt kom han till korta. Alltjemt war det något, som han skulle hafwa gjort, men som icke blifwit gjordt, och något som han icke skulle hafwa gjort, men som han ändå gjort. Så måste han slå sig för sitt bröst, äfwen han, och ropa: Jag arma menniska, hwem skall lösa mig ifrån denna dödens tropp? Jag, som vill göra det goda, säger han, finner en lag i mina lemmar, att det onda låder wid mig. Lifsom wille han säga: det är ett förhållande, som jag aldrig kan komma undan, jag må bära mig åt, huru jag vill, jag må strida och arbeta aldrig än så, jag må sönderbråka hela min warelse — jag kommer dock icke ifrån det förhållandet, att det onda låder wid mig, hwaraf följdén blir, att jag den ena gången efter den andra ertappar mig med att göra sådant, som jag icke skulle göra, och å andra sidan försummar sådant, som Gud wille, att jag skulle göra.

Ja, alla, alla Guds tjenare äro felaktiga, och de hafwa i alla tider warit det. Jesus Kristus ensam har aldrig begått något fel. Han har aldrig behöft klaga, att det warit något, som han skulle hafwa gjort, men som han icke hade gjort; aldrig att det war något, som han icke hade bort göra, men som han ändå hade gjort. Nej, alltid gjorde han det, som behagade den himmelske Fadren, såsom wi nyss hört af hans egen mun. Han behöfde lära sina lärjungar att i sina dagliga böner bedja: "Förlåt oss våra skulder, såsom och wi förlåta dem oss skyldige äro"; men sjelf behöfde han aldrig bedja den bönen. Ingen af lärjungarne har någonsin hört Jesus bedja: Förlåt mig mina synder! Ty han hade aldrig några synder.

Denne Jesus är fortfarande Guds tjenare. Moses war en Guds tjenare; David war en Guds tjenare; Paulus och alla apostolarne woro Guds tjenare. Men Jesus — han är en Guds tjenare. Paulus och David och Moses, och hwad de nu alla heta — deras tjenst är slut. De hafwa fått hwila från sina werk. De hafwa icke nu något embete här på jorden, i hwilket de kunna wara Guds tjenare. Men Jesus har ännu icke fått hwila från sina werk. Hans werksamhet fortsättes alltjemt. Han säger till judarne: Min Fader werkar intill nu, och jag werkar och. Detsamma gäller ännu i dag. Hans frälsarewerksamhet pågår allt fortfarande och skall pågå, till dess han lagt alla sina fiender sig till en fotapass, och det ordet är fullkomnadt: Döden är uppswulgen i seger. Först när detta är fæddt, är hans tjenst slut. Då skall han öfwerlemna riket och makten åt Fadren och sjelf warda Fadren underlagd, på det

att Gud skall wara allt i alla (1 Kor. 15). Då skall han säga: Fader, nu är det färdigt!

Men den dag, som i dag är, är Jesus ännu Guds tjenare, hans outtröttlige tjenare, hans alltiemt trogne tjenare, hans i alla afseenden fullkomlige tjenare, en tjenare, som aldrig felar i något af det, som hör till hans tjenst att uppsöka och frälssa det borttappade, att hemta igen det förwiflade, att bära hem igen det får, som har gått bort ifrån honom, att förlåta alla sådana deras synder, som i sin nöd wända sig till honom, att ur synden upprätta och hjälpa alla dem, som söka honom, att bewara, styrka och stödjä alla dem, som tro på honom, samt till sist frälssa dem från allt ondt till sitt himmelska rike.

Kom därför ihåg, du som wänder dig till Herren Jesus och känner dig behöfwa honom, kom ihåg, säger jag, att det icke är i din tjenst, som han gör allt detta goda, utan i den himmelske Fadrens tjenst. Om du sjelf måste säga, att du alls icke är wärd, att han gör dig allt detta goda, så är det likwäl den himmelske Fadrens wilja, att Sonen skall göra det. Och det kan aldrig komma i fråga, att Jesus skulle hafwa någon annan wilja än Fadren. Men detta är hans wilja, som har sändt mig, säger Jesus, att jag intet skall borttappa af allt det, som han har gifwit mig, utan att jag skall gifwa dem det ewiga lifwet. Känner du dig alltså owärdig, så wet dock, att Herren Jesus skall för sin himmelske Faders skull och för hans wärdighets skull hjälpa och frälssa dig. Ja, wore du sjuttio sinom sju resor wärre, än du är, så skall han ändå för Fadrens skull göra, hwad Fadren har bjudit honom att göra. Han vill likasom säga: Om du icke kan tro, att min egen goda wilja räcker till, så kan du wäl åtminstone wara förwiflad, att jag skall wara så pligttrogen, att jag gör, hwad den himmelske Fadren vill.

Om denne tjenare säger Gud genom profeten: Honom har jag utwalt. Frälsaren säger och flersalwiga gånger, att han icke är kommen af sig sjelf, icke i sitt eget namn, utan att det är Fadren, som har sändt honom. Dersför kom han i Fadrens namn, såsom hans werktug och hans ställföreträdare. På ett annat ställe säger Jesus om sina lärjungar: Fader, såsom du har sändt mig i werlden, så har och jag sändt dem i werlden. (Joh. 17). De hade icke utwalt honom; de hade icke bestämt, huru eller hwart de skulle gå; utan det war Kristus, som hade sagt: Det och det skolen I göra; så och så skolen I handla. Se, på samma sätt hade Fadren bestämt

och sagt till honom sjelf: Så och så skall du göra. Såsom det också heter i en gammal skön psalm af Luther.

”Till ende sonen sade han:
Jag måste mig förbarma,
Far ned uti det syndaland
Och lös de fångar arma. —
Sin fader sonen lydig war,
Kom till oss här på jorden.”

Redan i det gamla testamentet stod det också skrifvet om Sonen: Din vilja, min Gud, gör jag gerna och din lag har jag i mitt hjerta. Det war en fullkomlig öfvensstämmelse emellan Fadren och Sonen. Men ifrån Fadren war det, som alltsammans hade sin begynnelse och utgång; såsom Paulus dertför säger: alltsammans är det af Gud, som har försonat oss med sig sjelf genom Kristus. Och det war Gud, som war i Kristus, försonande werlden med sig sjelf. Dertför säger också Jesus: Den som tror på mig, han tror icke på mig utan på honom, som har sändt mig (Joh. 12). O, att Jesus är den frälsare, som Gud har utvalt, det är vår trygghet, det är, hwad som gör det så outhärligt viktigt, att hwar och en — hwar enda en — som vänder sig till honom, skall blifwa frälst.

Min älskade, i hwilken min själ har ett godt behag, säger Gud genom profeten om sin tjenare. Fadren har älskat Sonen af ewighet. Han hade ett godt behag i Sonens hela person, ty Sonen war en rättfärdig och helig man. Han hade behag i alla hans gerningar, ty han gjorde alltid det, som behagade den himmelske Fadren. Andra Guds tjenare hafwa många gånger, såsom wi ofta sagt, gjort sig skyldige till sådana saker, som misshagat Gud, och som de dertför måst bedja om förlåtelse för. Kristus deremot har alltid gjort sådant, som behagat den himmelske Fadren. Det heter dertför om honom, att han tillwänte i wisdom och nåd eller behag inför Gud och menniskor. Hela hans utwedling alltifrån den späda barnheten war ett ständigt föremål för den himmelske Fadrens wälsbehag. Och denne Jesus är det, som i Fadrens namn kommit för att frälssa syndare, för att frälssa dig och mig och alla de våra.

Det återstår ännu några ord af vår text. Dem spara wi till nästa gång. Gud wälsigne det sagda till frälsning för oss genom Jesus. Amen.

Gud har låtit sin ande hwila öfwer Jesus, och det är en stor tröst.

Jag skall låta min Ande hwila öfwer honom, och han skall förkunna hedningarne dom. Han skall icke lifwa eller ropa, ej heller skall någon höra hans röst på gatorna. Ett krossadt rör skall han icke sönderbryta, och en rykande wete skall han icke utsläcka, till deß han har fört domen till seger; och på hans namn skola hedningarne hoppas. (Matt. 12: 18—21).

Deßa evangelistens ord utgjorde en del af texten för vår förra betraktelse. Men wi hunno icke då säga något om dem. Dersför wilja wi göra det nu. De framställa på det ljusligaste sätt fadrens och Sonens förhållande till hwarandra wid människans frälsning. Åh, att wi finge detta in i våra hjertan! Deri ligger en outtömlig källa af frid och tröst för de elända. Må wi detsför åter och åter förbjupa oss deri.

Jag skall låta min ande hwila öfwer honom, heter det först. Det är Gud, som talar om sin tjenare. Och denne tjenare är Jesus. Det är Gud, som har utwalt honom, det är Gud, som har sändt honom, och det är Gud, som har utrustat honom med sin ande till det embete, som han gifwit honom. Allt — allt, är det af Gud, säger Paulus. Jesus är Guds tjenare, Guds ställföreträdare till att utföra Guds werk i Guds ande och Guds kraft. Han är icke vår ställföreträdare för att försona Gud med oss eller wända Guds hjerta till oss eller löpa Guds nåd åt oss, utan han är Guds ställföreträdare för att försona oss med Gud, för att wända vårt hjerta till Gud, för att löpa oss åt Gud.

Guds ande hwilade öfwer honom utan mått. Profeterna hade också Guds ande, men ingen så som Jesus. Detsför säger Johannes döparen om honom: Den som kommer öfwanester, är öfwer alla, den som är af jorden, han är af jorden, och af jorden talar han; den som kommer från himmelen, är öfwer alla. Hvad han har sett och hört, det vittnar han (Joh. 3: 31 f.). Wi tala, det wi weta, säger Jesus om sig sjelf, och hwad wi hafwa sett, det vittna wi (Joh. 3: 11). Allt hwad menniskor af egen fatatur tala, det är wadlande och owist. Den ene säger så, den andre så. Den

ene winner anhängare, den andre lifaledes. Dit ledaren går, följa anhängarne med. Och hwart bär det? Ingen kan säga det. Jesus deremot talar wißt. Hans ord äro ewiga; icke en pridd af dem skall förgås. Huru myckert menniskor än må strida emot dem, wederslätta dem, häna dem, stola de dock till sist bewisa sig wara den ewige Guds ord. We alla dem, som trotsat dem. Men salige alla de, som satt en orubblig lit till dem. Herrens ord är wißt och gör de ensalbiga wisa. Herrens ord upplysa ögonen. Herrens ord leda de elända rätt. Herrens ord gifwa kraft, seger och tröst i lif och döb.

På samma sätt som det här säges, att Gud skall låta sin ande hwila öfwer Kristus, på samma sätt säger Kristus om sig sjelf i Ef. 61: 1: Herren Guds ande är öfwer mig, ty Herren har smord mig till att båda glädje åt de arma, sändt mig att förbinda förkrossade hjertan — att predika frihet för de fångna och förlofning för de fångslade, att predika ett nådens år från Herren och en hämdens dag från vår Gud, att trösta alla sörjande. — Sådan är Guds andes werksamhet i Kristus Jesus. Det är icke en werksamhet, som går ut på att döma eller bedröfwa eller nedtrycka de arma, utan i stället att båda glädje åt dem, icke att sarga utan att förbinda de förkrossade hjertan; icke att riswa upp och förwärma de sår, hwaraf hjertat kan liba, utan i stället att hela dem; att predika frihet och förlofning för de fångna — för sådana som äro fångna i elände och synden samt längta att komma ut ur fångenskapen; att predika, icke ett domens eller vredens år utan ett nådens år från Herren; att trösta, icke att lägga sten på bördan utan ljusligen hugswala alla sörjande, alla som känna sig olyckliga öfwer sina synden och sin swaghet.

Apostelen Petrus säger också i Apg. 10, att Gud hade smord Jesus med den helige ande och med kraft, och att Jesus gick omkring, gjorde wäl och hjälpte alla, som woro beherrskade af djefwulen. Det är ju precis det samma, som redan war genom profeterna förut sagdt. Guds ande och kraft yttrade sig i honom icke försträlande eller förtärande utan så, att han gjorde wäl och hjälpte alla, icke somliga utan alla, som woro beherrskade af djefwulen, icke som woro felfria och heliga, nej, som woro djefwulens trålar och nu kommo till Jesus för att blifwa fria. O hwillen bild af Gud! Ty det war Gud, som war i Kristus och werklade, det war i Guds, den himmelske Fadrens namn, som Jesus talade och werklade. Och hwat som är skrifwet om honom, det är skrifwet också till lärdom, att vi

må weta, hurudan han nu är, och hwad de elända nu hafwa att wänta af honom.

Det heter i vår text widare om honom. Han skall förkunna hedningarne en dom. Jesus skulle förkunna både för judar och för hedningar, att det stundade en afgörande dom. Denna förkunnelse hade till ändamål, att menniskorna skulle omvända sig, innan domen kom. Sådant kunna wi se isynnerhet af Pauli tal till hedningarne i Aten, der han säger, att Gud bjuder menniskorna, att alla allstädes skola ändra sitt sinne, emedan han har fastställt en dag, på hwilken han skall döma werlden med rättfärdighet genom en man, hwilken han har vertill bestämt, erbjudande tron åt alla, i det han har uppväckt honom från de döda. Apostlarna woro också i sina predikningar alltjemt angelägna att förhålla menniskorna, att nu är Guds tålamods tid, nu är salighetens dag; men denna salighetens dag skall wid tidsålderns slut efterföljas af en dom. Därför förmanade de dem och sägande: Skynden eder nu, lännen den tid, i hwilken Gud söker eder och omvänden eder, innan domen kommer, att I på den dagen mån winna det ewiga lifwet i himlarnes rike. Sådant är ju en nådefull domspredikan, och att detta är textens mening, det kan man se af v. 21, der det står: och på hans namn skola hedningarne hoppas.

Men låt oss nu läsa vidare: Han skall icke kiffa eller ropa, och hans röst skall man icke höra på gatorna. Frälsarens hela uppträdande har varit stilla och saktmodigt, ödmjukt och gudfruktigt. Aldrig har han gifwit någon menniska någon berättigad anledning till klander eller tadel. När fienderna klandrade honom, måste de tillwita honom saker, som han aldrig hade gjort sig skyldig till. De måste göra honom till sabbatsbrytare och gudsförsämdare, fastän de aldrig kunde bewisa sina anslagelser. Twärtom. Frälsarens hela lif har vittne om, att han war den gudfruktigaste, den helligaste och rättfärdigaste menniska, som någonsin funnits på jorden. Han kunde därför frimodigt fråga: Hwem af eder straffar mig för synd? Han wiste af ingen synd, säger apostelen. Jesus har aldrig kiffat med någon menniska, ware sig om andliga eller leamliga ting, aldrig inlätit sig i träta med menniskor om mitt och ditt. Alltid har han talat allwarligt, frimodigt och saktmodigt. Hwarje hans ord war wägd för Gud. Aldrig har han bannat någon. När han blef hånad, hånade han icke igen, säger apostelen. Han har älskat sina owänner och gjort wäl emot sina fiender. Han har aldrig låtit sig öfverwinna af det onda. Han har gråtit af medlidande öfwer deras

ofärd, som i wilddt raseri ropade "korsfäst". Sa, på sjelfwa korset har han bebit för dem, och denna bön war det första ord, han talade der. Aldrig skall derför någon af hans omänner på den yttersta dagen kunna komma och säga: "Hade han icke varit fränstötande och hård mot mig utan älskat mig, så skulle äfwen jag kunnat bli frälst". Nej, han älskade och älskar än i dag och skall intill dagarnes ände älska icke blott sina wänner utan äfwen sina fiender, alla sina fiender äfwen de wärste utan undantag. Han har älskat Kaifas, Pilatus och Judas Iskariot, och om någon af dem hade omvändt sig, t. o. m. då han hängde på korset, så skulle han hafwa förbarmat sig öfwer honom. Ad om Judas, i stället för att gå till presterna med de förbannade silfverpenningarna, om han i stället hade kommit till Jesus, bekänt sina synder och sökt nåd! Då skulle det hafwa blifwit annat af honom, än hwad det nu blef. Presterna sade: Wi bry oss ej om dig, du må swara för dig sjelf. Men Jesus skulle hafwa sagt: Judas, war wid godt mod, dina synder förlåtas dig. Och det skulle hafwa varit honung i hans eget libandes kall.

Jesus har varit i alla delar sådan, som han welat, att hans lärjungar skulle wara. Han har förmanat sina lärjungar att älska sina fiender — det har han gjort sjelf; att wälsigna dem, som bannade dem — det har han gjort sjelf; att göra wäl mot dem, som hatade dem — det har han gjort sjelf; att bedja för dem, som gjorde dem slada och förföljde dem — det har han gjort sjelf. När hans lärjungar en gång wille kalla ned eld af himmelen för att förgöra en stad, som icke wille taga emot honom, sade han sträfsande till dem: I weten icke, hwilken ande I tillhören, ty menniskans Son är icke kommen för att förderfwa menniskornas själar, utan för att frälja dem. På ett annat ställe säger han: Om någon icke tager emot mitt ord, icke dömer jag honom, ty jag har icke kommit för att döma utan för att frälja werlden; om någon föraktar mitt ord, han har den, som skall döma honom, nämligen det ord, som jag talar — det skall döma honom på den yttersta dagen. Jesus gjorde alltid godt. Ehwad ondt han sjelf mände lida, lät han sig deraf aldrig förhindras att fortsätta att göra det goda, och det äfwen mot dem, som gjorde honom ondt. Det heter om honom, att han skulle wara en barmhertig öfwersteprest. Och i sanning: det war han, och det är han! En fader kan wara barmhertig mot sina barn; en moder kan wara barmhertig mot de barn, hon burit under sitt hjerta. Men Herrens Jesu barmhertighet — den går ännu mjukt.

mycket längre. Den är alldeles sådan, som den himmelske Fadrens barmhertighet är, och om den säger profeten: Om än en gvinna kunde förgåta sitt barn, så att hon icke förbarmade sig öfwer sitt lifs son, så skall han likväl förbarma sig. Hans barmhertighet är så brinnande, heter det; ja, hans hjerta brister honom af förbarmande, så att han måste förbarma sig. Han kan icke hålla det tillbaka. Hans wäsende är sådant, att han måste förbarma sig. Och Herren Jesus är Guds egen afbild och hans wäsendes rätta beläte, så att man på honom kan fullkomligt se, hurudan den himmelske Fadren är.

Denna Herrens Jesu barmhertighet bestrifwes widare i vår text, när det om honom heter: En krossad rö skall han icke sönderbryta, och en rylande weke skall han icke utsläcka. Med dessa uttryck menas eländiga, olyckliga, fattiga syndare, som icke kunna hjälpa eller reda sig sjelfwa. En krossad rö kan icke hålla sig sjelf upprätt. Hon är det mest wärdelösa ting. Hwem kan wäl göra något deraf? En rylande weke kan icke lysa. Han bara ryter och luttar illa, så att alla ropa: Släck den der weken riktigt. Si, sådana förbråkade rör och rylande wekar äro alla dessa usla, eländiga, hjälplösa syndare, som lärt känna sina synder. Dem skall nu Jesus icke krossa eller släcka utan hjälpa och wara nådig. Det heter därför om honom i en af Davids psalmer: Han skall wara den usla och fattige nådig, och de fattigas själar skall han hjälpa. Det står icke, att han bara skall wara de fromma och gudfruktiga nådig; utan de usla och fattiga skall han wara nådig. Och der angifwes icke någon wiß måttlig grad på uselheten och fattigdomen; han säger icke heller, att han skall wara somliga af dem nådig. Nej, äfwen de allra uslaste och fattigaste och eländigaste skall han wara nådig. Hör du alltså till de riktigt usla och fattiga, så hör du ed alldeles riktigt till den hopen, om hwilken det står strifwet, att Jesus skall wara dem nådig. Du kan tycka, att det är alldeles orimligt för mycket. Ja, men då det ändå är sant, hwad vill du göra? Icke kan du göra det om intet, och icke är det klokt, att du för egen del drager dig undan. Vort med alla flärmar! Låt Guds nåd regna ned öfwer dig! Om också ingen annan förbarmar sig öfwer dig eller vill eller kan hjälpa dig, om du tycker dig wara så usel, att du icke kan anförtro dig åt någon menniska emedan du finner, att hwar och en, som kände dig, måste förakta dig, så är dock Herrens Jesu barmhertighet brinnande öfwer dig. Åt honom kan du anförtro allt, åt honom öfwerlemnna dig med allt och wara wiß, att

hwad som än må hända — aldrig skall det hända, att han kastar bort dig. Aldrig är du för usel för honom. Han har ännu aldrig kastat bort en enda syndare på jorden, som i sin nöd wändt sig till honom. Och icke lärer han börja någon ny ordning med dig.

Se på röstwaren på korset. Han war wißerligen icke någon förträfflig och bra människa. Hans meritlista war förfärlig, han war en sådan der förbråkad rö och ryfande wese. Men i sin nöd wände han sig till Jesus och bles hulpen. Ja, hwad vill man säga derom? Herren Jesus är nu en gång sådan, och han förblir densamme i ewighet. "Han är oförbätterlig", tänkte fariseerna. Ja, han war så god, att han icke kunde bli bättre, det är sant.

Se på synderskan, som kom till fariseen Simons hus för att söka Jesus. Hon hade icke mycket att stryta öfwer. Hon war en förbråkad rö, en ryfande wese, en usel människa, som alla föraktade, äfwen de, som sjelfwa lefde i samma usla wäsende som hon. Men Jesus förbarmade sig öfwer henne. Han föraktade henne icke, ty han war en helig man, och den, som är helig, han förbarmar sig öfwer de fallna men föraktar dem icke. Att förakta sådana det är synd, och det kan icke han göra, som är helig. Nej, han måste wara barmhertig, emedan han är helig. Heligheten och rättfärdigheten äro icke emot barmhertigheten utan twärtom. Det är rättfärdigt att wara barmhertig men orättfärdigt att wara obarmhertig.

Se på den fader, som Jesus skildrar i Lukas 15 kapitel. När han fick se sin son på långt håll, så warunnade han sig öfwer honom, sprang emot honom, föll honom om halsen och kyssste honom. Det hade ingen af hans drängar welat göra. Om husbonden hade sagt till dem: "Löpen emot honom och kyssen och wälkomnen honom", så hade de rodnat och tänkt: "Icke kunna wi på öppen gata kyssa en människa, som burit sig så åt som han". Nej, men hwad tjenarne icke wille göra, det gjorde fadren, utan att fråga efter, hwad menniskor skulle tänka derom. Hade andra sett det, hade de wäl förundrat sig, ifall de icke wetat, hwem den gamle mannen war. Men hade någon sagt: "Det är hans fader", så hade alla swarat: "Måja, då är det ju icke underligt". Af en fader wäntar man sådant. Och tänk, nu är den himmelske Fadren en fader öfwer allt, icke sämre än allt, utan bättre än allt, hwad fader heter i himmelen och på jorden. Samma barmhertiga hjertlag, som är i honom, är ock i Herren Jesus mot alla förbråkad rö och ryfande wesar.

Se på den der ättensflapsbröterkan, som fariseerna förde fram

inför Jesus. De tänkte stena henne, och de wille, att Frälsaren skulle säga sin tanke. De lände hans barmhertiga hjerta och wäntade just, att han skulle låta sig deraf förledas att döma annorlunda än Mose lag. Och han förbarmade sig werkligen öfwer henne och det utan att kränka Mose lag. Han sade till hennes anklagare: "Den af eder, som är utan synd, han kaste första stenen på henne." Då blefwo de slagne och gingo sin väg. Sedan aflöste han den stadars qwinnan och sade till henne: "Gå och synda icke härefter." Lär deraf, huru han förbarmar sig öfwer dem, som äro usla och eländiga, och se, hwad du — du sjelf — därför har att wänta af honom, när du känner dig usel och förtappad.

När Jesus wardt gripen i Getsemane och lärjungarne allesammans öfwergåfwo honom och flydde — huru mycket fans då qwar af dessa starka, wäldiga lärjungar? Ingenting annat än förbråfde rör och rylande welar. Men Herren warfunnade sig öfwer dem, uppenbarade sig för dem och tillsade dem frid. Han blåste på dem och sade: Tagen den helige Ande. Dermed styrkte han dem, så att de åter började lysa. De fingo nytt mod i sina hjertan och nya krafter att löpa hans vägar. Se särskildt på den arme Petrus, som förnekat sin mästare och swurit på, att han icke lände honom. Hwad tror du, att Petrus rätteligen hade kunnat och bort kallas under tiden från långfredags morgon till påstdagen? Jo, wisseligen en förbråfad rö, en rylande wete — om icke till och med den titeln war för god åt honom. Men se! Herren förbarmade sig ändå öfwer honom och halp honom, förlät honom allt och kastade alla hans synder i hafwets djup. Ja, sådan är han. Han will icke, att någon skall synda. Men om någon syndat, då will Jesus, att han skall komma till honom och få nåd. Det är en ofattlig barmhertighet. Men sådan är han, och man måste taga honom, sådan han är. Han är oföränderlig.

Se nu och på din egen erfarenhet. Många gånger har du fallit i synd, så att du måst blygas både inför Gud, inför dig sjelf och inför andra menniskor. Du har kanske icke wetat, hwart du skulle taga vägen för din flams skull. Men Herren har ändock förbarmat sig öfwer dig. Ännu har det aldrig fallit honom in att hålla någon förebrående ransakning med sådana syndare, när de kommit till honom. Nej, han har tagit så warligt i dem, som någon sin en läkare kan taga i menniskor, hwilla äro så sjuka, att de knapt tåla, att man tittar på dem. Han har blåst på dem med sin ande så stilla och warsamt, att de icke skulle alldeles flodna utan hållas wid lif och blifwa lysande igen. Sådan är Herren

Jesus. Han har icke bara varit sådan förut, utan han är sådan ännu i denna dag. Därför alla I eländiga syndare — passera på! Du som vet med dig, att du är bunden i de försträckligaste hemliga eller uppenbara syndabojor — passera på att komma till denne barmhertige frälsare, som Fadren sändt för att frälsa dig. Du är kanske stundom så förtviflad, att du är färdig att gå och taga lifwet af dig, därför att intet synes hjälpa. Men kom i stället till honom, som icke tager lifwet af någon menniska, utan som i stället gör de döda lefwande — han skall förbarma sig öfver dig. Tycker du än, att du är den försträckligaste warelse, som trampat på Guds gröna jord, så vet i alla fall, att han icke skall stöta dig bort. Han har sagt, att han skall taga emot och frälsa alla sådana, som Fadren gifwer honom. Kom därför du eländige, du affällige, du som kanske en lång tid varit Herrens lärjunge, men som nu gått bort och weskawat in dig i synd och orättfärdighet. Kom, om du är en förbråkad rik — ja, kanske en alldeles kallnad wesk! Kom nu. Kom utan penningar och för intet. Kom, just sådan du är. Jesus har af Fadren fått det embetet att frälsa det förtappade och hemta igen det förwillade. Kom du unge, som ännu icke långt har hunnit på din lefnadswäg; kom äfwen du gamle, som redan slutat din wandring och nu står lutad öfver grafwens brädd. Kom i den andra timmen, kom i den åttonde eller den tionde timmen, men kom äfwen i den elfte timmen, kom med hela din börd! Försöt icke att bli bördan qwitt på annat håll eller till någon del, innan du kommer, utan kom till denne barmhertige och trogne öfwersteprest just sådan, som du är.

I Hes. 34 tablar Herren Israels herdar, därför att de woro hårda och stränga mot de elända, därför att de icke förbundit de sargade, styrkt de swaga, uppsökt de förwillade och fört tillbaka de förfstingrade. Denna förebräelse wisar, hurudana Herren vill att alla herdar skola wara. Och att han vill, att de skola wara sådana, det beror derpå, att han själf är sådan. När han ser någon, som är sargad, förwillad, bortkommen, eländig, då brister hans hjerta af förbarmande. O, huru gerna wille han icke synda till undsättning! Han är barmhertig, nådelig, tålmodig och af stor mildhet, säger David, och handlar icke med oss efter våra synder. Den qwinna, som kom till Jesus och hade haft blödgång i tolf år, hon war så rädd, att hon icke wiste, hwad hon torde göra. Men hon tänkte: "Alltid måtte det väl wara tillåtet att bakifrån som allra hastigast röra wid toffen på hans mantel; det kan väl icke

wara så farligt". Men när Jesus frågade, hwem det war, som hade tagit på honom, då kom hon fram, stälswande och bästswande, och trodde, att hon gjort något mycket illa. Men han sade till henne: "War wid godt mod, min dotter, din tro har hulpt dig!" Det war en förbråkad rö, som han helade, en rylande wete, som han bläste eld uti.

Du behöfwer alltså icke wara rädd att komma. Den der mannen, som hade legat i Betesda i 38 år, öfwergifwen, som det syntes, af både Gud och menniskor, han hade nog blifwit sjuk till följd af sina egna synder. Det kan man se af Frälsarens ord till honom efteråt: "Synda icke härefter, att dig icke wedersares något värre". Men Herren förbarmade sig ändå öfwer honom och frågade: "Will du blifwa frisk?" Mannen tyckte nog, att den frågan war mycket underlig. Hwem kunde wäl sätta i fråga, om den, som legat sjuk mer än halfwa sitt lif, wille bli helbregda? Han såg frågande på Jesus, lifasom wille han säga: "Herre, hwem är du? Kan du göra något?" Men Jesus sade: "Stå upp, tag din säng och gå." Så kommer han ännu i dag till dem, som ligga i den allra värsta sjukdomen, i syndens spetälska, och som sjättrats deraf icke bara i 38 år utan i 40, i 50, i 60 år och deröfwer. Ad, han wille gerna hjälpa dem alla. Jag kände en troende qwinna i en stad i mellersta Sverige. Hon hade varit troende i många år, men hennes moder war otrogen. Wid 90 års ålder blef emellertid gumman omvänd; och ännu då i 90:de året war Herren tillstädes för att förbarma sig öfwer henne, förlåta hennes synder och frälssa henne. Sådan är Herren Jesus! Aldrig har det på jorden funnits en menniska sådan som Jesus; ingenstädes finnes det heller, och aldrig kommer det att finnas någon, till hwilken syndare hafwa en så öppen och fri tillgång utan penningar och för intet utan att behöfwa wara rädda att någonsin, ware sig natt eller dag, falla honom beswärliga. Aldrig rynkar han på pannan, när han ser en syndare komma. Aldrig tänker han: "Se så, skall nu den der komma också? Ställ jag då aldrig så någon rast eller ro för hans enträgenhet?" Aldrig tänker han: "Se så — hundra gånger har jag hjälpt honom, och nu kommer han ändå igen; tror han då, att jag skall stå till påß för att hjälpa honom, hwarje gång han syndar?" Nej, aldrig talar han så och aldrig tänker han så. Utan alltid är han lika glad, lika mild, lika willig till att hjälpa; aldrig nervös eller knotande öfwer, att man kommer för ofta. Dersför säger apostelen: Låtom oss dristeligen gå fram till nåda-

stolen, att wi må få barmhertighet och finna nåd till hjelp i rätta stunden. Jesus är nådastolen. Låtom oss gå till honom dristigt, icke bäsrande utan frimodigt, och det just på den tid, då wi behöfwa nåd, stor nåd, gränslös nåd och barmhertighet, ty då om någonsin är rätta stunden. Alltid har han öppna armar för de elända. Det är sant, hwad wi sjunga i en gammal sång:

"Öppet står Jesu förbarmande hjerta."

Det finnes ingen dörr der, som tillslutes af någon portwakt eller någon dörrstängare. Nej, der står alltid öppet. O, att alla syndare, alla usla och fattiga, alla tjuftar, drinkare, horkarlar, mördare, affällingar och andra wille begagna sig af detta nådens budskap, innan domen kommer!

Det heter ytterligare i vår text: Till dess han har utfört domen till en seger. Med domen menas den dom, som skall komma, och som nu förberedes. Denna dom skall aflöpa med seger för honom, så att alla hans fiender skola blifwa krossade och alla hans wänner fullkomligt förlossade. De ogudaktige skola icke bestå i domen, säger David (Ps. 1). Nej, de skola förgås, de skola gå bort i ewig eld, der det är gråt och tandagnisflan. De skola icke få se lifwet, utan Guds wrede förblifwer öfwer dem. Men hans wänner, de hafwa en ewig herrlighet att wänta. Jesu seger slutar med ewig salighet för dem. Så talar Jesus, och han är den, som skall utföra domen. Och hwem skulle wi tro i en så wigtig sak, om icke honom?

Slutligen säger texten: Och på hans namn skola hedningarne hoppas. Icke blott judar utan äfwen hedningar skola hoppas på honom och wänta frälsning i hans namn. Denna frälsning skall genom evangelium förkunnas dem, såsom wi också se, att det går till än i denna dag. Gud ware lof, att evangelium nu predikas så rikligt, snart sagdt öfwerallt i hednawerlden, så att de arma hedningarne, som wandra i mörker och dödens skugga, blifwa i tillfälle att höra den lefwande Gudens ord och sålunda finna det ewiga lifwets ljus.

O, hwilken fullkomlig frälsare är icke Herren Jesus! Huru fullkomligt rädder han icke till för alla tider och för hela werlden! Låtom oss tro på honom, lefwa för honom och alltid genom hela vårt lif förkunna hans dygd, som kallat oss från mörker till sitt underliga ljus. Amen.

Gif Gud makten — det är en stor tröst.

I riken på jorden, sjungen åt Gud, lofsjungen Herren, Sela, honom, som far på himmelen, den urgamla himmelen! Si, han ljudrar med sin wäldiga stämma. Gifwen Gud makten! Öfwer Israel är hans herrlighet och hans makt i styrarne. Fruktanswärd kommer du, o Gud, från dina helgedomar; Israels Gud, han gifwer makt och styrka åt sitt folk. Lofwad ware Gud! (Ps. 68: 33—36).

Deßa ord äro ett uttryck af den fullkomliga tillit till Gud och glädje i Gud, som David lände, då han sjöng dem. Det war icke alltid David erfor en sådan troshwighet. Ofta ångslades och bäf- wade äfwen han, war swag och misströstande, och då klagade han så jämmerligt, som om det icke funnes någon Gud, eller som om Gud alldeles förgätit att wara nådelig. Men så sten det upp igen, då war allting klart och ljust, då fylles hans hjerta med fröjd, då slände han sin harpa och sjöng de herrligaste lofsånger.

När man skall se en sak riktigt, så måste det wara ljust. I mörkret blir allting svart och otydligt. Det samma gäller, när man skall se på Gud. Det måste wara ljust. I de "mörka tiderna" tyder man, att han är försträfflig, att han förgätit att wara nådig, att han bara will kasta bort. Men det är en synwilla. En flicka mötte en gång i sena qwällen sin fader på landsvägen. När hon war snade honom på afstånd, blef hon förfärad. "Hwad kan det der wara för en karl?" tänkte hon. I mörkret såg han så farlig ut. Men när han kom närmare, och hon såg honom riktigt, då för- wandlades hennes förfäran genast till trygghet, och sedan war hon icke alls rädd för, huru många farliga karlar hon än kunde möta. Vid sin faders hand lände hon sig stark.

På nära håll och i ljuset är Gud ljuslig och tilldragande. Detsför fyller hans åstådande de heliga med trygghet och fröjd, när de se honom, sådan han werkligen är. Då hoppa, sjunga och jublera de, då frukta de hwarken lif eller död, höghet eller djup, hufwulen eller något annat. Det war i en sådan sinnesstämning, David sjöng vår text. Och låtom of nu "märka ord". Han säger:

I riken på jorden, sjungen Gudi, lofsjungen Herren, honom, som far på den urgamla himmelen. David uppmanar folken att prisa Gud med sång. David älskade sång och musik. Sjelf sjöng han gerna. Han bildade och stora lörer till att lofsjunga Herren wid gudstjensten. Men han önskade, att Guds lof måtte sjungas ännu herrligare och kraftigare. Derföre wille han hafwa alla andra folk med i den lofsjungande skaran. Sång och musik äro ett mäktigt medel att befordra både ondt och godt. Så användas fosterländska sånger för att uppelda fosterlandskärleken, dryckessånger att uppmuntra till dryckenskap och otuktiga sånger att reta till otukt. Wore icke musiken med, så blefwe det ingen dans utaf. Hela werlden wet, att sång och musik äro mäktiga medel att göra intryck och lifwa menniskor för den sak, för hwilken de användas. Så är och för hållandet, då de användas till Guds ära, hwartill dessa gåfwor äro gifna. Derför är det godt, att Guds folk sjunger hans namns ära. Åh, måtte snart alla folk taga del i den sången! Ja, en gång skola alla släkten och hedningar och folk och tungomål göra det.

Han, som bor i den urgamla himmelen, han stådar på det nedriga i himmelen och på jorden, att han skall höra den sångnes sudan och förlossa dödens barn. Derför är han wärd att hafwa lof och ära. Det är en kostelig ting att tada Herren och lofsjunga ditt namn, du allrahögste. Lofwa Herren, min själ, och allt det uti mig är, hans heliga namn; lofwa Herren, min själ, och förgåt icke, hwad godt han dig gjort hafwer. Må wi öfwa den saken att tada och lofwa Gud för allt, det han gör; ty alla Herrens wägar äro godhet och sanning. Om du och jag icke begripa det, så äro de godhet och sanning i alla fall. Är wägen jemnare och ljusare, så är den godhet och sanning; går den genom mörka dalar, genom trångmål och nöd, så är den ändå godhet och sanning. Derför låt oss säga: Wälsignad ware Gud för allt! Allt måste samverka till godo för dem, som hafwa Gud lär. Märk: allt, allt! Här gifwas inga undantag. Derför må wi tada Gud för både ljuswa och bittra erfarenheter och öfwa oss i den tron, att allt, hwad Gud gör med oss, och allt, hwad han låter oss wedersaras, samverkar till godo. Går det icke alltid så bra att tro och sjunga, må wi dock alltid finnas i öfningen, såsom apostelen förmanar: Öfwa dig sjelf till gudaktighet. Det ord, som han begagnar, betyder egentligen gymnastisera: gymnastisera dig sjelf till gudaktighet. Och till gudaktigheten hör äfwen tron och lofsången. Såsom lemmanne blifwa friskare,

kraftigare och skönare genom gymnastik, så blir din ande genom gudaktighetens öfning sundare och kraftigare att tro och att sjunga hans lof, som har kallat dig från mörkret till sitt underliga ljus. Gud vill endast hafwa ära och tack för allt det goda, han gör och gifwer. Otacksamhet är en swår synd, som hwarken kan behaga Gud eller menniskor.

Då jag som liten hade begått någon förseelse och dermed förtjent tillrättwising, måste jag alltid efter agan be om förlåtelse och kyssa min mor på handen. Jag hade en allwarlig moder, som fordrade detta, och det war det mest förödmjukande, ja det värsta, jag wistte, att då — just då när hon slagit mig — kyssa henne på handen. Annars gjorde jag det ju gerna. Men nu ser jag, att det just då war det helsosammaste. Så är det också alltid helsosammast, att när jag lider något, inför Gud bekänna, att jag lider, det mina gerningar äro värda, samt tacka för agan och kyssa den himmelska fadershanden, som i allt befordrar mitt sanna bästa. Gör du så med; kyss på hand och säg: "All denna tuftan har jag förtjenat och mera till. Tack, läre Herre Gud; nu ser jag, att du tänker på mig." Misförstå honom aldrig, såsom vill han dig något ondt. Agan är också en nåd. Kom ihåg det.

Jag frågade en gång en gammal troende gumma, huru hon hade det med sin Gud. Hon swarade: "När Gud besöker mitt hjerta med sin ljuslighet, då blir jag glad och känner, att han är mig nära; när han bekräftar mig, då ser jag, att han tänker på mig och vill mig väl; men när jag hwarken förnimmer det ena eller det andra, då blir jag rädd, att han kanske har öfvergifwit mig. Då börjar jag ropa till honom, att han måtte wända sig till den öfvergifnas bön och se till min jämmer." Sådan är enfaldens wijsheit, som man får lära i Andens skola. Ja, Herren ser på de små, han känner dem äfwen i nöden. Han har dem tecknade på sina händer äfwen den stund, då de tro sig wara öfvergifna. Han älskar dem brinnande äfwen då, när han fördöljer sitt ansigte för dem. Och han är i sanning wärd att hafwa lof och ära för allt både nu och i ewighet.

David säger nu widare: Honom som far på himmelen, den argula himmelen. Det är urtidens Gud, han som warit af ewighet och förblifwer i ewighet, det är han, som far på den argula himmelen. Alla fiendens stormar hafwa icke kunnat rubba hans makt. Han blifwer, den han är, utan förwandling eller omistelse, densamme i går och i dag och i ewighet. We den, som

trotskar urtidens Gud. Men saliga alla de, som sitta under hans vingars fluga!

Och den urgamla himmelen — den blir, äfwen den, orubbad. Den är wiserligen urgammal, men därför icke gammal och förfallen. Herren, som bor der och gör allting nytt, han håller honom wid makt, så att intet i hans boning kan föråldras eller förfalla.

Han duntrar med wäldig stämma, heter det ytterligare. Hans stämma är lika wäldig nu som fordom. Han skall gifwa sitt dunder kraft till att försträcka de ogudaktige, att de måste böja knä och ropa till honom om barmhertighet. När Herren låter se sig i sin makt och höra sitt dunder, då är det slut med modet hos de öfwermodige. Då en orkan med häftig åsta en gång gick öfwer en stad, blefwo alla förfärade, äfwen Guds barn. Men när dessa hunnit sansa sig och besinna, att det war Herren, deras Gud, som i dun-dret talade till werlden, började de prisa honom äfwen för denna uppenbarelse af hans makt. Men en ogudaktig handlande, en fräd bespottare, som besann sig på en ångbåt nära staden, tappade modet så helt och hållet, att han i försträckelsen föll på knä och började ropa till Gud om barmhertighet, att han wille stona hans lif och frälssa hans själ. Så går det, när ärans Gud börjar duntra med sin wäldiga stämma. Då komma alla ogudaktiga bespottare på fram; då är det slut med både modet och frädheden.

Genom alla stapade verk talar Gud till werlden, såväl genom stjernornas stilla, milda glans och solens herrliga ljus, som genom storm och owäder. Genom hafwets vågor och deras fräsande talar han wäldigt om sin makt, och genom liljornas tjugande fågring talar han ljusligt om sin godhet och kärlek. Det behöfs bara ett ensaldigt öga att se och ett ensaldigt öra att höra, huru han talar. Himlarne förtälja Guds ära, och fästet förkunnar hans händers verk. Öfwer hela jorden går deras ljud ut och deras ord intill werldens ände (Ps. 19).

En ung man wille bli poet. Han tänkte nu börja strifwa vers för att dermed förtjena pengar. Men då han frågade sig, hwad han skulle strifwa om, så fann han, att hwilket ämne han än tänkte på, hade andra redan förut strifwit derom. Då blef han modfärd och mente, att han borde hafwa warit till hundra år förut, så att han kunnat komma före andra, som nu komma före honom. Då han såg, huru andra skalder anwändt stjernglans, solljus, blommors fågring o. d. till färgläggning af sina tankar, så wille äfwen han se och höra efter, hwad naturens prakt och glans hade att säga.

Men han hörde och såg ingenting så märkligt, att det lönade sig strifwa derom. Bäst han gick tankfull och nedslagen ute i skog och mark, träffade han en gammal grindwaktaregumma, som såg mycket glad och lydlig ut. För henne omtalade han sitt bekymmer. Hon lånade honom sin lur och sina glasögon, och strax började solhuset spela, blommorna sjunga; örter och blad logo så wacker, buskar dansade, träden klappade med händerna, och skogen pekade uppåt och sjöng: "Deruppe bor vår fader i herrlighet och ljus." Men luren och glasögonen woro hjertats ensalldighet. Så går det, när man låter ensallden råda; då börjar allt lefwa, tala, sjunga och lofwa Gud. Då kan man se, att jorden är full af Herrens godhet och höra allt stapadt sjunga hans lof. Så talar Herren genom stapelsen om sin makt och godhet. Den, som hafwer öron att höra, han höre.

Men i sitt ord genom evangelium talar Herren Gud mer direkt, tydligt och rikt än genom rösterna i naturen. Der säger han rent ut: Wänden eder till mig, så warder I saliga, alla werldens ändar; och åter: Omvänden eder, I affällige barn, så will jag hela eder af eder olydnad. Der säger han: Tron på Jesus, han är frälsaren. Swar och en, som tror på honom, skall få ewigt lif. Der säger han: Såsom en fader förbarmar sig öfwer barnen, så förbarmar Herren sig öfwer alla dem, som frukta honom o. s. w.

Tänkt hwilken barmhertighet det är, att Gud nedlåter sig till att tala med arma syndare, som warit olydiga och affallit ifrån honom. Och hwilket djup af barmhertighet ligger icke i innehållet af hans tal, då han förkunnar, att han will frälsa oss från synden, hela vår olydnad och göra oss saliga. Finner han någon, som är bedröfwad öfwer sina synder, så är han genast tillreds att säga honom: War wid godt mod, min son, dina synder förlåtas dig, eller: War wid god tröst, min dotter, din tro hafwer frälst dig, god med frid. Är någon swag, strax säger han: Jag skall stärka de swaga, jag skall samla lammen i min famn och bära dem i mitt sköte o. s. w. Ja, hwem kan räkna upp alla de dyra löften, som bibeln innehåller! Gud wet att tala med den trötte i rätt tid; han kan tala så ljust och mildt till de bedröfwade barnen, att ingen moder på jorden kan göra det bättre. Åh, att wi alltid hade öron att höra med! Ty icke alla, som läsa Guds ord, kunna se, huru det står strifwet, eller höra, hwad Herren talar till dem. Ja, äfwen för de troende är det olika tider mycket olika. Samma text, om hwilken du i går tyckte, att der stod ingenting för dig, kan i

dag flöda öfwer af ljus, lif och salighet. Så mycket kan det göra, om du använder ensaldens lur och glasögon eller icke. Utan dem ser du bara en massa swarta bokstäfwer på ett hwitt papper. Men med dem ser du himmelskt ljus och lif i ordet samt hör din himmelske Faders röst, din brudgums röst.

En fristens lif är ett lydligt lif, ett poetiskt, rikt och saligt lif, blott han ensaldbigt förblifwer wid, hwad som står strifwet. Får ensaldbigheten råda, ser man genom tjocka syn, men så snart man skådar dubbelt, mister man sin hela syn. Djefwulen gör allt, hwad han kan, för att förwända våra sinnen från ensaldbigheten i Kristus. Må wi stå honom emot. Han vill förderfwa oss. Men stån djefwulen emot, så skall han fly för eder, säger Jakob. Och huru skola wi stå honom bäst emot? Jo, genom att höra och lyda Davids ord, när han widare säger:

Gifwen Gud makten, d. w. s. låten Gud regera; ty han regerar så, att han lägger alla sina fiender till sina fötter. Ja, låt Gud regera alldeles ensam. Tag dig icke för att regera sjelf, ty då går det dig icke wäl. Synes dig hans regering underlig, så låt honom regera ändå, ty han regerar i alla fall bättre än du. Om det regnar för länge eller torkar för mycket, så kan det wäl le swårt ut för dig, ifall du är bonde och har grödan ute; men gif ändå Gud makten och låt honom regera. Låt honom gifwa regn eller torka, så länge han vill. Knota icke, ty dermed kan du icke ändra Guds regering; du bara förstör din frid. Synes det dig gå illa i den stora werlden, så att de wäldige göra orätt och förtrycka de elända, så lemna saken åt Gud och låt honom regera. Will du sjelf taga tömmarne, så uträttar du dermed ingenting. Du skaffar dig bara möda, förargelse och sömnlösa nätter samt förlorar barnaensalden. Och det är en stor förlust.

Tänk sammalunda på alla andra områden: "Min Gud, jag förmår intet. Din är äran och makten och herrligheten. Jag stödjer mig wid dig. Du är werldens herre, min borg och min flippa. Utom dig är intet."

Det är alltid klokast, att den, som icke duger till att regera, lemnar spiran åt honom, som har wisdom, makt och lärlet nog att regera wäl. Herren är en konung, som regerar wäl. Han kan och skall upprätta rätt och rättfärdighet på jorden. Dersför låt honom regera ochakta dig för knotets ande. Får han regera öfwer både dig och ditt, då styr han din lefnads farlost så, att du till sist får fara hem i frid. Skulle du än komma i swåra både yttre och in-

omständigheter, der allt ser ut som mörka natten, så är det i alla fall bäst att låta Gud regera hela natten. Du får ju vara med och se på, huru Gud regerar, då han låter morgonrodnad, sol och dag inbryta. Josef hade väl en mörk tid i Egypten, då han låg flere år i fängelse; men han lät Gud regera, och Gud regerade så, att ingen kunde önska bättre. Så går det alltid, då man ger Gud makten, så att han får fria händer att regera efter sin visshet. Då går det alltid väl till sist, och är slutet godt, då är allt godt. Därför säger David: Under dina vingars flugga har jag tillflykt, tills det onda går öfver.

Om du låter Gud regera, skall du alltid hafwa den fördelen att slippa undan många bekymmer och mycket bryderi. Då får du gå der stilla och lugn, göra, hwad du kan, och ställa tillrätta allt, hwad du förmår, och så fasta all omsorg på Herren. Han både vill hafwa, har och orkar bära omsorg om dig och dina behof. Att låta Gud regera är alltid bättre än att knota och klaga öfver det, som icke är till lags. Bed Gud styras allt till det bästa och leppas på honom. Han skall väl göra det. Han skall od i sin tid gifwa dig, hwad ditt hjerta önskar. Hwad lönar det att knota? Blif du wara ärlig, måste du bekänna, att Gud gifwit dig mycket mer, än du förtjenat, och då är det ju bäst, att du låter Gud äfwen hädanefter regera. Ty om du börjar sätta dig upp mot honom, så slutar det illa. Början kan se bra ut, men slutet blir icke godt, ty Gud står emot de högmådige, men de ödmjuka gifwer han nåd. Och den, som har Gud emot sig, huru skall det kunna gå väl för honom?

Gif Gud makten öfwer ditt hjerta. Låt honom bo och regera öfwer hjerta och själ, håg och sinne och hela din warelse. Öfverlemna dig mera helt åt hans makt och säg: "Herre Jesus, tag in mitt hjerta helt och hållet". Kommer då synden och vill regera, så kan du i Kristi kraft stå henne emot. Låt Gud regera och låt icke synden herska i din dödliga kropp, så att du efterföljer henne i hennes lustar. Kommer djefwulen och frestar dig att hata din nästa eller göra honom något annat ondt, så låt Gud regera. Han skall lära dig och hjälpa dig att älska dina owänner, att wälsigna dem, som banna dig, att göra väl emot dem, som hata dig, att bebjä för dem, som göra dig skada och förfölja dig. Om någon talar något ondt emot dig eller annars gör dig något ondt, så låt Gud regera dig, att du icke wedergäller ondt för ondt, icke bannor för bannor. Gif Gud hela makten öfwer kropp och själ, lif och lemmar.

Lemna dina lemmar åt Gud till rättfärdighetens wapen, säger Paulus. Kläd dig i hjertats barmhertighet, vänlighet, ödmjukhet, saktmodighet, långmodighet och fördrag och förlåt din broder så, som Gud genom Kristus förlåtit dig. Låt dig icke öfwerwinnas af det onda utan öfwerwinn det onda med det goda. Gif Gud makten, så går det.

Du lefwer kanste under swåra husliga förhållanden. Du har t. ex. en swår man eller en swår hustru. Låt Gud regera dig, så att du förblifwer stilla och bidar efter hans hjelp samt outtröttligt förlåter och fördrager. Låter du någon annan ande regera dig, så blir det bara wårre med både dig och din make. Har du föräldrar, som äro swåra emot dig, så låt ej satan bebraga dig, så att du blir swår mot dem tillbala, utan låt Gud regera helt och hållet öfwer dig. Lägg dem wid nådastolen och bida efter Herren. Salig är den, som tåligt fördrager bedröfwelse och lider orätt, ty då han blifwit bepröfwad, skall han få herrlighetens krona. Genom stillhet och hopp warden I starke. Derigenom kan du och möjligen winna någon själ åt Gud, och det är af större wärde än himmel och jord. Låt Gud regera, ty hwad han gör, är ändå alltid det bästa, öfwen om det synes dig annorlunda för tillfället. Skulle han sända dig en hel del bittra örter och skarpsalva, som swider i köttet, så låt honom regera ändå. Han slutar icke sin regering med mindre, än att han gör en god utgång på alla swårigheter och webermöder. Och blir bara slutet godt, så är allt godt.

Det är alltid helsosamt, att wi ransaka vårt wäsende och efterfinna, om Gud fått regera öfwer våra ögon och öron, öfwer hjerta och tunga, händer och fötter så, som han welat. Huru är det med dig i detta afseende? Måste du wid en ärlig undersökning bekänna, att du icke ännu helt gifwit honom makten öfwer dig och ditt, så lemna dig då helt åt honom i dag. Och du skall aldrig behöfwa ångra det. Det kan wäl hända, att hans regering kommer i strid med din egen köttsliga wilja, när han "bryter och förhindrar" desamma; men låt honom ändå regera. Han allena kan gifwa dig kraft att med ödmjukhet och tålmod fördraga bedröfwelser och lidsoförrätter. På allt ondt gör han en god utgång. Men förlorar du hans wälsignelse, då har du endast smärtan och swedan kvar. Och då har du gjort en förfärlig förlust. Alltså hör och hör igen och lyd det goda rådet: Gif Gud makten. Om du låter Gud regera, skall han ställa så till, att som din dag är, så skall din kraft wara.

Låt Gud regera äfwen öfwer din och de dina framtid. Gud har blottills ganska wäl hulptit alla dem igenom, som öfwerlemnade sig åt honom. Låt icke djefwulen förwilla dig, om han kommer och hwiflar dig i örat: "Du måste samla och strapa ihop allt, hwad du kan komma åt. Hwad skall du annars hafwa att lefwa af, när du blir gammal och sjuklig? Och huru skall det gå med de dina, när du en gång är död?" Genom sådana betydningar kan du förlora din själ och draga olycka öfwer de dina. War på din wakt. Låt Gud regera och lasta alla dina omsorger på honom. Tag med tacksamhet emot, hwad han gifwer, och låt med lugn fara allt, hwad han tager ifrån dig. Du skall så se, att han har omsorg om dig, så att det skall gå både dig och de dina wäl. Åh, huru ofta ser man icke det i erfarenheten! Ja, stundom kan man riktigt häpna wid åsynen af, huru underligt och trofast Herren förjer för de fina. Der dog en rik man. Han hade warit en mammonsträl. Nu lemnade han mycket penningar åt sina barn i arf. Alla prisade barnen lyckliga för deras egodelar. Men allt wände sig snart. Sönerne förlorade sitt, och döttrarne blefwo olyckligt gista med män, som wille komma åt deras egodelar. Så slutade allt i elände. Der dog en troende man. Han hade intet att lemna åt de fina. Men han hade en rik Gud att lemna de fina åt. Och han gjorde det. Och den store Guden bewisade sig rik och trofast, så att det gick wäl för dem alla. Åh, att wi kunde mer helt öfwerlemna oss åt Gud och gifwa honom makten!

Det war en ung föräldralös flicka, som i arf efter föräldrarne egde några tusen kronor. Förmyndaren tänkte nu låta henne lära något, så att hon i framtiden kunde få någon syssla, hwarmed hon måtte förtjena sitt uppehälle, i fall hennes tillgångar toge slut. Han lät henne gå in wid ett seminarium. Under tiden smälte hennes förmögenhet ihop så, att då hon ändtligen tog examen, hade hon blott elfwå kronor qwar. Under tiden hade hon blifwit sjuklig till den grad, att hon omöjligen kunde antaga någon plats såsom lärarinna. Det såg ju mörkt ut, mycket mörkt. Men hon lät Gud regera och anförtrodde sig åt den trofaste skaparen. Snart träffade förmyndaren ett fruntimmer, som behöfde och sökte en lämplig person att hafwa tillsyn öfwer några små. Hon tillade, att äfwen en sjuklig person skulle kunna antaga och stöta den plats, hon hade att erbjuda. "Lära, tag denna då i eder tjänst", inföll förmyndaren. Den sjuka och fattiga flickan blef antagen och fick derigenom sin bergning. Så går det, när Gud får regera. Det går alltid wäl till sist.

Derom vittnar Josefs, Mose och Davids lefnadshistoria. Låt tro för äfwen du Gud regera, och du skall få se, att han gör allt väl.

En fattig arbetare med många barn berättar om Guds regering följande: "Så länge min hustru war frisk, arbetade wi både af alla krafter, men det wille ändå icke räcka till för vårt hushåll. När sedan min hustru bröt af sig armen och blef oförmögen till arbete, blef jag mycket bekymrad; dock har det rått till bättre sedan än förut." Ja, så der regerar Herren vår Gud. Under hans regimente skall du alltid hafwa det godt, alltid hafwa frid, ro och trygghet. Han gifwer godt mod och stor frid åt sina barn. Han är en riktig mästare att regera väl; låter du honom regera, så kan du alltid trygga dig wid, att matten har kommit i riktigt goda händer. En fattig arbetare sade, då hans hustru födt det åttonde barnet, och man beflagade honom för det stora hushåll, som han nu hade att försörja: "Gud får försörja både mig och mina barn. Jag får ju ej flere, än Gud gifwer, ty barn äro en Guds gåfwa, och då kan jag aldrig få för många. Kan jag ej lemna något åt dem, så öfwerlemnar jag dem åt Gud och beder, att han måtte hjälpa dem och wara deras beskydd. Jag låter Gud styra och lastar all omsorg på honom. Då får jag arbeta med frid och lugn och wara wid godt mod. Han stöter of, som wi behöfwa det, och det går allt bra, äfwen om jag ibland skulle tyda annorlunda."

En gammal andens man säger: "Det är två slags nöd, hwar du icke behöfwer förtwisla. Det ena slaget är sådan nöd, som du sjelf kan afhjelpa. Afhjelp den och förtwisla icke. Det andra slaget är sådan nöd, som du sjelf icke kan afhjelpa. Rasta den på Herren och förtwisla icke." Det är sanna ord. Ad hwarför skall det wara så swårt att alltid — äfwen i den mörkaste dalen — tro och hålla fast i klippan? Dock det blir väl genom nåden och öfningen bättre.

Låt Gud regera, då du skall dö. Öfwerlemnna din hustru och dina barn åt honom, då de stå gråtande wid din dödsbädd. Han låter icke förgäfwes falla sig de faderlösas fader och enkors försvorare. Han har i alla tider wilsat många förunderliga prof på, att han gör själ äfwen för det namnet. Och du, som sörjer en hä dangen make eller maka, till hwilken du satt ditt hopp, låt Gud regera. Håll dig till Herren Jesus. Då skall du en gång, kanske förr än du förmodar, få återse den affomnade i paradiset. Låt icke satan förwilla dig, då han inssjuter sådana tankar i ditt hjerta: "Du ser ju, att Gud bror sig litet eller intet om dig; ty gjorde han det, skulle han icke låta dig genomgå sådana swårigheter". Nej, håll

i tron. Ingen kommer på fram, som förtrostar på Herren. Se, huru han har sändt oss sin Son till en frälsare, huru han gifvit honom ut för att uppsöka och frälsa det, som war förtappadt. Skulle han då icke gifwa oss allt med honom? Om Jesus stigit ned från sin herrlighet och blifwit vår broder, har du då icke allt skäl att vänta dig stora ting af honom och hans fader? Jo i sanning. Vi, som tro på Jesus, hafwa herrliga utsigter både för tid och ewighet. Felet är, att wi så litet se efter; därför så wi också se så litet af Herrens herrlighet. Gud öppne oss ögonen, att wi må se efter bättre och kunna se klarare!

Men nu säger David vidare: Öfwer Israel är hans herrlighet, och hans makt är i syarne. Intet folk har fått förnimma så många, så rika och storartade uppenbarelser af Guds herrlighet som Israel, särskildt under den tid, då Gud förde detta folk ut ur Egypten, genom Röda hafwet, genom öfnar och faror, trots fiender och frestelser, till det land, som han lofwat deras fäder. Men på samma sätt är också hans herrlighet öfwer det nya förbundets folk. Detta folk må nu se ut huru fattigt och ringa som helst, det må wara huru föraktadt och förtrampadt som helst. I allt detta öfwerwinna wi genom honom, som har älskat oss, säger Paulus. Ty alltid skall Guds herrlighets sten i Kristus Jesus lysa och leda detta folk, ända till dess det skall sjunga om ewig seger i de rättfärdigas hyddor. Såsom Gud wakade öfwer det gamla Israel, att inga hedningar kunde utrota det, så wakar han ännu öfwer det nya förbundets folk, att inga fiender skola kunna förderfwa det. Warda de troende näpste, så skola de dock icke lemnas åt döden. Såsom tyfste tejsarens makt och herrlighet utgör en trygghet för hans folk, så att äfwen den fattigaste tyfst kan wara glad och frimodig i medwetande deraf, att han hör till en stor nation, som har en mächtig regering; så kan också den, som under den högstes beskärm sitter och under den allsmättiges skugga blifwer, med lugn och salig trygghet weta, att han icke skall förgås utan hafwa ewinnerligt lif. Och känner du dig ensam ibland, så besinna, att ditt ljus kommer, och att Herrens herrlighet skall gå upp öfwer dig. Si, din konung kommer till dig. Hör och behjerta hans uppmuntrande ord: Frukta dig icke, du klene hjord, ty eders Faders goda wilja är så, att han vill gifwa eder riket.

Herren vår Gud är icke blott en godwillig och kärleksrik Fader, utan han är derjemte en mächtig konung, som har all makt i himlen och på jorden. Hans makt är i syarne. Han gör väg i hafwet och en stig i starka watten. Han stillar böljornas fräsande och folks

buller. De wågor i hafwet äro wäl stora och fräsa grusligt, men Herren är ännu större i höjden. Suru stora wågorna än äro, så rädda de icke till styn. Hans förmåga och starka kraft är så stor, att honom icke ett sela kan. Deras kunna wi förstå, att under hans beskräm kan äfwen den klenaste af hans fosterhjord sitta fullkomligt lugn och trygg. Kryp därför äfwen du under den allsmåttiges wingar. Han skall betäcka dig med sina fjädrar, och ditt hopp skall wara under hans wingar. Han ser och wet allt, han förstår att beräkna allt, hwad du behöfwer för att blifwa bewarad genom tron till den salighet, som han lofwat gifwa den, som står fast intill änden. Han är den, som eder stadfäster intill wår Herres Jesu Kristi dag, säger apostelen. Han är den, som begynt det goda werket i de fina, och han skall äfwen fullborda det. När nu denne mäktige Gud icke slonade sin ende Son, utan gaf honom ut för oss alla, skulle han då icke gifwa oss allting med honom? Skulle du wilja byta bort allt detta mot några owaraktiga fördelar på jorden? Nej. Det fattigaste och eländigaste Guds barn vill wist icke byta ställning med någon af de rike, höge och mäktige på jorden, ty det wet, att werlden förgås med hennes lustar, men den, som gör Guds wilje, han blifwer ewinnerligen.

Israels Gud, han gifwer kraft och styrka åt sitt folk, tilläger David. Israels Gud, säger han, d. w. s. den trofaste Guden, som våra fäder litat uppå, han som aldrig swiker sitt förbund eller sin löften. Han gifwer de fina kraft, all den kraft, som de behöfwa, att uthärda lifwets beswärligheter, att uthärda förföljelse, fattigdom, sjukdom och nöd. Han gifwer dem kraft att älska sina fiender, att wälsigna dem, som banna dem, att bedja för dem, som hata dem. Han gifwer dem kraft att försaka werlden och alla hennes lustar, att försaka sig sjelfwa, sin egen nytta, ära, beqwämlighet o. s. w., att löpa och icke förtrötta, att förgäta det jordiska och jaga efter det himmelska och att till sist öfwerwinna döden samt fara hädan i frid. Han gifwer sitt folk kraft att winna den ena segren efter den andra, att man må se, att den rätte Guden är i Zion.

I tider af nöd och yttre förföljelse gaf han martyrerna kraft att uthärda de swåraste lidanden för hans namns skull utan att klaga. Hedningarne, som plågade och dödade dem, kunde icke förstå, att det war Guds kraft, som uppehöll dem. De trodde, att det war en hög grad af enwighet, som gjorde, att de icke wille gifwa efter. Denna enwighet tänkte de öfwerwinna genom att förlänga och förswära deras plågor. Men ingenting halp. De

tristne kunde med fröjd uthärda att låta sig brännas, korsfästas, sönder-
 slugas, stekas wid sakta eld på glöbände halster. Hedningarne blefwo ut-
 slunige, men Gud gaf kraft och styrka åt sitt folk, så att de tågade
 segrande genom alla lidanden till herrlighet.

Men han icke blott har gifwit makt och styrka åt sitt folk, utan
 har står, att han gifwer. Han gifwer fortsarande kraft åt den
 trötte och starkhet nog åt den maktlöse. Söl då icke den kraft, du
 behöfwer, hos dig sjelf, ty der finnes intet annat än maktlöshet,
 utan söl, der den finnes. Sjung: "Uti Herren hafwer jag rättfär-
 dighet och starkhet." Paulus säger, att om han skulle berömma sig
 af något, så wille han berömma sig af sin swaghet, på det att Kristi
 kraft måtte bo i honom. När han war swag, så war han stark. När
 han tog farwål af alla tankar på egen kraft samt öfwerlemnade sig
 fullkomligt åt Herren, då war han ung och frisk som en örn, stark och
 wäldig som ett lejon. Följ du hans exempel. Då skall du så all anled-
 ning att prisa Gud för allt, såsom det nu till slut i vår text heter:

Lofwad ware Gud. Är Gud för oss, hwem kan då wara emot
 oss? Icke behöfwa wi frukta för det som har warit, icke för det
 som är, och icke för det, som skall komma! Nej, "fare hwad som
 ej vill blifwa, och komme hwad som komma kan, hwad helst vår
 fader täckes gifwa, med barnsligt sinn' wi tage an." De ogudal-
 tige må frukta, bäfwa och darra; ty Herrens tillkommelses dag blir
 för dem en försträfflig dag, men salige äro de, som förtrösta på
 honom. Till dem heter det: Lofwen Herren, unga och gamla,
 fattiga och rika, att han så god är, att han så gerna hjälper och så
 wäl emot oss gör. Ja, lofwen Herren, alla hedningar, och prisen
 honom alla folk, ty hans nåd är wäldig öfwer oss, och hans san-
 ning warar i ewighet. Lofwa Herren, min själ, och allt det uti
 mig är; lofwa Herren, min själ, och förgät icke, hwad godt han
 dig gjort hafwer, den dig alla dina synder förlåter och helar alla
 dina brister, den ditt lif förlöser från förderf och kröher dig med
 nåd och barmhertighet. Guds frid, som öfwergår allt förstånd, re-
 gere allas våra hjertan och sinnen. Gud wälsigne sitt ord, att det
 må tränga till djupet af våra hjertan. Gud, vår Gud wälsigne
 oss och låte sitt ansigte lysa, så warde wi hulpne både för tid och
 för ewighet. Amen.

Wittnesbörd om tröstlösheten af ett lif utan Gud och trösta af ett lif i Gud.

Vi hafwa i de föregående betraktelserna efter den nåd, som Gud gifwit, försökt wisa, hwilken ljuflig tröst den troende har i Gud. Till afslutning af dem wilja wi här ur den lefwande erfarenheten anföra några wittnesbörd om uselheten af ett lif utan Gud samt om sällheten af ett lif i gemenskap med Gud.

1. Wittnesbörd om tröstlösheten af ett lif utan Gud.

Isak säger: De ogudaktige äro alltid säkra och wäga i makt. Men förgäfwes höll jag mitt hjerta rent och twådde i ofskuld mina händer och wardt plågad hwarje dag och tuktad hwarje morgon. Om jag hade sagt: "Jag will tala såsom de", si, då skulle jag hafwa varit trolös emot dina barns slägte.

Men när jag tänkte deruppå, att jag skulle förstå det, wardt det för swårt i mina ögon, till dess jag gick in i Guds helgedomar och gaf aft på, huru det gick dem till slut, huru du stälde dem på slipprig mark och i grund förstörde dem, huru de i ett ögonblick blefwo intet, förswunno och fingo en ände med försträdelse. (Ps. 73: 12—19).

* * *

Oliver war en af Englands förnämsta hjeltar i förra århundradet. Hela hans historia war en oafbruten kedja af framgångar. Åra och rikebomar hopade sig öfwer honom. Men motgångens dag kom. Några åtgärder, som han widtagit, framkallade motstånd och fiendskap. Han lände sig sårad. Hans sinne blef nedslaget. År midt ibland rikebomar, eländig midt under ärebetygelsor, förfortade den ryktbare hjelten och segraren med egen hand sitt lif.

* * *

William Pitt, en af werldens största statsmän, sin konungs gunstling, och hela den engelska nationens älskling, blef redan wid

24 års ålder beklädd med statens högsta embete. Alla sökte hans gunst. Framför honom låg ett lif, såsom det syntes, af exempel- lös ära och framgång. Men i stället blef det ett lif af ständig oro och svåra misräkningar. Hans affärer blefwo förstörda, och han lände sig på det djupaste nedtryckt af skulder. Hans vänner, som hade att tacka honom för allt, hwad de woro, öfwergåfwo honom. Af denna otacksamhet förbittrades hans sinne. Öfwerhopad af ängs- lande förwedlingar, krossad af bittra motgångar, dog han utan frid. Ingen war närvarande, då han utandades sin sista sud, och hans lif hade legat kallt i sängen en weda, innan man wiste, att han war död. Så litet frågade man efter honom.

* * *

Napoleon den store war en af de mächtigaste kejsare, som funnits på jorden. För hans ord barrade en hel werld. När han drog fram på sina härnadståg, syntes han wara oemotståndlig. Konungariken kullkastades på hans winkl. Hans makt och hans högmot wägte alltjemt. Men Guds dom kom. Ett olyckligt winterfälttåg i Ryssland undergräfsde hans makt. Europas folk reste sig för att krossa honom. Äfwen Sverige deltog i denna wäldiga rörelse. Napoleon blef slagen. Fången bortfördes han till en afsläp- pen liten ö, der hela hans område bestod af en trädgårdstappa. Han blef sjuflig och nedstämd och längtade efter döden.

"Hwarför besparade mig kulorna den död, som här wäntar mig? utropade han. Jag är icke mer den store Napoleon. Huru fallen är jag icke! Jag, hwars verksamhet war obegränsad, hwars själ aldrig slumrade, är nu försänkt i en håglös dwala. Ofta distade jag i olika ämnen för fyra till fem handsekreterare, men jag war då den store Napoleon. Nu är jag icke längre någonting. Min kraft, min förmåga är ej mer. Jag lefwer icke, jag är endast till."

En annan gång yttrade han: "Alexander, Cæsar, Carl den store och jag grundade riket på styrkan. Jesus Kristus ensam grundade sitt wälde på kärlek, och ännu i denna stund skulle millioner wilja dö för honom. Jag skall dö före min tid, och min kropp skall läggas i jorden för att bli föda för maskar. Sådant är det öde, som snart wäntar den man, hwilken en gång kallades Napoleon den store. Hwilket afgrund ligger ej mellan mitt elände och Jesu Kristi ewiga lif, som öfwer hela jordens rund är älsadt, erkänt och tillbedt."

O, huru ufelt är icke ett lif i werldslig storhet och makt utan Gud!

* * *

En rik man hade ett fält, som bar ymnigt; och han tänkte inom sig sjelf och sade: Hwad skall jag göra, ty jag har icke något rum, der jag kan insamla min skörd? Och han sade: Detta skall jag göra: jag skall riva ned mina labor och bygga upp större, och i dem skall jag insamla hela min gröda och allt mitt goda och jäga till min själ: Själ, du har mycket godt förvaradt för många år; gif dig ro, åt, drick, war glad. Men Gud sade till honom: Du däre, i denna natt skall man kräsa din själ af dig, och hwem skall då få hwad du har tillredt? Så går det den, som samlar sätter åt sig sjelf, och som icke är rik för Gud. (Luk. 12: 16—21).

Det war åter en rik man, som klädde sig i purpur och kostbart linne och lefde hwar dag i glädje och pratt. Och det war en fattig, wid namn Lasarus, som låg för hans dörr, full med sår och längtande efter att mättas med de smulor, som föllo ifrån den rikes bord. Men till och med hundarne kommo och slickade hans sår. Så hände det, att den fattige dog och wardt förd af änglarne i Abrahams sköte. Och äfwen den rike dog och wardt begräfwen. Och i dödsriket upplyfte han sina ögon, der han låg i plågor, och såg se Abraham långt ifrån och Lasarus i hans sköte, och han ropade och sade: Fader Abraham, warfunna dig öfwer mig och sänd Lasarus, att han må doppa det yttersta af sitt finger i watten och swalka min tunga, ty jag pinas i denna låga. Men Abraham sade: Min son, kom ihåg, att du såg ut ditt goda, medan du lefde, och Lasarus sammaledes det onda; men nu har han här hugnad, och du pinas. Och utom allt detta är mellan oss och eder ett stort swalg besäft, på det att de, som wilja gå öfwer härifrån till eder, icke må kunna det, icke heller de, som äro der, må kunna komma öfwer till oss. Och han sade: Jag beder dig då, fader, att du sänder honom till min faders hus, ty jag har fem bröder, att han må förmana dem, att icke äfwen de må komma till detta pinorum. Abraham sade till honom: De hafwa Moses och profeterna; må de höra dem. Och han sade: Nej, fader Abraham, men om någon från de döda kommer till dem, skola de bättra sig. Men han sade till honom: Höra de icke Moses och profeterna, så skola de icke heller tro, om någon uppstode från de döda. (Luk. 16: 19—31).

Ät, hwad hjälper det en människa, om hon winner hela werlden men lefwer utan Gud och mister sin själ?

Sheridan war en af werldens förnämste wältalare. Berömmingarna af hans tal woro alldeles förtrollande. Han war sin furstes förtrogne umgängesvän, och äfwen de förnämste ansågo sig ärade genom hans sällskap. Hans namn war ett stående samtalsämne i alla sina kretsar. De mest lysande utmärkelser hopades öfwer honom. Berusad af framgångar och smickor, hängaf han sig åt låga nöjen och fördjupade sig i skulder. Då han blef gammal, war han utfattig. Alla hans wänner öfwergåfwo honom. De dyrbarheter, som han under sin äras dagar fått, gingo till pantlånaren. Förgäfwes wände han sig till sina förra beundrare för att få någon hjälp. Ingen hade öra för hans nöd. Kring hans dödsbädd samlade sig nya motgångar, och hans sista ögonblick stördes af fruktan för fängelse. Modlös och olycklig, utan frid med Gud slöt han sina ögon.

* * *

Walter Scott war en författare, hwars make werlden sällan haft att uppvisa. Han egde allt, som war egnadt att göra lifwet i jordiskt mening lyckligt. Ingen författare har warit mer beundrad än han. Hans böcker öfversattes och lästes med hänförelse på alla bildade nationers språk. På ett enda år förtjenade han genom dem omkring 270 tusen kronor. Englands högsta adel fann sig beundrad af att få taga plats wid hans rika bord. Han prisades som den lyckligaste människa på jorden. Men under allt detta gapade en afgrund. En häftig penningekris medförde hans ruin, och dermed woro alla hans lysande gäster förswunna. "Mitt hjerta vill brista, skref han: ensam, aldrig, beröfwad min familj är jag på samma gång en utfattig och förlägen man. — Nya sorgeämnen med hwarje dag. Skuldomarne hopas, wännerna klingas och minnet af ungdom, hellsa och arbetskraft, som hwarken blifwit rätt begagnade eller rätt njutna, utgör söga tröst. Det bästa 'är, att sluta på alltsammans ej kan wara aflägsset."

* * *

Lord Byron war en utomordentligt begåfwad stald, hwars namn lyser i de sköna konsternas historia såsom en stjärna af första rangen. Historien har knapt att förtälja om en mer hastig och lysande framgång än hans. Men han lefde utan Gud. Han hängaf sig åt syndiga nöjen och förföll allt djupare. Krossad till både sin inre och yttre människa dog han i stort elände. Ett ögonwittne

berättar: "Der låg nu i ett uselt rum den store lord Byron, som varit föremål för, snart sagdt, hela världens beundran, och som i sin ungdom varit så berusad af menniskopris — här låg han nu öfvergifwen, döende, utan den trösten att få utandas sin sista sud i en deltagande wäns stöte. Ingen stråle af hopp eller frid genombröt det mörker, som rådde, ingen bön om förlåtelse uppsteg ur hans bröst. En enda gång blef Frälsarens namn nämndt, men då, såsom det tycktes, endast som ett af plågan frampressadt utrop. Sedan den döende stalden i några brutna ljud nämt sin maka och sin dotter, föll han i en orolig sömn, hwarunder han afled."*)

* * *

2. Wittnessbörd om sällheten af ett lif i gemenskap med Gud.

Asaf säger: Herre! När jag hafwer dig, frågar jag efter himmel och jord intet. Om mig än kropp och själ försmåttade, så är Gud för ewig tid mitt hjertas klippa och min bel. Ty si, de som aflägsna sig ifrån dig, stola förgås; du utrotar en hwar, som trolöst affaller ifrån dig. Men det är min glädje, att jag håller mig intill Gud; Jag sätter mitt hopp till Herren, Herren, att jag må förkunna alla dina verk. (Ps. 73: 25—28).

* * *

Paulus säger: För mig är lifwet Kristus, och döden en winning. Men om det att lefwa i föttet gifwer mig frukt i arbete, så kan jag icke säga, hwilket jag skall wälja; ty båda delarne ligga mig hårdt på hjertat, emedan jag åstundar att bryta upp och wara med Kristus, hwilket wore mycket bättre; men att förblifwa i föttet är mera af nöden för eder skull. (Fil. 1: 21—24).

Vårt samfund är i himmelen, hwarifrån wi öf wänta Frälsaren. Herren Jesus Kristus, som skall förwandla vår förnedrings kropp, så att han warder lif hans herrlighets kropp, efter den kraft hwar med han förmår att afwen underlägga sig allt. (Fil. 3: 20 f.).

Lefta wi, så lefta wi för Herren, och dö wi, så dö wi för Herren. Ehwad wi nu lefta eller dö, höra wi Herren till. (Rom. 14: 8).

* * *

*) Se striften: Lifwets hägringar, ur hwilken öfwanstående meddelanden äro i kort sammandrag hemtade.

Augustinus hade förgäfwes sött lycka i werlden. Han kom till Jesus och fann henne. Om sina erfarenheter säger han: "Ett trygt rum för min själ har jag funnit endast hos dig, genom hvilken det förskingrade, som tillhör mitt wäsen, åter warder samlat, så att intet deraf må wisa bort från dig. Understundom förer du mig in i ett tillstånd, hwari min själ smakar en sällhet, som jag icke kan säga, hwad den är, en sällhet så stor, att jag icke wet, hwad det kan blifwa, som derutöfwer en gång skall utgöra det saliga lifwet."

* * *

Johan Arndt bekänner på dödsbädden: "Herrens tröst har uppehållit mig i bittra sorger; Herren har varit med mig ända hit intill; och nu ser jag hans herrlighet såsom enda Sonens herrlighet af Fadren, full af nåd och sanning!" Hans sista ord woro: "Nu har jag öfwerwunnit".

* * *

Jung Stilling: "Intet bringar renare fröjd, större frid och högre tröst än Gud och hans heliga närvaro i menniskan; detta har jag, arme syndare, alltid erfårit under min myckna nöd och anställse."

* * *

Dr Capadoce war en omvänd judisk läkare. Han fick lida mycket för sin kristna tro, men han stod fast intill sin död. Under en tid af djupt betryd stref han: "Om ett af fären är lidande och med möda släpar sig fram, så öfwergifwes det dock icke af den gode herden. Detta wet jag af erfarenhet. O, det ligger verkligen en sötma, en balsam, kan jag säga, i den stilla smärtan, när man håller sig intill Jesu barm, hans, som war smärtornas man och lifwäls lifwets furste. — Ehuru min själ nu är såsom sliten i stycken, hugswalas hon dock mäktigt af Herren min Gud. — I innerlig förening med honom känner sig min själ tröstad, stärkt, ja lydlig och frimodig midt i pröfningarna."

* * *

Quäkerstan Elizabeth Fry, en framstående, högt bildad engelsk qwinna, som i lefwande tro under många lidanden offrade sitt lif för medmenniskors wäl, sade: "Jag kan ock af egen ersa-

renhet betyga, att det fins intet på jorden, som gifwer en sådan frid och fröjd och är för hjertat så tröstande som gemenligheten med Gud. Min twifwelsjuka själ är fast förwissad här om; hon har blifwit det, ej genom örats hörande, utan genom hwad jag har smakat och länt af Guds kraft och af hans nåds rikedom till frälsning och salighet."

* * *

Samuel Gobat, missionär i Abessinien, sedermera biskop i Jerusalem, sade på sin dödsbädd: "Det är icke så få gånger, jag varit inne i bedröfwelsens hetta ugn, men i Gud har jag haft en tröst, en hugswalelses kraft, som aldrig swikit mig, ej heller kan swika. I dag har jag låtit hela mitt förgångna lif draga förbi mitt inneröga, jag menar mitt lif efter min omvändelse, ty förut war det blott död, och jag har intet annat funnit från Herrens sida än en oändlig ledja af barmhertighet." Då en af hans söner kort före dödsstunden sade till honom: "Gud ware lofwad, du är ett Guds barn och behöfwer icke frukta för dödens mörka dal", log han mildt och hwistade knapt hörbart: "O, den är alldeles icke mörk!"

* * *

General Charles Gordon, den Gud hängifne mannen, som 1885 föll på sin post i Kartum, Sudans hufwudstad, sade: "Att lefwa med Gud, att tillhöra honom med hela min warelse, det har, i synnerhet under pröfwodagarna, fyllt min syndiga själ till brädden med sällhet; det har skänkt mig en sådan tröst, att jag ibland nästan icke länt de wedermödor af många slag, som litt en flod flöjt öfwer mig och gjort mitt hår grått."

* * *

Abolphe Monod sade på dödsbädden: "Det fins en källa, måttig att tillfredsställa hjertat alltid, fullkomligt, oändligt. Det gifwes intet behof så stort, att icke hon öfwerstiger det, eller så djupt, att icke hon fyller det, fyller det öfwer bräddarna. Det är Gud, som gifwer sig helt till människan, i människan. Guds helige Ande har under mitt långa lif gjort mig lydligare genom förlusten af jordiskt glädje, starkare genom förlusten af egen kraft, alltmera helgad genom den wägrande känslan af mitt syndaelände. Jag kan icke tänka på något annat än Guds kärlek. O min Gud, hur skall jag nog kunna tacka och prisa dig för allt, som du allena känner

All, för din kärlek, som sändt mig så mycken bekräftelse, men som så kraftigt tröstat och uppehållit mig och aldrig låtit mig sakna någon hjälp. Du, du har varit barmhertigheten själf; och så länge en gnista lif finnes qwar i mig, vill jag prisa din godhet. Herren och jag äro så förenade med hwarandra, att han icke kan gå dit in — och lemna mig utanför."

* * *

Lord Shaftesbury, en troende kristen och framstående menniskowän i England, uttrade under sitt sista på dödsbädden, då han war 83 år gammal: "Jag ingår snart i ewigheten och kan på mitt samwete säga här på dödsbädden, att under min långa lefnadstid har ingenting annat kunnat hjälpa mig igenom sorger och lidanden än Gud allena, hwars kraft har uppehållit mig och hwars kärlek t. o. m. har förljuswat den bittra kalk, som jag måst tömma; han har tröstat mig med sig själf."

* * *

Friedrich Berthes, en troende Guds man i Tyssland, sade kort före sin död till de sitta: "Döden är nu nära. Och nu ersar jag en underbar förnimmelse inom mig; alla jordiska förhållanden lösa sig ifrån mig; med ord kan jag ej uttrycka, huru det är. — Herrens ljusliga närvaro är något, som icke kan beskrifwas af menniskotunga. Gud är mig arme outhärligt nådig."

* * *

Fru Kristiana Kähler, en tyf diafonissa från missionsfältet i Södra Afrika sade: "Under bördan af mina synder har jag wändt mig till min Gud och ropat efter hjälp, och han har alltid, då hans tid kommit, förbarmat sig öfwer mig, så att jag har känt den frid, som är lif en wattuström, och den rättfärdighet, som är lif hswets wäg. I åtnjutandet häraf har jag haft en försmak af saligheten; i all min bekräftelse har jag undfått salig tröst ur Guds nattkammare."

* * *

I sextonde århundradet dömdes en troende man wid namn **Lamb** och hans hustru till döden för sin tros skull. När mannen fördes ut till afsträtsplatsen, följde hustrun med. Under wägen förmanade hon honom till tålmod och ståndaktighet. "Åskade man, sade hon, war glad, wi hafwa lefwat många lyckliga dagar till-

sammans, och denna på hwilken wi skola dö, borde wi betrakta som den lydligaste af alla, emedan wi nu skola få ewig glädje. Derså vill jag icke säga dig god natt, ty i himmelen skola wi åter komma tillsammans."

Sedan hon öfwerwarit mannens af rättning, befalde man henne att bereda sig till sin egen död. Hon skulle dränkas. Man förde henne därför till en närbelägen dam. Med djup smärta tog hon sitt lilla diande barn från sitt bröst. Hon befalde det jemte sina öfriga barn i dens wård, som är de faderlösas fader. Nu war dödens bitterhet förswunnen. Herren fylde hennes hjerta med himmels tröst, när hon sänktes ned i wattenet.

* * *

En ung, svenst student, som war troende, lades ned på dödbädden. Han hwilade trygg i Jesu armar. När han war nära slutet, föll han en dag i dwala. Men han wakenade snart. "Pappa, sjung om det der", utropade han. "Jag sjöng ingenting", svarade fadren. "Jo, jo, sjung om det der!" sade sonen ifrigt. "Så sjöng jag då?" frågade fadren. Då höjde sonen sin röst och sjöng: "O Guds Lam, som borttager werldens synd —", och så affonnade han.

* * *

En troende flicka, som lidit mycket för sin tro, låg döende. Hennes föräldrahem war rikt, men hon lät allt fara för Jesu. Han war henne mer än rikedom, mer än fader, moder och all. En äldre troende qwinna stod wid hennes läger och hwiskade till och då in i hennes öra ett Guds ord. "Se Guds Lam", sade hon till sikt. "Ja, jag börjar se honom nu", svarade flickan och gaf upp andan.

* * *

Salige de lefwande, som lefwa i Herren
 Salige de döda, som dö i Herren.
 We dem, som lefwa och dö utan Gud.

Wänd om och kom hem!

Allt ifrån edra fäders dagar hafwen I afwikit från mina stadgar och icke hållit dem. Wänden om till mig, så vill jag wända om till eder, säger Herren Zebaoth. Mal. 3: 7.

Detta är ett wädelserop till Israels folk af Israels Gud. Men det gäller äfwen oss. Må wi lyhna dertill. Herren klagar, att Israel har wikt af från honom och hans bud. Många gånger under gamla testamentets tid hade han anledning att klaga på det lätet. I Es. 1 säger han: Hören I himlar, och lyhna till du jord, ty Herren talar! Jag har uppsödt barn och fostrat dem och de hafwa affallit från mig. En oxe känner sin egare och en åsna sin herres krubba. Israel känner intet; mitt folk förstår intet (v. 2 f.). Han hade utwält detta folk till att wara hans egendom framför andra. Han hade låtit sin nåd öfwerflöda öfwer det. Men ändå afll det åter och åter igen från honom. Många gånger måste han slussa det för de afwikelser. Och han straffade det hårdt. Men han öfwer gaf det icke och förgjorde det icke. Derom heter det i Jer. 9: 31: Af din stora barmhertighet gjorde du icke alldeles slut på dem och öfwer gaf dem icke; ty en nådig och barmhertig Gud är du. Så snart de affällige belände sina synder och började ropa till honom igen, war han genast färdig att förbarma sig öfwer dem, hjälpa dem och förlösa dem. Hela det gamla förbundsfollets historia är historien om Guds långmodighet, barmhertighet och trohet mot ett syndigt, wrängt och otroget folk. Och hwad som derom är skrifwet, det är skrifwet till lärdom, tröst och warning för oss.

Allt ifrån edra fäders dagar hafwen I afwikit,

säger Herren. I gören alldeles som edra fäder. Likasom de afwelo från mig, så afwiklen äfwen I. Gud uppwäcke profeter, som förordade dem deras misgärningar och förmanade dem till sinnesändring. De woro såsom en Guds röst bland de affälliga. Genom dem klappade Gud ständigt på deras hjertan, icke lemnande dem någon ro i

deras synder. Somliga låto wäl wara sig och ändrade sitt sinne. Men flertalet föraktade, förföljde och dödade profeterna. Swikten af profeterna hafwa icke edra fäder förföljt? säger Stefanus (Apg. 7).

Werlden tyder icke om de ropande röster, som förhålla henne hennes synder. Mig hatar hon, säger Jesus, emedan jag bär vittne om henne, att hennes verk äro onda (Joh. 7). Ty den som gör det onda, hatar ljuset och kommer icke till ljuset, emedan han icke vill, att hans gerningar skola blifwa straffade (Joh. 3). Många tusen och åter tusen af Herrens trogna vittnen hafwa för denna orsaks skull måst förlora fader, moder, hustru, barn, ära, lif och allt. Men Herren är barmhertig och uppväcker alltjemt nya vittnen. Det är nödwändigt, att det finnes sådana ropande röster. Om icke menniskornas synder uppenbarades, och om icke evangelium predikades, skulle hela werlden hejdlöst rusa mot sin undergång. Och det vill Gud förhindra. Han vill ingen syndares död. Frälsaren säger till sina lärjungar: I ären werldens salt. Likasom saltet förhindrar förruttnelse, så skulle lärjungarne genom sitt vittnesbörd vara en motwigt mot den andliga förruttnelse, som war rådande i werlden, att den icke måtte alltför hastigt taga öfwerhand, utan att några dock måtte frälsas. Att werlden hatar dem, nuwäl: alltså skall det också finnas sådana, som tro till frälsning, och för deras skull måste de ropande rösterna wara till. O, det är en oräknelig flara, som redan är inbergad. Och hwad skulle det hafwa warit af alla dessa, om de aldrig fått höra Herrens ord? Ja du, som nu tro och är salig i Jesus, hwad skulle det hafwa warit af dig, om Herren sändt dig sitt ord, medan du lefde i synd?

Wi må tacka Gud, att det den dag, som i dag är, finnes så många troende Guds barn, som det verkligen fins. Ja, wi kunna wäl med sanning säga, att det aldrig har funnits så många troende som nu. Men likwäl måste wi på samma gång med sorg klaga, att det allmänna förhållandet är, att menniskorna lefwa i synd och otro, fjerran från Gud, och att de gudfruktiga utgöra endast undantag. Här väger slägtled efter slägtled upp, och det stora flertalet uppslutas af det i werlden rådande förderfvet. De föras bort såsom af en ström. Det allmänna werldsloppet ryder dem med sig, och det bär utför — allt jemt utför, tills de störta ned i det rum, der det är gråt och tandagnislan, der deras mass icke dö och elden icke slödnar. Somliga weta af det, men andra weta icke af det. Det är många midt ibland oss, som lefwa i sina synder, men som alls icke tro, att deras ställning är farlig. De hafwa

och fröjd i synden. Och denna werldens gud har förblindat deras hjertan, så att de ana intet ondt. Djefwulen är lik en jägare, som, när han lurar på willebrådet eller sätter ut sitt gillar, ställer sig till, att willebrådet icke må bli strämbt. O arma själ, wakna upp, innan det är för sent! Men så gifwas åter andra, som mycket väl weta, att den väg, på hwilken de wandra, leder till döden. Ibland äro de ängsliga deröfwer. De besluta då att omvända sig. De gråta och bedja, och det ser lofwande ut. Men så ryckas de åter med af det allmänna werldsloppet eller af sitt köttis lustar. Det är alldeles försträffligt att tänka derpå, men hwad kan man göra annat än ropa och truga och bedja dem, att de må omvända sig och lämna den tid, i hwilken de wara sötte? Herren har sjelf icke funnat annat göra; apostlarna likaså. O du, som tror på Jesus; ropa och spar icke. Detta är en sak icke allenast för predikanter. Nej, alla troende Guds barn skola, hwar och en i sin mån och på sin plats, bära vittne om Herren, på det att genom dem huset må finna in i werlden, och att de otrogna aldrig må få wara i ro i sina synder.

Hwad menniskan får, det skall hon också uppfåra.

Detta gäller både enskilda menniskor och hela folk. När gudlösheten tager öfwerhand, då wandrar menniskan med säkra steg sin undergång till mötes. Erfarenheten visar detta tydligt. När Israel afföll från den lefwande Guden samt började tjena fremmande gudar och lefwa i synd, då gick det sin undergång till mötes. Sammanlunda visar den allmänna werldshistorien, att flere folk, det ena efter det andra, gått under endast till följd deraf, att gudlösheten och med den äfwen sedeslösheten hos dem tagit öfwerhand. Synd är ett folks förderf, säger Herren. Man må häna det talet, huru mycket man vill; man må försöka inbilla sig, att det icke är så farligt: saken har i alla fall sin gilla gång, och förr eller senare skola så väl de enskilda menniskorna som folken äta frukterna af det, som de hjälpa hafwa sått.

Fräljaren säger till fariseerna: Fyllen äfwen Sedra fäderns mått (Matt. 23). Herren betraktade fädernas misgärningar såsom samlade i ett läril, hwilket så småningom fylles. Det gälde nu för de då lefwande att genom mordet på Kristus göra måttet öfwerfullt. Sedan skulle straffdomen bryta lös. De särstilda personernas och de särstilda släktenas synder dö icke med dem, utan de samla sig tidschwarf

efter tidehwarf — långsammare eller hastigare, allt efter som de mer eller mindre motverkas af andras rättfärdighet (Matt. 5: 13) — till dess måttet är fullt och domen stiger ned öfver det slägte, som beläsmes och med sin ondskas fyller det, som ännu är qwar af måttet. Ingen står enstaka, utan hwar och en är lem uti ett sammanhängande helt. Derfor inverkar hwarje handling, ehvad den är rättfärdig eller orättfärdig, icke blott på den person själf, som gör handlingen, utan äfwen på den slägt, hvaras öhan är en lem, wibben genom denna på det folk, som han tillhör, samt sålunda medelst och ytterst på hela menzligheten. Slägtets och folks historia berom tydliga wittnesbörd genom alla tidehwarf. Deras ömslilla undergång beror icke blott på den sista slägtledens synder utan är den samlade frukten af de synder, som slägtled efter slägtled hopat.

Detta är en förfärlig sak. Men den kan icke ändras, och det hjälper icke, hwad man deröfver filosoferar. Gud har givit sina bud och stadgar åt menniskorna till deras ewiga wälfärd, och det skall alltid blifwa deras öfärd, om de wila af från dem. Men till dem, som sålunda äro afwifna, säger Herren:

Wänden om till mig!

Han säger icke blott: "Wänden om och gören andra gerningar", utan han säger: "Wänden om till mig". Märk! På detta ordet: "till mig", ligger den största wigten. Om en menniska tager sig för att afsläggas den eller den synden samt göra den eller den goda gerningen, så är hon dermed icke hulpen. Det finnes för öfrigt hos henne ingen sådan egen kraft, att hon kan afsläggas det onda och göra det goda. Nej, den enda utwägen till räddning för dig är, att du wänder om till Herren. Endast då skola dina synder wara dig förlätta, endast då skall du kunna komma upp ur synder. Herren ensam kan upprätta dig och göra dig till en ny menniska. Och han skall göra det, när du kommer till honom.

Wänden om till mig, säger han därför. Hela bibeln är full af sådana wädselserop: Wänden eder till mig, alla werldens ändar, säger Herren I saliga. Bättren eder och wänden eder om, att edra synder måtte afplanade wara! Guds rike är för handen; ändren eder sinne och tron evangelium! Låten frälsa eder från detta onda släkte o. s. w. Så ropar Jesus, så ropa alla profeter och apostlar.

När frälsaren war färdig att fara till himmelen, sade han till lärjungarne, att de skulle gå ut och i hans namn predila frälsning för ändring och syndernas förlåtelse, (Luk. 24: 47), och när Paulus

manfattar summan af sina preditningar, så säger han, att han predikat den sinnesändring, som är till Gud, och den tro, som är till vår Herre Jesus Kristus (Apg. 20: 21). Det är detta, man öfverallt skall ropa till menniskorna, till judar och hedningar och namnkristna: Andren edert sinne och wänden eder om, att edra synder må utplånade warda! Ty, utan sinnesändring finnes ingen syndernas förlåtelse. Det finnes intet enda ställe hwarken i gamla eller i nya testamentet, som talar om syndernas förlåtelse för sådana, som icke wilja ändra sitt sinne. Och hwad skulle syndernas förlåtelse tjena till, om du icke wille ändra ditt sinne? Du wore i ditt ogudaktiga hjärne obehörig att gå in i Guds rike och njuta dess salighet.

Utan sinnesändring — ingen syndaförlåtelse!

Werlden hoppas, att Gud skall wara så nådig, att han icke tillräknar henne hennes synder, fastän hon lefwer efter sitt köttets lustar. Men det är allenast en dröm, en tom inbissning, som djefwulen bedrager hjälarna med. Kom ihåg, wi säga det om igen, att utan sinnesändring finnes ingen syndernas förlåtelse. Herren säger genom profeten till det affälliga Israel: Kommen och låtom ofi gå med hoarandra till rätta; om edra synder än wore blodröda, skola de dock warda snöhwita; och om de än wore såsom en rosenfärg, skola de dock warda såsom en ull (Ej. 1: 8). Likasom wille han säga: "Kommen och låten ofi göra upp saken! Andren edert sinne och besinnen edra synder, så skolen I få syndernas förlåtelse." Men utan sinnesändring må ingen inbilla sig, att han har syndernas förlåtelse.

I Hes. 18 säger Herren: Om den ogudaktige omwänder sig från sina synder och håller alla mina stadgar och gör rätt och rättfärdighet, så skall han lefwa och icke dö. Alla hans orättfärdiga gerningar, hwilka han har gjort, skola icke warda honom tillräknade. Han skall lefwa genom sin rättfärdighet, som han har gjort. Och om den rättfärdige wänder sig från sin rättfärdighet och gör, det som är, skulle wäl han lefwa? Alla hans rättfärdiga gerningar, som han har gjort, skola icke warda honom tillräknade. Han skall dö. Alltså: wandrar du i synd och orättfärdighet, så skall du dö. Har du varit en troende och rättfärdig menniska, men wändt om och blifwit orättfärdig, så skall du dö. Det skall icke hjälpa dig, att du förut varit rättfärdig. Men å andra sidan: om du har varit en orättfärdig menniska men wändt om, eller om du ännu är en orättfärdig menniska men wille nu wända om, så skola alla dina synder, alla

— alla grofwa och fina, stora och små, medvetna och omedvetna, ja blodröda synder warba dig förlåtna.

Det är alldeles försträckt att se den sömn, i hwilken werlden befinner sig, då hon drömmer om himmel och salighet, ja t. o. m. sjunger derom, men utan någon sinnesändring. Wafna upp du, som sofwer! Wafna upp i dag! Undsätt din själ, att du icke må förgås! Låt ingen förwilla dig genom fåfängligt tal! Utan sinnesändring och utan Gud — ingen frid och ingen frälsning! Rika och fattiga, höga och låga, konungar och torpare — alla blifwa de förtappade, derest de icke ändra sitt sinne och omvända sig.

Djefwulen hwifftar i de ogudaktigas hjertan: "War icke rädd! Gud är ju nådig!" — ty han kan och tala om Guds nåd, der han vill söfwa menniskor i deras synder. — "Alla blifwa saliga på sin tro. Icke har wäl du lefwat sämre än andra" o. s. w. Detta låter ljust och ewangeliskt. Men skulle det wara sant, då hafwa profeterna farit wilse, då har Johannes döparen farit wilse, då hafwa Kristus och alla apostlarne farit wilse. Och kan du verkligen tro det? Att förakta Kristi ewangelium för att taga ett annat ewangelium, ett köttets ewangelium, som vill söfwa dig i synd — kan det wara klokt? Will du wäga din själ på det? Lörs du? Ännu är tid till besinning. Och orubbligt står det ordet: Utan sinnesändring gifwes ingen syndaförlåtelse, ingen frälsning.

Men vill du ändra ditt sinne, då skall du blifwa frälsd.

Detta är lika wigt som det förra. Om wi bekänna våra synder, han är trofast och rättfärdig, att han förlåter oss synderna och renar från all orättfärdighet. Så talar Skriften. Och hon kan icke wara om intet. Himmel och jord skola förgås, men Herrens ord blifwa ewinnerligen. Nöfwaren, som hängde på korset wid Jesu sida, blef frälsd — och huru bar han sig åt? Han wände sig till Jesus; han erkände sin synd, han bad om nåd och sade: "Herre, tänk på mig, när du kommer i ditt rike!" Och detta är skrifwet till lärdom för dig och mig. När David hade syndat med Batseba och låtit döda hennes man, kom profeten Natan och förehöll honom hans brott. Och hwad gjorde David då? Han bekände sin synd och ropade i sin ångest till Herren om nåd och barmhertighet. Och då fick Natan säga till honom: Så har och Herren tagit din synd bort, du skal icke dö. Dermed war hans synd förlåten och han sjelf upprättad igen. Och det är skrifwet till lärdom för dig och mig. Synderskan.

som tvådde Jesu fötter med sina tårar och torrlade dem med sitt hår, hon sade ingenting, men hon wände sig med alla sina synder till Jesus. Hennes hjerta suckade och ropade efter nåd, nåd, nåd, och Herren sade till henne: Gå i frid, dina synder äro dig förlåtna! Den förlorade sonen stod upp, gick till sin fader och sade: Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig. Och strax blefwo alla synder honom förlåtna. Han blef upptagen till barnaskap igen samt iflädd den yppersta klädnaden, och det blef stor glädje i fadershuset. Man måste nu fröjdas och glädjas, sade fadren. Der se wi, hwad det är att omvända sig! Gör du såsom den förlorade sonen! Wänd om och bekänn dina misgärningar! Gör såsom röstvarn, som wände sig till Jesus och sade: Herre, tänk på mig, när du kommer i ditt rike! Gör såsom publitanen i templet, som slog sig för sitt bröst och sade: Gud, miskunda dig öfwer mig syndare! — Sinnesändring och omvändelse består deruti, att du känner dina synder, bekänner dem och söker Guds nåd, samt ensaldigt wänder dig till Jesus, som Gud sändt i werlden för att uppföla och frälssa det förtappade. Gör det, och du skall så erfara alldeles detsamma, som dessa erforo.

Men nu säger någon tilläsfwentyr: "Ja, jag har försökt att ändra mitt sinne; jag har försökt att göra bättring, men det vill icke lyckas. Jag har ropat och bedit, och det blir ändå icke annorlunda. När jag vill bedja, flyga och ofta mina tankar rundt omkring, och jag känner mig så kall och död. Åh, huru skall jag lösa mig åt för att göra en riktig bättring?" Det är mycket wansligt, att syndare, som wafnat till besymmer öfwer sina synder, klaga på detta wis. Men läre, se då åter igen på de nu nämnda exemplen. Hur gjorde den förlorade sonen? Han gick med alla sina synder hem till sin fader och bekände dem. Gör du sammalunda! Om du känner dig kall och död, så wänd om och bekänn dessa dina synder och wisa dig inför Herren, alldeles sådan du är. Och hör hans ord, då han säger: "War wid godt mod, synderna förlåtas dig!" Den rätta bättringen består icke deri, att du genom egen kraft gör dig from och wärdig eller godtgör dina synder, utan endast deri att du helt ensaldigt och barnsligt wänder dig med alla dina synder till Herren Jesus, som Gud har sändt till din frälsning, och hwars blod renar från alla synder. Ju förr du gör det, desto bättre är det. Har du icke gjort det hittills, så gör det nu i dag. Banta icke till i qwäll, utan gör det nu genast. Wänd dig nu strax till Herren Jesus och säg: "Herre Jesus, warfunna dig öfwer

mig syndare! Jag är så usel, så döb och tall, så brottelig och omärdig. Men jag kommer på ditt ord. Herre Jesu, förlasta mig icke!" Si, det behöfs intet annat. Den till honom kommer, den lastar han icke ut, säger han sjelf.

Men du säger kanske: "Jag är icke nu beredd till något sådant; och icke kan jag väl tänka, att det skall gå så fort." Se, hwem är väl "beredd", såsom du tänker? War väl röfwaren beredd, när han hängde på korset? Tänk, om någon hade fallit i sjön och man kastade en räddningslina till honom och sade: "Tag fast i linan!" och han svarade: "Men läre, jag är icke beredd till det". Hvad skulle man väl säga om en sådan? Nog förstår du, att ingen skulle tala på det sättet, dereft han icke sjelf ville förgås. Och nog förstår du, att ingen skulle tadla honom, om han strax grepe räddningslinan utan att tänka på, om han war beredd och värdig eller ej. O, kom strax utan någon värdighet eller förberedelse. Om du arbetar på ditt hjerta i hundra år, så blir du ändå icke mer värdig, än du är i dag.

"Ja men, säger du igen, jag har sett på den och den. Han har lämpat och bedit och gråtit, och det war en så grundlig bättring hos honom, att hwar och en kunde se det. Men aldrig har jag erfarit något sådant".

Se aldrig på "den eller den", utan se på Jesus!

Aldrig säger Gud: "Se på den och den!" Utan han säger: "Se på Jesus!" Han säger aldrig: "Kom i morgon", utan "Kom nu!" I dag är frälsningens dag. Tänk, om Gud i sitt ord hade sagt: "Se på den och den! När jag kallade honom, ville han icke komma strax, utan han föredrog att i egen tro lämpa och strida och gråta och illa låta. Och det höll han på med i flere månader. Jag bjöd honom fri, oförstörd nåd, så omärdig han war. Men han stretade emot. Se, det kunde war en rätt bättring! Det war grundligt gjort af honom. Gör du på samma sätt och lyd icke, när jag säger, att du skall komma strax." Tänk om Gud hade talat så! "Nej, säger du, det kan man icke tänka." Nå ja, det är rätt. Men kan du icke tänka så, så bör du icke heller handla så. Nej, får du se någon, som, för att göra en grundlig bättring, länge lämpat och stretat emot nåden, länge gråtit och bultat på sidan om den öppna porten, så följ du icke hans exempel utan gå du in genom porten strax, ty så säger

Herren: "Gån in genom den trånga porten!" Han säger icke: "Såttén eder der utanför och gråten några veckor eller månader!" Nej, utan "gån in och gån in strag!" Se, att man lyder strag, det är grundlig bättring. Om du tycker, att detta wore att taga saken alldeles för lätt, och om andra skulle säga, att det wore att handla lättfinnigt, så låt dig icke förwillas deraf. Gå du, trots allt sådant, direkt till Jesus med alla dina synder, ty han är kommen i werlden för att uppsöka och frälssa det, som är förtappadt. Och han har det budet af sin fader, att han icke skall lasta ut någon, som kommer till honom, han må för öfrigt wara huru usel som helst.

O syndare, o syndare, om du wiste, huru öppen porten står! Om du wiste, huru Herrens armar äro utsträdda efter dig, och huru han längtar efter att så förbarma sig öfwer dig! Om du wiste, säger frälsaren, hwad din frid tillhörde, skulle du det besinna i denna din dag! Hwad skall det tjena till, att du fortsarande går borta i det fremmande landet, när Herren råder ut sina armar och säger: Wänden eder till mig, så warden I saliga, alla werldens ändar! Har du ingen annan egenskap, så har du wäl ändå den egenskapen, att du bor inom werldens ändar. Och nu säger Herren: "Wänden eder till mig, så warden I saliga, alla werldens ändar!" Kära själ, war därför ensalbig! Ad att du wiste, huru enkelt det är! Se så; hwarsför dröjer du? Jesus är beredd. Han står för dörren. Lyfna, han flappar. Hwad får han höra ur djupet af ditt hjerta? Han lyfnar. Han förstår hjertats tankar herran efter, och hans ögon öfwersara hela jorden för att se efter, om der är någon, som af upprisktigt hjerta åkallar honom. Åkallar du honom? Du kan wara alldeles wiss, att hans ögon hwila på dig i denna stund, att hans öron äro wända till dig för att höra, om icke ur ditt hjerta tränger fram någon bön om nåd — nåd. Huru är det? Hör han något? Skulle du icke wilja taga emot honom? Kommen, säger han, till mig alle I, som arbeten och ären betungade, och I stolen finna ro till edra själar. Du behöfwer aldrig tänka, att du är en alltför stor syndare, eller att du kommit alltför långt bort. Nej, hurudan du än må wara, kom ändå! Om dina synder än wore blodröda, så kom ändå. De stola på stunden blifwa snöhwita, ja, hwitare än snö. Om du är en drinkare, så kom. Wänd dig till Jesus, bekänn och säg: "Herre Jesus, jag är en drinkare, förbarma dig öfwer mig, förlåt mig mina misgärningar och upprätta mig!" Är du en stöta

eller en hortare, wänd dig till Jesus, belämn detta och säg: "Herre Jesus, du wet, hurudan jag är, förbarma dig öfwer mig, förlåt mig mina synder och upprätta mig." Är du en tjuf, wänd dig till honom, belämn det och säg: "Herre Jesus, du wet, hwad jag är, förbarma dig öfwer mig, förlåt mig mina synder och upprätta mig." Är du tall och död, ja förhårdad, så wänd dig till Jesus och säg: "Herre Jesus, du ser, att jag är en förhårdad syndare, men förbarma dig öfwer mig och förlåt mig alla mina synder och hjälps mig upp!"

Ja, hwad helst du än må wara, wänd dig till honom. Wör du sämst af alla, ja tusen resor sämre än alla andra, så kom ändå. So som helst kan bli frälst, blott till Gud han wänder; detta bud sänder Gud ut i alla länder och till alla menniskor utan någon åtskillnad, ty för Gud gifwes ingen åtskillnad. Alla äro de afwiika, allesammans äro de ogudaktiga; det är ingen, som godt gör, icke till en enda, men alla äro de wälkomna, alla kunna rättfärdiggöras af nåd utan gerningar genom förlofningen i Kristus Jesus. Ja, war nu klok och kom! War barmhertig mot dig sjelf och kom! Gör Gud till wiljes och kom! Låt icke Jesu blod hafwa runnit förgäfwes för dig utan kom!

Tänkt icke, du hustru, att du först skall fråga din man. Och tänkt icke, du man, att du först skall fråga din hustru. Och tänkt icke, du barn, att du först skall tala wid dina föräldrar. Befråga dig icke med lött och blod, utan kom nu strax! Om någon vill inleda dig i sådant, som du icke wet, om det är rätt eller orätt, nyttigt eller skadligt, då bör du taga betänketid på dig och tala wid din man eller din hustru eller med andra förståndiga menniskor om saken. Men när du bjudes att omwända dig och tro på Jesus, så skall du icke befråga dig med hwarken den ene eller andre. Om du faller i sjön, och jag lastar en räddningslina efter dig, så säger du icke: "Jag måste först tala wid min man eller mina föräldrar och fråga dem, om jag bör taga fast i denna räddningslina". Nej, utan du tager genast fast. Si, gör så äfwen här! När evangelium förkunnas dig, och Jesus räddar sin räddande hand ut till dig, så säg icke: "Jag skall först tala wid den och den", utan fatta du hans hand och låt frälsa dig! Rog blir det något råd med det andra.

Wandren i ljuset, medan I hafwen ljuset.

Ännu en liten tid är ljuset med eder; wandren, medan I hafwen ljuset, att mörker icke må öfverfalla eder; och den som wandrar i mörkret, han wet icke, hwart han går bort. Medan I hafwen ljuset, tron på ljuset, på det att I må blifwa ljusets barn. (Joh. 12: 35, 36).

Judarne wille inleda en disputation med Herren. De woro mpetet sallna för att disputera i andliga ting, såsom de ogudaktiga ännu i dag äro. Herrens ord oroade dem, och de wille komma undan den udd, som de lände i sina hjertan deraf. När de nu icke wille omvända sig, så måste de disputera. Antingen lyda eller strida — det är hwad menniskan måste göra, när evangelium tränger henne in på lifwet.

Men Herren hade icke lust att inlåta sig i någon disputation med dem. Han svarade: Ännu en liten tid är ljuset med eder; tagen wara på det samma, medan I hafwen det. En annan dag kommer, då I icke mer stolen hafwa det, och då stolen I förgåfvels ropa derefter. Det kommer en dag, då I stolen klappa på min port, då I stolen söka mig och stolen icke finna mig. Ditt jag går, dit kunnen I icke komma. Passen derför på den stund, som är nu, ty nu är salighetens dag. Nu är tid till finnesändring. Låten I denna tid gå eder ur händerna, så kommer den dag, då I stolen dö i edra synder; ty när husbonden stått upp och låtit dörren igen, då låtes den icke widare upp. Nu står dörren på wid gäfwel för alla, som wilja komma.

Af detta frälsarens exempel kunna wi lära, att det icke är wärdt

att disputera med de ogudaktiga i andliga ting.

Man winner intet dermed. Deras invändningar hafwa icke sin rot i förståndet utan i hjertat. Huru ofta, säger Herren till Jerusalemlen, har jag icke welat församla dina barn, såsom hönan församlar sina kullingar under sina wingar, men I hafwen icke welat. Der ligger det: I hafwen icke welat. Han säger icke: I hafwen icke för-

stått, utan: **J** hafwen icke welat. Mennistorna wilja icke. De hata ljuset och wilja derfor icke komma i ljuset, att deras gerningar icke må warda straffade. Men hjertat och wiljan kan man aldrig öfwerwinna genom några disputationer. Den som icke vill sanningen, skall aldrig låta sig öfwerbewisas om sanningen. När deremot en menniska kommit derhån, att hon vill weta sanningen, sanningen om sig sjelf, om Gud och om Jesus, då skall man icke längre behöfwa några lärda bewisningar för att föra henne till Herren Jesus. De, som äro i nöd öfwer sina synder, de hafwa ingen lust att disputera om, hwem Gud eller Jesus är. Deras hjertesfråga är, om de sjelfwa få komma till Jesus, om Gud vill taga emot dem och förbarma sig öfwer dem, så usla och brottsliga som de äro.

Med ljuset menar Herren sig sjelf.

Sag är werldens ljus, säger han: den mig följer, han skal icke wandra i mörkret. Det finnes många, om hwilka det säges, att de warit eller äro ljus i denna werlden. Frälsaren säger icke, att han är ett af dessa ljus, utan att han är **ljuset**. Endast i oegentlig mening kan man om mennistor säga, att de äro ljus. Frälsaren kallade sina lärjungar werldens ljus. Men detta skulle de wara, endast så widt de lånade ljuset från honom, såsom t. ex. månen lånar sitt ljus från solen. Alla ljus, som icke göra det, äro endast irrblof, som föra mennistor wille, äfwen om de sjelfwa tro, att de föra dem rätt, och om de, som låta sig föras, tro, att de äro på den rätta vägen. Ty en väg blir icke rätt för det, att man tror, att den är rätt, eller att man låter sig ledas på den samma af denna werldens wise och lärde. Jesus ensam är **ljuset**. Han ensam är vägen, sanningen och lifwet. Och när allt är slut en gång, då skall det wisa sig, att de, som icke wandrat med honom, hafwa wandrat i mörker, farit wille och gått förlorade. Deremot skall det på samma gång wisa sig, att de, som följt honom, hafwa gått rätt. Gifwe Gud, att hwarje syndare wille i tid befinna sig! Det är så många, som tro, att alla vägar leda till himmelen, och att hwar och en skall blifwa salig på sin tro, blott han har allwar dermed. Ja, i denna inbillning sofwer hela werlden. Men detta är lilla dåraktigt, som om en sjul tänkte: "Det gör desamma, huru jag behandlar min tropp; jag skall nog blifwa salig, bara jag har allwar med, hwad jag gör, och tror, att det är rätt". Går du wille, då hjälper det icke, att du menat wäl i det, som du

gjort. Låtom of säga det igen: Kristus — Kristus ensam är werldens ljus. Följ Kristus, då går du rätt. Annars går du förlorad.

Ljuset är hos eder ännu en liten tid.

Jesus skulle icke länge wara hos dem. Den dag war nära, då han skulle korsfästas och dödas. Det gälde alltså för dem att nu känna sin besökelses tid, att nu taga wara på ljuset. Om en kort liten tid skulle det icke mer wara bland dem. Och så stedde. Detta är nu äfwen för of en mycket wigtig lärdom. Såsom Kristus på den tiden lyfte bland judarne genom sin muntliga predikan, så lyser han ännu bland of genom evangelium. Evangelium är ingenting annat än Kristi eget ord, bewaradt åt of i den heliga Skrift. Och den evangeliska predikans ändamål är att troget, ensaldigt och på hjertat glende framhålla allenast det, som Kristus har talat. Hon skall icke sätta något annat eller bättre i stället utan endast göra hans ord lefwande för menniskornas hjertan. Der denna predikan är, der kan man alltså säga, att ljuset lyser nu. Och det lyser ännu bland of. I vårt land war för några tiotal af år sedan ett försträcktligt andligt mörker rådande. Den som icke war med på den tiden, kan icke nu föreställa sig, huru det war då. Det war mycket sällsynt att träffa någon, ware sig prest eller lefman, som lefde i tron på Herren Jesus. Menniskorna wandrade i synd och nåttfärdighet på alla sätt. Men då tändes evangeliets ljus. Det började lysa här och der i landet. Här war det en prest, som wålnade och började predika lefwande Guds ord. Menniskor rusade i stora skaror till, ja wandrade 10, 15, 20 mil för att höra honom predika. Der war det en lefman, som började ropa till de andligen döda, att de skulle stå upp och omvända sig. De ogudaktige gjorde allt, hvad de kunde, för att släcka ljuset, men det lyckades icke. Det bredde ut sig allt mer och mer, och hwilken makt det har fått och ännu har i vårt land, det måste hwar och en, äfwen den blinde, kunna se. War det förr sällsynt att träffa en, som i sanning trodde på Jesus, eller att i någon kyrka få höra ett lefwande Guds ord, så är det nu sällsynt, att man kan göra en resa på några mil, utan att sammanträffa med troende kristna, eller gå några hundra eldar på en gata eller landsväg utan att möta en Jesu lärjunge. I en ofantlig mängd kyrkor och bönehus predikas nu och ett lefwande Guds ord, som på ett hjertligt och ensaldigt sätt wisar synvaren till Jesus. Må wi passa på och taga wara på ljuset, me-

dan wi hafwa det. Den tid, som nu är, skall för wisso icke alltid wara. Såsom frälsaren sade till judarne: Ännu är ljuset hos eder en liten tid, så kunna wi äfwen nu säga: Ljuset är hos oss ännu en liten tid. Gud gifwe, att denna tid måtte räcka länge! Derom må wi bedja. Men wi kunna dock icke, då wi hafwa historiens vittnesbörd för ögonen, wänta annat, än att den skall gå öfwer. I den första fristna tiden funnos i Mindre Asien flere blomstrande församlingar, som woro både Guds och änglarnes och apostlarnes glädje. Ljuset lyfte der härligt. Men så småningom började de att mindreakta på ljuset, och följden blef, att det stöttes bort från sitt rum. När Luther uppträdde och predikade evangelium i Tyskland, då uppstod med honom en stor evangelisters skara. De predikade med wäldighet och kraft, och det tycktes wara stora hopar, som wille emottaga ordet, medan det war nytt. Men så småningom inträdde andra förhållanden. Luther warnade och sade: "Tagen wara på ljuset; evangelium plägar sällan räcka längre än en mansålder". Dock — man wille ej lyfna dertill. Och det dröjde icke mer än en mansålder, förrän det mörknade igen på ett förfärligt sätt. Så har det gått i alla tider, och så kommer det wäl att gå äfwen hädanefter. Nu hafwa wi ljuset. Gud ware lof, att wi hafwa det! Låtom oss wandra i fruktan och taga wara på ljuset! Såsom frälsaren här widare säger:

Wandren medan I hafwen ljuset.

Herren Jesus säger icke blott: Studeren, medan I hafwen ljuset, utan wandren i ljuset, medan I hafwen det. Evangelium är icke blott ett kunskapsämne, som man skall studera, utan ett ljus, som wille upplysa hjertat och hela lifwet. Passen dertför på! Tron icke, att det är lifgilltigt, huru I förhållen eder den dag, som är i dag. I dag är den behagliga tiden, i dag räcker Gud ut sina händer till dig, i dag bjuder han dig tro till frälsning, i dag bjuder han dig gå in i sitt rike. Passa på! Förhärda icke längre ditt hjerta utan stynda till att tro. Det är ingen tid att förlora. Apostelen Johannes säger, att werlden är stadd i den ondes wäld. Detta kan man också se. Allesammans äro de aswifne, allesammans äro de oduglige wordne. Det är ingen, som godt gör, icke en. Så vittnar Skriften, och hennes vittnesbörd bekräftas af erfarenheten. Werlden wandrar i synden, werlden älskar synden. Den breda vägen, som leder till förtappelse, har alltid många,

som gå på honom. Man säger dem det wäl, man warnar dem, beder dem, trugar dem, men de wilja icke lyfna dertill. Den ene hjälper den andre till att komma fort på den breda wägen. Sa, det är alldeles som en lapplöpning på den. Denna werldens Gud har förblindat de otrognas sinnen. Många weta dock, att den wäg, på hwilken de wandra, är den breda wägen och leder till fördömmelsen, men de dragas likwäl med. Ibland äro de rädda, och studsas tillbaka, men så gripas de af yrjel och ryckas med igen. Werldsloppet är likt en ström, på hwilken man ser timmer flyta. Midt i strömmen går det fortast, på sidorna går det litet saltare, men det går ändå åt samma håll. Här och der kommer en stoft i baltström för tillfället eller stöter emot något fast föremål, men om en stund är han ute i såran igen och följer med åt samma håll som alla de andra. O, det är försträcktligt att ståda denna werldens lopp. Den enskilde drages med af det allmänna werldsloppet. Det allmänna werldsloppet regeras af den fursten, som har magt i wäldet, och allt mynnar ut i det rummet, der det är gråt och tandagnislan. Många gånger, när jag stått och betraktat wattenfall och sett timmer komma störtande utför dem, har jag tänkt på denna sak. Några mil ofwansför fallet flöt wattenet så sakta och stilla, och stöckarna fördes framåt så lugnt, som hade det icke varit någon fara, men så småningom kommo de närmare, och till slut störtade de utför fallet. Se, så går det. I början af syndalifwet går det så sakta och stilla. Man ser icke någon fara, men till slut störtar man utför fallet ned i det rummet, der deras mäst icke dör, och elden icke slöcknar. Då skall den arma själen ropa, och ingen skall höra henne, då skall hon i förtwiflan beklaga, att hon wandrade den breda wägen, medan nådatiden warade, men då är det för sent, då finnes ingen hjälp mer. Den rike mannen, som omtalas i Luc. 16, hade säkert aldrig tänkt, att han war på wäg till helwetet och pinan. War det någon, som wille warna honom, så strättade han åt en sådan dåre. Allt gick honom wäl i händer. Men när han låg i helwetet och pinan, då ropade han efter hjälp, men då fanns ingen hjälp mer att få. Ännu för några dagar sedan hade han kunnat omwända sig; nu war det för sent, för sent. Låtom oss taga lärdom af detta! Ad du, som wandrar i synden, wänd om, medan det heter i dag. Tag wära på ljuset, medan det heter i dag. Öfwer gif mörtret, medan det heter i dag. Du tyder, att ditt lefwerne är ingenting att tabla; du lefwer ju bättre än många andra, ja, kanske bättre än det stora flertalet, men

låt icke förwilla dig. Du följer ändå med det allmänna werldslöppet, och då blir slutet detsamma. Ligger du ej midt i strömfåran, der watten brusar och forsar, utan litet på sidan, der det flyter saktare, så går du ändå åt samma håll. Wänd om, wänd om! Nu står Herren wid ditt hjertas dörr och ropar, nu söker han dig, nu säger han: "Låt upp, låt upp! Jag vill gå in och hålla nattward med dig och du med mig." Passa på tillfället. Låter du det gå dig ur händerna, så skall den dag komma, då du skall stå och bulta på hans port och ropa: "Låt upp, låt upp", och han skall svara: "Jag lände dig aldrig, gå ifrån mig, du ogeringsman".

Att wandra i ljuset

är först och främst att tro på ljuset, så att man må blifwa ett ljusets barn. Hvad detta är, wisar den evangeliska historien. Bland judarne funnos ju många, som trodde på Jesus och blefwo ljusets barn. Jesus sade till Filippus: Följ mig, och han stod upp och följde honom. Han sade till Levi: Följ mig. Denne lemnade allt och följde honom. Många syndare kommo till Jesus, ja så många, att fariseerna förargades deröfwer, att Jesus umgicks med syndare och åt med dem. Dessa togo wara på ljuset och blefwo ljusets barn. Alla de, som togo emot honom, gaf han magt att blifwa Guds barn, dem som trodde på hans namn. Att komma till Jesus, att mottaga Jesus, att öfwerlemna sig åt Jesus, det är alltsammans olisa uttryck för en och samma sak. Du, som hittills lefwat i synden, kom och gå till rätta med Herren, kom och bekänn alla dina misgärningar, kom och låt honom se dig, sådan som du är. Försök icke att dölja något, utan gör såsom publicanen, som slog sig för sitt bröst och sade: Gud, misstunda dig öfwer mig syndare! Eller såsom röfwaren, som i sin stora nöd wände sig till Jesus och ropade: Herre, tänk på mig, när du kommer i ditt rike! Eller såsom den förlorade sonen, som kom tillbaka till sin fader och bekände: Fader, jag har syndat i himmelen och för dig och är icke wärd att kallas ditt barn. Och Herren säger: Om edra synder än wore blodröda, så skola de dock wara snöhwita, och om de wore som en rosenfärg, skola de wara som en ull. Ad, att hela werlden förstode detta! Att komma med sina synder i ljuset inför Herrans ansigte är aldrig farligt. Att inför werldslig domstol uppenbara sina brottssliga gerningar, det har till följd, att man blir fängslad och förlorar sin frihet. Men att inför Herren öppna sitt hjerta och

bedänna sina misgärningar, det har till följd, att man blir fri, i sanning fri. Stå därför icke längre på afstånd! Ad, du som wet med dig, att du hittills lefwat i synden, dröj icke längre borta. Se, öppet står Jesu förbarmande hjerta, se i dag rädder han ut sina händer, i dag vill han taga emot dig utan penningar och för intet, just sådan som du är, ja, wöre du od wärre än du är. Hwarför skall du då wara gensträfwig? Du kan ju begripa, att det måste leda till ditt eget förderf, och hwarför skulle du wilja dig sjelf ondt?

Att wandra i ljuset är för det andra — för dem som redan kommit till Kristus — att wandra med Kristus, att wara öppna och ärliga inför Kristus, att wara honom trogna. Djefwulen går omkring såsom ett rytande lejon och söker, hwem han må uppsluka. Derfor förmanar apostelen od de troende att wara på sin wakt, att de icke må tjasas af werldsanden och bortsomna i döden igen. Det är ett mycket sorgligt förhållande, att många, som en tid warit brinnande och sinande ljus i Herren, och som äfwen låtit sitt ljus lysa för menniskorna, sedermera domnat af och satt sitt ljus under en släppa. De älskade ordet och bönen, och de umgingos flitigt med Herren. Nu är det icke mer så. De läsa wäl sina böner, men det är icke samma bedjande som förut; de läsa wäl Guds ord äfwen nu, men ett sådant umgänge, som de förr hade med Herren, hafwa de icke nu. Så rädda för synden, som de woro förut, äro de icke nu, så angelägna att wara öppna inför Herren, som de woro förr, äro de icke nu, så angelägna att hålla sig på afstånd från werlden, som de förr woro, äro de icke nu. Det är en beklaglig företeelse. Kära själ, hur är det med dig? Wandrar du ännu i ljuset eller har det börjat att stymma i ditt hjerta? War uppriktig inför dig sjelf! Aldrig skall du komma in i himlarnes rike på den grund, att du en gång har warit en lefwande och troende kristen. Wal upp rätteligen, wal upp, medan det ännu heter i dag: Natten är fram-
liden, och dagen är nära. Sluta sömnen ur ögonen, lägg bort alla mörkrets gerningar, ikläd dig ljusets wapen och red dig till att möta Herren Jesus!

Till de troende i Tessalonika säger apostelen Paulus: I ären alla ljusets barn och dagens barn; wi höra icke natten eller mörkret till. Och sedan tillägger han: Låtom ofw derföre icke sofwa såsom de andra, utan låtom ofw waka och wara nyktra. Wi som höra dagen till, låtom ofw wara nyktra, iklädda trons och kärlekens pansar, med frälsningens hopp till en hjälm. Ty Gud har icke bestämt ofw till wrede, utan till att winna frälsning genom wår Herre Jesus

Kristus. (1 Tess. 5: 5 f.). Den som är bekant med Pauli bref wet och, huru ihärdigt och troget och innerligt apostelen har förmanat de troende att wala och bedja, att försaka all ogudaktighet och werldslig lusta för att wandra med Kristus och slutligen winna den ewiga frälsningen. Att blifwa en kristen och gå in genom den trånga porten, det är swårt; att wandra på den smala wägen, det är ändå swårare, och att hålla ut intill änden, det är aldra swårast. När en menniska har blifwit troende, så har hon allenast begynt. Det står ännu mycket åter, innan werket i henne är fullkomnadt. Och många, som hafwa begynt i anden, hafwa ty wårt sett sig tillbaka och stannat såsom saltstoder wid wägen. Låtom oss derfor wandra i ljuset, medan wi hafwa ljuset. Om wi wandra i ljuset, såsom Gud är i ljuset, så hafwa wi sällskap med honom, och Jesu Kristi, hans Söns blod, renar oss från alla synder. (1 Joh. 1: 7).

Det samma, som gäller de enskilda troende, gäller äfwen de kristna församlingarna. Apostelen hade den sorgen att se, huru församlingar, som i början varit så glada och lydliga i tron på Jesus och så tacksamma för evangelium, att de betraktat apostelen såsom en ängel och hade varit färdiga att taga ut sina ögon för att gifwa honom, huru dessa samma församlingar genom falska lärare fördes in på lagens gerningar, föllo ifrån nåden och miste Kristus. Wi hafwa nyss anført, huru det gått med de äldsta församlingarna i Mindre Asien. Hos den ena efter den andra slotnade den första lärleken; och medan de utwärtens gerningarna ännu länge stannade qwar, hade lifwet redan flytt. Och hwad se wi i den närwarande tiden? Låtom oss öppna ögonen för werkliga förhållandet. Wi skola finna många exempel på församlingar så wäl som enskilda kristna, hwilka hafwa upphört att wandra i ljuset, och hos hwilka man icke mer spårar den rådsla för synden, den trohet mot Kristus, den angelägenhet att werka hans werk, som man förut fann hos dem. Der war en församling af några troende, älsliga Guds barn, som i brinnande kärlek höllo tillsammans i bön och lof och tacksägelse samt werksamhet för själars frälsning. Allt såg så lofwande ut, att man tyckte, att den församlingen måste wara en stor glädje för både Gud och änglar. Men efter någon tid inträdde en domningens ande. Tron slappades. Det slitiga umgänget med Gud astog, stridigheter inträngde, den förra glädjen förswann, der blef ett tungt lagiskt wäsende. När man kommer igen och ser församlingen, kan man knappt tro sina ögon. Ställ detta wara den älsliga, af kärlek uppfyllda, glada Kristi brud, som man såg förra gången? Ad.

må Gud förbarma sig öfwer oss! Du Guds folk, wandra i ljuset, medan du har ljuset, annars torde Herren komma och stöta ljus-
saken från sitt rum, och huru skall det då gå?

Hur skall det blifwa annorlunda? Ja, Guds folk wakna upp, res dig, sluta sömnen ur dina ögon, bekänn dina synder och sök ny nåd till att börja på nytt. Stynda, stynda! Saken är mycket allvarlig. Det gäller din ewiga wälfärd.

Frälsaren säger widare i vårt språk: Wandren i ljuset,

på det att mörkret icke må öfwerfalla eder.

Det är allvar samma ord. Med mörkret menar Jesus närmast det tillstånd, som skulle inträffa, sedan han gått bort, och den apostoliska predikan hade tystnat bland judafolket. Det war ett försträckt tillstånd. Men den dom, som drabbade judarne, den skall drabba hwar och en, som icke wandrar i ljuset. När evangelium är borta, då hjälper intet menligt snille, ingen menlig skarpsinnighet. Iwärtom wisar erfarenheten, att det menliga snillet, när det sliter sig lös från den gudomliga uppenbarelsens ljus, gör mycket större skada än dumheten. Kristus och apostlarne hafwa haft sin swåraste kamp med denna werldens wisa och striftslärare. Det samma hafwa alla Guds män i alla tider fått erfara. När Luther uppträdde och predikade evangelium, så fick äfwen han sin swåraste kamp med de läraste männen inom påfwebömet. Det är alldeles omöjligt, att en menniska skulle kunna af eget förnuft eller kraft finna ljuset eller wandra i ljuset, sedan hon mist den gudomliga sanningens uppenbarelse. Ingen har någonsin sett Gud, säger Johannes, enfödde Sonen, som är i Fadrens sköte, han har uppenbarat honom. Den som vill lära känna Gud, måste därför lära af Kristus. Han är sanningen. I samma mån, som du wänder sig från Kristus, mister du ljuset och kommer in i mörkret.

Frälsaren säger på ett annat ställe till judarne: När djefwulen är utdrifwen, går han omkring på torra platser, söker efter hwila och finner ingen. Då säger han; jag vill gå tillbaka till mitt hus, ditifrån jag utgick. När han kommer dit, finner han det wäl sopadt och prydt. Då går han och tager sju andra andar med sig, som äro wärre än han sjelf. De gå in och blifwa der, och den menniskans fista warder wärre än hennes första. Så gick det också för judarne. När Kristus hade gått bort, öfwerföll mörkret dem, och deras tillstånd blef wärre, än det någonsin hade varit förut. I

alla tider har också erfarenheten wisat, att sedan menniskorna länge förhärdat sig mot evangelium och detta ändtligen blifwit taget ifrån dem, har det andliga och sebliga tillståndet blifwit wida wärre, än det någonsin förut varit. Luther slagar wid slutet af sin lesnad, att gudlösheten och förhärdelsen i Tyssland hade tagit öfwerhand wida wärre än någonsin förut, och detta såsom en följd deraf, att menniskorna föraktat och förhärdat sig mot evangelli ljus. Wi hafwa tywärt säkert något sådant att wänta äfwen hos oss. Kanste dröjer det ännu några tiotal af år. Må Gud i sin nåd låta det dröja länge! Men säkert är, att det kommer. Må därför hwar och en nu passa på och taga wara på ljuset samt wandra i ljuset, medan det ännu lyser. Må wi af hjertat tro på Herren Jesus och troget följa honom samt i allting bewisa oss såsom hans lärjungar. Låtom oss alltid wala och wänta, alltid beredda att taga emot honom, när helst han kommer. Må wi alltid wara så sinnade, alltid så handla, att wi icke behöfwa försträckas, isall domsbasunens ljud en dag skulle nå våra öron, utan att wi då må kunna lyfta våra hufwuden upp och säga: "Du gjorde wäl, Herre Jesus, att du kom. Wi hafwa wäntat dig länge." Wären I de tjenare lile, säger Jesus, som wänta sin herre, när han skall komma igen från bröllopet, att när han kommer, de genast låta upp för honom och taga emot honom med glädje. Ad, broder och syster, huru står det till med dig? Om du finge höra basunstöten nu, skulle du blifwa rädd, eller skulle du blifwa glad? Skulle du swimma eller skulle du lyfta upp ditt ansigte mot himmelen och börja sjunga en lofsång? "Ad ja, säger du, det är sömnigt och illa stäldt med mig." Nuwäl, skynda då, att det må blifwa annorlunda! Det behöfwer icke wara illa. Herren will icke, att det skall wara illa. Herren will icke, att du skall gå halfsowande. Skynda därför och wänd om, att han må uppsylla dig med sin Ande samt göra dig nyfter och waken.

När Frälsaren säger: att mörkret icke må öfwerfalla eder, så framställer han mörkret såsom en fiendtlig makt, som lurar på menniskorna och öfwerfaller dem wid lämpligt tillfälle för att fånga och förberfwa dem. Och det behöfwes endast, att Herren går ur wägen, att ljuset tages bort, så inträder genast mörkret. Men mörkret kan äfwen öfwerfalla menniskan, medan rättfärdighetens sol ännu lyser klart. När solen går bort, blir det mörkt för alla, men medan solen lyser, kan en menniska blifwa blind, och då kommer hon i mörkret. På samma sätt öfwerfaller mörkret nu också midt under evangelli tid den ene här och den andre der på ett alldeles försträckt sätt.

Jag känner en man. För några tiotal år tillbaka var han en mycket framstående evangeli predikant. Stora skaror af menniskor blefwo genom hans vittnesbörd förda till Herren; men hwad hände? Han föll. Han blef wiiserligen icke en försmädare men dock en ogudaktig menniska, som på många sätt motverkat och ännu i dag motverkar evangeli framgång. Han hade ljuset, han kände ljuset, han satte fram ljuset för andra; men han upphörde att sjelf wandra i ljuset, och så öfwerföll mörkret honom. Hwem hade trott sådant? Hwarken han sjelf eller någon af dem, som hörde honom på den tid, då han war en evangeli predikant, kunde hafwa annat något sådant. — I södra Sverige verkade för många år tillbaka en lefmannapredikant, som war utomordentligt begåfwad. Hans arbete kröntes också med stor wälsignelse. Men hwad blef af honom till sist? Han blef en grof försmädare. Huru hade det gått till? Han hade ljuset, han kände ljuset, men han upphörde att wandra i ljuset, och så öfwerföll mörkret honom. Han blef ett mörkrets barn, och då började han göra mörkrets gerningar. — Jag hade i skolan en lärjunge, som artade sig wäl. Det tycktes, som om Herren hade wunnit hans hjerta. Wi woro många gånger tillsammans. Wi lönje knå i Jesu namn, han och jag. Han predikade också en och annan gång evangelium. De troende hade de bästa förhoppningar om honom. Men han upphörde att wandra i ljuset, och hwad blef följden? Han blef en försmädare och hädare så grof, att t. o. m. de ogudaktiga bäfwa för de ord, han talar. Se, huru det kan gå! Det trodde han aldrig sjelf. När djefwulen fångar en menniska, håller han alltid så till, att hon icke tror, att någon fara är för handen. Det är, såsom wi förut sagt, jägarens konst att gillra så wäl eller att med sitt gewär gömma sig så wäl, att willebrådet icke anar, att någon fara lurar på des wäg. O, låra själ, wi wilja tillropa dig ännu en gång: wak upp, om du har börjat att slumra. Släppa med fruktan och bäfwan din frälsning, säger apostelen. Han wiste, hwad det gälde.

Det är mycket wanligt, att de, som blifwit fångna af mörkret, tro, att ingenting annat har händt, än att ett nytt hus har gått upp för dem; och nu wilja de dermed upplysa hela werlden. Detta är det allra swåraste. Insäga de, att de wore fångna i mörkret, så skulle de wäl försöka att komma der ut igen, men nu tro de sig hafwa ljuset, och det gör, att de äro nästan oåtkomliga. Den som en gång har smakat det goda Guds ord och den tillkommande werldens kraft men fallit af, hans tillstånd är wida värre, än det nå-

gonfin förut varit. Ad broder, tänk dig det förfärliga, att en dag skulle komma, då äfwen du skulle vara en af den hopen. Du tror det icke. Ja, de som nu äro der, de hafwa icke heller sjelfwa trott det, och de hafwa ändå kommit dit. Will du blifwa räddad, så håll dig tätt i fruktan, i tro och bön intill Herren Jesus. Det är den enda vägen att blifwa bewarad, och bewarad will du ju bli.

Men frälsaren tillägger om den, som wandrar i mörkret:

Han wet icke, hwart han går bort.

Märk detta ordet gå bort. Han säger icke endast: hwart han går, utan hwart han går bort, och på detta ord ligger en utomordentligt stor wigt. På samma sätt säger apostelen Johanneß, att den ogudaktige wet icke, hwart han går bort, ty mörkret har förblindat hans ögon. Det är ingen af oss, som icke wet, hwad frälsaren menar med det, att den ogudaktige går bort. Det är ett försträffligt ord. Han går bort till det rummet, der det är gråt och tandagnislan; men han wet det icke, säger Herren. Han går bort till det rum, der deras mass icke dörr, och elden icke slofnar, men han wet det icke. Han går bort till den ewiga elden, som är tillredd åt djefwulen och hans änglar, men han wet det icke. Mörkret har förblindat hans ögon, annars skulle han ju icke ett enda ögonblick widare wandra fram på den wäg, som leder till detta försträffliga mål. Han wet det icke, och djefwulen will icke heller, att han skall weta det. Han will icke, att man skall oro honom på denna wäg. Bland de ogudaktiga är det också såsom en inbördes öfwerenskommelse att icke störa hwarandra, medan de äro på wäg till förtappelsen. Makar gå i bredd med hwarandra, förälsbrar och barn gå i bredd med hwarandra på den breda vägen, och de tala aldrig med hwarandra derom. De höra väl ordet, men de låtsa, som hörde de ingenting, och som wiste de ingenting. O, Gud förbarma dig öfwer dem! Det är försträffligt för en troende menniska att se derpå, och hwad skall det då icke vara i dina ögon? De äro såsom en sofwande, som drömmar, att han är waken. O menniska, wakna upp! Besinnade du werfligen, hwart den wäg leder, på hwilken du går, så wore det omöjligt, att du skulle kunna fortsätta. Om du wiste, säger frälsaren, hwad din frid tillhörde, så skulle du besinna det i denna dag. Tänkt, hwilken försträfflig ställning att icke weta, hwart man går, att icke wilja weta det och så gå bort; att hoppas det bästa, och så gå bort; att dö och tänka, att man skall blifwa lycklig, och så gå

bort; att på sin graf få höra sjungas: "Jag går till himlen, hvar jag går," men under tiden ligga i helwetet och pinan, der man förgäfwes begär, att någon måtte komma och doppa det yttersta af sitt finger i watten och swalla ens tunga! Denna werldens lugn är litt lugnet på en ångbåt, som går i tjocka i stilla wäder och midt på hafwet stöter ihop med en annan ångbåt och sjunker.

Det hände för några år tillbaka, att twenne atlantiska ångare möttes och törnade ihop i tjockan. Passagerarne woro fullkomligt lugna. Ingen anade, hwad som skulle hända, icke ens fem minuter innan olyckan inträffade. Det är säkert, att många flämtade, många strattade och gjorde sig glada och lustiga timmar, till de de båda fartygen stötte tillsammans. Då började de jämra sig, då stref den ene öfwer den andre. Alla ropade på hjelp, men då war det för sent. Inom några få minuter war den ena båten försvunnen, och flere hundra passagare hade drucknat. Jag träffade en man, hwars hustru och lilla barn hade förgåtts i denna olycka. Att passagerarne woro lugna, berodde derpå, att de icke wiste, hwad som skulle hända. Hade de wetat det, så hade de satt sig i säkerhet och widtagit anstalter för att rädda sig. Nu tänkte ingen derpå. På samma sätt är det och med den ogudaktige. Han gyllar, flämtar, gör sig glada dagar och wet icke, hwart han går bort, förrän hans wäg slutar i gråt och tandagnisflan. O, det är ett gräsligt ord, men det är sant — och det försträckligaste är, att det är sant, hwad frälsaren säger — att den som wandrar i mörkret, går bort och wet det icke. Och du, som detta läser, huru skall det gå med dig? Är du ljusets barn och wandrar du i ljuset? Låter du ditt ljus lysa för menniskorna, att de må se dina goda gerningar och prisä din Fader i himmelen? Salig är du då, men we, we, om du wandrar i mörkret.

Såsom det om den ogudaktige heter, att han icke wet, hwart han går bort, så kan man om den, som wandrar i ljuset, säga:

Han wet, hwart han går och han går hem.

Låtom oss taga några exempel. När Stefanus blef stenad, lyfte han upp sina ögon mot himmelen och såg menniskans Son stående på Guds högra sida. Och han sade: Herre Jesus, annamma min ande. Så slutade ett ljusets barn. Han gick hem; han wiste det, och han war glad och salig deröfwer. Den gamle Simeon sjöng och lofwade Gud och sade: Herre, nu låter du din träl fara i frid,

eftersom du har sagt, ty mina ögon hafwa sett din frälsning, som du har beredt inför allt folk. Han war på väg hem, och han wiste det, och han önskade, att wägen nu måtte wara slut; ty när han hade sett Jesus, wiste han, att det fanns ingenting mer att se, förrän han kom hem. Apostelen Paulus säger i brefwet till Filipperna, att han slets mellan två ting: att blifwa qwar här eller att slitas hådan och wara med Herren. Det senare önskade han mest för sin egen del, men för de troendes skull wille han gerna blifwa qwar, så länge han kunde wara dem till gagn. Och därför wiste han icke riktigt, hwilketdera han skulle utwälja. Han wiste, att om han lefde, så lefde han för Herren, om han dog, så dog han för Herren, ehwad han lefde eller dog, så hörde han Herren till. Derfor fruktade han hwarken lif eller död eller någonting annat. Han gick hem, och han wiste, att han gick hem. Vårt borgerstap, säger han, är i himmelen, dådan wi wänta frälsaren, Herren Jesus, som skall förklara vår ströplighets tropp och göra honom lif med sin härlighets tropp af den kraft, med hwilken han förmår sig allting underlägga. Jag har kämpat en god kamp, säger han på ett annat ställe, jag har fullbordat loppet och behållit tron; härafter är mig förwarad rättfärdighetens trona. Åh, saliga ställning! Lagg wid sidan af den, som håller på att dö i tron på Jesus, en annan, som håller på att dö i sina synder, och du skall omöjligen kunna wara så blind, att du icke ser slinaden. Hwilket ställning wilst du nu wälja? Frälsaren bjuder dig och säger: Medan du har ljuset, så tro på ljuset, att du må blifwa ljusets barn. Kom därför till Jesus! Ropa till honom och säg: Herre Jesus, gif mig tro, Herre Jesus, gif mig ljus! Låt ingenting hindra dig, låt ingenting förbjuda dig att sjuta upp till i morgon. Frälsaren sade aldrig till någon: Kom en annan gång. Nej, när helst han predikade, så manade han menniskorna att komma just då. Och du, som läser detta, kom just nu, kom sådan du är! Du behöfwer icke göra dig bättre, du kan icke heller göra det; du behöfwer icke göra dig wärdigare, det är icke heller möjligt. Kom brottslig, syndig, kall och död och hård, som du är, kom till Jesus! Han är ljuset, han är wägen, sanningen och lifwet. Hans blod renar från all synd. Den som följer honom, han skall icke wandra i mörkret, han skall i ewighet wara, der Jesus är, och se den härlighet, som Fadren har gifwit honom, förrän werlden war skapad. Amen.

Stor glädje för allt folk.

Se, jag bådär eder stor glädje, som skall wedersaras allt folket, ty i dag är åt eder född frälsaren. (Luf. 2: 10.)

Wi kallas nu julen igen. Det ena året går efter det andra. Guds barmhertighet är hwarje morgon ny. Hans nåd warar från ewighet till ewighet och hans sannfärdighet så widt, som stjärna gå. Hwarje nådedag, som han gifwer oss, är ett vittnessbörd derom, att han är vår trofaste och barmhertige Fader, som har tålmod med oss, som icke will någon syndares död, utan som will, att alla skola warda frälsta. Må wi taga wara på dessa nådegåfwor!

Julen är glädjens högtid. På den kan man tillämpa psalmistens ord: Detta är den dagen, som Herren gör, låtom oss på honom fröjdas och glädjas. Den första juldagen predikades det första evangeliet. I gamla testamentet fanns löftet om den kommande Kristus, nya testamentet innehåller evangeliet om, att han allaredan är kommen. Evangelium är, såsom Luther säger, ett gladt och godt budskap, öfwer hwilket man sjunger, hoppar och är glad, såsom Israel fröjdade sig och sjöng, när bud kom, att den store Goliath war slagen.

Höga förkunnare, låga åhörare.

De första förkunnarne af evangeliet woro änglar, och de förste, som hörde den förkunnelsen, woro några fattiga, ringa herdar, som utanför Bethlehem waktade sin hjord. Dessa herdar måste hafwa varit troende menniskor. Sådana funnos uti Israel här och der. Trots den allmänna gudlöshet, som war rådande bland folket, hade dock Gud då, som alltid, en liten skara, som af hjertat fruktade och älskade honom, och som wäntade efter Israels tröst. Till den skaran hörde Maria och Josef, till den skaran hörde Simeon och Hanna, till den skaran hörde herdarne wid Bethlehem. Att i Jerusalem äfwen funnos många andra, fastän de icke äro nämnda i nya testamentet, kunna wi förstå deraf, att profetissan Hanna talade till alla dem, som i Jerusalem wäntade förlofning (Luf. 2: 38). Wi kunna lätt förstå, huru dessa helige hafwa af hjertat sudat och längtat efter löftets uppfyllelse. Många gånger mände oss djefwulen hafwa

instjuit i deras hjertan twiswel, om löftet någonsin skulle gå i fullbordan. Det hade ju nu dröjt så många hundra år; profet efter profet hade kommit med nya löften, men alltjemt hade deras fullbordan låtit wänta på sig. Försmädarena hafwa och sagt: "Lofwa är bra, hålla är bättre. Swar är nu löftet om hans ankomst?" Suru det har känts i de heligas hjertan, kunna wi förstå af historien om Simeon. Han hade fått swar af den helige Ande, att han icke skulle se döden, förr än han hade sett Herrens Krist. Han hade i sitt hjerta suckat och bedit att så se den utlofwade frälsaren, och hans suckan hade warit så trängande, att Gud på ett särskildt sätt måst swara honom genom sin Ande, att han skulle få sin önskan uppfylld, innan han dog. Guds löfte är wißt och swiker aldrig, låt oss komma ihåg det! Den som har löftet, han har saken, och den wäntar aldrig för länge, som wäntar på något godt.

Stor förfräddelse, stor glädje.

De herdar, som här lågo ute på marken, woro säkert intet atade inför menniskor. Men i Guds ögon woro de stora. Ty de woro ensalbiga i tron, och ju ensalbigare någon är i tron, desto större är han i Herrens ögon. Det första evangeliet måste predlas till troende hjertan. Midt på natten stod der nu en Herrens ängel plötsligt bredwid dem. De anade intet och wiste icke, hvarifrån han kom. Herrens härlighet tringsken dem såsom bewis på, att ängelen war från Herren. De wordo storligen förfärade, icke derför att i ängeln fanns någonting förfärligt, utan derför att hela denna öfwer naturliga uppenbarelse war för dem någonting så owäntadt. Det samma skulle wedersaras hwar och en af oss, om wi nu finge en sådan uppenbarelse. Men ängelen sade till dem: Wären icke förfärade. De hade ingen anledning att rädas. Han kom ju med ett godt budskap. Derför tillade han: Ty se, jag båd eder stor glädje, som skall wedersaras allt folket.

Menniskan behöfwer glädje, hon är slappad för glädje. Wåra första föräldrar hafwa i paradiset säkert haft en outhärlig glädje. De saliga i himmelen hafwa en beständig och ewig glädje. Det är genom synden, som sorg har kommit in i werlden. Gud will, att wi skola wara glada. Han har gjort allt för att bereda oss glädje. Till de ogudaktiga säger han: Ristwen edra hjertan och förjen öfwer edra synder; men det säger han för att föra dem till den rätta glädjen. Alla menniskor söka också glädje, fastän de flesta söka henne

i brunnar, som intet watten gifwa: i werlden och de ting, som tillhöra werlden, i ögonens begärelse, köttets begärelse och ett högfärdigt lefwerne, hwilket allt icke kan gifwa någon sann glädje. Att söla glädje i det, som är läslan till all sorg, det är ju dåraktigt. Sådant kan för ett ögonblick berusa, men det kan icke fröjda hjertat. Sedan ruset är öfwer, står der en försträckt tomhet åter. Gud deremot gifwer den sanna glädjen. Han har glädje att gifwa åt alla, en glädje som uppslukar all bedröfwelse.

Stor glädje, säger ängelen. Glädjen kan wara större eller mindre, allt efter som den sak är stor eller liten, öfwer hwilken man glädes, och allt efter som hjertat är mottagligt för större eller mindre mått af glädje. Och det största glädjeämne, som finnes, är det, som ängelen här förkunnar, då han säger, att frälsaren är född.

Det är en stor wissfarelse, när werldens barn tro, att Guds folk är utan glädje. När man talar med den ogudaktige om nödwändigheten att omvända sig, huru ofta får man icke då höra den frågan: Skulle Gud hafwa någonting emot, att wi äro glada? Han tänker nämligen: Att omvända sig och tro på Jesus, det är desamma som att affäga sig all glädje. Men detta är en wissfarelse och en stor wissfarelse. Det förhåller sig alldeles twertom. Inga äro så lyckliga som Guds barn. David säger, att han vill hellre wakta dörren i Guds hus än länge bo i de ogudaktigas hyddor. Den ringaste plats i Guds tjenst war honom lärare än den mest framstående ställning i werlden. På ett annat ställe säger han: Du gifwer mig mer glädje, än de andra hafwa, när deras korn och win är mycket. Nog är det sant, att de troende ofta måste sörja och gråta, men det råder icke Gud för. Han vill, att de skola alltid wara glada. Waren alltid glade, säger apostelen. Gud har också gjort allt, för att hans barn skola wara glada. Hwarje fader vill se sina barn glada, och Gud är äfwen i den delen en fader öfwer allt, hwad fader heter i himmelen och på jorden. Det sanna kristliga lifwet utmärkes af ett gladt wäsen. Sorg och bekymmer äro deremot en sjukdom.

Glädje för allt folk.

Denna glädje, säger ängelen, skall wederfaras allt folket. Han talar der om Israels folk, men wi weta af andra ställen, att samma glädje är ämnad äfwen åt hednasollen. Det är wäl icke alla, som mottaga det glada budskapet, men det är i alla fall ämnadt åt alla. Gud har också befallt, att det skall predikas för alla, och han

will af hjertat gerna, att alla stola taga emot det till frälsning. Han will, att alla menniskor stola frälste warda och komma till sanningens kunskap. Han har hjerta för alla och rum för alla, för dig och mig och hela werlden.

Det stora glädjeämne, som ängelen förkunnade, war: I dag är eder född frälsaren, som är Kristus Herren, den frälsare, som I hafwen längtat efter. Hör detta budskap du, som går bekymrad öfwer dina synder: Frälsaren är född åt dig. Gud tänkte på dig, när han sade, att qwinns säd skulle söndertrampa ormens hufvud. Han tänkte på dig, när han sade, att i Abrahams säd skulle alla släkten warda wälsignade: han tänkte på dig, när han före werldens grundläggning beslöt att sända frälsaren, och han tänkte på dig, när han lät frälsaren födas. Gläd dig! Gå icke längre bekymrad och orolig. Jesus har fått det namnet Jesus, därför att han skulle frälsa sitt folk från deras synder. Gå till honom! Låt icke djefwulen strämma dig med det, att du är en för stor och owärdig syndare! Äfwen om du wore wärre än alla andra, så är dock Kristus såsom frälsare större, än hwad du är såsom syndare. Der synden öfwerflödade, der öfwerflödade nåden ändå mycket mer. Han säger sjelf: Den till mig kommer, honom kastar jag icke ut, och detta för Fadrens wiljas skull, som är, att jag icke skall borttappa något af det, som Fadren har gifwit mig. Det är icke för din wärdighets skull, han tager emot dig, utan för Fadrens wiljas skull. Det är icke för din fromhet, dina böner, din ånger, dina tårar, som han tager emot dig, utan därför att Fadren will det och har sändt honom till att wara din frälsare. Är du owärdig hans nåd, så är alltid Fadren wärdig, att Sonen gör hans wilja. Du har hört detta budskap många gånger: I dag är eder född frälsaren. Men hör det nu om igen och lät det så rum i ditt hjerta, så att du tillämpar det på dig sjelf och säger: Det är åt mig, arme, förtappade syndare, som denne frälsaren är född; att frälsa mig är hans embete; därför will jag gå till honom och tro på honom och blifwa hos honom i alla mina lifsdagar, ja för tid och ewighet.

Äldeles ren nåd.

Du behöfwer ingen godtgörelse lemna för dina synder. Ingen synd kan godtgöras. Kom alldeles sådan, som du är. Det säges wissertligen wara ett lösaktigt evangelium att bjuda menniskor sådana, som de äro, till Kristus. Men det är ändå det rätta evan-

gellet. Aldrig sade Kristus till någon syndare, att han måste blifwa annorlunda, än han war, innan han fick komma till honom. Får jag icke bjuda alla att komma just sådana, som de äro, utan nödgas säga dem, att de först måste blifwa annorlunda, då har jag i sjelfwa werket intet evangelium att predika. Ty kan en menniska göra sig sjelf bättre, då behöfwer hon ingen frälsare; och får hon icke komma, innan hon har blifwit bättre, så får hon aldrig komma, ty uti oss bor ingen förmåga till det goda. Wi äro af ormens gift alldeles genomförderfwade. Alla våra, äfwen de allwarligaste, ansträngningar sluta, såsom det slutade för Paulus, då synden tog tillfälle af budordet och beswet honom och drap honom dermed, så att han wardt död. Den förlorade sonen fick komma sådan, som han war. Röstwaren fick komma sådan, som han war. Budskapet om Jesus, frälsaren, skall också förkunnas i werlden, just sådan som hon är, och syndarne skola öfwerallt bjudas att komma till honom strax, just sådana de äro. Såsom det står i en sång: "Just som jag är, förrän jag har förmått, hwad ewigt fruktlöst war, att från en släkt mig göra ren, till dig, hwars blod det gör allen', jag kommer, o Guds Lam!" Fröjda dig därför, du eländige, och gå icke längre sorgsen. En Frälsare är född åt dig, en ewig och fulltomlig Frälsare, som kan ewinnerligen saliga göra alla dem, som komma till honom. Gud har sändt honom. Gud har befallt honom att frälsa dig utan penningar och för intet. Gå därför dristigt fram till nådastolen, på det att du måtte finna nåd och få barmhertighet till hjälp i rätta stunden.

Du som tror på Jesus, fröjda dig storligen.

Hela bibeln uppmanar de troende att fröjdas. För alla de anledningar, som wi kunna hafwa att sörja, hafwa wi dock tusen gånger större anledningar att wara glada. Och alla våra glädjeämnen kunna sammansfattas i detta ena: En frälsare är född åt oss. När någon först kommer till tron på Jesus, så får han smaka en öfvermåttelig glädje. Han kan då säga: "Den stund går aldrig ur min håg, när jag först Jesus såg." Men denna glädje brukar icke wara så länge, och dock borde den wara beständig. Hör, huru bibeln talar till de troende. Fröjdens alla I, som ären Herrens folk (5 Mos. 32: 43). Fröjden eder i Herren, I rättfärdige (Ps. 33: 1). Fröjde sig och wara glade i dig alla de, som fråga efter dig! (Ps. 40: 17). Fröjdens åt Gud alla land! (Ps. 66: 1). Fröjden

eder i Herren alltid; åter säger jag: Fröjden eder! (Fil. 4: 4). Dersför säger också David: Jag fröjdar mig och är glad i dig, du allrahögste (Ps. 9: 3). Under dina wingars flugga vill jag fröjda mig (Ps. 63: 8). I denna fröjd utbrister han och säger: Lofwa Herren, min själ, och allt, det uti mig är, hans heliga namn! Lofwa Herren, min själ, och förgåt icke, hwad godt han dig gjort hafwer (Ps. 103). Ja, till och med då, när wi så lida mycket, uppmanar Striften oss att fröjdas. Salige ären I, säger Frälsaren, när menniskorna försmäda och förfölja eder. Glädjens och fröjden eder, ty eder lön är stor i himlarne (Matth. 5: 12). Fröjden eder deröfwer, att edra namn äro skrifna i himmelen (Luc. 10: 20). Sådant hafwa äfwen apostlarne förstått. När de hade blifwit hudflängda inför rådet, gingo de med fröjd tillbaka till de sina och berättade för dem, hwad som hade händt. De trodde werkligen, hwad Herren hade sagt. Och det fylde deras hjerta med fröjd.

När profeten förkunnade frälsarens ankomst, så sade han: Fröjda dig storligen du, Zions dotter, jubla du, Jerusalems dotter! Se din konung kommer till dig rättfärdig, segerrik, ödmjuk och ribande på en åsna och på en ung åsninnas fåle (Saf. 9). Och nu när ängelen förkunnar, att Jesus är född, så säger han: Se, jag bådä eder stor glädje, som skall wedersaras allt folket. Fröjda dig dersför, du Guds barn! Låt icke denna werldens saker och ting trycka ned ditt sinne och förstöra din glädje! Är du fattig, det går öfwer. Om en kort liten tid är allt elände slut, och du skall så fröjdas och glädjas på Herrens högra hand ewinnerligen. War glad i hoppet redan nu, säger apostelen. Är du sjuk, det warar blott en liten tid; sedan skall du så hafwa en ewig fröjd på Herrens högra hand ewinnerligen. Har du husliga sorger, det warar blott en liten tid. I Fadrens hus, der du har ditt hem, finnas inga husliga sorger. Gläd dig i hoppet! Erfar du alltjemt bittra motgångar i, hwad du företager dig, akka det icke stort. Snart är denna tiden öfwer. Gläd dig i hoppet om den ewiga härlighet, som du har att wänta. Förlorar du dina egodelar här, så gläds, att arfwet, som du har att få, är wäl förwaradt i himmelen, så att ingen skall kunna taga det ifrån dig. Är du nedtryckt af de många synder, som du länner i ditt lött, ja som länste här och der bryta ut och slå dig omkull, så gläd dig, att Frälsaren är född, och att han är en trofast och fullkomlig frälsare, som aldrig tröttnar och aldrig swiker. Han, som i dig har begynt ett godt werk, han skall fullborda det. Hör: icke du utan han, icke du och han utan

han allena. Haf blott tålmod något litet! Har du medgång i denna werlden, låt icke ditt sinne neddragas deraf. Fröjden eber icke deröfwer, att andarne äro eber underdåniga, säger Frälsaren, utan fröjden eber deröfwer, att edra namn äro skrifna i himmelen! Fröjda dig icke deröfwer, att du blir rik, ärad och upphöjd i werlden! Börjar du se på detta, så är det snart slut med ditt andliga lif. Utan fröjda dig i Jesus, gläds att han är kommen att frälsa dig ifrån alla synder, från döden och djefwulens wåld samt göra dig till Guds barn och gifwa dig arfslott med sig i sin Faders rike!

Att glädbjas är helsosamt.

Det är i öfwerensstämmelse med menniskans ursprungliga natur, och det är i öfwerensstämmelse med Guds wilja att fröjdas. Derfor är det helsosamt. Att wara sorgsen är ohelsosamt. Det förlamar både andens och kroppens krafter, så att man icke kan uträtta, hwad man annars skulle. Man förlorar genom bekymmer allt mod att lefwa och all kraft att verka. Deremot heter det: Fröjd i Herren skall wara eber starkhet. När man är glad i Herren, känner man sig ung och frisk som en örn. Derfor säger David: Herre, när du mitt hjerta tröstar, så löper jag dina budords wägar. När man är glad i Herren, är man mycket mer willig att offra af sina jordiska egodelar för hans skull, än när man är sorgsen. När man är glad, är man mycket kraftigare att inför werlden bekänna Herrens namn, än när man är sorgsen. När man är glad, är man mycket starkare att bära smälet för Herrens skull, än när man är sorgsen. När man är glad, är man mycket starkare att öfwerwinna syndens frestelser, än när man är sorgsen. Sådant känner hwar och en till. Derfor böra Guds barn winnlägga sig om att alltid wara glada.

"Ja, säger du, allt det der wet jag wäl; den som nu bara kunde göra det!" Nu wäl, betrakta då de wälgerningar, som Herren har gjort med dig och alltjemt gör, och framför allt det, att han har gifwit ut sin enfödde Son till en frälsare för dig. Lofwa, Herren, min själ, och förgät icke, hwad godt han dig gjort hafwer, säger David. Guds godhet gör godt i hjertat, och deraf födes glädje. Förgät därför icke denna godhet. Begrunda den dagligen och stundligen i ditt hjerta. Bed tillika Gud om nåd att kunna glädbjas, ty detta hör också till de goda gåfwor, som han ensam kan gifwa. Och äfwen i detta stycke, liksom i andra, vill han höra våra böner.

Gud är sjelf angelägen om, att wi skola wara glada. Det är en glädje för honom sjelf och för alla hans änglar att se oss glada.

En ewig glädje.

Den glädje, som Guds barn hafwa, är en ewig glädje. Denna werldens fröjd tager en ände med försträffelse, med gråt och tångniskan. När Herren kommer igen, skola de ogudaktige ropa till bergen: Falla öfwer oss, och till högarne: Skyla oss för hans wrede, som sitter på tronen. Men då skola de troende lyfta sina hufwuden upp och jubilera. Kunde ängelen wid Kristi första ankomst säga: Jag bådade eder en stor glädje, huru mycket mer skall då Kristi andra ankomst tillföra hans folk en öfwerwinnelig glädje. Därför lefde apostlarna i en beständig wäntan, att Herren skulle komma igen. Såsom en brud wäntar sin brudgum och griper af en outhärlig glädje, när han äntligen kommer, så skola också de troende få en öfwerwinnelig glädje, när deras Herre kommer igen. Derom säger profeten: De af Herren frälsta skola wända tillbaka till Zion med jubel, och ewig glädje skall wara öfwer deras hufwud; fröjd och glädje skola de få, och sorg och sudan skola fly (Es. 35: 10). Derom heter det i Uppenbarelsebooken: Och Gud skall astorka alla tårar från deras ögon, och döden skall icke wara mer, icke heller sorg, icke heller rop, icke heller wärk warder mer, ty det första har gått till ände (Uppb. 21: 4). Hvad intet öga sett och intet öra hört och i intet menniskohjerta uppfattat är, det har Gud beredt åt dem, som älska honom. Alla de föreställningar, som wi derom kunna göra oss, skola wida öfwerträffas af verkligheten. Och allt detta skola wi så alldeles för intet, af ren nåd genom Jesus allena.

Du Guds folk, wi säga det om igen: fröjda dig storligen. Herren är din och med honom eger du allt, såsom han sjelf säger: Der jag är, der skall också min tjänare wara. Och åter: Fader jag vill, att der jag är, skola de wara med mig, som du har gifwit mig, att de skola se min härlighet, som du har gifwit mig, ty du har älskat mig, förrän werlden war skapad.

När ängelen hade bådadt för herdarne den stora glädjen, då hördes ett stort antal af den himmelska härskaran, som sjöng: Äro ware Gud i höjden. Låtom oss stämma in i den sången. Ja, äro ware Gud, vår Gud, för allt. Amen.

en

na

oo-

tin

ns

na

in-

all

je.

lle

en

de

m

en

(p

)).

la

er

ar

za

at

m

lt

a.

a.

r:

g

it

n

d

a

a

a